

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
30 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

Dan molitve za mir

Vsi predobro čutimo, da živimo v izrednih, nečloveških časih. Vse življenje narodov, vsa njihova pozornost in delavnost je osredotočena v misli, kako organizirati učinkovito obrambo pred sosedi. Narodi so se povrnili nazaj za tisočletja, nekako v dobo prašumskega človeka, ko je skrb za obrambo golega življenja ali pa uspešen napad na soseda izčrpala vso umsko in duševno delavnost tedanjega rodu. Tako tudi nam rojijo po možganih same utrjene črte, proizvodnja orožja in drugih ne-produktivnih reči pa izčrpa gospodarsko moč narodov, kar gre tako daleč, da so ponekod načeti že goli temelji narodnega gospodarstva. Namesto da bi se veselili dobro organizirane mednarodne trgovine, ki si jo želi vsak narod, da mu dvigne in olepša njegovo življenje, pa se trapimo s protinaravno avtarkijo ali državno samopreskrbo, ki vso Evropo in ves svet sili k dragim in slabim življenjskim pogojem. Namesto da bi Evropa gradila lepe šole, pa mrzlično zida draga podzemna zaklonišča. Skoraj nenaravno se sliši dandanes glas v prilogi pomirjenja in prijateljstva med narodi. Ponekod prijatelje miroljubnosti celo zapirajo. V modi in v veliki časti je bojovito mišljenje. Duševni delavci pa vedno bolj živo čutijo, kako se duhovno obzorje zapira, namesto da bi se razširjalo. Bodi kar koli in kdor koli, razmere te silijo, da se vse bolj posvečaš najbolj primitivnim življenjskim zahtevam, to je skrbi za prehrano in varnost. Tako tudi ves narod, Gorje narodu, ki bi se v tem pogledu zanemaril! Stanje v sodobnem svetu je takšno, da bo kaj kmalu postalo plen močnejšega sosedal!

Vidimo, da so vsi pojmi presukani in stoji na glavi. Nekoč smo slavili dobre, mirne, poštene in plemenite moze, ki so na javnih mestih, ki so jim bila zaupana, zastavljali vso svojo delavnost in skrb v to, da so narodu služili in da je tudi narod kot celota bil koristen mednarodnemu občestvu. In danes? Ne morete vreči hujšega očitka na politika ali na državnika, kakor če o njem napišete, da je bil pacifist, da se ni dovolj oboroževal, da ni pravočasno zidal utrjenih pasov itd. Pa tudi za narod, ki je miroljuben, ki posveča svoje sile kulturi in znanosti, goji mednarodno spravljenost, nimamo drugega kakor prezir in pomilovanje. Najhujši greh za državo je, če ni dovolj oborožena, če njena vojna tehnika ni na višku, če nima pripravljene vojnega stroja, ki lahko prične delovati vsak trenutek. Krivci v očeh sodobnega javnega mnenja niso tisti, ki so vojno pripravljali, ampak tisti, ki so se ji hoteli izogniti. Krivci so tisti, ki so mislili, da bi mirno sožitje in sodelovanje med narodi bilo krstnejše kakor pa vojno klanje!

Takšno je mišljenje sodobnega človeka, in mi ga ne moremo spremeniti. Občutimo pa sedanje stanje kot hudo bolezen, v katero je zapadel evropski človek kakor v vročino mrzlico, ki mu je izkrivila zdrave pojme. Koliko bo treba zdraviti tega ubogega bolnika! Papež, ki je oče krščanskega sveta, je za današnjo nedeljo razpisal molitve za vesoljno Cerkev. To naj bi bil dan, ko naj bi se katoliški narodi vsaj za trenutek zavedeli, da so poklicani še za kaj višjega, kakor za medsebojno klanje in pobijanje. Zavedeli naj bi se, kam jih je pritiiralo razkristjanjenje, v katerem so pozabili, da so vsi otroci istega božjega Očeta in torej bratje med seboj. Naj bi bil to dan molitve, pokore in notranje obnove. Pri sv. mašah in v molitvah naj bi se verniki spominjali vseh padlih vojakov in molili za njih večni pokoj. Prosili naj bi Boga, da bi olajšal strašno gorje nešteti beguncev, pregnancev in brezdomcev, ki so jih vojne grozote poglale iz rodne kraja, jim porušile domove, jim razteple družine križem v svet. Posebno pa naj bi prosili božje usmiljenje, da bi narodi skoraj sklenili mir na temelju krščanske pravičnosti in ljubezni. Naj bi se vsaj vojni požar ne razširil in naj bi novi narodi bili obvarovani pred vojnimi grozotami!

Tudi iz slovenskih cerkva in iz slovenskih src se bo, kakor vse dni, posebno na današnjo nedeljo dvigala goreča prošnja k Bogu in Mariji, varuhinji in zavetnici Slovencev, da bi naš narod in našo jugoslovansko domovino obvarovala vojskine preizkušnje. K temu nas sili naša krščanska dolžnost pa tudi naša patriotična dolžnost in naša ljubezen do domovine. Mi odobravamo sleherno akcijo vodilnih naših politikov, ki gre za tem, da se naši Jugoslavlji prihrani vojno trpljenje in se prebivalstvu omogoči mirno in častno življenje. S svojimi molitvami in prostovoljno pokoro pa hočemo mirovna prizadevanja naše vlade podpreti še na nadnaraven način in nagniti božjo dobroto, da nam prižene z vojno šibo.

Moliti pa hočemo tudi za mir med drugimi narodi. Saj sedanje stanje ne more večno trajati! Saj ni mogoče, da bi narodi trajno živeli v medsebojnem sovraštvu in nezaupanju, vsak v osamljeni avtarkiji, v proizvajanih neproduktivnih orožja, z zaplankanimi obzorji! Prepričani smo, da pojem o skupni zapadni kulturi vendarle ni prazna beseda in da bo delo Cerkve, dobrih katoličanov in drugih

OVENEC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač.: Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate.
Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Romunija pristopila k trojni zvezi

Antonescu priznava osišču pravico vpeljati nov red v Evropi
Zanimivi odmevi z ozirom na Bolgarijo, Turčijo in Sovjetsko Rusijo

Berlin, 23. nov. Danes dopoldne so v zunanjem ministrstvu na manj slovesen način kot se je to zgodilo pri Madžarski, podpisali besedilo pogodbe, s katero pristopa Romunija k trozvezi Nemčija-Italija-Japonska. Nemčijo je zastopal minister Ribbentrop, Italijo načelnik političnega oddelka v italijanskem zunanjem ministrstvu Butti, Japonsko poslanik Kurusu, Romunijo pa general Antonescu. Besedilo pogodbe je sledeče:

Vlade Nemčije, Italije in Japonske na eni, ter romunska vlada na drugi strani, so po svojih opolnomočenih zastopnikih sklenile:

1. Romunija se pridružuje trozvezi, ki so jo Nemčija, Italija in Japonska podpisale v Berlinu dne 27. septembra 1940.
2. Zastopniki Romunije bodo poklicani k sodelovanju pri tehničnih komisijah, ki jih predvideva čl. 4 trojne zveze, v kolikor bodo tehnične komisije obravnavale vprašanja, ki se tičejo romunskih interesov.
3. Besedilo trojne zveze je tej pogodbi priloženo. Ta pogodba je napisana v nemščini, japonsčini, italijansčini in romunščini ter je vsako besedilo obravnavati kot izvirnik. Pogodba stoji v veljavo, kakor hitro je podpisana.

Po podpisu in zapečatenju pogodbe je imel general Antonescu nagovor, v katerem je poudaril važnost današnjega dogodka ne samo za bodoči razvoj romunskega naroda, marveč za vso Evropo. Današnja pogodba ni prazna diplomatska listina, ampak nekaj, kar bo do temeljev preusmerilo zunanje-politično delovanje Romunije.

Izjava generala Antonescu

Berlin, 23. novembra. AA. DNB: Po svečanem podpisu protokola o pristopu Romunije k paktu treh sil, je dal general Antonescu sledečo izjavo: »Zavedam se dejstva, da mi danes podpisujemo državni akt, ki je zgodovinskega pomena, ne samo za življenje in razvoj romunskega naroda, temveč tudi za Evropo, ki je izšla iz žrtve današnje vojne. Ne gre za diplomatsko formalnost, ki so se v zadnjih dveh desetletjih tolikokrat dogajale, temveč za temeljni akt nove orientacije romunske države ter za iskren in dejanski prispevek romunskega naroda k obnovi Evrope in sveta, kakor tudi k obrambi današnje civilizacije, ki ima zagotovilo v zmagi držav, ki jih združuje trojni pakt. Vsi napor v zadnjih dveh desetletjih, da se zagotovi trajen mir, so ostali brez uspeha, ker se je vse razblinilo v prazni retoriki konferenc in v ideoloških, ki so bile podrejene zlim interesom rušilnih sil, ki niso upoštevale zemljepisnih dejstev, katerih ne sme nihče zanemariti, ne da bi občutil težke posledice. Organizacija sveta, ki bo proš suženjskega jarma teh sil, pa je dejanska potreba. Nova organizacija lahko sloni na političnih, etničnih, gospodarskih in zemljepisnih temeljih, ki jamčijo za miren razvoj in skupno življenje narodov v življenjskih prostorih, ki odgovarjajo njihovim interesom in ki omogočajo ustvarjanje velikih prostorov za skupno življenje. Ta novi red v Evropi in v svetu mora uničiti vse funkcije in narediti konec vsem tajnim silam, ki so se že prej upirale preosnovam in katere so pripeljele do sedanje vojne. Najmočnejše sredstvo za obnovo Evrope in sveta je bilo ustvarjeno s trojnim paktom. Nacistična Nemčija, fašistična Italija in cesarska Japonska so soliden in nerazrušljiv blok, ki obsega četrtil milijarde ljudi. Te države so si druga drugo ponudile roko in se strnile z namenom, da ustvarijo pravičnejši in boljši red v svetu, da se vzpostavi in utrdi mir v svetu, ki naj bo trajen, da se odstranijo sile stare anarhije in se zagotovi svoboda in harmonično sodelovanje narodov. Romunija, ki jo vodi želja, da bi v polni meri dosegla lastne oblike življenja, je trdno prepričana, da njen pristop k velikemu obnovitvenemu delu ni drugega kakor posledica lastne volje. Romunije in njene želje po obnovi, ki veže legionarsko gibanje z nacionalnim socializmom in fašizmom. Nacionalni legionarski režim je dejanski simbol pristopa romunskega naroda k novemu redu v Evropi, ki je ustvarjen s trojnim paktom. To je legionarski režim izvedel s svojo zmagovito borbo in žrtvami za notranjo obnovo države. Tako je pristop Romunije k trojnemu paktu tudi na formalen način logična in prirodna posledica te priključitve, ki je na znotraj že davno gotovo dejstvo. Kraljevina Romunija pristopa na ta način svečano in v odločni obliki ter iskreno k paktu treh sil, ki je bil podpisan v Berlinu 27. septembra 1940, in bo vložila vse svoje sile, da se dejansko izvedejo cilji, ki jih vsebuje ta pakt.«

Angleška razlaga

London, 23. nov. t. Reuterjev diplomatski so-trudnik piše ob priliki pristopa Romunije k trojni zvezi, da se »trojna zveza po pristopu Madžarske in Romunije ne bo spremenila v nobeno peterno zvezo, marveč da ostane trojna zveza tudi še

naprej. Madžarska in Romunija da sta morali s svojim pristopom Nemčiji in Italiji priznati vodstvo pri ustanavljanju novega reda v Evropi, Japonec pa vodstvo v Aziji. Romunija je morala priznati tudi to, da bo poklicana na posvetovanje samo takrat, kadar bo šlo izključno za romunske interese, to se pravi, da ji bodo že povedali, kaj naj takrat stori.«

Romunsko-sovjetska trgovinska pogajanja

Bukarešta, 23. novembra. t. United Press. Trgovinsko odposlanstvo potuje prihodnji ponedeljek v Moskvo, da se pogaja za novo trgovinsko pogodbo med Sovjeti in Romunijo.

V Bukarešti samomori, begi...

Bukarešta, 23. nov. t. United Press: Bivši voditelj romunskega mladinskega gibanja »Straža Tareic« (izg. Straže carei) Sidorovič se je sinoči na svojem stanovanju, kjer je bil konfiniran, ustrelil. General Marinescu, ki je bil znan kot najmožnejši sodelavec kralja Karla in je bil zaradi tega zaprt, je poskusil s nekaterimi svojimi tovariši pobegniti. Toda poskus se mu ni posrečil. Policija jih je zajela, nato jih na dvorišču policijskega poslopja privežala na droge in izpostavlja sramotnemu. Begunci pridejo pred sodišče.

Slovaški državniki v Berlin

Bratislava, 23. novembra. AA. DNB: Uradno slovaško poročilo pravi, da bodo slovaškega predsednika vlade in zunanji ministra dr. Tuko spremljali na njegovi poti v Berlin tile gospodje: vodja propagande Karel Murgas, osebni pribojnik predsednika vlade Farkaš, svetnik poslaništva inženir Mraknar in načelnik protokola dr. Radlinski.

In kaj Sovjeti?

»Sovjeti leže sedaj lepo v naročju trozveze in se bodo morali pač prilagoditi tej politiki« — pravijo v Tokiu

Tokio, 23. nov. t. Domei. Ob priliki vstopa Romunije v objem trozveze so japonski listi objavili daljše razlage, v katerih prihaja do izraza naziranje, ki prevladuje v japonskih političnih krogih

Odmev v Turčiji in Bolgariji

Ankara, 23. novembra. AA. Anatolska agencija poroča: Ministrski svet je sklenil proglasiti obsedno stanje v pokrajinah Carigard, Kirkareli, Edirne, Tekirgarg, Canakale in Kocali. Obsedno stanje bo trajalo mesec dni.

Istanbul, 23. novembra. 1. Associated Press. Sinoči so nabili po carigradskih ulicah uredbo, s katero se objavlja obsedno stanje na vsem ozemlju med ožninami in bolgarsko mejo, nadalje v določenem pasu na azijski strani obale Bosporja, Marmarskega morja in Dardanel. Tujcem je prestop tega ozemlja, ki prehaja pod popolno vojaško oblast, prepovedan. Civilni promet je omejen in je pod vojaškim nadzorom. Strogi predpisi veljajo za gibanje ljudstva v večernih in nočnih urah. Pomerski promet v ožninah je pod stalnim vojaškim nadzorom. Vojaške oblasti trdijo, da so ukrepi zašasnega značaja in bodo takoj ukiniti, kakor hitro bo imela vlada prepričanje, da je nevarnost, ki grozi Turčiji zaradi grške vojne, minula. Koliko vojaštva ima Turčija med Carigradom in bolgarsko mejo, ni znano, toda trmasto vzdržujejo mnenje, da ima tamkaj vsaj pol milijona vojakov.

Berlin, 23. novembra. b. United Press poroča iz Carigrada: Merodajni turški krogi so mnenja, da bo drugi teden za evropski jugovzhod, zlasti pa za Turčijo usodopolnega pomena. Obisk državnikov iz južne Evrope v Nemčiji spremljajo turški uradni krogi z največjo pozornostjo. List »Icstam« piše: Turčija je pripravljena in odločena, da se bori z vsemi svojimi silami. List dalje piše: Mi pozorno zasledujemo razvoj dogodkov in upamo, da bolgarski kralj Boris ne bo storil napake, ki bi Bolgarijo vrgla v vojno.

Ankara, 23. novembra. m. TCP. Nemški poslanik von Papen se je davi z anatolskim ekspresom vrnil v Ankaru. Sprejemu je prisostvovalo uradništvo nemškega poslaništva in številni člani nemške kolonije.

Ankara, 23. novembra. m. TCP. Predsednik republike g. Izmet Ineni je imenoval poveljnika

o pomenu trozveze in njenih nadaljnjih pridobitev. »Asahi Simbuna«, ki je glasilo vlade, meni, da je s pristopom Romunije k trojni zvezi Turčija, ki je se edini satelit Anglije na jugovzhodu, dobila resen migljaj in nov rok, da se premisli in spremeni svojo zunanjo politiko, preden ne bo prepozno.

List namiguje tudi na položaj Sovjetov ter pravi, da se »skupna fronta med državami trojne zveze in Sovjetsko Rusijo vedno bolj podaljšuje. Na zahodu je sedaj samo še Finska, neka vmesna država, na jugu pa Turčija in prednjazijske države. Sovjeti imajo čedalje več skupnih meja z zaveznicami trozveze, kar bodo znali v Moskvi pravilno ceniti. Sovjetska Rusija bo sedaj vendarle prišla do spoznanja, da bo morala začeti voditi drugo zunanjo politiko in se popolnoma prilagoditi nemško-italijansko-japonski organizaciji novega reda, saj vendar pade v oči, da sovjetska država že nekako leži v naročju trozveze.

Vladni zastopnik na konferenci časnikarjev ni dodal subemu poročilu o pristopu Romunije k trojni zvezi nobene nadaljnje izjave, razen da se Japonska veseli novih sodelavcev pri delu za ustanovitev novega reda na svetu.

V Moskvi spet zanikujejo

London, 23. nov. t. Londonski radio je sinoči objavil besedilo zanikanja, ki ga je prinesla uradna sovjetska tiskovna agencija TASS in ki se glasi: Po nekkih inozemskih časopisih, med njimi v »Hamburger Fremdenblattu«, je bila objavljena trditev, da je Madžarska pristopila k trozvezi s sodelovanjem in z odobritvijo Sovjetske Rusije. — Ta trditev ne odgovarja dejanskemu stanju dejstev.

Zanimiv glas iz Romunije o Nemčiji in Sovjetih

Associated Press poroča iz Romunije, da je v tamkajšnjem listu »Universule« izšel zelo zanimiv članek, ki meče čudno luč na položaj Sovjetske Rusije v zvezi z zadnjimi dogodki. »Universule« trdi na podlagi poročila, ki ga je dobil iz Berlina, da bi Nemčija ne dovolila več, da bi Sovjeti na Balkanu delali kake ovire nemškemu načrtom. Nemčija da je vojaško tako močna, da bi takšne močnje lahko sama preprečila, tem laže, ker ima danes na razpolago ozemlja zaveznikov trojne zveze ob Crnem morju. Londonski listi, ki to poročilo prinašajo, pristavljajo na kratko: »To je, kar smo mi že vedno trdili...«

Odmev v Turčiji in Bolgariji

orožništva, generala Ali Rizo Artunkala, za poveljnika v vseh krajih, v katerih je objavljeno obsedno stanje. General Ali Riza bo poleg tega še nadalje ostal poveljnik orožništva.

Bolgarski ministri v ponedeljek v Berlinu

Rim, 23. novembra. t. Rimski radio poroča, da bosta bolgarski ministrski predsednik Filov in zunanji minister Popov odpotovala v Nemčijo prihodnji ponedeljek. V sredo bosta sprejeta pri Hitlerju in bo takrat verjetno podpisana pogodba o pristopu Bolgarije k trojni zvezi.

Bolgarska vlada zanika ultimat Grčiji

Sofija, 23. novembra. t. United Press. Ker so nekateri inozemski listi prinesli poročila, da bo bolgarska vlada v bližnji bodočnosti poslala neko ultimativno noto grški vladi, je bolgarska vlada po svoji tiskovni agenciji objavila uradno sporočilo, v katerem odločno zanika verodostojnost teh poročil, ki jih imenuje zlonamerna in povsem izmišljena.

Mučen vtis debate

v bolgarskem sobranju

Sofija, 23. nov. t. United Press. Ozračje, ki je nastalo po včerajšnji debati v bolgarskem sobranju, ko je neki poslanec vladne skupine z vednostjo vlade v srčitem govoru zahteval od sosednih držav, ki imajo z Bolgarijo prijateljske pogodbe, obsežna ozemlja, in zaradi tega izpadov ni dobil ukora, se še ni pomirilo. V političnih krogih še vedno naglas komentirajo ta dogodek in mu dajejo različne razlage. Toda tudi govor voditelja opozicije Mušanova je imel velik odmev po vsej državi, ker je opozoril bolgarsko javnost na nevarnost, da se Bolgarija poda v pustolovščine, ki jo znajo drago stati. Zato so zbudili veliko pozornost turški listi, ki so danes prišli v bolgarsko prestolico in ki so poročali o vojaških ukrepih ob Bosporju in Dardanelah ter podčrtavali, da bi vsak vojaški nastop Bolgarije proti Grčiji sprožil turško-grško zavezništvo ter Turčijo prisilil, da prime za orožje.

Zemur. Vremenska napoved: Toplejše bo. Delno deževno in pretežno oblačno vreme. Tu pa tam megla.
Zagrebska vremenska napoved: Hladno.

Politični zapiski

Vsa Jugoslavija za Južno Srbijo

Ta teden je prišlo v Beograd v goste pevsko društvo »Mokranjac« iz Skoplja. Na večerji na čast tega društva je bil tudi predsednik vlade g. Dragisa Cvetković, ki je imel govor, kjer je dejal: »Poslušal sem vašo pesem v radiju ter užival, ker ste prišli v našo orodo, v središče naše države in naše narodne sile, v središče naše narodne dinastije, kjer je vedno visoko plapolala naša narodna misel ter se je odločno, hrabro in digne glasila naša narodna beseda... Kot politični in javni delavec sem našemu jugu posvetil vse svoje misli. Tam se je ustvarjala naša zgodovina tudi pri prvem snovanju naše državne misli. V tem hipu moramo od tod iz Beograda vse storiti, da naš slavni in klasični jug pride do polnega izraza stare slave in veličine. Vse naše ustvarjalne sile morajo biti zbrane za to veliko nalogo. Lepa je ta manifestacija. Po tej poti je treba iti naprej. Treba nam je več živega stika. Vsi moramo po tej poti. Tudi Vojvodina, tudi Hrvatska, tudi Slovenija, vse naše dežele. Beograd pa je tisto jedro, ki bo račun na vse, kar mislite vi in drugi, ki bo vpošteval vaše in naše ideale.«

Tako govori hrvatski narod!

Belgrajsko »Vreme« prinaša članek o govoru, ki ga je imel hrvatski ban dr. Subašić v Čakovcu o dolžnosti do skupne domovine Jugoslavije. V tem govoru je hrvatski ban dejal, da bodo Hrvati s svojimi telesi branili svojo državo Jugoslavijo. »Vreme« naglašava veliki pomen tega banovega govora ter pravi: »Teh besed ni treba razlagati. Tako govori Subašić, prostovoljec s solunske fronte, ki se je bojeval za to državo. A skozi usta bana banovine Hrvatske govori hrvatski narod. Zapišimo si in ohranimo to odlično in pošteno besedo bana Subašića!«

»Danes moja beseda ni strankarska«

Dne 22. t. m. se je pripeljal v Sremsko Mitrovico pravosodni minister g. dr. Lazar Marković, ki je nato imel s svojimi somišljeniki konferenco, na kateri je med drugim tole povedal: »V tem trenutku nikari ne govorimo o tistem, kar ni glavno. Mednarodne razmere zahtevajo od nas, da varujemo interese svojega naroda, da negujemo bratstvo, slobo in združevanje svojih sil. Danes pustimo strankarske zadeve na strani. Moja prva beseda ni strankarska. Danes moramo varovati svetinje narodnih in državnih interesov ter idejo sporazuma. Zaradi tega bi mi bilo neprijetno govoriti o strankarskih zadevah. S tem bi se pregrešil zoper temeljna načela, ki jih izjavi naša vlada... Dogajalo se je, da smo morali poslušati marsikoga, ki je grajal sporazum. Povem vam pa, da so bile tiste besede sad malenkostnih interesov. Danes nas vodi moralni kapital, sloga in politični sporazum. Mnogo naših sosedov danes drugače gleda na našo državo, kakor pa so jo gledali pred sporazumom. Zaupanje v domovino in v narodno vladno nam je omogočilo naš sedanji mir... V tej zvezi je minister dr. Marković dejal še te-le besede: »V sredi Srema moram še enkrat naglasiti politiko bratskega sporazuma s Hrvati in Slovenci. Srbski narod želi pravo bratsko slobo. Narod, ki zna spoštovati svojo svobodo, spoštuje tudi tujo ter želi biti pravi brat prav tako Hrvat kakor Slovenec. Naša nova državna politika je jamstvo, da si bomo ohranili svojo svobodo in svojo neodvisnost. Varovati svobodo svojega naroda in države, to je bila temeljna misel, ki jo je narekoval sporazum s Hrvati. Srbski narod ima veliko dušo in želi odpraviti vse nesporazume, ki bi bili zoper to politiko.«

Sokolski list o marksizmu

Poročali smo že, da sokolska župa v Mostarju izdaja svoje sokolsko glasilo »Knjiga za sokolsko selo«, kjer so bili članki, ki so zagovarjali misel, naj se sokolstvo otrese vpliva masonskih lož. Ta glas je ostal glas vpijočega v puščavi. Zdaj je v novembrski številki ta list prinesel članek o komunistih, kjer med drugim pravi: »Živimo v velikem zgodovinskem razdobju, ko moramo vnovič izvojevati svojo duhovno in telesno svobodo in samostojnost. Od tega, kako in kdaj bomo zmogli to dvoje, je odvisna naša usoda. Zakaj pred nami stoji organizirana in pripravljena boljševiška pošast, ki so zanjo izmečki tuje tako dolgo pripravljali tla tudi med nami. Da pred to pošastjo obvarujemo neodvisnost svoje narodne države in red, ki na njem stoji, moramo najprej zagotoviti narodno osvoboditev od vsake boljševiške in defetistične propagande od zunaj. Samo tako zavarovanje nam bo nudilo novo vsebino, novo silo in sintezo našega življenja. Nazaj vase, nazaj v svojo narodno bit, ki je skozi dolga stoletja bila najbolj varno jamstvo najbolj popolne in najbolj izrazite narodne svobode, ki smo se z njo vseskrat tako ponašali. V nas samih leži svobodna in neodvisna in širokogrudna Jugoslavija. Vse tisto pa, kar iščemo od zunaj in od drugih miselnosti, vse to pa ni noben napredek za nas in od nas, marveč le delo za tuje ideje, za tujo kulturo in tuji duh, ki nas vodi v duhovno suženjstvo.«

Nemški jezik v Jugoslaviji

Nemški list »Deutsche Allgemeine Zeitung« prinaša izpod peresa svojega belgrajskega dopisnika Gruberja članek, kjer naglašava, da je nemški jezik danes brez vsakega dvoma občevelni jezik na jugovzhodu. Čeprav izobraženi Rumuni, Jugoslanci in Bolgari govorijo francosko, vendar ta jezik nikakor ne prevladuje, da ne govorimo o ljudskih množicah, kamor francoski jezik nikdar ni prišel. Balkanski narodi v veliki meri govorijo nemško. Ti narodi kažejo nenavaden talent za tuje jezike ter se najlažje naučijo tistega jezika, ki ga največkrat slišijo. Ta jezik pa je nemški. Na drugi strani pa jugovzhodni narodi niso zgolj sprejemali nemških kulturnih dobrin, marveč so več kot enkrat v največji meri obogatili nemškega duha. Treba je le spomniti na klasično vez Vuka Karadžića z Goethejem in bratoma Grimm. V novi Evropi, ki bo pod duhovnim in kulturnim — ne le političnim — vodstvom osištih držav mora priti do notranje prilagoditve jugovzhoda v okviru zgodovinskega prekreta... Nemškemu jeziku je zdaj zagotovljen položaj glavnega občevelnega in poslovnega jezika na jugovzhodu — tako končuje gospod Gruber svoj zanimivi članek.

Socialni davek v Slaven. Brodu

Hrvatski listi poročajo iz Slavonskega Brodu: Banska oblast je dovolila mestni občini Slavonki Brod pobirati socialni davek. Mestna občina Slavonki Brod je namreč prosila za to dovoljenje zato, ker je bil odziv prebivalstva za zimsko pomoč zelo slab. Ker pa je v mestu mnogo revežev in brezposelnih, je bilo treba dobiti virov, ki naj bi občina iz njih te siromake podpirala, ker se ljudje za zimsko pomoč niso zmenili.

Na novo urejeni prejemki upokojencev in njihovih družin

Belgrad, 23. novembra. AA. Na temelju čl. 1 uredbe o izpremembah obstoječih predpisov in o izdajanju novih od ministrskega sveta št. 1118 z dne 16. septembra 1939, je ministrski svet na predlog finančnega ministra predpisal uredbo o izpremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev.

Čl. 1. V uredbi o osebnih in družinskih dokladah državnih upokojencev št. 7550-1 od 15. marca 1940 se izpremeni in dopolni: 1. Čl. 2. se spremeni in se glasi: Osebnim upokojencem, katerim je bila pokojnina določena po zakonskih predpisih, ki so dobili obvezno moč pred 1. septembrom 1923, pripada mesečna osebnina doklada, in sicer:

Tistim, ki so bili upokojeni z zaključno dvajsetimi ali manj leti službe, priznanih za pokojnino z letno pokojnino v dinarjih ali kronah od 1499 — 980, 850, 800. Od 1500 do 2999 — 1100, 950, 850. Od 3000 do 4499 — 1300, 1150, 1000. Od 4500 do 5999 — 1500, 1300, 1100. Od 6000 dalje pa 1700, 1500 in 1300.

Z več kot dvajsetimi leti in zaključno s tridesetimi leti službe, ki je bila priznana za pokojnino: do 1499 — 1300, 1150, 1000. Od 1500 do 2999 — 1600, 1400, 1200. Od 3000 do 4499 — 1900, 1700, 1500. Od 4500 do 5999 — 2300, 2000, 1800. Od 6000 pa naprej — 2500, 2200, 1950.

Z več kot tridesetimi leti službe, ki so priznana za pokojnino, pa ne dobivajo celotne pokojnine položaja, s katerega so bili upokojeni: do 1499 — 1500, 1300, 1100. Od 1500 do 2999 — 1700, 1500, 1300. Od 3000 do 4499 — 1950, 1730, 1540. Od 4500 do 5999 — 2350, 2030, 1840. Od 6000 do 6999 — 2550, 2230, 2040. Od 7000 do 8999 — 2650, 2330, 2140. Od 9000 pa naprej — 2750, 2430, 2240.

S položajem zvanika ali s položaja, temu enakega, do zaključno 30 let službe, vsote v pokojno 750, 700, 650. Z več kot 30 leti v pokojnino vračunanih let pa ne dobivajo kot pokojnino celotnih prejemkov položaja, s katerega so bili upokojeni: 850, 800, 750. S položaja služitelja ali poklica, njemu enakega, do zaključno 30 let službe, vsote v pokojnino 700, 600, 550. Z več kot 30 leti službe, priznane v pokojnino, pa ne dobivajo kot pokojnino popolnih prejemkov položaja, s katerega so bili upokojeni: 800, 700, 650.

2. Spreminja se čl. 4 in se glasi: Osebnim upokojencem iz čl. 2, ki prejajajo kot pokojnino v celotnem znesku prejemke položaja, s katerega so bili upokojeni, pripada mesečna osebnina doklada, in sicer tistim, ki so bili upokojeni z letno pokojnino v dinarjih ali kronah, in sicer: do 1499 — 1700, 1500, 1300. Tistim, ki so bili upokojeni s položaja uradnika z letno pokojnino v dinarjih ali kronah do 499 — 1700, 1500, 1300. Od 1500 do 2999 — 1800, 1600, 1370. Od 3000 do 4499 — 2000, 1760, 1530. Od 4500 do 5999 — 2400, 2100, 1830. Od 6000 do 6999 — 2600, 2300, 1980. Od 7000 do 8999 — 2800, 2470, 2140. Od 9000 pa naprej 3000, 2740, 2300 din.

S položaja zvanika ali poklica, njemu enakega 970, 850, 800. S položaja služitelja ali poklica, njemu enakega 850, 800, 750.

3. Čl. 5 točka 1 se spremeni in glasi: Družinski upokojencem, katerim je bila družinska pokojnina odmerjena po prejemkih iz zakonskih predpisov, ki so dobili obvezno moč pred 1. septembrom 1923, pripada mesečna osebnina doklada, in sicer:

a) Za družine uradnikov, ako je bila družinska pokojnina odmerjena v dinarjih ali kronah, in znaša letno do 1199, pripade 980, 850, 800. Od 1200 do 950, 850. Od 2000 do 2499 — 1320, 1100 in 950. Od 2500 do 3499 — 1500, 1300, 1100. Od 3500 do 3999 — 1700, 1500, 1300. Od 4000 do 4999 — 1900, 1700, 1500. Od 5000 in naprej 2000, 1760, 1530.

b) Za družine zvanikov ali poklicev, ki so tem enaki, 750, 700, 650.

c) Za družine služiteljev ali poklicev, njim enakih, 700, 600, 550.

4. V čl. 6 točka 7 se spremeni a) in b) in se glasi:

a) Za uradnike narednike prvega razreda, narednike vodnike, vodje v letalstvu, vodje v mornarici in višje muzike, b) za zvanike narednike 2. razreda, narednike, podnarednike, nižje muzike, kaplarje, orožnike, redovo-graničarje in služitelje.

5. V čl. 11 točka 9 se postavi namesto »6 ali 7«: »4 ali 5«.

Nemški list napadel Madžare zaradi njihove manjšinske politike

Budimpešta, 23. novembra. AA. MTL. Predsednik vlade grof Teleki je v svojem govoru na večeršnji seji parlamenta podčrtal pomen reform, ki se izvajajo v parlamentu in po ministrstvih za splošno upravo.

O manjšinskem vprašanju je grof Teleki izjavil, da s priključitvijo starih ozemelj madžarske vlada vztraja pri naziranju, da imajo manjšine nedvoumno pravico negovati svoje tradicije v svojem maternem jeziku in da je dolžnost madžarske vlade podpirati te napore. Grof Teleki meni, da izvira tako stališče madžarske vlade že iz časov sv. Stefana. O manjšinskem vprašanju je grof Teleki ponovno poudaril, da je stališče madžarske vlade v tem oziru naslednje: Uporaba materinega jezika, pouk v maternem jeziku, tisk v maternem jeziku in pravica shajanja in združevanja.

(Gornja izjava grofa Telekija je brez dvoma v zvezi s člankom, ki je izšel v nemškem listu »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki napada madžarsko vladno, da glede nemške manjšine ne drži dane besede in ki pravi, da je madžarska nestrpnost proti Nemcem presegla že vse meje. Nemški list navaja zadržila madžarskih državnikov, predvsem nedavno izjavo grofa Csakyja, ki je nemškim manjšinam dal vse nogoče obljube, ter pristavlja, kakšen pomen pa naj imajo takšna zagotovila, če pa je madžarsko ravnanje z nemškimi ljudmi v popolnem protislovju s temi izjavami in če Nemci še danes ne morejo spremeniti pomadžarsjenih imen in predimov, čeprav jim je bilo to v berlinski razščišeni pogodbi zagotovljeno.)

Belgrajske novice

Belgrad, 23. novembra. m. Jugoslovanska unija za zaščito otrok je ustanovila poseben sklad za prehrano otrok.

Belgrad, 23. novembra. m. Tukaj je umrl dr. Cedimir Djordjević, sanitetni brigadni general v pokojni. Pokojni Djordjević je veljal za enega najboljših jugoslovanskih kirurgov.

Iz banovine Hrvatske

Dubrovnik, 23. novembra. m. Danes so spustili v promet direktno telefonsko zvezo Dubrovnik-Zagreb.

Čl. 2. V uredbi o izpremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev po ministrskem svetu št. 319 od 8. marca 1940, se izvrše sledeče izpremembe in dopolnitve:

1. V čl. 2 se doda nov drugi odstavek, ki se glasi: Osebnina in družinska doklada upokojenca iz prednjega odstavka se bo izplačevala pod pogoji uredbe o osebnih in družinskih dokladah državnih upokojencev, 7550-1 1940.

2. Čl. 3 se spremeni in se glasi: Poduradnikom državnih prometnih ustanov, katerim je bila osebnina pokojnina odmerjena po zakonskih predpisih, ki so dobili obvezno veljavo pred 1. septembrom 1923, pripada namesto dosedanje osebnine doklade, sledeča osebnina doklada: 1. Tistim, ki so bili upokojeni z 20 ali manj leti službe so vračunane v pokojnino 900, 800, 700. 2. Tistim, ki so bili upokojeni z več kot 20. leti do vključno 30 let službe, vsote v pokojnino 1100, 1000, 900. 3. Tistim, ki so bili upokojeni z več kot 30. leti službe vsote v pokojnino, in kateri kot pokojnino ne prejajajo celotnih prejemkov položaja, s katerega so bili upokojeni 1200, 1050, 950. 4. Tistim, ki prejajajo kot pokojnino popolne prejemke položaja, s katerega so bili upokojeni 1300, 1100, 1000. Katerega od upokojencev je treba smatrati za poduradnika državnih prometnih ustanov ali ne, se ugotovi iz njegovega dekreta o upokojitvi. Ako v dekretu ni izrečno navedeno, da je upokojenec poduradnik, potem se kot poduradniki državnih prometnih ustanov morajo smatrati: nadzorniki postaj, plina, strojev, vrtov, vozovni mojstri, pregledniki vozov, upravitelji prevozov, nad-

zorniki prog, skladišč, semaforov, blokov, skladišč materiala in inventarjev, brzojava in telefona, telegrafisti, nadzorniki elektrike, mostovni mojstri, mojstri knjigoveži, mojstri za svetilke, kancelisti, strojevodje, nadzorniki, nadzorniki gasilcev, voditelji motorjev, sprevedniki, vlakovodje in poslovdje delavne in železniških naprav. Če bi se pa po vsem tem še ne moglo ugotoviti, ako je bil upokojen s položaja poduradnika, bo ustanova, ki izplačuje pokojninske prejemke po službeni dolžnosti najnujnejše zahtevala odločitev prometnega ministra. Družinski upokojencem, katerim je bila pokojnina določena po smrti poduradnika državnih prometnih ustanov, pripada v vsakem primeru osebnina doklada iz prvega odstavka točke 1 tega člena. Osebnina in družinska doklada upokojenca, o katerem je govora v tem členu, se bo izplačevala pod pogoji uredbe o osebnih in družinskih dokladah državnih upokojencev 7550-1 iz leta 1940.

5. V čl. 6 točka 6, se briše besede: »v vmesnem času od 1. aprila 1931 pa do dne, od katerega tečejo nove družinske pokojnine« in vstavijo mesto tega besede »po 31. marcu 1931 in sicer do dneva smrti«.

6. V čl. 6 točka 7 se na koncu briše točka in dodajo besede: Po določitih navodila (za izvršitev §. 272 uradniškega zakona št. 28.521-I — 1933«.

Čl. 3. Odredbe čl. 11, točke 4, kakor tudi čl. 2, točke 1, 2 in 4 te uredbe veljajo od 1. aprila 1940, odredbe po čl. 1, 2, 3 in 5 kakor tudi čl. 2, točka 3, veljajo od 1. decembra 1940.

Čl. 4. Ta odredba dobiva obvezno moč z dnem, ko je objavljena v Službenih novinah.

Južna Srbija je nerazdružljivo zvezana z Jugoslavijo

Oster članek južnosrbskega lista »Glas Jaga« zoper govor bolgarskega poslanca Dumanova

— Skopje, 23. nov. m. Na govor bolgarskega narodnega poslanca g. Petra Dumanova, ki ga je imel včeraj v bolgarskem sobranju in ki so ga v izveščku objavili tudi vsi naši časopisi, jutranji »Glas Jaga« objavlja na uvodnem mestu pod naslovom: »Makedonija in Dobrudža in pod naslovom: »Dovolj je dumanovščine« naslednje:

»Sodeč po sedanjih govorih in razpoloženju v bolgarskem sobranju, je očividno, da njegove obdolžitve utegnejo postati usodopolne za narod kraljevine Bolgarije. Niso tako usodopolne kakor neposredno pred svetovno vojno, toda mi vemo, da ima bolgarski narod v parlamentu ljudi, ki skrbijo zanj in se zanj boje.

Stanišljiviški se je pred svetovno vojno trudil, da bi Bolgarijo rešil katastrofe. Danes predstavlja opozicije g. Mušanov opozarja svojo vladno, da naj se ogiblje avantur in naj ne ponavlja starih napak.

Toda vse to bi bila skrb bolgarskega naroda in mi bi se v to ne smeli vmešavati, ko bi v teh težkih dneh neki bolgarski poslanec ne bil našel že davno rešenega vprašanja Makedonije. To je g. Peter Dumanov, predstavnik starih grešnikov in vednih slug Vasilija Radoslavova, ki se zdaj oglašajo v pozni svojega nekdanjega šefa in poziva bolgarsko vladno, naj sledi stopinjam grešnikov, po poti nesreče za marljivo bolgarskega kmeta. Vemo, da v Bolgariji ogromna množica naroda sovraži take »gosenice« in »kobilice« ter da to pot kakor v prejšnjih dveh slučajih, se ne bo dalo zaplesti od njegovih krokodilskih solza.

Dosti je bilo tega, da so za nas skrbeli ljudje od zunaj opozarjamo gospoda Dumanova in vsakogar, ki je njegovega mišljenja, da je danes dolina Vardara nerazdružljivo zvezana z Belgradom. In ne samo to, g. Dumanov omenja »staroideale«, v imenu katerih bi bolgarski narod moral znova prelivati kri. On ni zadovoljen z držanjem Jugoslavije, ki je trpela, da dolgo vrsto

let somišljeniki Dumanova kalijo mir na njenih s krvjo omejenih mejah. On ni zadovoljen z nadčloveškim potrpljenjem vsega jugoslovanskega naroda ob neprepeljivi izgubi v Marseillu. Končno se Dumanov pripravljajo, da »raztrga« pakt večnega prijateljstva, ki je ustvaril tako lepo in željeno ozračje obeh bratskih narodov.

Mi nismo aoben »armagane«, ki naj bi služili za darilo, ki ga hoče g. Dumanov napraviti. Če je vprašanje, kateri kroni pripada ta dragoceni kamen, potem tudi na to vprašanje odgovorjamo g. Dumanovu sledeče:

»Tudi mi smo najbolj bleščeči dragi kamen, toda g. Dumanov in vsi dumanovci, kolikor jih je ostalo po krvnem medsebojnem obračunavanju, naj slišijo in si enkrat za vselej zapomnijo: Makedonija se je pred 22. leti končno veljavno vrnila v svojo zgodovinsko, narodno in naravno sestavo in ta pokrajina, ki se je svetila na kroni carja Dušana, je zdaj in bo ostala eden od najdražjih kristalov v kroni kralja Jugoslavije.«

Kaj hoče še g. Dumanov o Makedoniji simbolično govoriti? Morebiti o tisti stari Srbiji in Makedoniji, katero so srbske zmagovalne armade za ceno ogromnih žrtev in nadčloveških naporov osvobodile ter jo privedle v okvir velike in nedeljive Jugoslavije!

G. Dumanov in vsi Dumanovci morajo vedeti, da Makedonija ni Dobrudža!

NI petroleja!

Vendar dobite izvrstne svetlobe
Z DOMAČIM GORIŠČEM

Stedilna SVETILKA na
»SPIRIT« »LILIPUT«

za 30 svet. kompletne s priborom
295 — din. — Brez razpihovanja! — Se
ne kadi, ne šumi! Zajemeno de-
lovanje!

PETRO-LUX, Zagreb
Radišina 9

Nalveže skladišče petrolejskih svetilk
in rezervnih delov za vse vrste
svetilk.

Sprejemamo prodajalce in potnike!
Prospekt pošljemo zaštoni lu franko

Novi armadni poveljniki

Belgrad, 23. novembra. m. Na predlog ministra vojske in mornarice so bili s kraljevim ukazom postavljeni: divizijski general Dragoslav Milčević za poveljnika 2. armadne oblasti, armadni general Vladimir Čukavac za poveljnika 5. armadne oblasti, armadni general Bogoljub Ilić, dosednji poveljnik 5. armadne oblasti, pa je stavljen na razpoloženje ter je istočasno odlikovan z redom Jugoslovanske krone I. razreda; za vojneja, pomorskega in letalskega atašeeja v Grčiji je postavljen generalštabni polkovnik Vladimir Kiler.

Ohrid je obhajal 22 letnico svoje osvoboditve

Ohrid, 23. novembra. m. Ohrid je danes nad vse slovesno proslavil 22 letnico svoje osvoboditve. Proslave se je udeležil ban vardarske banovine g. Živojin Rajajlović.

Prvi nemški okrajni glavar

Glasilo Nemcev v Jugoslaviji, »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu, poroča, kako so v Odzaci navdušeno sprejeli prvega nemškega okrajnega glavarja g. Emmericha Mühlha, ki je prišel iz Debra, kjer je bil prej okrajni sodnik. Na postaji ga je pozdravil državni pravdnik Franc Reith, ki mu je predstavil 20 političnih pravok okraja. Sprejema se je udeležilo 2400 ljudi, ki so prišli oblečeni v enotne kroje. Prvi nemški okrajni glavar je stopal skozi špalir prebivalstva in nemške mladine iz vseh krajev odlaškega okraja. Spreved je šel skozi vso občino. Pred občinsko hišo je bilo mnogo ljudi. Tukaj je nemškega okrajnega glavarja prvi pozdravil okrajni vodja nemškega Kulturbunda, Valentin May, ki mu je okrajni glavar kratko odgovoril, nakar je še enkrat spregovoril državni pravdnik Franc Reith. Na glavarstvo je novega glavarja pozdravil njegov namestnik Petrović.

Tokio, 23. novembra. AA. DNB Japonski parnik »Fusimi Maru« je iz Bermudskih otokov prišel v New York. Na parniku so zadnji japonski državljani, ki so zapustili Angijo. Na parniku je okoli 200 Japoncev.

Izredno

praktično pisarniško pohištvo

dobavlja
Remec-Co., Kamnik
Telefon 4

Poslovalnica Ljubljana, Kersnikova ulica 7, tel. 22-66, Maribor, Prešernova ulica 4 ♦ ♦ ♦ Zahtevajte prospekte!

Boji v Albaniji trajajo dalje

Grška poročila govorijo o napredovanju pri Korči in Argirokastru
Italijanska poročila o pravih operacijah do novih postojank

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 23. novembra. AA. Stefani. Službeno poročilo št. 1159 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

Grško bojišče: Naše čete razvijajo pravilno svoje predvidene premike, da bi prispele do novih postojank. Naše letalstvo je bombardiralo cilje na sovražnikovih postojankah, zlasti pa na odseku pri Korči ter je zadelo cestna križišča, zbirališča čet in sovražnikove čete med korakanjem. Vsa naša letala so se vrnila domov.

Grško poročila

Atene, 23. nov. t. Atenska agencija: Poročilo štev. 27 grškega generalnega štaba se glasi:

Včeraj so grške čete zasedle planino Morovo in Ivan. Nato so naše čete zasedle mesto Korčo. — V gorovju Pindusa (na jugu) so naše čete vrgle nasprotnika nazaj čez mejo ter zasedle mesto Liaskovik v Albaniji. Naše čete so napredovale dalje mimo mest Erzeka in Borovo. — V Epiru so naše čete zavzele mesto Filates in je bil sovražnik preganjan z grškega ozemlja. — Grška letala so z bombami in strojnimi ognjem preganjala sovražnika pri umikanju. Italijanska letala so se živahno upirala. — Borba za posest mesta Korča je trajala devet polnih dni. Grške čete so napadale nasprotnika v izredno močno utrjenih postojankah, ki so bile zavarovane z bodicnimi žicami in betonskimi napravami. Nasprotnik je branil Korčo s petimi divizijami, odseki bersaljerov in fašistične milice. Imeli so tudi številne strojnice, topove in tanke. — Naš plen je velik. Med drugim je bilo od grških čet zaplenjenih 80 sovražnih topov, 55 protiletalskih topov, 300 strojnic, 20 tankov, velike množice municije, benecina in vojnega materiala. — Število ujetih sovražnikov še ni znano, ker še niso bili prešteti.

Poveljnik grške armade general Papagos je sredi objavil dnevno povelje na grško armado, v katerem čestita grški vojski na doseženih uspehih. General Papagos pravi: Po zaslugi vaše hrabrosti je bil nasprotnik preganjan z grških tal. Za nas velja geslo: naprej, vedno le naprej!

Ministrski predsednik Metaxas je imel v radiu govor, v katerem se zahvaljuje grškemu narodu za njegovo hrabro zadržanje. Angliji pa na njeno pomoč. Sovražnik se je povsodi umaknil z grškega ozemlja. Grčija se danes bori za iste ideale svobode in neodvisnosti, za katere so se borili svoje dni ramo ob ramo z Grki tudi mnogi plemeniti Italijani, kot na primer Garibaldi. Grčija se ne bo dala zaslužiti. Borila se bo z Anglijo skupno do skupne zmage. Njen boj velja tudi svobodi drugih balkanskih držav, v prvi vrsti pa svobodi Albanije.

Plen

Atene, 23. nov. t. Atenska agencija: V prestolnici prihajajo sicer uradno še nepotrjena poročila, da Italijani poskušajo ustaviti grško prodiranje na severu pri Podgradu in Maskopolisu, toda grško napredovanje jih ovira. Na poti iz Korče proti notranjosti leži veliko vojnega materiala. Po še nepotrjenih poročilih je bilo ujetih 28.000 Italijanov, orožja, tovarnih vozil, in municije pa je zadostilo za opremo dveh polnih divizij. Plen spravljajo grške čete v zaledje. Grške oblasti svarijo Grke pred prevelikim optimizmom, češ, da se je treba nadejati protiofenzive. Naj se Grki zadovoljujejo s zavestjo, da so onemogočili bliskovito vno in da ime grškega naroda v teh bojih proslavili za vso bodočnost, pa naj pride, kar hoče.

Ameriški poročevalci

Atene, 23. nov. t. Associated Press. Po poročilih, ki so prišla v Atene do opoldne, so Grki davi začeli z novim hudim napadom proti Argirokastru. Italijani, ki so pričakovali, da bodo Grki svoj glavni napad nadaljevali pri Korči, so bili presenečeni nad presenetljivo taktiko grškega generalnega štaba, ki zna prikrivati svoje cilje. Nasprotnik se je grško-mritsku spet vdal in se umika pri Argirokastru dalje proti severu. Grško topništvo in grška letala z veliko silo bombardirajo ceste, ki peljejo v notranjost Albanije, da preprečijo umik sovražnika. Angleški bombniki pa so bombardirali križišče Tepeleni, kamor prihaja cesta iz Argirokastra.

Z naše meje

Ohrid, 23. nov. m. Tekom včerajšnjega dne so angleška in grška letala bombardirala Podgradec, ki leži ob Ohridskem jezeru, ter cesto Podgradec—Korča in Podgradec—Tirana. Po padcu Korče je Podgradec postal glavni cilj grškega in angleškega letalstva. Včeraj so grška letala izvršila tri napade. Prvi napad je bil ob 7 zjutraj. V tem času se je megla dvignila in so letala mogla izvršiti z uspehom svojo nalogo. Slišalo se je močne detonacije ter so zaradi eksplozivnih letalskih bomb žvenketale šipe na oknih. Italijansko protiletalsko topništvo je takoj stopilo v akcijo. Vasi okoli Podgradca, zlasti pa cesta v bližini Podgradca, so bile močno bombardirane. Drugi napad je bil okoli 9 dopoldne, tretji pa ob 12. Tudi ta dva napada sta bila zelo huda. Največji napad pa so izvršila grška in angleška letala nekaj ur po polpodne. Z albanskega področja se je slišalo nekaj izredno močnih detonacij, ki so se mešale s streljanjem protiletalskega topništva. Kakor prejšnji napadi, je tudi ta napad trajal okoli 20 minut. Borbe med italijanskimi in grškimi četami so na tem bojišču še vedno nadaljevali z vso srditostjo. Medtem ko je levo krilo grške vojske vkorakalo v Korčo, desno krilo grških čet je vedno napadalo italijanske čete v smeri proti Podgradu. Italijanske čete se močno upirajo. Tudi levo krilo grških čet močno pritiska na desno krilo italijanskih čet, ki z vso srditostjo poskušajo obdržati v svojih rokah cesto, ki vodi v Argirokastru. Italijanske čete se poskušajo ob-

držati na Panaripi in Kaniju, kakor tudi drugih planinah ter tukaj zaustaviti grške čete in na ta način obiti strmo planino Panaripo. Tudi en oddelek italijanskih čet je že začel korakati severno od Korče po dolini reke Devoli. Borbe še vedno trajajo. V neposredni bližini naše meje je bilo sestreljeno eno italijansko letalo, prav tako pa se je zrušil tudi en grški bombnik.

Belgrad, 23. novembra. m. O bojih na grško-italijanskem bojišču poročajo iz Djevdjelije tole:

Po zavzetju Korče po grških četah je včerajšnji in današnji dan potekel brez bojev. Topovsko streljanje, ki je bilo še pred dvema dnevoma zelo močno, je včeraj in danes skoraj pojenjalo in ga na naši meji sploh niso slišali. Italijanske čete so se umaknile v dobro utrjene postojanke na planini Kozelj na koti 1493 in na koti 978, kjer so ustavile prodiranje Grkov. Položaji, na katerih so se utrile italijanske čete, obklopujejo dolino Korče in bodo italijanskim četam služili v protiofenzivi, ki jo pričakujejo že prihodnje dni. Na teh postojankah, kakor tudi na desnem krilu in proti jugu zbirajo Italijani svoje čete. Tudi grške čete se utrjujejo na novih položajih. Zelo velike težave povzročata obema strankama slabo vreme. Na tem delu je od včeraj začel padati dež, pomešan s snegom. Oblačno vreme in gosta megla onemogočata vsako delovanje letalskih sil. Slabo vreme ovira tudi premikanje čet. Na posebno velike težave zadevajo motorizirani oddelki italijanske vojske zaradi izredno slabih cest v tem delu Albanije, kakor poročajo tudi Italijani.

Iz Djevdjelije javljajo tudi, da je v pretekli noči in davi prišlo do topniškega streljanja, ki pa ni bilo niti približno tako močno kakor pred dvema dnevoma. Okrog poldneva pa je topniška bitka prenehala. Začelo je deževati in verjetno se detonacije niso nič več tako slišale v naših obmejnih krajih.

V teku včerajšnjega dne so se vodile ostre borbe v pogorju Morovo, na Ivanj planini in na griču Kaparit. Današnje grško časopisje je ob-

javilo obširna poročila o italijanskih silah, ki so branile položaje pri Korči.

Zaradi padca Korče sta general Metaxas in vrhovni poveljnik grške vojske Papagos izdala dnevno povelje kopnim, pomorskim in letalskim silam, ki ga danes objavlja vse grško časopisje pod mastnimi naslovi. Angleški poslanik v Atenah Pailare je poslal pismene čestitke predsedniku vlade Metaxasu zaradi zavzetja Korče. V Atenah so bile velike manifestacije ogromnih množic, ki so trajale pozno v noč. Ko se je Metaxas pojavil med množico, so ga ljudje dvignili in nosili na čelu sprejeto skozi mesto. S padcem Korče vojna še ni končana in se bodo boji med Grki in Italijani nadaljevali. Grške čete so po zadržanju grškega časopisja 9 km pred Argirokastru.

Italijanska vojna poročila naj se poslušajo stoje

Rim, 23. nov. m. TCP. Po naredbi, ki je bila danes objavljena v fašističnem uradnem listu, bodo morali od sedaj v Italiji poročila vrhovnega poveljstva, ki se objavljajo po radiu, in javnih lokalih in drugih restavracijah poslušati stoje.

Afriško bojišče

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 23. novembra. t. Uradno poročilo št. 159 glavnega stana italijanske oborožene sile o bojih na afriškem področju se glasi:

V Severni Afriki: Pojavila so se sovražnikova letala in povzročila več škode. V Bardiji in Verni ni bilo nobene škode. Eno naših letal, za katero je poročilo št. 157 trdilo, da se ni vrnilo, je bilo najdeno s svojim pilotom med našimi črtami.

V Vzhodni Afriki: Naša letala so bombardirala letališče Roserei in pri tej priliki uničila na tleh eno letalo, drugo letalo pa poškodovale. Naši letalski oddelki so bombardirali sovražnikove postojanke na oni strani Galabata in povzročili hude požare v pristanišču Sudan. Pri napadu teh sovražnikovih lovskih letal vrste »Gloucester« so naši letalci zbili dve sovražnikovi letali, vsa naša letala pa so se vrnila domov.

Nov napad na Birmingham

Nemška in angleška poročila soglašajo, da je nastala zelo huda škoda in je število žrtev visoko

Nemška poročila

Berlin, 23. nov. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

V noči med 21. in 22. novembrom je nemško letalstvo nadaljevalo z masševalnimi akcijami proti Londonu ter izvedlo nove napade na Birmingham, Coventry, Bristol in Southampton. Včeraj so se nadaljevali napadi na London, Brighton in na druge važne vojaške cilje. V Srednji Angliji so bojna letala bombardirala več letališč in povzročila požare v lopah in zavetiščih. Na jugovzhodni obali Anglije kakor tudi pri Lincolnu so bile hudo bombardirane prometne naprave. Pri napadih na konvoje sta bili dve tovorni ladji težko zadeti od bomb. V noči med 22. in 23. novembrom so britanska letala napadla kraje v zahodni Franciji in v zahodni Nemčiji in bombardirala prvenstveno stanovanjske četrti. Požari, ki so izbruhnili v podstrešjih, so bili hitro pogaseni. Ubityh je bilo sedem oseb, okrog 20 pa ranjenih. Protiletalsko topništvo je zabilo eno sovražno letalo; eno nemško letalo je izgubilo.

Podrobnosti o napadu na Birmingham

Berlin, 23. nov. AA. DNB: Nekoliko »ed polnočjo se je vrnilo iz Anglije nekaj oddelkov nemških letal. Po poročilih posadke so se ti oddelki vrnili s ponovnega zelo hudega napada na Birmingham, kjer so bili doseženi veliki uspehi in povzročeni številni požari, ki so zajeli cele predele poslopij. Prav tako so izbruhnili številni posamični manjši požari. Bombniki, ki so leteli nizko, so stalno metali osvetljevalne bombe in s tem kazali cilj. Bombniki, ki so ciljali z višine, so istočasno onemogočili dobiti jasno sliko o tem mestu, ki je bilo drugič napadeno v noči med petkom in soboto. Ob tej priliki so se videle razrušene cele ulice, razdejani so bili železniški vozovi na postajah, popolnoma uničene številne tovarniške naprave. Napadi v noči od petka na soboto so v glavnem veljali ciljem, ki jih nemško letalstvo do sedaj še ni zadelo. Vremenske razmere so olajšale to delovanje. Napadi so bili opravljeni z velikimi oddelki ali pa posamično. Od začetka naprej se je silovitost napada stalno večala in je bilo delovanje angleškega protiletalskega topništva popolnoma onemogočeno. To pa se je zgodilo zaradi tega, ker so nemška letala pri vsakem manjšem napadu menjala svojo taktiko.

V noči od petka na soboto so bili prvič izvedeni številni hudi napadi na Birmingham v nizkem poletu. Veljali so v glavnem nekaterim važnim napravam angleške letalske industrije. Tudi to noč so letala metala bombe raznih vrst in sicer od zažigalnih do največjih eksplozivnih bomb. Učinek eksplozivnih bomb je bil tolikšen, da so nemški letalci pri povratku iz Birminghama videli velike stebre plamena z raznih tovarnih in poslopij. Po plamenu se je videlo, da ne gre samo za zgradbe, ampak da je plamen zajel ogromna skladišča surovin v Birminghamu. V Birminghamu je bilo namreč v skladišču mnogo volne za potrebe angleških tekstilnih tovarn. Ta skladišča so bila glavni cilj nočnih napadov.

Angleška poročila

London, 23. nov. t. Letalsko ministrstvo poroča: Ponoči je sovražnik v glavnem napadal mesta v srednji Angliji, toda tudi na London je padlo večje število bomb. V srednji Angliji je bilo poškodovanih mnogo stanovanjskih hiš in javnih zgradb. Izbruhnile je več požarov, ki pa so bili do danes že obvladani. Tudi število ubityh in ranjenih civilnih oseb je verjetno zelo visoko. Napadi na druge kraje

so bili manjšega obsega in je tudi škoda temu primerno majhna.

Reuterjev zasebni poročevalec pristavlja, da je bilo v pretekli noči spet napadeno mesto Birmingham in da je bil ta napad spet zelo hud, nič manjši od onega med torkom in sredo. Napadi so trajali več ur in so nemška letala, ki jih je bilo več sto, prihajala v neprestanih zaporednih valovih. Požari so bili kaj obsežni in škoda zelo huda.

London, 23. nov. AA. Reuter: Nemški daljnometni topovi so bombardirali zjutraj celo ur ob sončnem vremenu Dover. Več granat se je pojavilo iz megle, ki je ta čas pokrivala francosko obalo, vendar niso povzročile škode niti človeških žrtev.

Boji z italijanskimi letali

London, 23. nov. t. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča: Pri današnjih letalskih bojih nad Doverjem so naši lovci sestrelili 7 italijanskih bojnih letal iz 3 nemška. Angleži niso imeli nobenih izgub.

Vojna na morju

London, 23. nov. t. Reuter: Admiraliteta je dobila sporočilo, da sta bili dve angleški in ena švedska ladja torpedirani kakšnih 700 km daleč od zahodne irske obale. Lajše se imenujejo: »Blairesk« (3300 ton), »Anten« (5200 ton) in »Tymeric« (5200 ton). Ladje, čeprav vse poškodovane, so druga drugi pomagale reševati posadko. Končno je švedska ladja »Gothenburg« vzela na krov posadke vseh ladij.

Ameriška pomoč Angliji je dosegla svoj višek, pravi Roosevelt časnikařem

Washington, 23. nov. t. Associated Press: Predsednik Roosevelt je na konferenci s časnikařji v Beli hiši odgovarjal na vprašanje glede pomoči Angliji. Časnikaři so Roosevelta vprašali, če bi se z ozirom na vedno večje napade na angleška mesta ne dalo spreminiti načelo »polovico — polovico«, ki velja sedaj glede na vojno-industrijsko proizvodnjo, od katere dobi Anglija sedaj polovico. Če bi se Angliji ne moglo dati še več? Roosevelt je odgovoril, da bi Amerika radevolje proučevala tudi tak predlog, če bi ji kdo mogel povedati, kako naj še zviša svojo vojno-industrijsko proizvodnjo, ki je dosegla svoj višek. Naj Anglija stavi kakšen tak predlog. Toda naj kdo prične in pove, kako je mogoče doseči, da bi se letala gradila še hitreje, kakor se sedaj grade v Ameriki. Ni namreč mogoče sprejeti zakon, da se naj zgradi toliko in toliko letal, jutri pa da so letala že izdelovljena in pripravljena za borbo. Na vprašanje, če je Amerika pristala na to, da bi svoje trgovske ladje stavila na razpolago za prevoze v Anglijo, je Roosevelt odgovoril, da ameriška vlada še ni imela priložnosti baviti se s tem vprašanjem.

Na Nemčijo

London, 23. nov. t. Letalsko ministrstvo poroča: Ponočno napadanje angl. bombnikov na sovražno ozemlje je bilo obsežno in se je raztegovalo na področje od Norveške do Biskajske zaliva. Skupina bombnikov je uspešno bombardirala letališče v Stavangerju na Norveškem. Druga skupina je bombardirala francosko luko Merignac v bližini Bordeauxa, ki je najpomembnejše nemško letalsko oporišče za napade na angleške pomorske prevoze. Napad je bil uspešen in je bilo uni-

čeno sovražnikova letala so bombardirala Kasalo in zanetila požar v vojaški bolnišnici. Sovražnikovi letalski oddelki so metali bombe tudi na Bari in zadeli zlasti zasebne hiše. Ubity ena ženska, pet oseb pa ranjenih, med njimi ena ženska in dva otroka. Dva majhna požara sta bila takoj zadušena.

V nekem italijanskem letalskem oporišču, 23. novembra. AA. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Okrog poldne je bilo hudo bombardiranje na letališču Makara na Malti. Bombe velikega in največjega kalibra so razrušile naprave na letališču, kakor tudi skladišče goriva. Med povratkom je bil naš bombniški oddelček napaden od številnih sovražnikovih lovskih letal. Naša lovška letala, ki so spremljala bombnike, so hitro stopila v akcijo in prisilila lovražnikova lovška letala, da so sprejela borbo. Po precej dolgi borbi so bila 4 sovražnikova letala zbita in so v plamenih padla v morje, še druga tri pa so verjetno zbita. Vremenske razmere so bile precej ugodne in streljanje sovražnikovega topništva na letališču Makara je bilo precej hudo. Vendar so vsa naša letala prišla domov.

Italijanske navedbe o angleških izgubah na morju

Rim, 23. novembra. AA. Stefani: »Popolo di Roma« objavlja statistične podatke o izgubah angleške vojsne mornarice od 1. septembra 1939 dalje, in sicer po uradnih podatkih angleškega mornariškega ministrstva. Gre za 85 ladij s 314.899 tonami. Te izgube obsegajo bojno ladjo »Royal Oak« (29.150 ton), dve nosilki letal s 45.000 tonami, tri križarke z 18.020 tonami, 9 pomožnih križark s 137.990 tonami, 37 torpednih rušilcev, med njimi dva poljska, s 50.350 tonami, 24 podmornic s 26.494 tonami, 3 topničarke s 4030 tonami in 6 zbiralcev min s 4225 tonami.

Angleška poročila

Kairo, 23. novembra. t. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške armade poroča: V okolici Galabata in Metemma v južnem Sudanu so se tudi včeraj in ponoči nadaljevale operacije patrulj, ki so se opirale na delovanje topništva in letal. Operacije še niso končane. Z drugih bojišč ni nobenih posebnih novic.

ženih več zgradb. Nadaljne skupine bombnikov so obmetale z bombami petrolejska in bencinska skladišča v Dortmundu in Duisburgu, nadalje pristanišča Flushing (Vliessingen), Ostende, Le Havre in oporišče za nemške podmornice v Lorientu in v Cherbourgu. S teh nočnih poletov se ni vrnilo samo 1 letalo.

Včeraj podnevi so skupine naših bombnikov napadle letališče v Schipolu in Leuwardenu kakor tudi tovarne v Solingenu in Porurju in druge važne vojaške in industrijske cilje. Vsa letala so se s tega poleta vrnila.

Danes govori papež o miru

Vatikansko mesto, 23. novembra. t. Nagovor, ki ga bo imel papež Pij XII. v cerkvi sv. Petra v Rimu ob priliki službe božje za padle vojaške, bo vatikanska radiopostaja prenašala ob 11.45 v nemškem jeziku na kratkih valovih 3106 in 1984, v francoskem jeziku pa opoldne na kratkem valu 3106.

Romunska kraljica-mati v Italiji

Benetke, 23. nov. AA. Stefani: Prihajajoč iz Belgrade je romunska kraljica mati prispela v Benetke, kjer jo je pozdravila njena sestra spoletska vojvodinja ter romunske in italijanske osebnosti. Romunska kraljica mati je zvečer odpotovala s svojo sestro v Firence.

Priprave v Bolgariji za primer letalskih napadov

Sofija, 23. novembra. AA. Sofijski jutranjiki objavljajo obširna navodila in ukaze poveljstva za zaščito pred napadi iz zraka. Prebivalstvo Sofije je dobilo natančna navodila, kako mora ravnati v primeru letalskega napada. Ustanovljen je po posebni oddelki gasilcev za gašenje požarov, nastalih zaradi bomb. V vsaki mestni četrti so organizirana posebna prebivališča za ranjene. Zaradi zatemanitve mesta, ki začneja te dni, so zmanjšali število ur v šolah, da bi se učenci še pred mrakom vračali domov.

Sofija, 23. novembra. AA. Jutranji listi objavljajo sporočilo bolgarskega ravnateljstva državnih železnic, ki obvešča javnost, da bo s ponedeljkom, 25. t. m. ukinjenih več vlakov.

Drobne novice

Ankara, 23. nov. m. TCP: V trgovinskem ministrstvu izdelujejo načrt uredbe, po kateri bo lahko trgovinsko ministrstvo nadzorovalo poslovanje vseh trgovin z življenjskimi potrebščinami. Predpostavljajo, da bo turška vlada zaradi boljše preskrbe prebivalstva z življenjskimi potrebščinami v velikih mestih sama ustanovila posebne trgovine z življenjskimi potrebščinami, da bi na ta način še bolj pobijala dražnjo in špekulacijo s cenami. Gospodarski krog pravijo, da je vlada načelno že sklenila ustanoviti generalno direkcijo za preskrbo prebivalstva z življenjskimi potrebščinami.

Ankara, 23. nov. m. TCP: Turški časopisi poročajo, da bo turška vlada v kratkem uvedla narodni kruh za vso državo.

Sofija, 23. nov. m. TCP: Finančni minister Božilov je predložil sobranju nov zakonski načrt, ki določa novo znižanje davka za družine z večjim številom otrok.

Sofija, 23. nov. m. Zakon o zaščiti naroda, ki je bil sprejet pri prvem čitanju v sobranju, bo zdaj proučeval poseben parlamentarni odbor, v katerem so strokovnjaki notranjega ministrstva in člani sobranja. Odbor bo pripravil nekatera določila v predloženem zakonskem osnutku za prihodnjo sejo sobranja, ki bo v eredo.

Gospodarstvo

Iaž. Suhadolc Jože, tajnik Kmetijske zbornice:

Ali je nova cena mleka upravičena?

Mlekarsko društvo je sklenilo dne 13. oktobra ob navzočnosti Kmetijske zbornice in Mesnega poglavarstva v Ljubljani, da se bo cena mleku povisala na 3 din za liter. V vseh ljubljanskih mlekarnah se mleko že prodaja po 3 din, pa tudi večina mlekarij, ki dostavljajo mleko na dom, je že določila to ceno.

Ta sklep je vzbudil različne komentarje, ki so bili zopet le znak kako vlada med mestnim prebivalstvom velika nepoučenost in nepoznanje osnovnih problemov kmetijske produkcije.

Stroški za proizvodnjo mleka so se toliko povisali, da je resno obstajala nevarnost, da bodo kmetje v okolici mest opustili živinorejo, usmerjeno v proizvodnjo mleka in da se bodo preusmerili bolj na prodajo krme in vzgojo živine za zakoli. Krma in živina imata danes namreč visoko ceno. Bilo je potrebno zvišati ceno mleku že zato, da se zagotovi redna preskrba prebivalstva z mlekom in mlečnimi izdelki. Mleka že sedaj primanjkuje, kar se bo posebno težko občutilo proti koncu zime.

Naj navedem le približno sliko o proizvodnih stroških za mleko. Krava, težka okrog 500 kg, ki naj bi dajala 10 l mleka dnevno, potrebuje po Kellerju 12,5 kg suhe snovi, 0,5 kg beljakovin in 5 kg skrobne vrednosti. Približno te hranilne snovi dobimo, če dajemo kravi dnevno sledečo krmo:

	suha snov	beljakov.	skrobna vrednost
10 kg sred. dobrega sena	8,5	0,3	2,37
2 kg slame	1,7	0,02	0,34
10 kg repe	1,2	0,01	0,63
1 kg pšen. otrobov	0,9	0,09	0,42
1 kg ječmena	0,9	0,18	0,95
Skupaj:	13,32	0,60	4,71
			23,20

Če bi naše krave res dajale pri navedeni krmi 10 l mleka dnevno, potem bi bili proizvodni stroški samo v prehrani 2,32 din za liter. Naše krave pa na žalost niso tako dobre mlekarike! Pričakovati bi mogli povprečno pri navedeni hrani največ 8 l mleka

dnevno. Večina naših krav daje namreč le 5—6 l mleka dnevno; seveda pri slabši krmi, kar pa kljub temu še podraži proizvodnjo.

Vzemimo torej 8 l mleka dnevno. Če vrednost krme podelimo s številom litrov mleka, dobimo, da so pri nas proizvodni stroški mleka že samo v krmi 2,90 din za liter (23,20 : 8 = 2,90 din).

Nismo pa upoštevali niti dela za krmljenje in čiščenje živine, niti dela z molžo, niti dovoza mleka v mesto, niti amortizacije hlevov, posode za mleko, krav (vrednost krave se namreč s starostjo manjša), niti rizika zaradi bolezni in nesreč itd. Pač pa ostane kmetu še gnoj. Če kmet ne bi tako enojno potreboval gnoja, bi že nehaj gojiti živino za proizvodnjo mleka ter bi rajši prodajal seno in elamo, kar bi se mu pri današnji ceni sena in slami vsekakor bolj splačalo.

Pripominjam, da navedena kalkulacija ni izčrpana in popolna, pač pa naj služi le za ilustracijo. Po vsem poplunu kalkulacija pa končnega rezultata ne bi dosti spremenila.

Kako je torej z novo ceno mleka? Ali bo kmet kaj pridobil in ali ima pravico, da ob tolikem povisani ceni vseh krmil, zlasti krepkih, katere mora kupovati, zahteva večjo ceno za mleko? Le mimogrede naj omenim, da je v Zagrebu določila ceno mleku banovina, in sicer na 3,50 din; v Belgradu je pa mleko celo po 5 din.

Gospodinjice, ki kupujejo mleko, naj mirno vzamejo novo ceno na znanje; saj morajo, če so količkej uvidevne, same spoznati, da nikakor ni mogoče zahtevati od kmeta, da bi vedno bil on tista žrtev, na čigar ravnajo naj se končno vse prevah! Vesele in hvaležne naj bodo, da proizvodnje mleka nimajo v rokah drugi pridobitni stanovi, temveč kmetje. V nasprotnem primeru bi morale mleko prav gotovo plačevati najmanj po 5 din. Držijo naj se lepo svojih dosežanih mlekarij, če jim nudijo dobro mleko, sicer se lahko zgodi, da bodo proti koncu zime — ostale brez mleka. Mleka bo manjkalo, vendar za svoje stare odjemalce bo že vsak poskrbel, da jih bo zadovoljil.

varovalni banki so bili izbrisani člani uprave dr. Pnikrabek Rudolf, Kavčič Franc, dr. DeFrance-schi Peter in Vodnik Alojzij, vpisani pa ing. Chodera Václav (Praga), Kavčič J. Josip, Souvan Leo, Krofta Hanuš in Ivan Jelacín (vsi iz Ljubljane). — Pri Splošni stavbni družbi, d. d. v Mariboru, sta bila izbrisana upravni svetniki Rohshaendler Josip in prokurist ing. Templ Anton, vpisan pa prokurist ing. Milavec Egid. — Pri trdki Repič-Snedić, tovarna igra, lesenih in tekstilnih izdelkov v Vidmu-Dobropoljah je izbrisan družbenik Snedić Janko, vpisan pa Presinger Bernard iz Celja, tako da je trdka sedaj Repič-Presinger.

Odprava konkurza: Derkač Ana, posestnica in lastnica pekarije na Cankovi št. 61, ker ni kritja za stroške postopanja.

Likvidacija: Keramična zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Tesarska ulica 5.

Iz hrvatskih trgovinskih registrov. Pri jugoslovanski založniški d. d. Obnova v Zagrebu so bili izbrisani člani ravnateljstva dr. Rudolf Zistler, Dragan Novak, Josip Lakatoš, dr. Lovro Vidrič, Vladimir Grund, vpisani pa so: dr. Teodor Shek-Vugrovečki, dr. Stefan Krasnik, Ivo Mihovilović, Vojko Shaufl in Rudolf Polanovič. — Pri Higiji, prvi jugoslovanski tvornici zamaškov, d. d. v Zagrebu, so izbrisani člani ravnateljstva Möller David, Porges Karl in Berger Rudolf, vpisan pa je Zuccolin Marcel, Sušak. — Pri Hranilnici banovine Hrvatske so izbrisani člani uprave dr. Flögl Rihard, Jakovac Martin in Križič Stjepan, vpisani pa dr. Lamer Mirko, Kolar Slavko, ing. Pavešić Zvonimir, Čavlek Ivan in dr. Rasubin Josip. — Pri Hrvatski banki d. d. v Zagrebu je bil vpisan upravljalci ravnatelj Ferlesch Bruno, Zagreb.

ŠPORT

Današnji nogomet

Ljubljana: Mars

na igrišču SK Ljubljane ob 14.15.

Maribor: Železničar

na igrišču SK Železničarja ob 14.15.

Kranj: Olimp

na igrišču SK Kranja ob 14.

Bratstvo: Amater

na igrišču SK Bratstva ob 13.45.

Hrvaški lahkoatleti pred težko odločitvijo

Danes bošta v Zagrebu občina zbora Hrvatske atletske zveze in Aatltske podzveze v Zagrebu. Prvi bo dopoldne, drugi pa je popoldne.

Za letošnji redni občni zbor Hrvatske lahkoatletске zveze vlada izredno veliko zanimanje ne samo med hrvatskimi atleti, temveč tudi med srbskimi ter slovenskimi in sploh med vso Jugoslovansko športno javnostjo, saj se bo ob tej priliki reševalo vprašanje dosmrtno diskvalifikacije onih hrvatskih atletov, ki se kljub prepovedi svoje zveze sodelovali na letošnjih balkanskih igrah v Carigradu. Med slovenskimi in srbskimi atleti, ki so se izdali o tej stvari svoja mnenja je zadeva čisto jasna ali z drugimi besedami povedano, oni so si edini v tem, da je treba izrečeno kazni na vsak način omiliti, ker nikakor ne gre, da bi tako odlični lahkoatleti kakor so ravno oni, ne smeli več nastopati za hrvatske in jugoslovanske državne barve. Slovenski kakor srbski atleti so se na celi črti zavzeli za svoje hrvatske tovariše in so prepričani, da bodo uspeli s svojim predlogom, če bo količkej dobre volje pri onih, ki sedaj vodijo hrvatsko lahkoatletiko in ki so morda še drugačnega mnenja kot je večina onih, ki upravičeno trdijo, da je bila kazni na vsak način previsoko odmerjena.

Med hrvatskimi športniki sta v tem pogledu dve struji: Prva, ki je izrekla kazni, je mnenja, da je pregrešek političnega značaja, drugi in med temi je veliko število atletov, pa pravijo, da je kršitev samo disciplinskega značaja in jo je kot tako tudi smatrati in kaznovati.

Naloga, ki jo ima rešiti današnji občni zbor hrvatske atletske zveze ni ravno lahka. Že na sestankih ni došlo do potrebne sporazuma med predstavniki hrvatske lahkoatletike in se bo zato jutrišnje zasedanje predvsem bavilo s kaznovanimi atleti, ki so dali za to skupščino toliko materiala, da ga morda ne bodo mogli rešiti. Najbolj enostavno in tudi najbolj pravilno po našem mnenju pa bi bilo, da jutrišnji občni zbor revizira prvotno kazni ter prekliče dosmrtno diskvalifikacijo, atletom pa da možnost, da bodo še naprej zastopali tako hrvatske kakor jugoslovanske barve; kajti nikakor ne gre, da bi bili atleti zato, ker so nastopali za Jugoslavijo v inozemstvu, kaznovani z najhujšo kaznijo, z dosmrtno diskvalifikacijo.

Borze

Dne 23. novembra 1940.

Denar

Devizni promet je znašal ta teden na ljubljanski borzi 18.618 milij. din v primeri z 28.416, 14.684, 14.528 in 19.083 milij. din v prejšnjih tednih.

Zivinski sejmi

Zivinski sejem dne 19. novembra in svinjski sejem 20. nov. t. l. v Ptuj. Dogon: 76 volov 346 krav, 18 bikov, 30 juncev, 95 telic, 3 teleta, 72 konj, 9 žrebet, 240 svinj in 125 prascev. Prodanih je bilo: 27 volov, 130 krav, 7 bikov, 6 juncev, 30 telic, 1 tele, 17 konj, 5 žrebet in 154 prašičev. V Nemčiji je bilo prodano 8 volov in 2 konja. Cene naslednje: voli 6 do 8 din, krave 4—8 din, biki 6,50—7,75 din, junci 6—7,25 din, telice 6,50—8,50 din, teleta 9 din, pršutarji 11,75—12,50 din, bele svinje 12,75—13,50 din, plemenske svinje 10 do 11 din za 1 kg žive teže. Konji od 600—5000 din, žrebata od 1000—3000 din in mladi prašiči za reje 6—12 tednov stari 110—250 din za glavo.

Zivinski sejem v Ljubljani dne 20. novembra. Dogon: 58 volov, 29 krav, 5 telet, 79 konj, 4 žrebata in 144 prašičev za rejo. Prodanih je bilo: 15 volov, 10 krav, 4 teleta, 10 konj, 1 žrebe in 68 prašičev za rejo. Cene naslednje: voli 7,75—8,75 din, krave 4—7,50 din, teleta 11—13 din za 1 kg žive teže. Konji od 500 do 6000 din, žrebata od 1000 do 2000 din in prašički za rejo od 200—350 din za glavo.

Pšenično-korzno moko dobimo?

Iz Belgrada poročajo, da se sedaj na mero-dajnih mestih proučuje vprašanje mešanja korzno- in pšenične moke, ker je pridelek pšenice tako slab, da ne bo zadostoval do prihodnje letine. V ta namen predlagajo strokovnjaki, da naj bi se v prvi vrsti izpremenilo mletje pšenice, tako da bi dobili 85% enotne moke, 12% otrobov, ostalo pa bi bilo neporabno. Tako pšenično moko bi potem mešali s korzno moko v razmerju 80:20. Ta kruh iz take moke bi bil po mnenju strokovnjakov celo bolj hranilni.

Drug predlog je, da bi se uvedla dva dneva v tednu, ko bi se smel prodajati samo korzni kruh. Variacija tega predloga je, da bi se naj dva dni v tednu prodajal mešan pšeničnokorzni kruh. Nekaj sličnega nameravajo uvesti tudi v banovini Hrvatski.

Zaenkrat so to še samo predlogi, katere proučujejo na mero-dajnih mestih.

Zahteve delavstva pri KID

Delavstvo, ki je zaposleno pri KID, je po svojih strokovnih organizacijah takoj ob spremembi svetovnih razmerah, ki so vplivale na draginjo, skušajo doseči pri podjetju ravnovesje med rastočo draginjo in zaslužkom za delo. Treba priznati, da se je v dobi nekako 8 mesecev to razmerje dalo vedno še nekako zadovoljivo urediti, ker je podjetje pri vsakokratni zadevi delavstva pokazalo uvidevnost. Nekako od srede meseca avgusta se spet vodijo pogajanja s podjetjem, da se spravi rastoča draginja v sklad s plačo. V tej zadnji dobi pa podjetje nikakor ne kaže dobre volje in razumevanja upravičenih delavskih zahtev. V dobi od srede avgusta dalje je bilo več tozadevnih pogajanj, med zastopniki vseh štirih delavskih organizacij, ki zastopajo celokupno delavstvo pri KID in na drugi strani med zastopniki podjetja. Pogajanja se vodijo radi draginskih doklad, glede osnovne plače veljajo določila kolektivne pogodbe. V spomenici, ki jo je poslalo delavstvo preko svojih strokovnih organizacij dne 19. nov. 1940 na ravnateljstvo in upravni svet KID, so utemeljile zahteve po draginskih dokladi, oziroma nesoglasje med naziranjem delavstva in KID, podrobneje razložena. V glavnem gre na sledeče:

Delavstvo ugotavlja, da se je draginja povečala in zahteva temu primerno zvišanje draginskih doklad. KID pa odgovarja, da je v tej dobi za katero zahteva delavstvo zvišanje draginskih doklad, delavstvo resnično dobilo več izplačanih mezd. KID pa v ta povišek izplačil vračunava tudi vse tiste višje plače, ki jih je delavstvo prejelo zaradi povečanih nadur višje storitve in s tem tudi večje produkcije.

Delavstvo na to odgovarja, da za zvišanja izplačila niso zvišana na redne mezde za redno delo, ampak so samo plačilo za večje delo in za več moči, katero je delavstvo pustilo v tovarni. Po tej logiki bi si v bodoče delavstvo pri KID z rastočo draginjo moglo prislужiti več dohodkov le s tem, da tovarni več dela, ne pa da bi tovarna za delo tudi več plačala.

Posebno je zabolelo delavstvo, da je zastopnik KID g. inž. Petrovič z nekake viška obravnaval te zadeve delavstva oziroma se sploh ni maral razgovarjati. Tako postopanje z delavskimi predstavniki je zlasti v današnjih časih ne samo neprimerno, ampak skrajno nevarno. Upravni svet KID in tudi ravnateljstvo KID naj bi to točko spomenice vzelo prav posebno resno. Tako postopanje z delavskimi zastopniki bo delavstvo poglavalno v gibanje, s katerim se bo moralo baviti ne samo vodstvo tovarne, ampak tudi državna oblast.

Iskreno želimo, da bi delavstvo našlo vsaj pri upravnem svetu KID dovolj razumevanja in bi se upravičilen delavskim zahtevam v polni meri ugodilo.

Prehodni račun za izvoz lesa

V »Službenih novinah« z dne 22. novembra je izšla naredba ministra za trgovino in industrijo, ki pravi v svojem 1. členu: Predpisi navedbe o kontroli izvoza lesa, lesenih izdelkov in gozdnih proizvodov sploh se bodo uporabljali takoj samo pri izvozu proizvodov gozdarstva iz tar. post. 91 in 92 uvozne carinske tarife (drva za kurjavo, lesno ogelje). Čl. 2. pravi: Izjemno od čl. 10 navedbe o kontroli izvoza lesa itd. ni pri izvoznem carinjenju vseh vrst lesa, izdelkov iz lesa in gozdnih proizvodov, razen navedenih v členu te navedbe, po-

trebno izvozno potrdilo ravnateljstva za zunanjo trgovino do vključno 30. novembra letos. Do tega dne bo šlo izvozno carinjenje na osnovi potrdila o zavarovanju valute, ki so bila izdana po odobritvah deviznega ravnateljstva Narodne banke, ki so bila izdana do 20. novembra letos. Začenši s 1. decembrom 1940 bo mogoče izvozno carinjenje vseh vrst proizvodov gozdarstva brez izjeme samo na osnovi izvoznega potrdila ravnateljstva za zunanjo trgovino. — Čl. 3. Izjemno od čl. 2. odstavka navedbe o kontroli izvoza lesa itd. za nakladanje izvozu namenjenih pošiljatev lesa itd. do nadaljne rešitve ministra ni potrebno izvozno potrdilo ravnateljstva za zunanjo trgovino.

Gradba zgornjega ustroja na drž. cesti Sv. Lenart—Sv. Benedikt. Za 5. december je razpisana I. licitacija za gradbo zgornjega ustroja na drž. cesti št. 60 od km 1.100—1.920 (Sv. Lenart—Sv. Benedikt). Proračunska vsota je 317.321 din.

Melioracijska dela na Cerkniskem jezeru. Dne 10. decembra 1940 bo I. licitacija za izvedbo I. etape melioracijskih del na Cerkniskem jezeru, občina Cerkljeva, okraj Logatec. Proračunska vsota je 2.527.237,78 din.

Pogajanja z Romunijo. Pričakovati je, da bo proti koncu meseca odpolovila v Bukarešto posebna naša delegacija na nova trgovinska pogajanja z Romunijo.

Pred zvišanjem potniških tarif. Iz Belgrada poročajo, da bodo potniške tarife na naših železnicah povišane za 20% s 1. januarjem.

Uvoz celulozne volne iz Nemčije. Iz Belgrada poročajo, da so bila v četrtek zvečer zaključena pogajanja med našo in nemško delegacijo. Doseženi sporazum bo omogočil uvoz okoli 2.500 celulozne volne in 500 ton raznega mešanega tekstilnega blaga.

Modernizacija tovarne usnja L. Laurich v Sl. Konjicah. Trdka L. Laurich, tovarna usnja v Sl. Konjicah namerava preurediti in modernizirati svojo tovarniško napravo ter je zaprosila za obrtno-pravno odobritev na postavi na svoji parceli v Konjicah na mestu starih novi poslopji za lužilnico, sušilnico in pripravilnico usnja ter barvarno. Komisijski ogled in obravnavo bošta dne 6. decembra 1940.

Iz egovinskega registra. Vpisana je bila trdka Pavešić Stefan, čiščenje črev in črevarna, Kamnica št. 36. — Pri Jezerškem, gozdnoproducijski družbi z om. zavezo, je bil izbrisan poslovodja Lamezan Salins Maksimilijan. — V podjetje Slavko Kolar v Ljubljani je vstopil kot javni družbenik Kolar Milan in je podjetje postalo javna trgovska družba. — Pri Slaviji, jugoslovanski za-

Nesteto dopisov smo prejeli, v katerih naročniki in bralci »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljuba« žele, naj bi se rok za naročilo

»Slovenčevega koledarja« po 10 din podaljšal

Ker je teh želja zelo veliko, smo sklenili, da jim ugodimo in zato podaljšujemo rok za naročilo »Slovenčevega koledarja« po 10 dinarjev nepreklicno do 8. decembra t. l.

Poudarjamo ponovno, da stane koledar za naročnike »Slovenca«, »Slov. doma« in »Domoljuba« 10 dinarjev.

Vabimo one, ki še niso naročeni na naše liste, da se nanje naroče, kajti tudi oni lahko dobe koledar za 10 din, če naroče »Slovenca« za dva meseca, »Slovenski dom« za tri mesece ali »Domoljub« za celo leto.

Koledar bo resnično lepa knjiga, ki ji druge podobne knjige še zdaleč ne bodo kos.

Naročite koledar takoj - dokler ie še čas!

Ameriška plavalna prvenstva

Ameriška plavalna prvenstva so prinesla deloma izredno lepe rezultate. Škoda je le, da ne moremo primerjati ameriških rezultatov z rezultati drugih držav, ker so navedena v jardi. V Kaliforniji so plavalci na progi 55 jardov. Najni rezultat od plavalca na 110 jardov (ca 100,5 m) v hrblnem plavanju s časom 1:05,5. Dolgo vrsto let sta imela prvenstvo v plavanju Chicago in New York. Na tem prvenstvu so se pa prav posebno odrezali plavalci majhnega otoka Maui, ki so bili prvi. Nadaljnji rezultati izgledajo takole:

220 jardov: 1. Jarezt (Chicago) 2:13,1. S tem rezultatom je omenjenji zmagovalce zboljšal Weissmüllerjev rekord iz leta 1927. 1 milja (1609 m): 1. Nakama Bunnei 21:31,4. 110 jardov: 1. Jarezt 58,4. 440 jardov: 1. K. Nakama (Maui) 4:50,4. 880 jardov: 1. Nakama 10:08,6. 220 jardov prsno: 1. Skinner (Detroit) 2:48,8. Skoki v vodo: 1. Al Patnik (Ohio) 163,8 t. Skoki s stolpa: 1. Earl Ciark 124,32 t.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

S. K. Planina. Težko-atletska sekcija ima zopet svoje redne treninge in sicer vsak ponedeljek od 7 do pol 9 v telovadnici L. realne gimnazije, Vegove ulice (nasproti univerze). Vabljeni vsi stari člani, sprejemajo se tudi začetniki. Goji se rokoborba in dvigovanje uteži. — Načelnik.

Za proglašenje škofa Slomška blaženim

V četrtek, 21. nov. je imela tretjredna skupščina lavantinskih duhovnikov v bogoslovnem semenišču v Mariboru svoj občni zbor ob zelo lepi udeležbi duhovnikov in bogoslovcev. Občni zbor je vodil predsednik dekan Gomilek. Tajniško poročilo je podal prof. dr. Meško, blagajniško pa župnik Psunder.

Nato je obširneje poročal kanonik dr. Mirt, kaj se je doslej storilo za proglašenje škofa Slomška blaženim in kaj se še mora storiti.

Akcija za beatifikacijo Slomškovo se je pričela pred 15 leti. Tozadevno prošnjo je vložila pri škofijstvu 1. dec. 1925 ravno tretjredna skupščina lav. duhovnikov, ki je 17. marca 1926 predložila takratnega stolnega dekana dr. Iv. Tomažiča za postulacijo in ga je škofijstvo potrdilo 22. marca 1. 1926. S tem se je pričel škofijski proces. Njegova naloga je bila zbrati in preiskati vse spise

Slomškove, da ni v njih ničesar zoper sv. vero, da je živel in umrl v sluhu svetosti, da je gojil junaške čednosti in da se mu doslej ni izkazovalo javno čedenje.

Do sedaj so zbrani vsi tiskani spisi in vsi rokopisi. Knjige so pregledane in rokopisi prepisani, razen nemških. Ko bodo prepisani, bo škofijski proces končan.

Informacijski proces glede čednosti in čudežev služabnika božjega Slomška je imel 69 sej in je bilo 40 prič zaslišanih. Bistvena ovira se ni pojavila in se bo moglo ugotoviti, da je Slomšek živel v duhu svetosti. Čudeže pa preišče Rim. Upati je, da se posreči tudi tretji proces, da se doslej Slomšku ni izkazovalo javno čedenje.

Škofijskemu procesu sledi v Rimu apostolski proces. Za proglašenje blaženim sta potrebna dva čudeža, za proglašenje svetnikom pa štirje čudeži, pri mučenih samo dva. Treba je še veliko dela, posebno molitve za srečen uspeh, priporočanja služabniku božjemu, da se na njegovo priprošnjo zgođe čudeži. Treba pa tudi zbrati potrebna denarna sredstva za beatifikacijo.

Za propagando so veliko storili 1. 1936 Slomškovi dnevi v Mariboru. Takrat: 29. junija, je dr. Korošec izročil lav. škofu dr. Tomažiču prošnjo za beatifikacijo Slomška s približno 400.000 podpisi. V istem letu se je ustanovilo društvo »Slomškova družina«. Stori la je mnogo, da se je molitev za Slomškovo beatifikacijo razširjala, dala je prenoviti kapelo s Slomškovim grobom in je ukrenila potrebno, da se od maja do oktobra vsako sredo daruje v kapeli sv. maša. Dosegla je, da se Slomškov spomin obhaja v Sloveniji v ljudskih in meščanskih šolah, in se poteguje za to, da bi se Slomšek tako slavil v šolah Jugoslavije kot svetil Sava in škof Strossmayer. Razširila je Slomškovih slik že nad 8000, istotako svetinje in prireditve letos 23. nov. tudi slovesno komemoracijo v mariborski stolnici. Iskrena želja vseh je, da bi se mogel prej ko slej zaključiti škofijski proces, da se lahko začne apostolski proces v Rimu.

Z velikim odobravanjem smo sprejeli prezanimivo poročilo kanonika dr. Mirta. Med govorom sta prispela na zborovanje, v naše veliko veselje, prevzvišena gg. nadškof dr. Ujčič in lav. škof dr. Tomažič. Nadškof dr. Ujčič je izjavil, da moramo prositi Boga, da nas usliši, kakor to znajo drugi narodi. Ne samo Slovenci, temveč vsa katoliška Jugoslavija se bo razveselila povzdignjenja škofa Slomška na oltarje.

Sledilo je še kratko poročilo p. Odila: Ali res 3. red odpušča? Podal je navodila, kako se z uspehom vodi tretjredna skupščina. Treba je v ta namen, vnetih duhovnikov. Neobhodno potrebno je, da dobi tudi lav. bogoslovno semenišče svojo lastno skupščino, kakor jo ima ljubljansko, ki šteje 80 članov. Izjavi nadškofa dr. Ujčiča in umestne

mu referatu p. Odila je sledilo najživahnejše odobravanje.

Soglasno so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Glasnik Srca Jezusovega naj ima stalno rubriko s kratkim člankom o Slomšku in z zahvalami za uslišane prošnje kakor hrvaški Glasnik Srca Jezusovega za Petra Barbariča.

2. Isto naj stori verski tednik »Nedelja«.

3. Priljubljeni »Slov. Gospodar« naj se vsaj vsak mesec spomni velike Slomškove zadeve.

4. Naj se izda krajši Slomškov življenjepis z opisom njegovih svetniških čednosti.

5. Nedelja po šmarnem dnevu, 24. sept. naj bo Slomškova nedelja, na katero bodo dušni pastirji vernikom priporočali zaupanje v Slomškove priprošnje.

6. Slomškovi spisi naj se nanovo izdajo.

7. Istotako pesmi, ki jih je zložil Slomšek, sam uglasbil ali so jih drugi uglasbili.

8. Naj se Slomškove podobe razširijo v sleherni slovenski hiši.

9. Vsaka dekliška Marijina družba naj osnuje Slomškov krožek 5-6 deklet, ki bo širil po župniji spise o Slomšku in zaupanje v njegovo priprošnjo.

Slomškovi družbi ob 40 letnici

*Bilo je v času, ko med nas
zavel je val tujine,
prinašajoč ledeni mraz
v srca in duš globine.*

*Preroki novi vstali so:
vseda jim bila je med —
poslansvo to poslali so
kot odrešenje za ta svet:*

*»Oznanjamo vam nauk nov:
rešimo starih se okov —
duha ni več, vse je le snov!*

*Svobodna misel — brez Boga...
Svobodna šola — brez duha —
po zemlji tej zavladala naj,
da tu zacvete nam že raj!*

*In narod naš se je zamislil,
pesti je v nemi grozi stisnil.*

*Ziveli so takrat možje
kot hrasti krepkih korenin;
bilo je v ljudstvu njih srce
zasidrano do globlin.*

*Vihar hrumel je preko njih,
a nič moči junakom strl,
da nove miselnosti dih
bi v ljudske množice prodrl.*

*Prestali hrasti so vihar
in vstale spet so zarje mile.*

*Se tu ste borci, ki vihar
ni vklonil vam duhovne sile.*

*Hvaležno vam pozdravljamo
in sebi v zgled postavljamo!*

*A borcem vam iz težkih dob,
ki vas prezgodnji krije grob:
Naj duša vaša v Bogu spava!
Spominom vašim: Slava, slava!*

*Minerva štrideset let,
ko trden bil prebit je led,
ko Slomškova je zveza bila
poplavam trden jez zgradila.*

*Ti družba Slomškova bila
v poplavih si nam trden jez.
Kajna je voda teže šla,
a jez ostal nam je kot vez
med narodom in nami
za boje ramo ob rami.*

*Ostal je narod kot granit,
oti povzdignjene v zenit,
z njim Slomškova je družba šla,
opora trdna mu bila.*

*Tako ostane naj naprej —
na polih večnostnih idej!*

Fr. Ločniškar.

Zahtevajte

Miklavževo

številko Vestnika Jugoslovanske knjigarne „NAŠA KNJIGA“

MLADINSKI SPISI ★ SLIKANICE

PRIPOVEDNO SLOVSTVO ZA SPOPOLNITEV DOMAČE KNJIŽNICE PO IZREDNO ZNIZANIH CENAH

Praktične knjige za gospodinjice ★ Verske in vzgojne knjige
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Socialnozdravstvena akcija

»Društva prijateljev Slovenskih goric«

Velik del naše severne meje od Dravograda pa do Radgona je bil že lani deležen koristi in dobrote socialno-zdravstvene akcije, ki jo prireja »Društvo prijateljev Slovenskih goric« za revne in pomoči potrebne matere. Z društveno akcijo vedno pohvalno sodeluje še Higijenski zavod, ki prireja istočasno po teh krajih potujoče higijenske razstave in predavanja s predvajanjem filmov zdravstvene vsebine. Zaščitne sestre Higijenskega zavoda obiskujejo revne matere po njihovih domovih in jih poleg pouka o pravilnem negovanju dojenčkov obdare še z oblekami in perilom, higijenskimi potrebščinami za dojenčke in posodo za kuhanje mleka, ki jih zanje zbere in nabavi »Društvo prijateljev Slovenskih goric«. Številke doslej razdeljenih darov se gibljejo v desettisoč komadov in njih skupna vrednost presega vsoto 200.000 din. S temi darovi hoče društvo vsaj malo ublažiti pomanjkanje in bedo v revnih družinah z dojenčki in pomagati revnim materam, ki dajejo kljub slabim življenjskim pogojem domovini največje število otrok.

Delovanje društva ni omejeno zgolj na Slovenske gorice. Ze lansko jesen je bila prirejena taka akcija v Halozah, ki so eden izmed najbolj pasivnih predelov slovenske zemlje. Ubogi vinčarji so radevolje poslušali zdravstvene nauke in z globoko hvaležnostjo sprejemali darove iz rok zaščitnih sester Higijenskega zavoda. Kmalu nato se je vršila v spomladanskem času zelo skrbno pripravljena in s številnimi darovi opremljena socialno-zdravstvena akcija po vsej Koroški, ki glede na svoje slabe prometne zveze in težke življenjske prilike močno zaostaja za napredkom ostalih slovenskih pokrajin. Sami Korošci so nazvali to akcijo za »Obisk zdravja v koroških pre-

delih«. Neštete prisrčne zahvale, ki jih je po končani akciji društvo prejelo od Korošcev, dokazujejo potrebo tega dela in hvaležnost našega ljudstva. Še prav posebno pa je ta akcija dokazala koristnost sodelovanja privatnega društva s Higijenskim zavodom, ker je le ako mogoče nuditi sleherni še tako oddaljeni in osamljeni kmečki družini obisk zaščitne sestre z zdravstvenim poukom in koristnimi darovi. S solznimi očmi od ginitosti so se revne koroške matere zahvalevale zaščitnim sestram za obisk. Saj marsikatera od njih zaradi oddaljenosti in revščine še nikoli ni bila deležna strokovnega zdravstvenega pouka, kar je seveda premožnejšim za par desetakov vedno na razpolago pri vsakem zdravniku. Društvo prijateljev Slovenskih goric je tudi edino društvo te vrste, ki skrbi, zgolj samo za izboljšanje nege dojenčkov in podpiranje revnih družin z dojenčki.

Preteklo poletje je toča neusmiljeno oklestila vinograde in uničila poljske pridelke v občinah od Jarenine pa vse do Sv. Ane v Slovenskih goricah. Nesrečno ljudstvo je pošiljalo društvu prošnjo za prošnjo zaradi nujne pomoči. Zopet je društvo prosilo in zbiral tako dolgo, da je vsaj za prvo silo z darovi v blagu in živilih pomoglo obupanemu ljudstvu. Razdelilo je med nje toliko darov, da ni bilo matere z dojenčkom, ki bi ostala neobdarovana.

Kljub neštetim oviram in težavam deluje društvo še venomer dalje. Sklenilo je izvesti letošnjo zimo enako akcijo še za vzhodni del Slovenskih goric od Sv. Marjete pa preko Štavnice na lepo Koroško in vse ostale vinorodne kraje, segajoče do železnice Ljutomer—Gornja Radgona. Ze ves mesec neumorno piše in razpošilja prošnje agilna društvena podpredsednica podbanova ga. Klara Majcenova na vse dobrotnike revnega ljudstva za pomoč in podporo. Z zbranimi sredstvi nabavlja živila in higijenske potrebščine za dojenčke. Iz nakupljenega blaga kroji in reže plenčke, srajčke in obleke za otroke. Za vso njeno skrb in delo jo plačuje ljudstvo z globoko hvaležnostjo in vdano. Podpreti nesebično delovanje plemenite gospe podpredsednice s čim izdatnejšimi darovi pa budi socialna dolžnost vse imovitjše javnosti.

GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

Anton Bremec
Celje

Iščejo se zastopniki

Novi škof v Skopju

Novi skopski škof dr. Smiljan Frančišek Čekada je 21. novembra prispel v Skopje, da prevzame škofjsko stolico skopskih škofov. V Sarajevu sta ga šla pozdravit in spremljat na potu dva skopska konzultorja. Službeni sprejem je bil na kolodvoru, cerkveni pa pred cerkvijo v Skopju. Novi nadpastir bo predložil papeško bulo, da prevzema škofijo in bo imel prvo pontifikalno sv. mašo na praznik Brezmadežne, kakor je na isti praznik 1. 1924 pontificalni prvkar v Prizrenu njegov predhodnik pok. škof. dr. Ivan Frančišek Gnidovec. Zvečer tega dne bo svečana akademija vseh 6 skopskih društev v čast novega nadpastirja.

Naše uredništvo se pridružuje čestitkam vernikov skopske škofije. Ad multos annos!

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri katarju mehurja je treba piti požirek za požirkom vodo iz vrele Tempel ali Styria tri do štirikrat na dan po 100—200 g temperirane vode

Tisk je most kulture

po katerem prehaja prosvetljenje v najširše kroge ljudstva, pravijo najrazličnejši prosvetni činitelji. In resnično se je kultura razmahnila gotovo najbolj šele tedaj, ko je bil omogočen tisk, ko je postala knjiga dostopna ljudstvu in ko se je razvilo časopisje. Tisk je nedvomno najboljšo sredstvo, da se razširjajo plemenite ideje in dobri nauki. Posebno katoliško časopisje je vedno stalo v službi združevanja kulturnega razvoja najširših plasti ljudstva. Brez tiska bi bila prosveta neizmerno ovirana in ne bi nikakor dosegla današnje visoke stopnje. Za vse to se moramo zahvaliti velikemu izumitelju Gutenbergu, ki je pred 500 leti izumil sedanji način tiska in dal tako osnovo za ves nadaljnji napredek. To poltisočletnico tiska proslavlja letos ves kulturni svet. Nedavno so počastili ime in spomin izumitelja Gutenberg celjski grafičarji z lepo prireditvijo v celjskem gledališču. Za 14. decembra t. l. pa pripravljajo posebno slovesno jubilejno prireditev v počastitev 500-letnice tiska ljubljanski grafičarji in sicer pod okriljem organizacije grafičnega delavstva in organizacije grafičnih faktorjev. Na prireditvi bo prikazan tudi izum tiska. Ze sedaj opozarjamo vse na to pomembno kulturno prireditev.

Naši akademiki v Belgradu

Razmere na belgrajski univerzi so se nekoliko uredile. Predavanja so se zopet začela, življenje teče mirno naprej. Rdeči vročerkvneži so potihnili; s tem pa ni rečeno, da nič ne delajo. Pa še kako! Veliko skrbi jim dela mladi naraščaj, ki ga je treba čim bolj pridobiti za njihove razdiralne namene. Za tako pridobivanje pa niso primerne hrupne demonstracije, pri katerih je vedno nekaj ranjencev, kar vsaj nekoliko misleče študente odvrne od zablude, pač pa mirni sestanki, različne »družabne« prireditve s plesi itd. Tako levičarji!

Toda tudi mi, katoliški akademiki, ne držimo križem rok. Ne moremo in tudi nečemo prirediti po vzorcu rdečkarjev prireditev, ki več škodujejo našemu razvoju kakor pa koristijo. Z mirnim delom si postavljamo temelje naši duhovni in tovariški skupnosti v svojem akademskem klubu.

V soboto, 16. t. m. smo imeli svoj redni letni občni zbor. Udeležilo se ga je 34 članov, kar je za belgrajske razmere že lepa številka; vendar si bomo prizadevali, oa jo še dvignemo. Občni zbor je pričel predsednik tov. Spindler s pozdravnimi besedami, naker so po vrsti podali poročila tajnik, blagajnik in predsednik, ki so nam pregledno prikazali življenje kluba v preteklem letu. Delo kluba je sicer malo otežkočilo majhno število članov. Tudi gnotne razmere so člane pri njihovem delu precej ovirale. Odbor je storil vso, kar je bilo v njegovih močeh, da je pomagal najrevnejšim tovarišem. Klub je imel 9 sestankov s predavanji, ki so bila usmerjena načelno duhovni vzgoji članov ali pa so bila bolj informativnega značaja. Za poživitev aruštvenega življenja je klub priredil tudi čajanko, na katero so bili povabljeni tudi gg. starešine in ki je znatno pripomogla naši skupnosti. Odbor je imel v načrtu tudi dva izleta in to na Fruško goro in Oplenac, vendar se nista vršila, prvi zaradi gnotne strani kluba, drugi zaradi prevelike zaposlenosti članov s študijem.

Nato so bile volitve novega upravnega in nadzornega odbora. Izvoljen je bil upravni odbor s predsednikom tov. Fideljem Andrejem, cand. vet in predsednikom nadzornega odbora tov. Černetom Dušanom, cand. iur., na čelu.

Razgovorili smo se še o »brucovskem večeru«, ki ga bomo priredili, saj imamo letos 16 novincev, kar je rekord v petletni zgodovini kluba.

Po kratki debati, ki se je razvila okrog slučajnosti, je bil občni zbor zaključen. Zapeli smo še nekaj narognih ter se razšli — veseli in z globoko vero, da smo si ta večer ustvarili toplo ognjišče domače skupnosti.

OSKRBNIKE

Išče Osrednje društvo SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta, za poletno sezijo 1941 za Triglavski dom na Kredarici, za Aleksandrovo dom pod Triglavom in za Staničovo koč. — Interesente naj vložijo na gornji naslov nekolikove prošnje z navedbo doseganega službovanja oziroma delovanja pri oskrbništvu planinskih postojank. Prijave je treba vložiti najkasneje do 5. dec. 1940.

Postavimo Kreku spomenik

V sredo 27. novembra mine 75 let, ko se je rodil naš naradni voditelj dr. Janez Ev. Krek. Njegovo življenjsko delo je tako živo in poučno knjiga, da lahko rečemo, danes najpotrebnejša. Lik njegov je živa beseda in narodna vzgoja in samovzgoja. Ideje njegove in njegov brezmejen idealizem naj bo vzor vsem današnjim raznim kulturnim delavcem. Vse svoje življenje je posvetil in žrtvoval javni stvari za slovenstvo. On se je slovenstvu posvetil na nesebičen način kakor noben drug javni delavec. Zato zasluži, da mu postavimo viden spomenik, ki naj bi bil spomenik brezprimerne nesebičnosti darovane za slovenski narod. Predvsem so v to poklicani njegovi sodobniki in pa tiste ustanove, katerim je Krek postavil temelj. Tem kličemo ob 75-letnici njegovega rujsva: Darujte za Krekov spomenik! Doslej so darovali: Inž. Metod Starman, din 20, Kovinarska zadruga »Plamen« Kropa, din 500, Živinorejska zadruga Boh, Bela din 72, Hranilnica in posojilnica Šmartno ob Paki din 100, ing. Podpečan Alojzij, Belgrad din 50, Kralj. banska uprava dravske banovine din 5000, Levstik Andrej, Slovenske Konjice, din 25, neimenovan din 300. Skupna vsota znaša din 40.700. Ker je že oolročen prostor za spomenik, ki bo stal v okviru Slovenskega doma, iz katerega se bodo širile Krekove ideje, zato dozoreva postavitev Krekovega spomenika od dne do dne. Zato velja vsem klic: Postavimo Kreku spomenik!

Droblne novice

Koledar

Nedelja, 24. nov.: 28. pobinkošna nedelja. Janez od Križa; Hrizogon, mučenec.
Ponedeljek, 25. nov.: Katarina, devica, mučenica; Mozes, mučenec.
Torek, 26. novembra: Silvester, opat; Leonard P., spoznavalec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrl gospod Vekoslav Adamič, veletrogovec in poročnik v pokopu. Pogreb bo v ponedeljek 25. novembra ob 3 popoldne izpred hiše žalosti, Sv. Petra cesta 31, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Kraljevu je umrl gospod Ciril Peče, kapetan I. razreda, pilot. Pokopali so ga včeraj v Kraljevu.

† V Ljubljani je v 48. letu starosti mirno v Gospodu zaspala gospa Ivana Zohar. Pogreb bo danes ob 3 popoldne v Zal, kapelica sv. Kristofa, na pokopališču k Sv. Križu.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. V trnovski cerkvi v Ljubljani sta se včeraj poročila gđ. Sonja Pavlič in g. gradbeni inž. Stane Avanzo. Na novi poti oblo sreče in božjega blagoslova!

— Poročila sta se včeraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gospod Kunovar Stanko, kamn. mojster pri Sv. Križu, in gđ. Tinka Tončič. Veliko sreče!

— Iz davčne službe. Šef davčne uprave v Laskem, davčni inspektor Franc Adamič, je na lastno prošnjo upokojen. Za novega šefa in davčnega inspektorja pa je postavljen Stanko Pleskovič, doslej višji davčni kontrolor istotam.

— Izpit za specialista iz fitzeologije je opravil g. dr. Ivo Smrečnik, sekundarni zdravnik v državnem zdravilišču Topolšica. Iskreno čestitamo!

— Imenovan je bil z ministrskim odlokom za šolskega upravitelja v Trebnjem g. Rudolf Pipa, ki je do zdaj služboval v Zabnici pri Kranju.

Priglasite se takoj na »Dom sv. Ignacija, Ljubljana, Zrinjskega 9«.

— Lepo cerkveno slovesnost so obhajali preteklo nedeljo v Kobilju na najvzhodnejši točki našega Prekmurja, namreč Martinovo proščenje z blagoslovitvijo novega Marijinega oltarja, ki ga je blagoslovil dekan g. Fran Jerič. Oltar je lepo delo znanega pozlata Franca Zamude iz Križevcev pri Ljutomeru. Z novo pridobitvijo je ljubka cerkev na Kobilju postala še lepša.

Najnovejši modeli z pneumatiko na zalogi.

— Odpri roke, odpri srce za naše izseljenke in naseljenke po južnih krajih. S temi besedami trka Prosvetna zveza na srce naše javnosti pa tudi na založbe knjig, listov in revij, da poklonite kot božični dar vsaj eno slovensko knjigo za naše sobrate in sestre, kateri si morajo služiti kruh izven meja naše banovine in izven meja naše države. Kaj je domovina, to zna ceniti tisti, ki ne živi pod njenim toplim okriljem. Kako mili so glasovi ki prihajajo izpod rodnega krova, kako lepa je slovenska pesem, nadvse mila in draga pa je slovenska beseda. Knjiga pa je posredovalec našega najdražjega materinega jezika, katerega tako pogrešajo oni, ki bivajo izven domovine. Knjige se sprejemajo na Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7, vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 7 zvečer.

— Veliko zanimanje za zimsko sezono v Rog. Slatini. Ker je mnogo ljudi, ki v poletnih mesecih ne morejo vzeti počitnic, je ravnateljstvo zdravilišča v Rogaški Slatini odprlo tudi zimsko sezono, v kateri so obiskovalcem dane vse možnosti zdravljenja, kakor v poletni sezoni. Cene tudi v najmodernejšem opremljenem hotelu »Jugoslovanski kraljevo« dostopne vsakomur, ki želi ozdraviti boleznj prebavil in od njih odvisnih organov. (Gl. današnji oglas!)

MARLENE DITRICH in JAMES STEWART,

VAMPIR ZAPADA

Danes ob 10-30 ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

filmski par najboljšega slovesa v velikem filmu

Za komične in vesele scene v tem filmu skrbita Miša Auer in Charles Winninger

Kino Sloga, tel. 27-30

— Koncert slovenskih skladb v Radu. Izrečni profesor Glasbene akademije v Ljubljani Jan Slajs bo imel danes, v nedeljo ob 21.15 koncert izvirnih slovenskih skladb v radijski postaji v Ljubljani. Izvajal bo skladbe slovenskih skladateljev Premrla, Bravničarja, Škerjanca, Kogejca in Gojmirja Krika. Opozorjamo na ta koncert ljubitelje slovenske glasbene umetnosti.

— GG. župnike opozarjamo, da smo poslali slike brezijanske Marije. Ako bi jih v 3-4 dneh ne prejeli, naj se obrnejo na Vodstvo Marijinih družb, ki bo posredovalo pri pošti, kje so slike ostale.

— Za stare upokojence tobačne tovarne. Zaradi narasle draginje je monopolska uprava pred kratkim zvišala prejemke svojega aktivnega delavstva, kar je treba vsekakor pohvaliti. Toda poleg aktivnih delavcev tobačne tovarne so še drugi, ki ima monopolska uprava do njih tudi svoje dolžnosti. To so zlasti stari upokojenci, ki dobivajo le nekaj sto dinarjev na mesec pokojnine. Od tega denarja že prej niso mogli kdo ve kako dobro živeti. Zdjaj pa niti za najbolj skromno življenje tisti prejemki niso več zadostni. Zato opozarjamo na te siromake monopolsko upravo ter pričakujemo, da bo tudi njim zvišala prejemke. Starim upokojencem zvišati borne prejemke monopolski upravi menda ne bo težavno, ker so se tudi njeni dohodki dvignili. Bilo bi le pravično, ko bi se stanje starih tobačnih upokojencev vsaj malo zboljšalo. Ljudje so, ki so vse svoje življenje zvesto garali za svojega delodajalca, ki jih tudi zdaj ne sme pozabiti.

DARUJTE ZA STAROLOŠKI »DOM SLEPIH« zavod za odrasle slepe!

Čekovni račun št. 14.672 — »Dom slepih«, Ljubljana

— Mesečna rekolekcija za duhovnike z dežele bo zadnjo sredo v mesecu, 27. novembra, ob pol 10 dopolne v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. K obilni udeležbi so vabljeni vsi gg. duhovniki izven Ljubljane, zlasti še člani Apostolske unije. — Vodstvo Doma DV in škofijsko vodstvo UA.

— Duhovne vaje za fante. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani (poleg cerkve sv. Jožefa) bo v mesecu decembru edini splošni tečaj zaprtih duhovnih vaj za fante od 2. do 6. decembra. Začetek je prvi dan ob 6 zvečer in konec zadnji dan jutraj. Vsak dobi svojo sobo in vso preskrbo. Oskrbnina za vse dni je znižana na 120 din. V adventnem miru je najlepši čas in priložnost za dobre duhovne vaje. Fantje!

Kaj pravite?

V zadnji številki pod rubriko »Kaj pravite?«, ki smo ga objavili v našem listu pretekli četrtek o pouku biologije na neki meštanski šoli, smo prejeli od ravnateljstva dotične šole naslednje pojasnilo:

»Potek razgovora je bil drugačen, kakor je to opisano v navedenem dopisu. Pri razlagi o kulturi srednjega veka je učiteljica navedla kot vodilno vedo teologijo. Pri poučevanju je naslednji uri je neka učenka pomotoma rabila izraz biologija. Ker so se učenke zanimale tudi za vsebino tega izraza, ga je učiteljica pojasnila in obenem omenila kot primer nauka Darvinove teorije. Pri tem je izrečno dostojala, da je treba razvijati teorijo razlikovati od verskega nauka, ki mu gre večja veljavnost. Učenka, ki je o stvari pripovedovala, pa je navedeni dostavek izpustila in tako je poročilo došlo izkrivljeno o javnost.

Gornje pojasnilo radi objavlamo, ker nečemo nikomur delati krivice.

Pred nakupom pohištva

si oglejte zalogo krasnih spalnic itd. pri tvrdki Delavnica Uršičev Stradon 50 — Ljubljana

Venturini Ludvik

FLORIJANSKA ULICA 31

— Izredni občni zbor Jugoslovanskega društva za proučevanje in zatiranje raka, je bil dne 15. t. m. pod predsedstvom g. Ivana Avseneka, predsednika Hranilnice dravske banovine, našega priznanega gospodarstvenika. Društveni odbor si je nadel namreč nalogo, da reorganizira društvo in je zato predložil občnemu zboru spremenjena pravila, po katerih bi se delokrog društva znatno razširil v znanstveno, socialno-zdravstveno in propagandno smer. Tudi ime društva se je s tem spremenilo v Slovensko društvo za raziskovanje in zatiranje raka v Ljubljani. Po sklepu občnega zbora bo društvo razširilo svoj delokrog na vse področje Slovenije z ustanavljanjem podružnic ter bo tesno sodelovalo z Banovinskim zavodom za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani. Upamo, da bo društvo našlo razumevanje in gmočno ter moralno podporo vse naše javnosti, saj je problem raka postal tudi bolj pereč, kakor problem tuberkuloze.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Mnogo pesmi za adventni in božični čas imate zbranih v lični knjižici z naslovom »Svete pesmi«. Dobi se vezana za 12 din in broširana za 6 din. Naroča se na Rakovniku v Ljubljani.

— »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine z dne 23. novembra 1940 objavlja »Navodila za izvrševanje uredbe o podpori rodbinam oseb, poklicanih v vojaško službo«; dalje »Odločbo o določanju maksimalnih cen volni«; »Dopolnitev pravilnika za srednje kmetijske šole«; »Odobravne obresti na izseliške vloge po domačih denarnih zavodih«; »Odtegnitev kovinskega drobiža po

25 par iz obtoke« in »Odločbo o razširitvi veljavnosti tarifnega sporazuma z dne 11. oktobra 1940 na vsa podjetja grafične stroke v dravski banovini«.

— Za Miklavža in Božič po dosedanjih navadi ne sme manjkati med darili naše pratike s podobno sv. Družine. »Družinska pratika«, ki jo zopet letos krasijo 16 strani lepih slik v bakrotisku, je v prodaji v vseh knjigarnah in boljših trgovinah. Če je pa v kakem kraju ne bi imeli, pišite v Ljubljano Jugoslovani, knjigarni ali Prodajalni Ničman in takoj Vam bodo postregli.

— Prestopki proti uredbi o nevtralnosti tiska. Zadnji čas je bilo na okrožnem sodišču v Ljubljani več razprav zaradi prestopkov proti uredbi o nevtralnosti tiska. Obtoženi so bili po tej uredbi nekateri mladi ljudje, ki so širili razne letake in brošure, v katerih so bile napadene vojskujoče se države, pa tudi države, ki doslej ohranjajo svojo nevtralnost. Nekateri obtoženci so bili obsojeni na manjše pogojne zaporne kazni, drugi so bili pa oproščeni.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom sklerozni, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostne svežost.

— Zalostne smrti je umrl v četrtek opoldne v Moravcih v Prekmurju tamošnji evangeličanski župnik g. Franc Kuhar. Bil je star komaj 32 let. Prejšnji dan je bil na lovu, dopoldne pa je še v domači šoli poučeval verouk. Njegova nenadna smrt je vzbudila mnogo iskrenega sočutja, ker je bil pokojnik splošno znan in priljubljen.

Ljubljana, 24. novembra

Gledališče

Drama: nedelja, 24. nov. ob 15: »Mali lord«. Mladinska predstava. Izven. Ob 20: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 25. nov.: zaprto. — Torek, 26. nov.: »Lepa Vida«. Red. Torek.

Opera: nedelja, 24. nov. ob 15: »Grof Luksemburški«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Baletni večer«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ponedeljek, dne 25. nov.: zaprto.

Rokodelski oder

Priljubljeno komedijo »Glavni dobiček« bo uprizoril Rokodelski oder danes popoldne ob 5. Predprodaja vstopnic bo dopoldne od 10—12 in popoldne od 4—5 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Priporočamo, da si oskrbite vstopnice v predprodaji.

Radio Ljubljana

Nedelja, 24. novembra: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Godalni kvartet (F. Ornikova, Sl. Marin, A. Ivančič, C. Sedlbauer) — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (g. Jože Jagodic) — 10 God. oktet (plošče) — 10.20 Nedeljski koncert R. o. — 11.45 Koroške pesmi — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Koroške pesmi. Sramel »Škrjanček« — 13.40 Vsakemu nekaj in nekaj za vse (plošče) — 17 Kmet. ura: Ali se škropljenje sadnega drevja izplača (g. Priol Josip) — 17.30 Operna glasba. Sodelujejo: gđ. Milica Polajnar, g. Andrej Jare in Radijski orkester. Dirigent D. M. Šijanec — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.30 Slovenska ura: Ob 140letnici rojstva A. M. Slomška — 20.30 Koračnice slavnih mož (plošče) — 21.15 Vijolinski koncert, g. prof. Jan Šlais, pri klavirju ga. Ruža Šlais — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Pesmi iz operet (plošče).

Ponedeljek, 25. novembra: 7 Jutranji pozdrav — 8.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 12 Pisan drobiž (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Vesel opoldnarski koncert Rad. orkestra — 14 Poročila — 18 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj) — 18.20 V vselem ritmu (plošče) — 18.40 O podnebni zemljevidi Slovenije (g. dr. O. Reja) — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.25 Nac. ura — 19.30 Hudo-mušnosti (g. Fr. Lipah) — 20 Vojaške godbe igrajo (plošče) — 20.30 Garrick-Smole: Varh, veseloigra v dveh dejanjih (člani Nar. gled. v Ljubljani) — 21.30 Nekaj Dvořakovih skladb (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V oddih igra Rad. ork.

Drugi programi

Nedelja, 24. novembra: Belgrad: 20.40 Vojaška godba — Zagreb: 20.40 Laha gl. — Beromünster: 19.15 Kon. gl. — Bratislava: 21 Slovaški skladatelji — Budimpešta: 19.55 Solistični večer — Praga: 19.30 Večerni konc. — Solija: 21.30 Operetni

odlomki — Sottens: 21.20 Schumannov trio — Stockholm: 20.35 Verdijska opera »Rigoletto«.

Belgrajska kratkovalnovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovensčini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovensčini za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovensčini za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 25. novembra: Belgrad: 21.10 Cvečič poje — Zagreb: 20 Tjardovičeva opereta »Pierrot Slo« — Beromünster: 20 Beethovenove skladbe — Bratislava: 19.40 Serenade — Budimpešta: 19.20 Operni ork. — Praga: 19.20 Večerni konc. — Solija: 21. Simf. konc. — Sottens: 20 Francoške popevke — Stockholm: 20.40 Simf. konc.

Belgrajska kratkovalnovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovensčini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovensčini za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovensčini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

V četrtek, 5. dec. ob 5 popoldne pride Miklavž v bežigrski prosvetni dom. Privedite otroke, da jih bo obdaroval. Prijavite se, ker bo šel tudi po domovih.

Danes popoldne ob petih uprizorijo na odru frančiškanske dvorane Finžgarjevo dramo »Verigo«. Uprizoril jo bo dramski odsek Stolne prosvete. Prijatelji lepe igre ne zamudite lepe prilike. Vstopnice dobite dopoldne v trafiki Soukal, dve uri pred predstavo pa pri blagajni v frančiškanski pasaji.

Ježica. Danes popoldne ob 3 ponovi dramski odsek KPD Klinarjevo dramo »Plavž«. Vljudno vabljeni!

Danes zvečer v frančiškansko dvorano, kjer priredi ob 8 Sentjakobska prosveta ljudsko veseligr Dva para se ženita ali gonja za srečo. Med odmorji igra orkester. Predprodaja vstopnic v Pax et bonum v Frančiškanski pasaji od 9—12 in od 3 do predstave. Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljeni!

Zanimivo skioptično predavanje priredi Sentjakobska prosveta v četrtek, dne 28. novembra ob 8 zvečer v župnijski dvorani. — Sentjakobčani vabljeni!

Agilni Lutkovni oder v Prosvetnem domu na Viču priredi danes ob 11 igro »Jurček gre na luno«. Nova zvočna aparaturna, razsvetljava. Otroci vabljeni!

Prosvetno društvo Moste priredi danes ob 8 zvečer v Ljudskem domu v Mostah lepo dramo »Zupnik iz cvetočega vinograda«. Predprodaja vstopnic od 10 dopoldne v Ljudskem domu v Mostah.

Predavanja

Zenski odsek šempetrske prosvete ima v ponedeljek, 25. nov. ob 20 sestanek. Predavala bo učiteljica ga. Helena Kelhar o sodobnem gospodinjstvu.

Prosvetno društvo Trnovo, v sredo, 27. nov. ob 20 bo na petem prosvetnem večeru predaval g. docent dr. Valter Bohinc, pod naslovom »Današnji Egipt«; predavanje bodo spremljale številne skioptične slike.

Sestanki

Sentpeterska prosveta ima v sredo, 27. ob 8 zvečer svoj redni letni občni zbor. Prosimo, da se ga udeležite polnoštevilno. Odbor.

Društvo sv. Marte v Strelški ulici ima danes v nedeljo, dne 24. novembra ob 5 popoldne sestanek v svoji dvorani. Članice in stanovalke, pridite!

Občni zbor pomočniškega zbora Združenja trgovcev v Ljubljani bo v petek, dne 29. t. m. ob 20 v Trgovskem domu z naslednjim dnevnim spredom. 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Volitve novega odbora. 4. Slučajnosti.

Kino

Kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer nepozaben vefilim »Rdeče orhideje«. Zanimiva zvočna predigra. Cene najnižje.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta; ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajske ceste 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Črna damska rokavica je bila najdena. Dobi se: Zupancič, Galjevičeva 7, pod Rakovnikom, Ljubljana.

V vlaku, ki odpelje iz Ljubljane proti Kamniku ob 8.10, je bila dne 23. t. m. pozabljena črna usnjena aktovka s službenimi spisi in privatno beležnico. Pošten najditelj se naproša, da vrne aktovko z njeno vsebino proti odškodnini na naslov: Mehle Marija, Jenkova ul. 3, Ljubljana.

Zatekel se je lep pes — brak, svetlorjave barve v Verovškovo ulico št. 22. Lastnik ga dobi pri g. Gotzdu.

Slovenčev koledar

Tiskanje Slovenčevega koledarja napreduje ter bo okrog 8. decembra že prišel v roke naročnikom. Kakor sedaj kaže, ko je gradivo tehnično urejeno in roma sproti v stroje, bo Slovenčev koledar gotovo najlepši slovenski koledar, poln tehne vsebine, zabavnega berila, praktičnih nasvetov ter aktualnih razmišljanj. Pokazal bo sliko današnjih časov in jih tudi skušal razložiti ter posvetiti v zmedo zank in trenj, ki oklepajo sodobni svet. — Koledar bo tudi največji med slovenskimi koledarji, saj ima obliko velike revije, kakor Obisk, ter bo tudi v koledarskem delu na najpopolnejši med našimi koledarji: upošteval bo vsa slovenska imena mesecev, katoliški in pravoslavni koledar, vseboval bo največ svetniških imen, oznak časa, zaporedna imena dni, pa tudi letni vrstni red dneva, obenem pa bo tudi ob strani podajal pregled važnih zgodovinskih dnevo. Posebnost zase pa bodo glave mesecev, ki bodo slovenskega človeka uvajale v cerkveno leto, mu razlagale slovensko kulturno zgodovino ter ga navdajale z ljubeznijo do slovenstva v raznih etnografskih posebnostih, ki jih predstavljajo Slovenci iz najrazličnejših krajev. Narodne pesmi na dotični letni čas ter umetni verzi na zgodovinski lik bodo dale podudarkne življenju dotičnega meseca. Vinjete so delo g. Petra Kocjančiča.

Pravo vsebino pa bo predstavljali nadaljni Koledar, ki bo podal pregled notranjepolitičnega in zunanjepolitičnega dogajanja, gospodarskih problemov, kulturnih opozoril ter zabavnega čtiva. — Koledar so uredili uredniki »Slovenca«, ki so napisali tudi poglede v zunanjo politiko in izseljen-

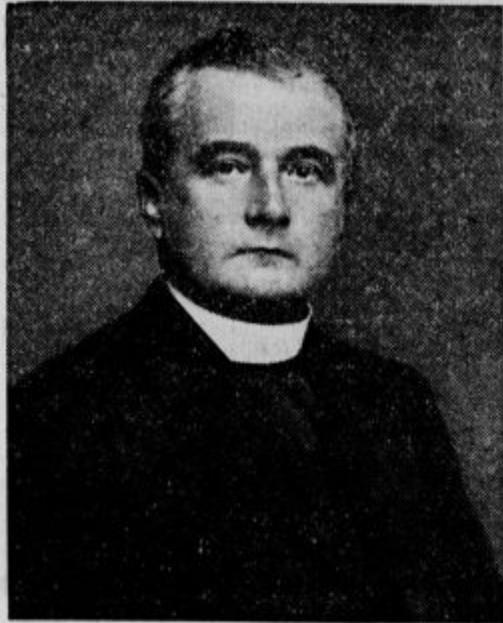
stvo (dr. Kuhar), v gospodarsko politiko (Potočnik), v notranjepolitični položaj (Krenžar), podali reportaže o podzemskih jamah Ljubljanice (Hafner), podčrtali kulturnoedne smerice ter slovenstvo, ki se kaže v kulturnih ustanovah in ljubezni do vsega svojega, domačega, do domačih navad, jastie, umetnosti itd. Čtivo, kjer bodo sodelovali pisatelji Plestenjak, Campa, Dular, Kunstelj, Fišer, Zorman itd. ter razni pesniki, med njimi kmetje, delavci in rudarji, bo poživljalo koledar, ki bo tudi sicer uglašen na osnovno slovensko noto, kajti »poleg vdanosti v božjo voljo je nam potrebna sedaj najbolj neomajna in neomejena ljubezen do države ter do slovenstva in slovenskih krajev«. — Posebno ceno pa bodo dali koledarju taki strokovni sestavki, kakor so dr. Blažnika Naselitev Slovencev, Socialna struktura slovenskega naroda g. Ivo Laha, Pridelovanje naše vasi (inž. Muri), Pregled vzdržnosti raznih hranil (inž. Repančič) itd. Ne moremo danes navesti vse vsebine Slovenčevega koledarja, morda samo še to, da je poskrbljeno tudi za zabavo, smešnice; zabavne igre itd.

Na željo naših naročnikov, ki vedno in vedno povprašujejo, če je še mogoče naročiti koledar po starih pogojih, smo sklenili, da se bomo mogli nanje ozirati samo še do 8. decembra, ko bomo zaključili s tiskanjem koledarja. Po tem datumu bo Slovenčev koledar znatno dražji.

Zato lahko še kupite Slovenčev koledar za 10 din po starih pogojih. — Za nenaročnike naših listov stane koledar 28 din. — Za koledar s poslovnim delom je doplačati 6 din.

Ob 60 letnici dr. Fr. Lukmana

Danes obhaja šestdesetletnico svojega življenja odlični znanstvenik in kulturni delavec univ. profesor prelat dr. Franc Ksav. Lukman. Rodil se je v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru, gimnazijo je obiskoval v Mariboru, filozofijo in teologijo študiral na Gregorijanski univerzi v Rimu.

Rimu, v obeh disciplinah dosegel doktorski naslov ter doktorat teologije tudi nostrificiral s posebno disertacijo na univerzi v Gradcu. Leta 1906 do 1908 je bil kaplan v Slov. Bistrici in obenem študiral klasično filologijo na filozofski fakulteti v Gradcu. V l. 1908 do 1919 je bil profesor moralne teologije na mariborskem bogoslovnem učilišču in obenem poučeval verouk nekaj časa v ljudskih in meščanskih razredih, potem pa na ženskem učilišču šolskih sester v Mariboru. Leta 1919 je bil referent za verske zadeve pri narodni vladi v Ljubljani, od l. 1920 je univ. profesor za dogmatiko in dogmatsko zgodovino, od l. 1923. tudi za zgodovino starokrščanskega slovstva. Na teol. fakulteti je bil trikrat dekan, v l. 1926-27 pa rektor univerze.

Dr. Lukman je predvsem rojen urednik. V l. 1909 do 1916 je urejeval revijo Voditelj v bogoslovni vedah, od l. 1921. do danes je urednik Bogoslovnega Vestnika (od l. 1935. dalje s sourednikom dr. Odarjem), v l. 1923 do 1931 je bil urednik revije Leonove družbe «Čas», od l. 1931. je urednik «Slovenskega biografskega leksikona» in v zadnjih treh letih

je začel izdajati in urejevati «Cerkvenih očetov izbrana dela». Za vse te revije je vedno veliko sam pisal, kakor je za izdajo Cerkvenih očetov dozdaj sam največ prevedel in vse sam komentiral. Pisal pa je tudi v druge revije, kakor v «Časopis za zgodovino in narodopisje», «Glasnik muzejskega društva» itd., tudi v nekatere nemške bogoslovne revije. Sodeloval je dalje v zborniku «Slovinci 1918—1928» in «Slovenski zbornik Slovenije».

Dalje je prof. Lukman izvrsten predsednik raznih organizacij. Od l. 1923. do danes je predsednik Leonove družbe; med drugim je skrbel za to, da je Leonova družba založila in izdala l. 1928. peto knjigo «Gradiva za zgodovino Slovenije», ki ga je uredil univ. prof. dr. Milko Kos. Dne 15. novembra t. l. je postal tudi predsednik Bogoslovne akademije, pri kateri je imel kot urednik njenega glasila «Bogoslovni Vestnik» itak ves čas glavno in vodilno delo. Od l. 1935. pa je prof. Lukman tudi predsednik «Prosvetne zveze», po kateri se zdaj vrši ogromno delo za slovensko ljudsko prosveto. Že l. 1928. je dr. Lukman sodeloval pri glasbenem radijskem programu s svojo glasbeno nadarjenostjo. Saj je obiskoval že kot gimnazijec nauk o harmoniji in kontrapunktu v šoli Filharmoničnega društva v Mariboru, bil dirigent pevskega zbora v Germaniku v Rimu ter komponiral tudi sam nekaj pesmi («Majnik poje»). Kot predsednik «Prosvetne zveze» je imel velik uspeh, da je Prosvetna zveza kljub raznim kočljivim oviram dobila radijsko postajo in program v svoje roke. Še več. Prosvetna zveza zida novo radijsko postajo v Domžalah ter novo releejno postajo v Mariboru, v čigar okolišju se ljubljanska postaja ni dobro slišala. Poleg smotrnega dela za ljudsko prosveto s štiriletko je Prosvetna zveza v zadnjem času povzročila, da se je ustanovila družba «Emon-film», ki snema zvočne filme, da jih posojuje kinogledališčem. Končno pa uresničuje Prosvetna zveza že davno izraženo željo po osrednjem prosvetnem domu v Ljubljani. V kolodvorski ulici se je začel zidati «Slovenski dom», ki bo matica vseh prosvetnih organizacij, kjer bo tudi ljubljanski radio in druge splošno koristne ustanove.

Za svoje plodonosno delovanje je dobil prof. Lukman razna priznanja in odlikovanja. Od države ima red sv. Save II. razr. in red Jugoslovanske krone II. razr. Mariborski škof dr. Karlin ga je imenoval za častnega kanonika, papež Pij XII. za Svojega hišnega premeta. Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani pa ga je izbrala za svojega dopisnega člana.

G. ljubljantu čestitamo k šestdesetletnici in mu želimo trdnega zdravja ter nadaljnjih srečnih uspehov.

Letni obračun Zveze dekliških krožkov

Preteklo nedeljo je Vodstvo dekliških krožkov imelo v Ljubljani redni letni občni zbor. ZDK deluje pod okriljem Prosvetne zveze v Ljubljani, medtem ko pod okriljem Prosvetne zveze v Mariboru delujeta še Zvezi dekliških krožkov v Mariboru in Celju. Kljub temu, da je območje ljubljanske zveze le v obsegu ljubljanske škofije, je v zadnjih letih Zveza lepo napredovala. To je dokazal že občni zbor, na katerega je prihitelo nad 120 zastopnic posameznih krožkov ter zastopnice številnih drugih kulturnih organizacij, kakor ZDK v Mariboru, Prosvetne zveze v Ljubljani, Krščanske ženske zveze, Slovenske dijaške zveze in Krščanskega ženskega društva v Ljubljani.

Občni zbor se je začel po skupni sveti maši in so po otvoritvenih formalnostih prišla na vrsto poročila odbornic ZDK. Iz njih posnemamo, da je ZDK v Ljubljani v letošnjem letu posvetila glavne sile notranji okrepitvi posameznih krožkov in ustanovitvi novih krožkov. — V vseh okrožjih so bili krožniki svetli, opravljene so bile revizije in z zastopnicami posameznih krožkov obravnavane pobude za poživitev dela. Zunanji nastopov Zveza v letošnjem letu ni imela mnogo, častno pa je sodelovala pri odkritju spomenika Nj. Vel. kralju Aleksandru v Ljubljani meseca septembra. Tedaj je prihitelo v Ljubljano okrog 650 članic v krožih, deputacija ZDK pa je položila po odkritju na spomenik lep venec. Uspešno je Zveza podpirala Slovensko stražo, s katero je sodelovala. Zveza je pomagala tudi pri nabiranih akcijah za Dom slepih in za Protituberkulozno ligo. Posebna skrb je bila posvečena skrbi za naše vajenke. Zvezi se je posrečilo, da je organizirala za vajenke tečaj.

Prosvetno delo

V prosvetnem delu, ki je v pretekli poslovni dobi našlo poseben poudarek, je Zveza poleg okrožnic, ki jih je razposlala krožkom, izdala tudi tri knjižice za članice in tri knjižice za mladence. V teh je bila obdelana snov za dekliške sestanke in za sestanke mladenk v primerni in dojemljivi obliki. Za prihodnjo poslovno dobo se pripravljata po dve knjižici za iste namene. V program za sestanke v letošnji poslovni dobi so na prvem mestu tri najvažnejše naloge, katerim se morajo posvetiti prav vsi krožniki.

1. Krožiki naj s predavanji in sestanki opozore vse svoje članice, naj skušajo povsod z gledom in besedo vplivati, da dobi posvečevanje nedelje zopet tisti poudarek, ki mu gre. Druga točka prosvetnega programa je narodnostna in državljanska vzgoja, tretja pa pouk in vaje v prvi pomoči pri nezgodah. Podobni so programi za prosvetno delo med mladenkami in gojenkami. Centrala je imela v pretekli poslovni dobi 49 sej in je imela dovolj posla z dopisovanjem. Zveza ima ob zaključku poslovne dobe 21 okrožij s 170 krožki. Pomembno je, da je v pretekli poslovni dobi akcija za pridobivanje novih članic in naraščajne lepo uspela. Novih članic se je vpisalo 653, novih mladenk 434, gojenk pa 523. Zveza je v svojem poslovanju imela vsega skupaj 58.000 din stroškov in je poslovno dobo zaključila z malenkostnim prebitkom.

Telesno-vzgojno delo

je bilo v pretekli poslovni dobi posvečeno v prvi vrsti že pripravam za mladinske dneve, ki bodo prihodnje leto v Ljubljani. Vsi krožki so imeli teledobro tedensko ter so imele lani članice v 170 krožkih 1697 telovadnih ur, mladenke 1661 telovadnih ur, gojenke pa 1405 telovadnih ur. Za vadiateljice članic, mladenk in gojenk je Zveza priredila v Ljubljani tri telovadne tedenske tečaje. Teh tečajev se je udeležilo 81 vadiateljic, članic in 44 vadiateljic mladenk in gojenk. Teh tečajev so se udeležile tudi zastopnice mariborske Zveze dekliških krožkov. Dva tridnevna telovadna tečaja sta bila tudi v Celju. Zveza je z uspehom budila zanimanje tudi za smučanje in je priredila v dveh zaporednih nedeljah v januarju smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 15 članic in mladenk. Lepo je uspel tudi plavalni tečaj, ki se je sedaj že zopet začel in bo trajal do božiča.

Uspeh tečajev in telovadnih večerov so pokazale obvezne telovadne tekme v aprilu in maju. Na tekmah, ki so jih izvedla okrožja, je sodelovalo 92 krožkov s svojimi članicami. Smučskih tekem v Bohinjski Bistrici se je z uspehom udeležilo 20 članic. K telovadnim in lahkoatletskim tekmam na Stadionu so krožiki poslali tri vrste članic, pet vrst mladenk, pet družin za odbojko in 10 tekmovalk posameznice. Rezultati teh tekem so pokazali, da telesno-vzgojno delo v krožkih lepo napreduje in da se vsi krožki temeljito pripravljajo za mladinske dneve. Članice so sodelovale s štirimi uspešnimi točkami tudi na mladinski akademiji 3. marca in na telovadni akademiji 10. marca s petimi točkami. Prav ti dve vrhunski prireditvi sta najlepše pokazali, v kakšno smer se razvija telesno-vzgojno delo po krožkih. Zasluga, da je bilo mogoče vse to obsežno delo uspešno izvesti, gre v veliki meri Prosvetni zvezi, ki je matica ZDK in ki razume njeno delo in ga v polni meri podpira.

Občni zbor je soglasno sprejel poročila, kakor tudi razrešnice dosedanjemu odboru. Izrečena je bila tudi zahvala nekaterim poštvovalnim odbornicam, ki so doslej opravljale težko in odgovorno delo v vodstvu Zveze in ki ga sedaj ne bodo več mogle opravljati. Pri volitvah je bil izvoljen odbor, v katerem so ostale v glavnem vse dosedanje poštvovalne prosvetne delavke.

Ob koncu je bilo sklenjeno, da bo letošnje poslovno leto vsem krožkom posebej priporočena vestna priprava za mladinske dneve. Kr. je v prihodnjem letu postal polnoleten naš mladi kralj Nj. Vel. kralj Peter II., bodo pri proslavi njegove polnoletnosti sodelovale tudi članice ZDK kot zavedne in dobre državljanke. V splošnem pa bo Zveza delala še v naprej po dosedanjih smernicah na prosvetnem in telesno-vzgojnem polju v korist narodu in državi in v čast slovenskemu imenu.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30, jutri in v torek ob 20. uri

Milijonski velfilm iz dobe nastajanja angleškega imperija poln monumentalnih scen o spopadih velikih armad, poln visoke ljubezni in tragične usode vladarjev:

Šestdeset slavnih let

Adolf Woßbrück — Anna Neagle
Prelestne naravne barve! — Edinstvena vsebina!

Padec Robespierrea

(DUŠICA)
Velfilm iz burnih dni francoske revolucije ko so Angleži izpod samih vislic reševali nedolžne — na smrt obsojene.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki bolehamo na astmi, katarju, na pljučih, zastarelem kašlju, zasledenju, dolgotrajni krivopasti in bripi, pa doslej niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmanna. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2⁵⁰) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 619, Muggelstrasse 25-25-a

Oglaš. rep. od ministrstva socialne politike, sanitetno oddeljenje S. št. 2416 od 12. XII. 1933.

Fran Radešček:

K 25 letnici umika čez Albanijo

Ni nas več dosti, med Slovenci bi nas menda prešel na prste, ki smo bili priče izredno pomembnega poglavlja v knjigi zgodovine srbskega naroda.

Silen pritisk združenih sovražnih armad s treh strani je jeseni l. 1915 potikal hrabro srbsko vojsko proti jugu. Dolino Vardarja so ogradili Bolgari.

Prestrano, zasneženo Kosovo polje je v drugič v zgodovini zbiralo poraženo orožje in počutilo usodo neodvisnosti srbskega ozemlja. Kačaniška soleska in novopazarski sandžak sta branila boke umikajočim se množicam vojske, ljudstva ter državnih oblastev in ustanov.

Junaški kralj Peter je skupaj s svojimi vojniki prehodil zasnežene albanske gore.

Zalosten je bil pogled na nepretrgano, dolgo verigo vozil in ljudi po blatni, slabo zgrajeni cesti od Prištine do Stimlje, mimo Lipljana, ob podnožju Sarplanine. Od Stimlje smo rinili v klanec in se serpentinasto potasi pomikali mimo prvih prepadov. Noč v gorovju je bila brez počitka, in le toliko odmora je imela živina, da se je za silo nakrmila.

V Suhli Reki tridnevni odmor. Na prizrenski cesti se odcepi pot na Djakovico. Tod so se napolnili vsi, ki niso pripadali vojski, da so čez Časor, po črnogorskem ozemlju, dosegli Skadar.

Vojaki smo se oddahnil, ko nismo več imeli med seboj prezebajočih starčkov, žen in otrok, ki so v svoji onemoglosti povečavali strahote umika.

V Gumkuli se je začelo uničevanje topov, vozil, bencina in hrane, ki je nismo mogli vleči s seboj v brezpotno albansko gorovje.

Ko smo zapustili kraj, kjer se struga Drima deli v dva rokava, Črni in Beli Drim, se je z zadnjo večjo albansko vasjo poslovila od nas sleherna sled evropske omike. Gorske steze, ki smo jih mogli rabiti le v odlomkih, so se navadno končavale v brezpotju ali v močvirjih. Koliko ljudi, koliko konj je zdrčalo v prepade! Koliko iznemoglih običalo v divjem skalovju!

Naš štab južne armade je štel kakih 500 mož. Izza nas se je prebijala moravska divizija. Komaj smo bili dosegli neki vrh in se spuščali navzdol po strmini, je izza nas, onkraj vrha, začelo pokati iz pušk. Moravske divizije so iz zasede napadli Arnavti, razpršili nepripravljeno vojaštvo, jih nekaj pobili in precej živine odgnali.

Odslej smo hodili bolj strnjeno in z večjo previdnostjo. Gorje tistemu, ki se je oddaljil ali zastal!

Malisori so nam bili po večini naklonjeni, le nekateri rodovi so iskali sovražnosti in plena. Za zlato in srebrne dinarje so nam prodajali seno, slamo, tabak, drva; živeža pa menda niti sami niso imeli. Težko je bilo dobiti kak kosček slanine, kozareček slabega žganja ali neužitne koruzne pogače. Sprejemali so tudi obleko, perilo, ure, prstane in drugo v zameno za svoje skromne proizvode.

Celih osem dni smo se plazili skozi neprodne gošče pragozdovja, po skalnatih in prodnatih, golih rebrih, brodili hudournike, potoke in reke, se izmikali močvirjem, dokler nismo po hudem trpljenju, iznemogli in razčepani, v daljavi zagledali — Skader.

V vasi Zubani smo se v nekaj dneh opomogli ob prvi kuhani hrani. Kljub temu pa s prehrano ni bilo dosti bolje. Le malo je bilo pardnikov, ki so srečno prispeli v meduansko pristanjšče in pripeljali hrano. Treba pa je bilo dnevno prehraniti do 100.000 ljudi. Saj je neprestano naraščal dotok izbeglih množic v Skader. Trgovine so bile zaprte, le nekaj slabo oskrbovanih gostiln je obratovalo. Ker pa ni bilo denarja, so ljudje v gostilnah le posedali in tudi prenečevali, da so vsaj bili na toplem.

Tudi Sv. Ivan Meduvanski se je polnil po pešeni obali in prisojnih pobožnih gričaste verige, ki se, kakor jezik, spušča nepretrgoma od Lješa v Jadransko morje, vzporedno z močvirnato delto Črnega Drina. Toda tudi tu ni bilo rešitve, in le malo je bilo izbranih, ki so se vkrcali v tem pristanjšču.

Ko so začele padati avstrijske bombe in je bil sovražnik že na Bojani, smo bežali naprej mimo Lješa, preko močvirij, brodili reko Mati, in po skoraj neprehodnem blatu dosegli v petih dneh cesto, ki veže Tirano z Dračem. Še dva dni in bili smo v Draču. Dva parnika sta sprejela okoli 3500 ljudi. Vse drugo je hitelo malo dalje na Valono in v Santi Kvaranta, od ondod pa z ladjami na Krf in v Bizerto.

Tri cele mesece smo na negostoljubnem ozemlju preživljali vse strahote poraza. Bila je to pot, ki je skozi rešeto telesnega in duševnega trpljenja sejala kosti tolikorih, ki se o njih nikoli ne bo vedelo, kje in kako so se preselili v večnost. Toda duha albanske tragedije ni strla. Srbska rodoljubna duša ob zanesljivem vodstvu vojnega poveljstva je premagala lakoto in bolezen, telesne in duševne bolečine, otirala solze in hude preizkušnje in lomila želo neizprosni smrti.

V luči te velike epopeje, ki je v bolečinah porajala Jugoslavijo, se je obnovila kosovska tragedija. In kosovski požar je skozi politisočletje

Vse je razdejano, ceste, mostovi... Srbska vojska rešuje svoje ranjence na desni breg Morave po skoraj popolnoma razdejanem mostu.

dvigal duha k vstajenju, da se je v novem razdobju raziskril ob albanski Golgoti v veličastje zedinjenja srbskega naroda z brati Slovenci in Hrvati v enotno, nepremagljivo skupno državo — kraljevino Jugoslavijo.

Vprav ob četrstoletnici te veličastne epopeje so v ospredju dogodki, ki petnajstmilijonsko ljudstvo Jugoslavije strnjujejo v nerazdružno duhovno povezanost moči, odpornosti, požrtvovalnosti in junštva! Nesmrtnosti naših velikih prednikov smo dolžni, da ohranimo neokrnjene državne meje naše velike, svobodne in neodvisne skupne domovine!

Na levi: Armada vleče s seboj topove. — Na desni: Most čez Drim.

LJUBLJANA

† Anton Jurc

V petek zvečer je v Ljubljani mirno v Gospodu zaspal gospod Anton Jurc, sprevodnik državnih železnic, star 52 let. Kmalu po smrti svoje blage žene lanske leto, ga je položila zavrtna bolezen na bolniško posteljo. Zapuščal je troje otrok — sirot. Doma je bil z Bleda ter je vse življenje hranil svojo gorensko vedrost in humor tako, da je bil med svojimi znanci in prijatelji izredno priljubljen. Bil je odločno katoliški mož, ki je živel ves le za svoj dom. Bil je dolga leta blaginji pri Združenju vlakospremnega in premikalnega osebja, deloval pa je tudi v železničarskem društvu JRZ. Blagemu pokojniku večni mir in pokoj! Osirotelim otrokom, med katerimi je tudi hčerka gdč. Pavla, stenografinja pri uredništvu našega lista, naše globoko sožalje. Pogreb bo danes iz kapelice sv. Petra na Žalah, maše zadušnice pa se bodo brale v ponedeljek in 1. decembra v farni cerkvi sv. Petra.

Praznovanje, ki je najbolj popularno

se bliža, Sveti Nikolaj prihaja. Če bodo letos Miklavževi darovi bolj skromni, bo treba pač potrpeti in se tolažiti z upanjem, da bo prihodnje leto že bolj obdarjeno.

Ob tej priložnosti nas pa častniška pravica priganja, da opozorimo na okolnost, ki smo jo morali že par let — prepozno — grajati. Trgovine skušajo delati reklamo tudi s tem, da okrasijo svoje izlozbe s sliko mladinskega prijatelja sv. Nikolaja, ki je obložen z darovi. Prav in lepo, če je slika ali podoba primerna, dostojna, ne pa enaka karikaturi. Ne moremo pa odobravati, če kdo hoče samo s parketno šarito; saj je to prvič le neokusna pritlikalica, ki naj že bo, če je kje v ozadju Miklavževga spremstva; drugič pa strašno in zgolj strašno tako kot tako ni kaj primerno vzgojno sredstvo.

Želeli je torej, da ostanemo pri starem izročilu in ne potpisujemo svetniškega škofa v kraj, še manj pa, da bi praznovali sv. Nikolaja samo s parketino.

Bomo videli, katere tvrdke se bodo v pravem smislu stare tradicije posebno odlikovale.

Moderna lekarna v novi Batovi palači

Ljubljana, 23. nov.

Znana ljubljanska Ustarijeva lekarna, ki se je prej nahajala v stari Batovi hiši v Selenburgovi ulici, je dobila sedaj krasne nove prostore v pred nedavno blagoslovljeni krasni Batovi palači. Naš poročevalec si je ogledal novo, po idejnih zasnovah g. mag. Ustarije urejeno lekarno, ki je v redu posluje in je prav gotovo najmodernejše urejena lekarna ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Jugoslaviji. Obrisi, ki so se kazali že takrat, ko so nove prostore urejali, so sedaj prekosili vse pričakovanje. Ko vstopiš v lekarno, naredi na tebe svež in blagodejni vtis: prodajni prostor, ali kakor mu pravijo lekarnarji, oficina. Prostor je svetel, prijeten in sušen. Čista in moderna sodobna oprema se kar blesti. Stene v tem prostoru so obložene z marmoriranim steklom, ogrodje okusnih modernih vitrin je iz bele kovine, plošča prodajnega pulta je iz bele marmorja, predali in ostala oprema pa je narejena iz zlatnega lesa in masivnega stekla. Na levi strani v prodajni sobi je udoben klopi za kupovalce, ki morajo nekaj trenutkov počakati, da jim sestavijo zdravila po zdravniškem receptu. Zdravila so razmeščena v vzornem redu po vitrinah in predalih, v posebnih kovinskih omarah pa so shranjena tako imenovana oddeljena zdravila, strupi itd. Za tem prostorom je najmodernejše urejen laboratorij, spodaj pa so zračni in prav tako moderni in snažni kletni prostori kot shrambe raznih medikamentov. Rečemo lahko, da nova Ustarijeva lekarna ni samo v okras Batovi palači, temveč dela tudi čast lekarnarskemu stanu.

M. P.

vega rojstva. Tudi ta večer bo pester po sporedu, saj sodeluje Akademski pevski kvartet, ki bo pel izključno Prešernove pesmi, recitator dr. Röger, kot predavatelj pa bo nastopil g. prof. Franc Koblar.

1 Razstava Božidarja Jakca. Znani slovenski slikar, portretist in žanrist domačih in tujih pokrajin, akad. slikar Božidar Jakac, bo odprl razstavo svojih najnovejših del: portretov, pokrajinskih razpoloženj iz ljubljanske okolice, Prekmurja, Primorske, Madžarske in drugod danes ob 11 dopoldne. Vsi prijatelji njegove umetnosti kakor tudi ljubitelji slovenske umetnosti vabljani.

1 Pri zaprtju, močnej v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenchice.

1 Današnja mirovna pobožnost na Rakovniku. V cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku je danes izpostavljeno Najsvetejše do pol 4 popoldne. Svete maše so nepretrgoma do pol 12. Od pol 5 do pol 4 bo molitvena ura, nato pete liturgije M. B. in blagoslov s Najsvetejšim. Po večernem shod Salez. sotrudišča.

1 Trnovčanom in Trnovčankam, zlasti našim najmlajšim sporoča Prosvetno društvo, da bo letos v trnovski prosvetni dom prišel Sv. Miklavž, trikrat in to dne 5. decembra ob 4 popoldne za najmlajše do 6 let, ob 6 za ostalo mladino, ob 8 za odrasle. Podrobnosti bodo še objavljene.

Veliko zanimanje občinstva za film

DUNAJSKE LJUBAVNE ZGODBE

1 Aranžerska razstava, na kateri je pokazan uspeh aranžerskega tečaja, je odprta samo še danes do 29. zvečer v bivšem kino Tivolju. Vabimo vse gg. trgovce, trg. nameštence in meščanstvo, da si to razstavo ogledajo, vstop je prost. — Društvo izloženih aranžerjev.

1 Pečena gos, domače krvavice, gostilna Lovšin.

1 Žvegelj Viktor, Cojzova 4, slika, pleska stanovanja, oprave, stavbe, reklamne kulise.

SERVIS BIRO Postrežna pisarna

Prepiši, prevodi, razmnoževanja in korekture. Sestavljanje pisem in vlog v raznih jezikih. Opravljanje vseh potov in poslov, katerih stranke same ne znajo ali ne morejo opraviti. Preskrba raznih listin, nasveti in pomoč v najrazličnejših vprašanjih.

Servis biro Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/1, tel. 21-09

1 Mladavžev večer Vincencijeve konference M. O. za podpiranje siromakov, dne 5. XII. ob 7 zvečer v franciskanski dvorani bo prvovrstna prireditel, aranžirana z neznanim čutom za otroke in odrasle. Ker je čisti božiček namenjen za božičnico ubožnih družin, sodelujeta iz prijaznosti virtuozi na kitari g. Stanko Prek in poznanj šaljivec dr. Morello. Na sporedu je angeljski nagovor, Luciferjeva Ouverturna (kitara solo), Melistov kuplet, slovesen prihod Miklavža in obdaritev. Cene sedež od 12 do 4 din. Miklavž bo obdaroval otroke po vrstnem redu, kakor bodo prihajali darovi, kateri se že lahko oddajajo v pisarni »Pax« et »Bonum« v franciskanski pasaji in kjer se dobijo lahko vse informacije. (Telefon št. 43-63).

1 Posnemanja vredno. Uradništvo Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, je daroval mesto poročnega darila gdč. lvi Strahovi za slepec din 574.— in za božičnico revnih otrok din 574.— Iskrena hvala!

1 Tečaj za izdelavo vseh vrst kožnatih rokavic (dopoldanski, popoldanski in večerni) se prične takoj. Vpisovanje in informacije v hotelu Metropol.

1 Stanovanjska hiša podpornega sklada banovinskih uslužbencev dograjena. Na Vrtači so lani začeli graditi veliko trinadstropno stanovanjsko hišo iz sredstev podpornega sklada banovinskih uslužbencev. Načrte za res sodobno in primerno urejeno stanovanjsko hišo je izdelal nadstevnik

trebčinami. Tržno nadzorstvo strogo pazi na prekupčevalce, od katerih so mnogi že naznanjeni sodišču. Vsi tožijo, da se jajca draže. Včeraj je bilo jajce po 2 din, za kovača jih je gospodinja dobila samo šest. Treba je omeniti, da bi bila umestna strojna kontrola o svežosti jajc. Znana so dejstva, da so kupile gospodinje jajca, od katerih so bila mnoga neužitna. Na Sv. Petra nasipu je bilo večeraj pripeljanih do 25 voz lepega krompirja, ki je bil po 1.75 do 1.90 din kg na debelo. Na nasipu je bilo le 5 voz zeljnatih glav, ki so bile po 1 din. Na trgu je sedaj mnogo lepega jesenskega motovilca, ki je po 1 din merica. Kislo zelje je bilo po 2.75 do 3 din, kila repa pa po 1.50 do 2 din kilogram. Cene jabolkam in hruškam so sicer na videz stalne, toda vedno postajajo jabolka in hruške dražje. Cene razni zelenjavi in povrtnini so neizpremenjene. Gob je bilo na trgu malo. Sivke ali mravnice kakor tudi brinovke so bile po 2 din liter.

1 Zavod za strojništvo dokončava. Zadnji čas na zunaj na lepo urejenem zavodu za strojništvo ni bilo opaziti večjih sprememb. Tembolj hitro pa napredujejo obrtniška dela v notranjosti. Tudi na stopnišču, ki je čakalo nadalj časa, bo v kratkem zastekleno veliko okno ob stopnišču. Nad glavnim vodom iz Aškerčeve ulice so sedaj začeli vstavljati veliko okno iz barvanega stekla, ki ga je izdelala tvrdka Klein in ki ima s prozornim in rjavim steklom učinkovito izdelanega orla z državnim grbom ter podpis: Universitas litterarum Alexandrina.

1 Priprave za podaljšanje Šubičeve ulice so stopile v končni stadij, ker je mestna občina pravkar razpisala oddajo del za kanalizacijo te ulice

dokazuje, da **Hans Moser** kljub temu, da je nastopal že v številnih filmih, ni prav nič izgubil na svoji priljubljenosti. Njegov humor je pač neprisluseno naraven in zato se tako slabo razpoloženemu gledalcu razvedri obraz. Seveda pripomorejo k temu tudi prikupni Paul Hörbiger, lepa Marta Harell in drugi odlični igralci. Predstave: ob 10.30 ljudska predstava po znanih cenah, ob 15., 17., 19. in 21. uri

RINO UNION, tel. 22-21

in njenega okoliša. Kanalizacija se bo pričela že v Nunki ulici ter bo tekla po vsej novi Kneza Pavla ulici ob novih hišah Pokojniškega zavoda, nato pa z Valvasorjevega trga pred muzejem po novi Šubičevi ulici čez Selenburgovo ulico ter ob kazini in novi Zvezdi tja doli do dvorišča med Ovičarjevo in Svetinovo hišo, kjer bo priključena na sedanjo kanalizacijo Wolfve ulice. Vsa nova kanalizacija bo veljala blizu 500.000 din. Kakor znano, bo Šubičeva ulica podaljšana čez sedanji uršulinski vrt mimo nove uršulinske gimnazije na Kongresni trg. Ta lepa, 20 m široka nova avenija bo po najkrajši poti zvezala Grad in Mestni trg z Zvezdo in projektiranim Južnim trgom ter dalje z Valvasorjevim trgom ter Bleiweisovo cesto in popolnoma na novo preurejenim tivolskim nasadi, kjer bo od tivolskega gradu speljana nova pot v ravni črti prav na Rožnik. S podiranjem hiš ob Selenburgovi ulici, ki se morajo umakniti podaljšani Šubičevi ulici, prično takoj, kakor se trgovine iz teh hiš preselijo v svoje nove prostore v sosesčini.

1 Preprečen požar. Včeraj dopoldne so bili klicani ljubljanski gasilci v Koritnikovo ulico št. 18. Tam je dimnikar izžgal dimnik, pa se je od vročine vnel tram v stropu prvega nadstropja. Suhi les je spočetka najprej tlel, nato je pa začel goreti, tako da se je zadimilo vse stanovanje. Grozil je večji požar. Gasilci, ki so prihiteli so na ogozdenem mestu najprej razkopali strop in tram razžgali, tako da je bila v dobre pol ure vsa nevarnost odstranjena. Škode pa je zaradi požara par tisoč dinarjev.

Vrhnika

75 letnica. Tiho in skromno praznuje danes v krogu svoje družine 75 letnico življenja vsa čila in zdrava ga. Habiš Katarina z Vrhnike. Izšla je iz znane rodbine Velkavrh iz Horjula. Njeno življenje je življenje dela in molitve. Vsi jo poznajo kot dobro krščansko mater in ženo, ki pomaga nositi možu tekoče današnjih dni. Ko bo zbrana vsa družina z malimi vnuki in vnukinjami in ji bodo k jubileju in jutrišnjemu godu čestitali, ne bilo bi prav, da ne bi tudi mi, ki jo cenimo in spoštujemo, pridružili se ostalim čestitkam in ji želeli: Habiševa mama, dal Bog, da čukate skrajne meje življenja zdrava in vesela ob strani moža in v krogu družine ter prijateljev in znancev kakor tudi sorojakov Horjulcev.

Pretrsljiva ljubezenska zgodba mladega legionarja. Krasni in tehnično dovršeni posnetki viharjev. Kvaliteten, umetniški film, ki očara s svojim silnim dejanjem in pretresljivo tragiko. Dva zahrbtna strela uničita dvoje mladih ljudi, ljubečih sre Najznamenitejši sodobni francoski igralski par: Jean Gabin, Michele Morgan, Michele Simon

Št. Jernej na Dolenjskem

Pogozdovani so dne 20. novembra učenci in učenke višje ljudske šole pod vodstvom šol. upravitelja in ostalega učiteljskega. Otroci so posadili 1785 smrečic v cerkvenem gozdu Gabrinji, ki je od šole oddaljen dobrih pet minut. Vsa prireditel je imela slavnosten značaj in so bili poleg dela na programu tudi govori, deklaracije in petje primernih pesmi. Po končanem delu so otroci spekli krompir, bližnji studenec pa jim je nudil potrebno pijačo in je bilo tako za dobro voljo in smeh kar najbolj poskrbljeno.

Gospodarsko predavanje o važnosti zavarovanja in o domačem zavarovalstvu bo imel danes dopoldne za mladino g. Ivo Peršuh iz Ljubljane. Popoldne pa bo o isti temi predaval za gospodarje, gospodinje ter fante in dekleta. Predavanje bo v dvorani Prosvetnega društva in ga bo spremljalo okoli 100 lepih ekloptičnih slik.

Svinjska kuga je letošnji jesen kruto gospodarila po nekaterih naših vaseh in mnogim kmetom napravila ogromno škodo. Domačemu živinodravniku se je posrečilo, da je bolezen zaustavil in s cepljenjem rešil pogina preostale živali.

Cestna razsvetljava je pri nas kaj čudno urejena. Kadar so mesečne noči, je vse razsvetljeno, v temnih in deževnih nočeh pa čisto vlada po cestah egiptovska tema.

Kočevje

Slovensko prosvetno društvo v Kočevju bo proslavilo praznik Zedinjenja z gostovanjem odlične igralske družine prosvetnega društva iz Velikih Lašč, ki bo igralo Zupančičevo »Veroniko Deseniško«. Za Kočevje bo prva uprizoritev te zgodovinske drame gotovo velik dogodek. Prireditel bo 1. decembra ob 15 popoldne v dvorani hotela »Trste«. Iskreno vabljeni vsi iz Kočevja, pa tudi oni iz Stare Cerkve, Dolenje vasi, Ribnice, Male gore, Mozlja in Kočevske Reke!

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

O sv. mrlvaškem prlu Gospodovem

V prihodnjih dneh bomo prinesli več podatkov o zanimivih najnovejših dognanjih svetovnih znanstvenikov glede pristnosti prta v Turinu, ki se že od davnih časov časti kot sv. prt (sindona) našega Gospoda, v katerega je po smrti na križu bil povit in položen v grob. Najnovejša raziskavanja fotografov, anatomov, kemikov in zdravnikov se vedno bolj odločno pridružujejo sveti tradiciji ter najvišje svetovne kapacitete dokazujejo, da znaki, ki jih hrani sv. prt, v nobenem primeru ne nasprotujejo svetemu izročilu. Kakor znano, nosi sv. prt odise obliha in ran našega Gospoda. Najnovejši fotografski aparati so do polnosti odkrili oblihe Kristusove ter značaj ran, ki jih anatomski raziskujejo in spravljajo v popolni sklad s sv. pismom. O vsem tem bodo ti podlistki skušali informirati slovenskega človeka brez senzacionalnih oblik, temveč samo z namenom, da pojasnimo problem turinškega sv. prta, kakor ga podajajo sodobni znanstveniki, ki verujejo s tradicijo, da svetinja odkriva obenem pavi človeški obraz našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Škofja Loka

Poročita se jutri v Ljubljani gospod Žitnik Jakob, posestnik in glavni karski mojster iz Hoste, ter gdč. Francka Sever. Jeva je ugledne Jurjeve družine iz Puštalja. Kot dolgoletni cerkveni pevki kapucinskega kora, odnosno kora sv. Jakoba, ter agila članici naših katoliških organizacij ji

priredi cerkveni pevski zbor na predvečer poroke lepo podoknico. Obema želimo na novi poti obilo sreče in božjega blagoslova!

V Belgradu sta se mudila gg. dr. Hubad in Planina, ki sta v raznih ministrstvih posredovala glede perečih občinskih zadev, zlasti glede gradbe novega občinskega doma, ki je nujno potreben. Upamo, da naše številne prošnje vendarle ne bodo zaman.

Razprodaja nedeljskega »Slovenca« prav lepo napreduje. Štirje pogumni fantje vsako nedeljo razprodajo 250 izvodov. Poleg tega še čez 100 izvodov »Gorenjca«. Jasen dokaz, da občinstvo v pretežni večini bere naše časopise.

V tovarni »Sešir« je spet mezdno gibanje. Prepričani smo, da bo uprava tovarne po možnosti upoštevala zahteve delavstva, ki ga občutno tarajo stiske sedanjega časa.

Tudi pri nas bi bilo potrebno, da bi se v brivskih lokalih vpeljal nedeljski počitek in bi tako tudi brivci mogli v redu izvrševati svoje verske dolžnosti.

Prosvetno društvo priredi v soboto 30. novembra ob 8 zvečer proslavo državnega zedinjenja. Lep program, godba »Lubnik«, petje itd. Brez vstopnine.

Ob priliki svoje poroke je darovala gdč. Mara Petercelj za Vincencijevo konferenco 50 din, za kar se ji najlepše zahvaljuje v imenu revežev.

Kranj

Prosvetna knjižnica, ki je sedaj nastanjena v novih prostorih v lokalni pri lesenem mostu čez Kokro, je odprta ob nedeljah od 9—11 dopoldne.

Namesto venca na grob pokojnemu vojnemu referentu Ločniškarju Hinku je darovalo uradništvo in nameščenstvo glavarstva 440 din dijaški kuhinji v Kranju.

Jesenice

Poroka. Danes se poročita v podružni cerkvi na Blejski Dobravi g. Alojzij Bizjak ml., trgovec v Mostah-Zirovnici, in gdč. Marija Bartagelj iz Dobrave pri Vintgarju. Zeninu, ki je iz ugledne katoliške družine Bizjakove iz Most, kakor tudi nevesti, želimo obilo sreče in božjega blagoslova na novi življenjski poti.

80 letnico življenja je praznovala pretekli teden Zimova mati Franciška Hrovat. Kdo bi ji prisodil, da ima že 8 krizev, ko se vsak dan opravlja gospodinjska in hišna dela. Vstaja zgodaj zjutraj, da nikoli ne zamudi v farni cerkvi vs. maše. Sedemnajst let je že vdova po možu, ki je bil železniški čuvaj. Vzgojila je osem otrok, čeprav ni bila vsem mati, vendar je skrbela zanje kot za lastne. Zda jih živi še šest, ona pa uživa večer življenja pri g. Hrovatu na Plavzu. Ob častiljivem jubileju želimo, da bi dočkala vsaj še 90 letni jubilej zdrav in zadovoljna.

Zagorje ob Savi

Na naslov zagorskega clepševalnega društva. Trg pred zagorsko cerkvijo je sedaj urejen ter je zlasti pridobil po odstranitvi šupe g. Drnovska. Prav tako je dokaj čedno reguliran breg pod zagorsko cerkvijo. Nezaslišana umazanija ter razna brkljarija pa je za cerkvijo. Zagorjani smo se tega menda že kar navadili. Primerno bi vsekakor bilo, da bi se merodajni faktorji zganili ter napravili tudi to red in vpeljali snago, ki temu kraju pripada.

V soboto, dne 30. novembra 1940 bo za občino Zagorje splošen pregled vprežne živine. Pregled bo, kot je iz razglasa posneti, pred Gasilskim domom na ta način, da se bo vsi vrši dagon po novi cesti mimo katoliške hiše ter dalje navzgor ob sejnišču. Začetek pregleda je objavljen za pol 8 zjutraj. Prepovedano je točenje alkoholnih pijač.

Fantovski odsek vabi na slavnostno akademijo za proslavo zedinjenja dne 1. decembra 1940 v prostorih Zadrudnega doma v Zagorju zvečer ob 7. Spored je izredno pester ter bogat in posebno dobro nastudiran.

Po izredno mokrem poletju ter prav taki jeseni so slednjič vendarle počeli posipati naše blatne ceste. Izgleda pa, da je gramzeca premalo in da se bo ob prvi moči vtopil v blatu zlasti zaradi velikega prometa, ki ga prenašajo naše ceste. Tudi bi želeli, da bi se ta dela izvršila vsako leto že prej!

Sprememba šolskega okoliša. Ker se je na Lokah pri Zagorju osnovala samostojna petrazredna osnovna šola, ki je dolej spadala pod upraviteljatvo topiške šole, bo slednja odstopila del svojega dosedanjega okoliša šoli na Lokah. Starši, ki bi radi pošiljali svoje otroke bodisi v eno ali drugo šolo, imajo sedaj možnost, da to stvar uredi pri pristojnih upravitelstvih obeh šol.

Kino Matica

tel. 22-11

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri
Dopoldanska ob pol 11. uri

Monumentalen, krasen francoski film.

OBALA V MEGLI

1 Sprejemanje čestitk in poklonitev 1. decembra pri gospodu banu. Na državni praznik Zedinjenja dne 1. decembra bo sprejemal gospod ban dr. Natlačen od pol 12 dalje v banski palači poklonitve in čestitke. Kakor v preteklem letu, je gospod ban tudi letos z ozirom na sedanje težke socialne razmere odredil, da se pogostitev, ki se je običajno priredila za one, ki so prišli čestitat, opusti in je namesto tega razdelil med razna karitativna društva znesek 25.000 din z naročilom, da se ta znesek uporabi za obdaritev najsiromašnejših na praznik narodnega zedinjenja.

Oglejte si kapelo sv. Cirila in Metoda v Ciri-lovem akademskem domu! Ta pravi slovanski bram božji je umetnina Toneta Kralja. Za občinstvo je kapela odprta vse nedelje do božiča od 9—18, Streliska ulica 12.

1 Proslava škofa Antona Martina Slomška, katero je priredila Prosvetna zveza v petek 22. t. m. v franciskanski dvorani, je nad vse lepo uspela. Ljubki nastop malih učencev je takoj odprl srca navzočih s Slomškovi pesmicami. Slomška ne bi poznali, če ne bi slišali njegovih besed iz otroških ust. Zlate besede naravnega buditelja o materinem jeziku so prav tako še danes potrebne kakor pred sto leti. — Nastop tretčeta, ki ga tvorijo sestre Fin-kove in so zapele tri Slomškove pesmi, je bil zelo posrečen, kajti glasovi se tako ljubko ujemajo, da ima ta tercet brez dvoma še lepo bodočnost. Občinstvo je bilo silno navdušeno ob skrbno sestavljenem predavanju prof. ar. Vinka Brumna, ki nam je s pomočjo skloptičnih slik podal Slomškovo lik v taki domačnosti, kakršnega doslej še nismo imeli prilike občudovati. Društvom po deželi zlasti v teh dneh priporočamo to predavanje. — Že sedaj pa opozarjamo Prešernovo proslavo, ki bo v petek 29. t. m. ko praznujemo 140-letnico Prešerno-

inž. Černivec, ki je za vsako stanovanje določil tako nofuranj ureditev, ki je najbolj primerna našemu srednjemu lahko rečemo uradniškemu sloju. Vsa stanovanjska hiša ima 16 stanovanj in dve stopnišči. Polovica stanovanj ima po dve sobi s kabinetom za služkinjo, kopalnico in drugimi pritliklinami. Druga polovica stanovanj pa ima po tri sobe, prav tako z vsemi pritliklinami. Graditev je letošnje leto lepo napredovala in so računali, da bo stavba popolnoma dokončana in primerna za vsetitev 1. novembra. To bi tudi bilo, če ne bi obrtniških del zavlekla kasnitve raznih dobav iz tujih držav. Kljub temu se je večina strank v hišo že vselila v mesecu novembru in je samo še nekaj stanovanj praznih. Najdali je bilo treba čakati na kopalne kadi za kopalnice, ki so prišle prav te dni. Sedaj bodo še hitro vstavili kadi v kopalnice, na kar bo notranja ureditev vseh stanovanj končana. Na zunan je stavba prav lična in je ometana s trdnim barvanim ro-zam ometom. Ob kletnih oknih je obložena z umetnim kamnom zelenkaste barve. Isto barvo imajo tudi napušči in drugi okraski iz umetnega kamna. Sedaj urejajo še vrt in dvorišče ob novi stavbi. Tudi to delo bo opravljeno v najkrajšem času.

Odpočijte in razvedrite se

V krasni svetli in značni kavarni hotela Slon v I. nadstropju. Stevilni tu- in inozemski dnevniki, revije in ilustracije. Lep razgled na promenado Ljubljane. Klubka soba za seje in ločne družbe.

1 Damske plašče, kar je lanske zaloge, dobite po starih cenah pri Goritah, Sv. Petra cesta. Ako pa ne morete izbrati izgotovljenega plašča po vašem okusu, se vam takoj izgotovi po meri. Blaga za plašče v lepi izbiri po nizkih cenah na zalozil!

1 Sobotni živilski trg. O vrvenju na sobotnem trgu kratko. Bil je trg dobro založen z vsemi po-

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Vsebinsko dajeta preteklemu tednu dva dogodki, na vojaškem polju grško-italijanski boji ki so se z vso srditostjo prenesli na albansko ozemlje, na političnem polju pa močna diplomatska ofenziva veseli osiše za pridobitev nekaterih držav, na pristopijo k trozvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Pregled po bojiščih

Na angleško-nemškem bojišču so boji ohranili isti okvir: Vsakodnevni in vsakodnevni nemški napadi na Anglijo, vsakodnevni angleški letalski napadi na Nemčijo. Toda v noči od torka na sredo je nemški napad zavzel velikanski obseg, ko je po uradnih poročilih napadlo angleško industrijsko mesto Birmingham pol tisoč nemških letal, ki so zmetali na mesto 50 vagonov razstrelilnih snovi. V noči od srede na četrtek so angleška poročila javila doslej najhujši angleški napad na nemško pomorsko pristanišče Duisburg-Ruhrort, ki so ga kot prometno središče nemškega industrijskega Porurja angleški bombniki bombardirali 6 ur. Angleška vlada se sprašuje za sredstvom, s katerim bi mogla preprečiti nočne napade, ki povzročajo veliko škodo.

Na angleško-italijanskem bojišču se niso dogodili posebni dogodki. V Afriki je delovalo obojno letalstvo in je prišlo do večjih skupinskih bitk med obojnimi letalstvom. Na suhem so poročila javljala samo manjše praske med patruljami tako na sudansko-abezinski, kakor na egiptsko-libijski meji. Na te mbojišču so v teku priprave za velike boje.

Na grško-italijanskem bojišču, kjer se na strani Grkov udeležuje tudi angleško letalstvo, so Italijani pod poveljstvom novega poveljnika svoje armade generala Sodduja odredili preureditev svojih položajev in pripravljajo veliko ofenzivo. V okviru teh preurejevalnih premikanj so prepustili Grkom albansko mesto Korčo, ki leži 30 km globoko v Albaniji, ter se umaknili tudi na jugu do okoliške Argirokasta. Grške čete so spet zasedle vse grško ozemlje in se boji sedaj razvijajo že samo na albanskem ozemlju, v katerega prodirajo Grki v treh smereh.

Na morjih niso bili javljeni nobeni posebni dogodki. Nemška borba proti angleškemu trgovskemu pomorskemu prometu pa traja dalje na vseh področjih okrog Anglije, vendar pa prihajajo v angleška pristanišča še redno konvoji trgovinskih ladij.

Politični pregled

Nemško-italijanski vojni načrt proti Angliji predvideva »napad s klesčami« na Egipt, z zavzetjem katerega od dveh strani bi bila angleška moč v Sredozemlju strta in bi nastal velik evropsko-sredozemski prostor, nad katerim bi neomejeno gospodarili veseli osiše. Izvedba tega vojnega načrta pa nalaga velisilam osiše nalogo, da ga pripravita tudi z diplomatskimi sredstvi. Dobiti namreč morata možnost, da prideta s svojimi četami do Turčije, katero bi potem postavili pred izbiro, da se ali prostovoljno odreče angleškemu zavzetstvu in vesilam osiše omogoči oborožen prehod skozi Malo Azijo v hrbet Egipta, ali pa da se izpostavi nasilnim ukrepom. V preteklem tednu so diplomatske predpriprave dosegle velik razmah. Tako se je slovesno pridružila trojni zvezi Madžarska ter s tem prevzela nalogo in dolžnost, da svoje zavezničke poopira z vsemi sredstvi, tudi z vojaškimi, ako bi se zgodilo, da katera od sedaj nevojkujoča se država pride v oborožen spor s zaveznički trozvezi. Madžarskemu zgledu bo, odnošno je že sledila tudi Rumunija, katere voditelj general Antonescu se nahaja v tem nameru v Nemčiji. Za Rumuni se bodo priključili trozvezi tudi Slovaki in je slovaškemu ministrskemu predsedniku Tuki naročeno, naj se javi v Berlinu v ponedeljek. Veliko senzacijo pa je vzbudila novica, da pridejo prihodnje dni v Nemčijo tudi bolgarski državniiki, ki bodo podpisali pristop Bolgarije k trozvezi, kakor se je baje obvezal bolgarski kralj Boris, ki je preteklo nedeljo v največji tajnosti odletel k nemškemu državnemu kanceljerju Hitlerju v Berchtesgaden. S pridobitvijo Madžarske, Rumunije in Bolgarije v objem trozveze, imata vesili osiše možnost, da s svojimi četami prideta do Crnega morja, do Dardanel in do Egejskega morja, torej neposredno pred Turčijo, kakor je bilo zgornje omenjeno.

O Sovjetih v zvezi s to nemško-italijansko diplomatsko ofenzivo proti Carigradu, nismo slišali nič, razen namigavanj švicarskih listov, da so Sovjeti Nemčiji dali prosto roko pri izvajanju njenih načrtov v Rumuniji in v Bolgariji. V Turčiji, ki je zaveznica Anglije, so v zvezi s temi dogodki, katerih pomen je turški tisk takoj razumel, začeli z obrambnimi ukrepi velikega obsega.

Turški listi pa pišejo, da bo Turčija šla takoj v vojno, če se kdo dotakne njenega živ-

ljenjskega prostora, pa naj se potem zgodi kar hoče. Turčija z veliko pozornostjo gleda na Bolgarijo in je po pisanju listov verjetno, da bi Turčija smatrala že za ogrožanje svojega življenjskega prostora, ako bi šla Bolgarija sama v vojno, ali če bi kateri drugi tuji državi dovolila, da sme na njeno afli skozi njeno ozemlje pošiljati svoje vojaštvo.

Diplomatično delovanje Nemčije na evropskem zahodu, to je pri Španiji in Franciji se razvija istočasno, le da je razvoj nekoliko bolj počasen, ker je za dokončni uspeh potrebno, da se Španija in Francija najprej med seboj sporazumeta, razčistita vse svoje spore in napravita čiste račune, h katerim spada tudi morebitna odepitev kosa francoskega Maroka. Šele potem bi bilo pričakovati pristopa Španije in morda celo Francije k trojni zvezi.

Iz Amerike smo čuli ponovne Rooseveltove izjave, da bo Amerika dala vso pomoč Angliji in da je stvarno ameriška pomoč doslej že višek, kajti industrijskega napora ne bo več mogoče zvišati. Angleško-ameriško sodelovanje je očito na Daljnem vzhodu, kjer bi Anglija rada dobila pod svoje nadzorstvo južni del francoske Indokine s pomočjo Sijama — svojske zavezniča — in kjer se Japonska očividno pripravlja, da bo začela z novimi osvojitvami na škodo francoske Indokine ter Nizozemske Indije.

Notranji pregled

Razburjenje zaradi bombardiranja Bitolja se je poleglo. Tuja letala so sicer še celo ta teden nekaj kratov plula nad našim ozemljem, ne da bi bilo mogoče dognati, čigava so bila. Naša letala in protiletalske baterije pa so takoj nastopile in tuja letala pregnala. Glede bombardiranja dne 5. t. m. pa je preiskava dognala, da so bila letala italijanska, ki pa so dočela po pomoti zašla nad Bitolj ter ga bombardirala, mence, da je sovražno grško ozemlje. Italijanska vlada je izrekla naši vladi obžalovanje zaradi tega dogodka ter izjavila svojo pripravljenost, poravnati vso škodo. S tem je ta dogodek, ki je vso našo javnost močno razburil, poravnal in mirno sožitje med obema sosedoma je zavarovano.

Komaj je bilo končano to vprašanje, že se je v Črni gori zgodila druga nesreča, pri kateri pa naši državljani niso bili prizadeti. Dne 18. t. m. zgodaj zjutraj sta nad Crno goro leteli dve tuji letali, kakor se je pozneje ugotovilo, sta bili an-

gleški. Ker je bila tema, sta letali zašli nad Ernogorske gore. Pri tem je eno zadelo v goro in se razbilo, medtem ko je drugo plulo naprej. Ker je razbito letalo nosilo s seboj mnogo bomb za bombardiranje italijanskih postojank v bližnji Albaniji, so se pri padcu bombe raztresle in raznesle letalo in ljudi v njem. Kakor se je pozneje dalo dognati, je bilo v letalu pet ljudi, ki so bili vsi takoj mrtvi. Poleg angleškega pilota in drugih angleških častnikov in vojakov se je v letalu vozil tudi ameriški častnik, ki je bil seveda tudi ubit. Vse so pokopali v Podgorici.

Tretji odmev vojne v naši bližini pa je poročilo iz Dubrovnika, da je razburkano morje te dni vrglo na suho mnogo ostankov nekih potopljenih ladij, več min, splavov, rešilnih obročev ter tri trupla. V truplih so spoznali dva italijanska mornarja ter enega italijanskega topničarja. Vse tri so pokopali v Dubrovniku. Pogreba se je udeležil italijanski konzul, kakor se je pogreba angleških vojakov v Podgorici udeležil angleški konzul.

To so dogodki, ki nas spominjajo, da se okoli in okoli nas sosednji narodi vojskujejo med seboj za življenje in smrt. Mi pa smo, hvala Bogu, doslej bili še obvarovani te nesreče. To je tudi zasluga naše modre zunanje politike, ki izvaja najstrožjo nevtralnost. Mi nikomur nič neomo, od nikogar nič ne zahtevamo. Zahtevamo edino le mir in spoštovanje naših meja in naše svobode. V odločni volji, vse storiti za ohranitev miru in svoje države, smo si edini vsi Jugoslavlani kakor en moč. Te dni je hrvaški ban v Medmuriu in hrvaški Zagorju govoril kmetom, da je dolžnost vsakega Hrvata braniti Jugoslavijo, kakor bo vsak Jugoslovan branil Hrvaško. Prav tako misli danes vsak Srb, tako misli tudi vsak Slovenec. Če bomo složni in polni tega duha, bomo tudi mir laglje ohranili.

Važno vprašanje, ki zanima vso javnost, pa je tudi vprašanje naše prehrane. Kakor znano, je naša banovina ustanovila banovinski prehranjevalni zavod, ki bo skrbel, da ne bo zmanjkalo hrane. Dovolj hrane je zadnje čase zastal, ker je začelo primanjkovati vagonov. Zdaj upamo, da pojde ta zadeva spet v redu. Ta teden se je zaradi prehrane pasivnih krajev Slovenije mudil ban dr. Natlačen v Belgradu, ki je imel o tem dolgo konferenco s kmetijskim ministrom.

Med zanimivosti tega tedna spada tudi poročilo, da je bil dr. Anton Milavec za nadaljnih pet let imenovan za predsednika Pokojniškega zavoda za zasebne nameščence v Ljubljani. — Hrvaški prejšnji slej zahtevalo, naj se Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razdeli, ker njegovo delovanje ni v skladu z delovanjem banovinske Hrvatske. Prav tako seveda zahtevamo isto tudi Slovenci, ker Osrednji urad že davno ne izvršuje več svojega namena v delavskem zavarovanju.

70 letnica Andreja Korena

Celje, 23. novembra.

V sredo, dne 27. novembra, bo obhajal v krogu svoje družine 70letnico rojstva znani Fantov oče, gospod Andrej Koren iz Misljinje. Jubilant se je rodil 27. nov. 1870 v Smartnem pri Velenju. Bil je in je vseskozi dober družinski oče. — Poročil se je leta 1896 v Št. Ilju pod Turjakom z Marijo Jeromec. Vzorno sta uredila in povečala svoje posestvo, na katerem še danes pridno gospodarita. V zakonu sta imela sedem otrok. Od teh živijo le še štirje — dve hčerki in dva sinova. Jubilant je že 18 let cerkveni ključar pri Sv. Lenartu pri Misljinju, bil pa je tudi več let občinski odbornik v Št. Ilju pod Turjakom. Še danes pa je vnet čebelar in splošno znan sadjar. Njegovo posestvo je naravnost krasno urejeno. Kljub visoki starosti je jubilant še vedno čil in voder, vsak dan čita »Slovenca« brez ocal, rad pa prebira tudi »Domoljub«, »Slovenskega gospodarja«, »Čebelarja« in »Sadjarja«, katerih dolgoletni naročnik je. — Ob lepem jubileju mu iskreno čestitamo in želimo, da ga Bog ohrani še mnogo let!

Ptuj

Občni zbor podružnice Slomškove družbe za ptujski in ljutorski okraj je bil 17. t. m. na okoliški ljudski šoli, katerega se je udeležilo 14 članov. Občni zbor je bil združen s predavanjem g. prof. dr. Cajnkarija, ki je v lepih besedah govoril o krščanski ljubezni in ponižnosti. V odbor so stopili nekateri novi člani, ker so bili stari odborniki med počitnicami premeščeni.

Veletrgovec Lenard iz Ptulja je daroval za revne otroke dornavškega šol. okoliša 5000 din. Ugledele mu veletrgovcu iskrena hvala!

Kronika nesreč. Horvat Marija, sedemnajstletna posestnikova hči iz Sakošaka, občina Sv. Lovrenc v Slov. goricah, je z materjo spravljala drva do kolovozne poti. Ko sta ravnali voz drv po strmini proti kolovozni poti, je zavora popustila in nesrečno dekle je pfišlo pod voz, ki jo je

vlekel še celih 20 m s seboj. Dobila je hujše notranje poškodbe. — V škaf kropa je padel enoletni Franček Ozinger iz Hrastovca.

Muzejsko društvo v Ptuj je najelo večje posojilo, da bi dovršilo dela pri Vinarskem muzeju. Upati je, da bo popravilo stolpa ob Dravi srečno napredovalo in da bodo zadevne zbirke v doglednem času prenesli v ta svojevrstni muzej.

Izpod Ptujске gore

Od Sv. Lovrenca na Drav. p. Nad 300 udeležencev je bilo na farnem prosvetnem večeru, kjer je imel g. Petančič izredno poučno ter zanimivo predavanje o sanjah in strahovih. Sredi decembra bo nadaljeval in sicer o spiritizmu. 1672 din so nabrali po vaseh naši mošje, ki so na Martinovo nedeljo izvedli nabiralno zbirko za novo bogoslovje. — V bolnišnico so odpeljali kmeta Janeza Predikaka iz SP. Pleterj. — Predsednik železničarskega kluba JRJ je postal naš postajenatelj g. Necemer. — Naš domačin, g. Janez Gorican, dolgoletni župnik v Spitalu pri Slov. Konjicah, odhaja v pokoji; naš rojak Franc Drevenšek je pa kot kaplan premeščen iz Starega trga pri Slovenjem Gradcu v Št. Jurij ob juž. žel. — Naša šola, FO in DK priredijo 1. decembra pu večernih proslavo zedinjenja, na kateri bo tudi lepa igra. Vabimo res vse; vstop je prost. — Zavedne kmetse sinove opozarjamo, naj gredo v torek, 26. novembra v Ptuj na kmetijsko strokovni tečaj!

Iz Hajdine. Ko smo obhajali lani teden farno žegnanje sv. Martina, je obilica ljudi od blizu in daleč delala krčmarjem trde preglednice: zmanjkalo je prostora in pozni prileci so morali iskati zabave po stranskih lokalih. Kdo bi na vse mislil! Sicer je pa žegnanje le minulo brez pretepev; kaj hujšega tudi ni bilo, le nesreča ni počivala. Na poti v cerkev se je ponesrečil kolestar Horvatiček Jože iz Gerečje vasi. Najbrž zaradi prenapete vožnje je revež tako nesrečno padel, da si zdaj celi rane v ptujski bolnišnici in je njegovo stanje zelo resno. — Kurji tatovi so bili ta teden zopet na delu v Njiverčah. Pa se jim ni posrečilo. Neki vaški fant je malopridneže opazil in jih s pomočjo domačih nagnal. V sredo je bila prepeljana v bolnišnico žena cestarja Nahperger Marija, ki že delj časa boleha. — Včeraj sta bila poročena trgovski pomočnik g. Jakomini Ivan in gđc. Peršuhova, doma iz majšperske fare. — Obe Marijini družbi, dekliška in fantovska, se pripravljata za 8. december z lepo igro Marije Gasperičeve: »Slepi jetnik mladosti.« — Ženska zveza pa ima danes svoj mesečni sestanek, na katerem bo razpravljala v glavnem glede zimske pomoči revnim družinam naše fare. Organizira tudi misijonsko zbirko za pomoč naših domačih in tujih kat. misijonov. — In še na naslov občinske uprave: Kaj, ko bi se naše občinske ceste nekoliko popravile? Mi, ki smo, kot po domače pravimo, na »sodru« doma, imamo take ceste, da se že ob malem deževju utapljam v blatu — ljudje in živina. Na pokopališču n. pr. bomo kmalu morali mrličev v aeroplanih voziti, če nečemo bližnjih obsejanih njiv do četrteine uničiti. Saj bi kmetje že pomagali, le pobude je treba, pa bo kmalu vse v redu.

Središče ob Dravi

»Šalovska cesta«. Pred kratkim so bila dovršena zemeljska dela na zadnjem odseku ceste, ki veže Središče s Salovci in Krčevinami. Pot je bila prej v tako slabem stanju, da ni bilo mogoče voziti s težkim vozom. Kdor je hotel s tovorom priti do Sv. Miklavža ali v Vinski vrh, je moral ekoro vedno uporabljati cesto skozi Ormož ali pa čez Vuzmetince, ki pa predstavlja dvakrat tako dolgo progo, kakor sedaj nova dograjena cesta. Kr. baneka uprava je z velikim zanimanjem podpirala imenovanje dela, za kar smo ji vsi hvaležni. Prav tako pa gre zahvala tudi načelniku ormoškega cestnega odbora g. J. Stambergerju, ki je vse svoje sile zaelavil za delo in izvršitev te tako zaželene in prepotrebne ceste. Upamo, da bo še letos nanovo dograjeni del z gramozom posut in da bo tako mogla čimprej cesta s polnim uspehom služiti svojemu namenu.

Državna cesta. Vaak objektivni človek mora z veseljem ugotoviti, da so banovinske ceste lepo vzdržane. Ne moremo pa tega s polnim pri-

znanjem reči o državni cesti. Del državne ceste med zadnjo hišo na Obrežu in prvo v Lopersicah, je v tako slabem stanju, da ne vidiš na njej drugega kakor sme kotanje. Podobno je tudi pri kilometru 58. Tuji, ki prihajajo v naš kraj s prometnimi vozili, se silno pritožujejo. Nadalje sta v vsem trgu Središče samo dva propusta na državni cesti in še ta oba zamašena, eden pa tako pokvarjen, da stoji na njem že od meseca maja svarično znamenje. Pri tujcih dela takšno stanje ceste slab vtis, pri domačih pa vročo kri.

Razdiralno delo Drave. V vsej Sloveniji najbrže ne napravi Drava take škode, kakor jo dela pri nas. Močno so prizadeti posestniki Obreža, najbolj pa lastniki njiv in travnikov na Grabah. V nekaj letih je Drava s seboj odnesla na desetine hektarov zemlje in »Grabljanski pesek« popolnoma spremenila. Med ljudstvom kroži govoric, da se mrtvi, ki so pred sedmimi leti umrli, ne bi več spoznali ob »Pesku.« če bi vetali, ker je Drava preveč svet spremenila. Priporočamo, da so se že svoj čas storili potrebni koraki na odločilnih mestih, a naše prošnje do sedaj so bile zaman.

»Sreča v nesreči, tolažba v žalosti« je naslov predavanju, ki ga bo drevi ob 7 imel v Društveni dvorani g. senator Mahelčič »Celia. Občinstvo vlijudno vabimo k udeležbi.

Velika Nedelja

Morda bo zanimalo vsaj one kraje, kjer se poganjajo za elektriko, če objavimo nekaj podatkov o naši Zadrugi elektrarni. Odločili sestaneke znanincev iz vasi Velike Nedelje, Mhovi in Trgovišče je bil v pisarni graščine križiškega reda dne 10. februarja t. l. Na tem sestanku so se moške končno odločili, da ustanovijo zadrugo. Drugi dan je bil ustanovni občni zbor v šoli. Zbor je odločil, da se ustanovi Zadruga elektrarna v Veliki Nedelji, izvolil je 9 odbornikov, ti pa so izvolili za načelnika delavnega in podjetnega g. Medika Franca. Zadruga se priključi Zadrugi zvezi v Ljubljani. Kmalu po ustanovitvi zadruga so se začela pogajanja s kralj. bansko upravo v Ljubljani in s Falo. Baneka uprava je govorila, da Fala prevzame elektrifikacijo. Dne 12. avgusta je bila komisija, ki je nameravana dela odobrila. Priznati moramo, da sta se tako banska uprava kot Fala resno potrudili, da ustrežeta upravičenim željam ljudstva. Dne 31. 8. se je gradnja lokalnega omrežja oddala elektrotehničnemu podjetju Al. Sprager iz Maribora, ki se je tudi resno potrudilo, da v razmeroma kratkem času postavi omrežje ter izvede veliko večino hišnih inštalacij. Tako so se mogle električne naprave blagosloviti že dne 16. novembra. Blagoslov je izvršil g. prior. križ. reda iz Ljubljane, g. bana je zastopal ptujski okrajni načelnik dr. Farčnik, Falo pa njen zastopnik g. inž. Gregorič, ki je ves čas pogajanj in dela kazal veliko razumevanje za vse delo.

Trbovlje

Proslava zedinjenja pripravi v Prosvetnem domu FO v soboto 30. t. m. ob 7 zvečer.

Znanci nesrečno umrlega Zupanca Janeza nam sporočajo, da ni bil vzrok spora s Saoditcem pri biljardiranju, ker rajni sploh ni igral, ampak bil izredno miren fant. Pravi vzrok nesreče zaenkrat še ni dognan. Objavljamo to, da ne bi kdo napačno tolmačil.

Nov red v življenje uvajajo različne države različno. Kako skuša s korporacijami boljše življenjske razmere urediti Portugalska, bomo slišali v predavanju prih. nedeljo, 1. decembra, ob 9. Obenem s egiptičnimi slikami bo stvar razložil g. ravnatelj Gabrovšek iz Ljubljane.

Sv. Peter pri Mariboru

Društvene vesti. Knjižnica Prosvetnega društva posluje vsako nedeljo in praznik popoldne po večernicah. — Moški pevski zbor Prosvetnega društva ima svojo vajo danes ob pol 9 v prostori deške šole. Zbor vodi šolski upravitelj g. Korban Anton. Vse prijatelje petja vabimo k pristopu. — Dekliški krožek pripravlja za praznik Breznadnažno poučno igro »Dve materici«.

Poroča. Preteklo nedeljo sta se poročila gosp. Fras Franc in gđc. Liponik Stefanija, oba iz Trbove. Nevesta je svojetasno vneto delovala pri Dekliškem krožku. Božji blagoslov in obilo sreče!

Šolske vesti. Nabiralna akcija za božično obdaritev najpotrebnejših šolarjev kar lepo uspeva. Na obeh šolah bosta uvedeni tudi šolski kuhinji v zimskih mesecih. Te dni bodo pričeli z nabiranjem živih in upamo, da nabiranci ne bodo zaman trkali na srec Šempetrčanov.

Polhov Gradec

Vsi, ki prihajate k nam, v naš divni gorski kot, zlasti v zgodnji pomladi, da se naučite volja naše kraljevske rože »Daphe Blagayane«, vas čaka presenečenje. Pozdravljaj vas bo naš novi prosvetni dom, ponosno stoječ niže veličastne župne cerkve, na najlepšem prostoru doline. Naše nadvse požrvalno prosvetno društvo si je nadelo nalogo, prav v teh kritičnih časih zgraditi dom, ki bo ognjišče katoliške prosvet. Trajno deževje nas ovira, da stavba še ni pod streho. Ako Bog da ugodno vreme, pa bo v par tednih spravljena pod streho. V domu bo velika dvorana s odrom, prostorna telovadnica s kopelmi, garderobe, stanovanje in hišnika, knjižnica, pevška soba, manjša predavalnica in pritlikline. Mišljen je celo kraljevni muzej. V kraju se namreč nahaja čedna zbirka starorimskih najdb, kakor tudi naše narodne folklore in slik raznih slikarjev v tukajšnji cerkvi in župnišču. Treba nam je pa še mnogo sredstev za izpeljavo tega načrta. Sporočamo tem potom vsem našim rojakom širom domovine, prav tako vsem dragim prijateljem turistom, ki tako radi prihajate k nam v divno gorsko tišino, ki ste nas že velikodušno podprli s plemenitimi darovi in nas želite še, da je številka našega čekovnega računa 17.731. — Prosvetno društvo, Polhov Gradec.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, ap, ba, bi, ci, i, ja, je, ko, li, li, li, no, non, ret, rev, sem, ško, tat, tet, ti, — besede sledečega pomena:

anglosaški narod — majhen snopč — kraj na Gorenjskem — gorovje v Palestini — zidarska potrebščina — vrsta divje kure — moško ime — narek — dokaz nenavzočnosti — Prve črke dobljenih besed ti povedo goro v Julijskih Alpah, zadnje črke pa zlagol.

Rešitev nedeljske zlogovnice:

Manon — Elida — Kopar — Inako — Daleč — Imun — Jedi — Ataman — Nebraska. Prve črke dajo: Meridijan, zadnje: Naročnina.

Društvo slovenskih deklet v Skoplja.

MARIBOR

Slava mariborskega polka

Maribor, 23. nov.

Danes je mariborski 45. pehotni polk na izredno svečan način proslavil praznik svoje slave kot spomin na usodni in zgodovinski dogodek 1. 1918, ko je takratni mariborski pehotni polk pod poveljstvom podpolkovnika Škabarja in po inicijativi pokojnega generala R. Maistra razorožil zeleno gardo in s tem odločil usodo Maribora, ki je s tem pripadel jugoslovanski državi.

Današnja proslava se je vršila na dvorišču kasarne na Meljski cesti, ki je bila za današnji praznik lepo okrašena z zelenjem in jugoslovanskimi zastavami. Slovesnostim je poleg vojaštva prisostvovalo izredno lepo število mariborskega narodno čutečega občinstva in predstavniki vseh mariborskih oblasti in narodnih organizacij. Na proslavi so bili med drugimi prevzvišeni g. škof dr. I. J. Tomažič, belgrajski nadškof dr. Ujčič, mestni župan dr. Juvan, okrajna glavarja dr. Šiška in Eiletz, predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, prvi državni pravnik dr. Zorjan, šef mariborske policije Kos, podžupan Fr. Zebot, stolni in mestni župnik msgr. M. Umek, frančiškanski župnik p. Valerijan, vsi srednješolski ravnatelji, šefi vseh mariborskih državnih in samoupravnih uradov ter predstavniki mariborskih narodnih organizacij.

Ob prihodu mestnega poveljnika generala Paraca je vojaška godba zaigrala pozdravno koracnico, nakar so duhovniki pred zbranim vojaštvom mariborskega polka izvršili verske obrede. Za katoliške vojaške obrede izvršili vojaški duhovnik vlč. g. P. Zavadla, za njim pa za pravoslavne

prota Ivošević in končno muslimanski svečenik za vojaške muslimanske veroizpovedi.

Po opravljenih cerkvenih obredih in molitvah je stopil pred mikrofonom domačin, poveljnik polka polkovnik Gašič in zbranim mladim vojakom pojasnil pomen današnje slave in jim prikazal zgodovino dogodkov 1. 1918 v Mariboru, ki so odločili, da je Maribor ostal jugoslovanski. Delo in požrtvovalnost takratnih vojakov mariborskega polka je stavil današnji vojaški generaciji za vzgled in jo pozval k junaškemu posnemanju že in kadar bi potreba to zahtevala.

Za gospodom polkovnikom je spregovoril mestni poveljnik general Parac, ki je zbrane vojake pozival k spoštovanju narodnih in državnih svetlin, za katere so najboljši sinovi našega naroda žrtvovali kri in življenje, nakar jim je častil k slavi.

Sledil je imponanten mimohod polkovnega vojaštva, pri katerem so vojaši s svojim strumnim nastopom pokazali, da vlada v njih duh pravega borca, ki je pripravljen svojemu narodu in svoji državi ter kralju dati na razpolago vse svoje duševne in telesne sile.

Po zaključnih slovesnostih je domačin slave odlične goste povabil na zakusko, ki je v lepem razpoloženju družabno povezoval predstavnike mariborskih oblasti in organizacij z mariborskimi vojaškimi osebnostmi.

Celotna prireditev je potekla v znamenju lepega sožitja med mariborskimi vojaškimi krogi ter civilnim prebivalstvom, ki v današnjih časih že prav posebej zna čeniti pomen naše vojske za naše narodno in državno življenje.

srečala dva fantalina ter ga surovo napadla. Eden mu je vzel žogo, drugi pa ga je vrgel z vso silo po tleh. Dečko je nekaj časa obležal kot nezavesten, potem pa je še sam prišel domov, tožil pa je, da ga močno boli glava. Doma se je one-svestil ter so ga potem spravili v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli pomagati, ker si je poškodoval možgane.

Celjski mestni svet

V petek zvečer je bila v mestni posvetovalnici redna plenarna seja celjskega mestnega sveta. Predsednik g. dr. Alojzij Vorišč je zaprisegel novega člana mestnega sveta dr. Zdravka Kalana. Sledilo je poročilo finančnega referenta ravn. Cernela Oskarja o obračunu gospodarstva mestne občine ter njenih podjetij in ustanov za leto 1939-40 in bilanco z dne 31. marca 1940. Obračun izkazuje 21.465.109,06 din dohodkov in 21.192.490,84 dinarjev izdatkov. Prebitek 272.618 din se bo porabil za plačilo Permoserjevega posestva, katerega je kupila občina za 278.999 din. Bilanca izkazuje 47.632.572 din aktiv in 17.277.804 din pasiv. Čisti prebitek dne 31. marca 1940 znaša torej 30.354.767 dinarjev. Mestni svet je odobril obračun — Regula-cijski osek mestnega tehničnega oddelka je izdelal osnutek za regulacijo mesta Celja. Osnutek je predviden za porast prebivalstva do 50.000 in se nanaša na mesto Celje v celoti ter na dele katastrskih občin Ostrožno, Lisce, Košnice in Zagrada v skupni izmeri 1816 ha. Ta osnutek kakor smo že poročali, bo predložen gradbenemu ministrstvu in odobritve. Mestni svet je nato razpravljal o sporazumu o vzdrževanju ceste Celje—Pristava med mestno občino in rudarsko združbo »Bohe-mijo«, lastnico premoženja v Osevcu. Sklene se sporazum, po katerem bo Bohemija vzdrževala dve tretjini, občina pa eno tretjino ceste Celje—Apnen-ik v Pečovniku, cesto Apnenik—Pristava pa bo razširila in vzdrževala »Bohemija« sama. Podaljša se zakupna pogodba s tvrdko Rakusch za njeno zemljišče ob Dečkovi cesti do 31. okt. 1943. Nato je mestni svet razpravljal o proračunu za razširitev in dograditev ceste Breg—Lisce—Levski most —Levec. Proračun znaša 400.000 din. Za dela bo prispeval tudi okrajni cestni odbor, ki bo skrbel za vzdrževanje Levškega mostu čez Savinjo. Cesta bo dolga 3280 m in bo vezala dve državni cesti. Od Brega skozi Lisce jo bodo razširili na 5 m in jo v tej širini gradili tudi do mostu in do Levca. Mest-na elektrarna bo podaljšala električni vod do treh novih stanovanjskih hišic tvrdke Westen na Do-bravi. Na predlog pravnega referenta so bili nato sprejeti v članstvo mestne občine g. kap. Toš Fran-jo, hišnik Karel Kroflič, Matija Intihar in Matilda Friceva. Mestni svet je nato sprejel pravilnik o ustanovitvi občinskega fonda za obrambo pred le-talskimi napadi.

Za Miklavža vsi h Kraupnerju
na Glavni trg! Oglejte si veliko zalogo bonbonov, čokolade, desertov, keksov in raznega drugega peciva. — Vedno sveže na zalogi. Na drobno in debelo.

c Proslava praznika Zedinjenja v Celju. KTD bo priredilo s sodelovanjem FO in DK. Celjskega zvona, vojaške godbe 39. pp. in Gledališke družine na predvečer praznika naroda zedinjenja 30. novembra ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice slavnostno akademijo. Spored akademije je zelo pester. Vse člane naših organizacij, kakor tudi cenj. občinstvo vabimo, da si preskrbi že v pred-prodaji v Sloveskovni knjigarni vstopnice. — Na praznik 1. decembra bo v Mestnem gledališču slavnostni koncert vseh celjskih pevskih društev. Vstopnice se dobe v predprodaji v knji-garni K. Goričarja vd. na Kralja Petra cesti. Občinstvo opozarjamo, da se za prireditvi ne bodo ponujale vstopnice po hišah.

Otroški voziček

kolo ali živalni stroj najbolje in najhitreje kupite — prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom

c Prosvetni večer KPD. KPD v Celju bo proslavilo v torek, dne 26. novembra v Prosvetnem domu v Samostanski ulici 140 letnico rojstva A. M. Slomskega. O svetniškem škofu bo predaval g. prof. dr. Vinko Brumen iz Ljubljane, sodeloval pa bo pri proslavi tudi Celjski okekt.

c V Medlogu je umrla 74letna Martini Matilca. Naj v miru počival

m Ne v Ljubljani, temveč v Mariboru je bila izvršena velika tatvina v stanovanju Marije Lorbek v Einspielerjevi ulici, o kateri smo poročali v večerajšnjem »Slovenec«. Vlomilec je odnesel oškodovani 7500 din. — Drugo veliko tatvino je prijavila policiji zasebnica Olga Schmutzer iz Metelkove ulice 20. Njena služkinja ji je odnesla posteljnine, perila in špecerijskega blaga v vrednosti 5600 din.

m Nepoznan utopljenec v Dravi. Pri falskem jezui v Selmiel je naplavila Drava truplo nepoznanega moža, ki je ležalo v vodi že kakih 14 dni. Utopljenec je star kakih 45 let, 172 cm visok, okroglega obraza, rjavih las in brk, slabih zob, oblečen pa je bil samo v bele spodnje hlače, v del bele srajce in del telovnika, v katerem se je nahajala še srebrna ura. Najbrž je truplo prinesla Drava iz Nemčije, ker na našem ozemlju ni nihče v Dravski dolini zadnje čase izginil.

m Brez luči — se je zapeljal z motorjem v smrt. Na cesti med Mariborom in Polskavo se je smrtno ponesrečil 33letni posestnik Matija Smodej iz Zg. Polskave. Peljal se je ponoči iz mesta na motorju, na katerem pa mu je ugasnila luč. V temi je z vso silo zavozil v voz, ki mu je prihajal nasproti, ter se je nasadil na oje. Nevarno poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so ga sicer operirali, toda njegove notranje poškodbe so bile prehude ter jim je mladi posestnik podlegel.

m Pobeglel splav. Drava je že močno upadla ter je sedaj spet polna splavov, ki si pred nekaj dnevi zaradi visokega vodostaja niso upali na reko. V Loki pri St. Janžu na Dravskem polju pa je Drava odnesla s seboj splav, ki je bil tam privezan. Splavarji pa so jo urejali v čolnu za be-gonom ter ga res srečno ujeli in ga močneje privezali k bregu.

Gledališče

Nedelja, 24. novembra, ob 15: »Na cesaričin ukaz.« Ob 20: »Na dnu.« Znižane cene.

Ponedeljek, 25. novembra: Zaprt.

Torek, 26. novembra, ob 20: »Na cesaričin ukaz.« Red A.

Hoče

Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 24. novembra 1940 popoldne ob treh in zvečer ob pol osmih v Sloveskovnem domu Cerarjevo ope-reto: »Zenili se bomole — Vabljeni.

Celje

c + Franciška vd. Tavčar, roj. Osana. Umrli je po dolgi in težki bolezni mati soproge trgovca g. Starca v Celju, ga. Franciška vd. Tavčar, rojena Osana. Pogreb bo v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Svojem izre-kamo ob izgubi iskreno sožale!

c Poroka. V torek se poročita v St. Pavlu pri Preboldu policijski agent Gaber Joško in gđ. Ma-rica Vodovnik, hči posestnika iz St. Pavla. Mlade-mu paru želimo v zakonu mnogo sreče!

c Češki film »Hej Slovani«, ki je bil na programu v kinu Union v Celju, se zaradi »ne-predvidenih« zadržkov ni izvajal.

c T. K. Skala ima v soboto 7. decembra svoje redno zborovanje v hotelu Evropa.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17			18				19		20	21			22		
23		24				25			26	27		28	29		
	30				31			32		33	34		35		
36				37				38			39	40		41	
42			43			44	45	46			47	48			
49		50				51			52	53		54	55		
	56				57				58	59		60			
61				62			63			64	65		66		
67			68			69	70	71			72	73			
74		75				76			77	78		79	80		
81		82								83					

Vodoravno: 1. Tak, ki ni cel. 9. Naspro-tujoče mnenje, parlamentarna skupina. 17. Štev-nik. 18. Domača rastlina. 19. Svetopisemska ose-ba. 21. Oblika osebnega zaimka s predlogom v 4. sklonu. 22. Gluh. 23. Kemijska oznaka za pr-vino. 24. Gorovje v Grčiji. 25. Druga beseda za trotoar; tudi mejnik med cesto in hodnikom. 27. Fantovsko sonce. 29. Pravi, reče, meni. 30. Ku-hinjski opravke. 31. Časovna doba. 32. Slovansko moško krstno ime, opera. 34. Grška boginja zma-gle. 36. Domača denarna enota; vodni hlapi. 37. Gora v Jugoslaviji. 38. Zenska pletena torba za na trg. 40. Čaša. 42. Naslovna oseba Gotovčeve opere. 43. Afriški veletok. 44. Kraljica za »konjsko silo«. 46. Delavec »crnih revirjev«. 48. Tuje žensko ime. 49. Kraljica za »sportni klub«. 50. Plemiški naslov. 51. Italijansko mesto onstran Jadrana. 53. Izumi-telj usodnega streliva in poznejši prvoboritelj mi-ru (znane nagrade iz njegove dediščine). 55. Kral-lica pri podplavnanju, ki potrdi verodostojnost podpisa. 56. Nadležna žuželka. 57. Stvar, ki daje sla-dek vonj. 59. Plužna gaz; bivši mladinski meseč-nik. 61. Travniška živalca. 62. Slovenski svetovno znani znanstvenik. 63. Kosilo ali večerja (tujska). 65. Rokodelec. 76. Hiter, brz. 68. Trebušna bolezen. 69. Predlog. 71. Moško krstno ime. 73. Kar ni staro. 74. Industrijska rastlina. 75. Mordno zabavišče. 76. Vrsta tekoče vode, primorsko mesto. 78. Kratko moško ime. 80. Svetopisemska oseba, Adamov sin. 81. At. 82. Hoditi iz kraja v kraj, menjavati bi-vališče. 83. Albansko mesto.

Navpično: 1. Vodna tvorba. 2. Osebn-i zaimke ženskega spola. 3. Pevska nota. 4. Civili-ziranost, kultura. 5. Žita odvodnica. 6. Kralica pri naštevanju. 7. Jezikovna značilnost dalm. Hrvatov. 8. Vojaški pregled. 9. Deli voza. (2 skl. množ.) 10. Osebn-i zaimke. 11. Lep, mil. 12. Nedovzet. 13. Izkaz, katalog cen. 14. Veznik. 15. Pripravljenost hranivo. 16. Zadnja beseda v oče-našu. 19. Mesto in zliv v Dalmaciji. 20. Afriška reka. 24. Pisatna potrebnost. 25. Pаметen, umer-jenega vedenja. 26. Psevdonom Slovenčevega ko-tičkovega strička. 28. Vrsta besednega naglasa.

Radio-aparati

Radione - Telefunken - Blaupunkt - Orion. - Pisalni stroji Adler in Rheintal (tudi na obroke)

RADIO-TOPLAK-CELJE

Prešernova 5/I

c Igra narave. Na vrtu gospe Mary Tomaši-čeve na Hribu sv. Jožefa so dozorele lepe gozd-ne jagode.

c Andrejev živinski in kramarski sejem bo v soboto 30. novembra v Celju. Na Teharjih bo sejem v ponedeljek 25. novembra.

c O rogaškem in kozjanskem okraju bo predaval v ponedeljek v risalnici meščanske sole v Celju dr. Pavel Strmšek. Pričetek ob 8 zvečer.

c Smrtna nesreča. V Zahenbergu pri Rogatu se je opekla po vsem životu 2letna hčerkica po-sestnika, Gajšek Marija. Otrok se je igral pri štedilniku in se mu je vnela obleka. Pripeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je umrla. Prizadej družini naše sožalje!

c V prepadi je padla in si zlomila desno nogo v gležnju 20letna Sikošek Hermina iz Kresnic pri Teharjih. Pripeljali so jo v celjsko bolnišnico.

»NEBO ŽARI« (Al. Mihelčič)

tretja izdaja pravkar izšla. Cena 8 din. Dobi se v Moh. knjigarni v Celju in drugih knjigarnah.

c Razmere na celjskem trgu. Če pride slučajno kak tujec iz Zagreba, Ljubljane ali Maribora na naš trg, se upravičeno vpraša, ob česa žive celjski meščani, odnosno, kaj postavljajo gospodinje na mizo, ker je na trgu tako malo živil naprodaj, a izbire sploh ni. Posebno v poslednjem mesecu opa-žamo, da je donos živil znatno manjši kot v istem času lanskega leta. Tudi cene, do nedavna še znos-ne, se vedno dvigajo. Skrajni čas je že bil, da je tržno nadzorstvo začelo ostreje nadzirati prodaj-nje odnosno preprodajanje na trgu. Na naš trg donajajo skoraj redno le eni in isti prodajalci kmetijske pridelke. Donalci iz bližnje okolice so v glavnem tudi lastniki pridelkov, ostali prodajalci, večinoma iz okolice Smarja pri Jelšah in Sv. Jurija pri Celju pa so prekupčevalci. Torej ljudje, ki se že leta in leta preživljajo s prekupčevanjem. Njihov trud je v primeri s pridelovalci mnogo manjši, obdavčeni pa tudi najbrž niso v toliki meri kakor kmetje, če sploh plačujejo davek.

Tako se postopoma ustvarja majhen kader prekupčevalcev, torej ljudi, ki postajajo samopoklicani posredniki med proizvajalcem in potrošnikom. Meščanstvo se v polni meri zaveda, kako težavno je kmečko delo in priznava njegovo vrednost, toda v obrambi za svoj obstoj ne more v sedanjem času plačevati življenjskih potrebščin po cenah, ki bi se dnevno zviševale. Zato je bilo popolnoma umestno, da je tržno nadzorstvo v preteklem tednu do nadaljnjega prepovedalo prodajo nekaterim prekupčevalcem, ki so hoteli diktirati cene tudi ostalim prodajalcem na trgu. S tem je vsaj nekoliko za-ščiteno žep meščanov, prekupčevalcem pa naj bo to v opozorilo za prihodnje.

m Spominska slovesnost ob 140 letnici rojstva škola A. M. Slomskega bo, kakor smo že poročali ju-tri v ponedeljek ob 8 zvečer v mariborski mestni in stolni župnijski cerkvi. Ob 8. uri je koncert Slov. pevskega društva »Maribor«, na katerem bo društvo izvajalo slovenske in slovanske duhovne pesmi ter sodelujejo zraven prof. Ubald Vrabec (gosli) in prof. Gregor Zafonik (orgle), vodi pa ga dirigent Jan. Ev. Gašparič. Ob 9. uri bo govo-ril spominsko besedo prevzvišeni vladika g. dr. Ivan Tomažič. Po govoru molitev za blagor do-movine in beatifikacijo Slomskega. Nato zaključna pesem, katero poje »Maribor«. Vstopnina: stoj-šče din 5.—, dijaško din 2.—, sedeži din 10.— in 15.—.

m Slavnostno akademijo v proslavo 1. decem-bra priredi mariborski fantovski odsek in dekl-iški krožki v soboto, dne 30. novembra ob osmih zvečer v Narodnem gledališču. Predprodaja vstop-nic v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne. Maribor-čani vabljeni!

m Apel mariborskega župana je imel lep odziv. Mariborski župan dr. Juvan se je obrnil na Mariborčane s pozivom, da podprejo mestno po-možno akcijo s prostovoljnimi darovi ter tako po-magajo Mariboru lažje prebroditi sedanje kritične čase. Apel mestnega župana je imel lep odziv ter prejema pomožna akcija lepe vsote. Dva največja darovalca, industrijca gg. Mauthnerja in Rosnerja, smo že omenili. Skupno je dalo denarne prispevke doslej 87 meščanov, v naturalijah so pa darovali štirje. Najbolj se je izkazal lastnik Mariborske tek-stilne tvornice g. Mauthner, ki je daroval 50.000 din. Industrijec Marko Rosner je prispeval 25.000 din. Narodna banka, podr. Maribor, je dala 7700 din. Mestna hranilnica 5000 din, industrijec Ehrlich Av-gust prvi obrok 4750 din, trgovec Mastek Franc 2000 din, veletrgovina Pinter et Lenard 2000 din, Anderlik Josip 1500 din, Benko Josip 1500 din, Gustinčič Justin 1000 din, Jančič Karel 1000 din, Neger Franc 1000 din, Ogrisek Valdimar in Josipina 1000 din, Tavčar Anton nast. 1000 din, Ulaga Josip 1000 edin, Vaclav Vošinek 700 din; po 500 din so darovali štirj darovalci, po 400 din eden, po 300 din šest, po 250 din eden, po 200 din 18, po 150 din 3, po 100 din 30 in po 50 din 7 darovalcev. Manu-fakturno blago sta darovali tvrdki Macun Anton in Majer Franjo, premog pa tovarna dr. Oetger in trgovec Josip Govedič.

m Krznarstvo P. Semko, Aleksandrova c. 13, vam nudi ceneno kozuhovino in krznarske iz-delke.

m Za proslavo 140 letnice rojstva Slomskega, v ponedeljek zvečer v stolnici, kupite vstopnice v predprodaji: Cirilova, Aleksandrova cesta 6.

m Okoliška prosvetna društva in Fantovske odseke opozarjamo na narodnovzgojni tečaj, ki se bo vršil v ponedeljek ob 10 naprej v dvorani De-lavske zbornice. Obravnavala se bodo zanimiva in aktualna vprašanja naše narodne vzgoje.

m Fantovski odsek Maribor II v ponedeljek ne bo imel svojega sestanka. Članstvo se naj v čim večjem številu udeleži Slomškove proslave v mari-borski stolnici.

m Cecilijino društvo za mariborsko stolno in mestno župnijo ima danes ob 18. uri svoj redni občni zbor.

m Magdalensko prosvetno društvo ima danes ob 11 popoldne v društvenih prostorih trezno-stno predavanje Govori g. Ivan Zličar. K obilni ude-ležbi vladno vabljeni.

m Ustanovni občni zbor pevskega društva »Kolo« bo danes ob 10 v Narodnem domu.

m Umrla sta v bolnišnici zasebnica Terezija Kroec, stara 74 let, in železniški uradnik Matevž Koebeč, star 58 let. Naj počivata v miru!

m Popis živine in živinske vprege. Svoječasno je bilo odrejeno, da pripeljejo lastniki svojo ži-vino (konje) in vprežna vozila k popisu in pregledu dne 8. decembra t. l. pred vojaško komisijo za popis živine, ki bo poslovala na dvorišču vojašnice 32. art. polka. Vsi dajaleci pa se tem potom obve-ščajjo, da bo navedena komisija poslovala na sejm-išču pri mestni klavnici (Oreško nabrežje) ter da je popis in pregled živine in vozil za območje mesta Maribora določen na dan 6. decembra t. l. Vsi dajaleci iz Maribora bodo radi tega ponovno poklicani na mestni vojaški urad, kjer bodo glede popisa prejeli nova navodila.

m S svincom so mu izpraznili avtomat. Dro-gerist g. Vladovič ima na Aleksandrovi cesti pred svojo drogerijo avtomat za prodajo fotografskih filmov. Ko je bil avtomat izprazen, ga je odprl, pa je našel v njem namesto kovačev same kose svinca v obliki desetdinarskih kovačev.

m Ni bila igra, temveč surov napad. Včeraj smo poročali o tragični smrti malega, 8letnega Ladislava Juga, ki je umrl v mariborski bolnišni-ci za posledicami močnega pretresa možganov. Se-daj pa se je ugotovilo, da se je deček ni ponesre-čil slučajno pri igri, temveč je postal žrtev suro-vega napada dveh mladih fantalinov, ki ju sedaj išče policija. Fantek je šel od doma v Jadranski ulici 23, kjer stanuje njegov oče, ki je delavec, na obisk k svoji teti na Frankopansko cesto. Proti večeru se je vračal domov ter je nosil s seboj nogometno žogo. Na Frankopanski cesti sta ga

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Mesnica — 6. Efičalt. — 12. Iгла — 13. Elida — 14. Ogel — 15. Mt — 17. Os. 18. Rum — 19. Era — 21. As — 22. Om — 24. Uren — 26. Bata — 27. Nato — 29. Kepa — 31. Tur — 32. Hiba — 34. Nada — 36. Čop — 37. Ab — 38. Grga — 39. Audi — 41. Rja — 43. Ro — 44. Ca — 45. Bor — 46. Obla — 47. Buda — 48. T. l. — 49. Ida — 51. Metz — 53. Kača — 54. Pue — 55. Juha — 57. Drim 59. Moti — 60. Vno — 61. Ar — 62. Re — 64. Kra — 65. Ora — 66. Do — 67. On — 68. Sekt — 70. I taka — 71. Juda — 73. Assisi — 74. Abraham.

Navpično: 1. Mi — 2. Egon — 3. Slis — 4. Na — 5. Ceuta — 6. Eden — 7. Farani — 8. Jo — 9. Aga — 10. Lesk — 11. T. l. — 12. Mutacija — 16. Trubadur — 18. Raba — 20. Ata — 22. Oportuno — 23. Napoleon — 32. Hram — 33. Mula — 35. Ajda — 38. G b — 39. Ab — 40. Da — 42. A. a — 46. Oziris — 47. Bata — 50. Ah — 52. Trk — 53. Korab — 54. Pi — 56. Ares — 58. Mat — 59. Moka — 60. Voda — 63. Eks — 66. Duh — 68. Sa — 69. Ti — 71. Ja — 72. Am.

Nedeljsko branje

Smeh in smrt

V tistem usodnem juniju, ko sem v La Baule vsak dan videval čredico oslov, kako so se pasli po trati s trnjevim grmičjem okrog moje hiše, se mi je posvetilo, v kakšnem pomenu je neki prvi človek bistro dognal dve besedi: »osel neumne«, kakor človek govori o »norčavem Avgustu« ali o klovnu.

Ves majhen, vendar bolj grčavo zgrajen, zasmehuje osel svojega sorodnika konja, se norčuje iz njega s svojo leseno štoravostjo, trmaglavo brezbriznostjo in s predebelo glavo na kratkih, tankih nožicah. Kadar osel steče in začne dirkati, se človeku dozdeva, da vidi lesenega konjička, ki se trklja na svojih kolesčkah, pa je sam v sebi nepremičen. Ko je konj v teku, drncu ali skoku, je ves in sam v sebi en sam tek, rnece ali skok — je kakor virtuozi na violino, ki je z glasbo, violino in sam s seboj enota. A osel je običajno sredi teka, drnca in skoka nekje v sredini in je smešna prikazen; vendar, kar mu manjka, to dopolnjuje s humorjem. To pa tepce žali, in tepci žalijo njega. Otroci pa, in tisti, ki so otroci in ki otroke ljubijo, ljubijo tudi tega suhoparnega burkeža. Koder koli se pojavi kak osel, je cirkus, je tisti prizor, ko nastopi klovni. Kakor klovni tako rekoč na vrhcu nabira svoje kozolce in mimo grede čofne svojega tovariša po licu, tako se takšne zadovoljno sivče v svojih odpočitkih med delom valja po pesku po svojem lesenem hrbtišču in rogovili z napačno privitimi nožicami in plane hopsasa, hopsasa! kvišku in se zažene, z odprtim gobcem in kazoč zob, vprav v svojega oslovskega tovariša. Pri tem pa se mu svetijo njegove velike oči zmeraj ganljivo in krotko, kakor da bi bil to povsem kdo drugi, ki dirka in se pretepa. Samo uhlja označujeta potuhnjeno burko; to sta pametna, dolga uhlja, ker so njegove noge tako kratke, kakor mora biti tudi njegov svarilni klic bolj gromovit, kot je konjsko rezgetanje. Z glasom, ki je presekan in trapasti i-a, oponaša petje, krik in grohot. Pravkar se je začel najbolj nežen, črn osliček iz črede oglašati, in sicer v ritmu zarjavele ročice pri črpalki, in kakor da bi zakričal: »Smej se, burkež!«

Ali je bilo to zaradi tega, ker ljudje anglosaškega rodu tako po otroško ljubijo živali —, da je smela ta čredica jezdnih osličev za otroke uživati najiskrenejše nagajivo »norčavo« prijateljstvo mladih angleških vojakov? Celo znotraj, v neposrednem in z bodečo žico ograjenem šatorskem in vozovnem taborišču, so se smeli oslički pasti in se z buhanjem odzivati norčijam plavalasih fantov.

V tem usodnem juniju, ko sem dan na dan videval življenje takšne množice angleškega ljudstva, se mi je posvetilo, zakaj so oni, v radost vsemu otroškemu v sebi in med svetom, iznašli klovna. Na prvi pogled na navidezni zvedavi pogled se ti večkrat zazdi — v prostoškem pomenu besede — precej oslovski. Če jih primerjaš s prosvitljenimi francoskimi glavami, vpliva njihova presvetla plavalasost, pa tudi njih temnejši tip ljudstva, kot nekaj, kar ni do konca narejeno. Skoraj sleherni česeti Anglež ima tisto splošno, na svoj način izrazito postavo »pristnega« Angleža. Takšni »vzorci« fantov pomagajo iskati potem tudi med »oblede« množico tisto, kar je pristno angleškega. To je tako kakor slikarska tehnika dobrih slikarjev, ki moraš na njih slikah uginiti iz majhnih pik, kaj je skrlata ali zametast plašč.

Nekaj nad vse mladih vojakov so videti ko posebljena mladost in nedolžnost. Kaj takega ne more nihče ponarediti po Angliji; še zmeraj so tu ganljivo nedolžni dečki, ki so nekoč na suženjskem trgu poznega Rima ganili papeža Gregorija Velikega, da je sklenil, da se morajo rešiti duše teh, tako plemenito zročih barbarov. A takih je le malenkostno število. Največ je samih takih kmečkih fantov iz severa Evrope, ki bi utegnili biti doma tudi z gorene Donave ali pa z Jütlandije; to spoznaš na prvi pogled. Na drugi pogled zaslišiš nekaj angleškega, in sicer zaradi bolj lahkovernega smehljaja, zaradi prosojne modrine oči, bolj nežne rdečice na licih, zaradi voglatih, sramežljivih kretanj, pa vendarle šolan, visokih postav; zoper svojo navado pa tukaj narava ni dopustila, da bi bilo to otoplo plemo okrnjeno, kakor so šetlandski poniji ali pa Japonci, temveč so Angleži še posebno visokih postav. Toda v poglavitem, kar čutiš po treznem preudarku, se je narava tuji tu vendarle držala svojega običajnega skoparjenja, da je ta zavarovana otoška pavrsta bolj občutljiva in je zavarovana po morju in je oborožena za boj za obstanek na drugem mestu. Vsi ti moški, ki

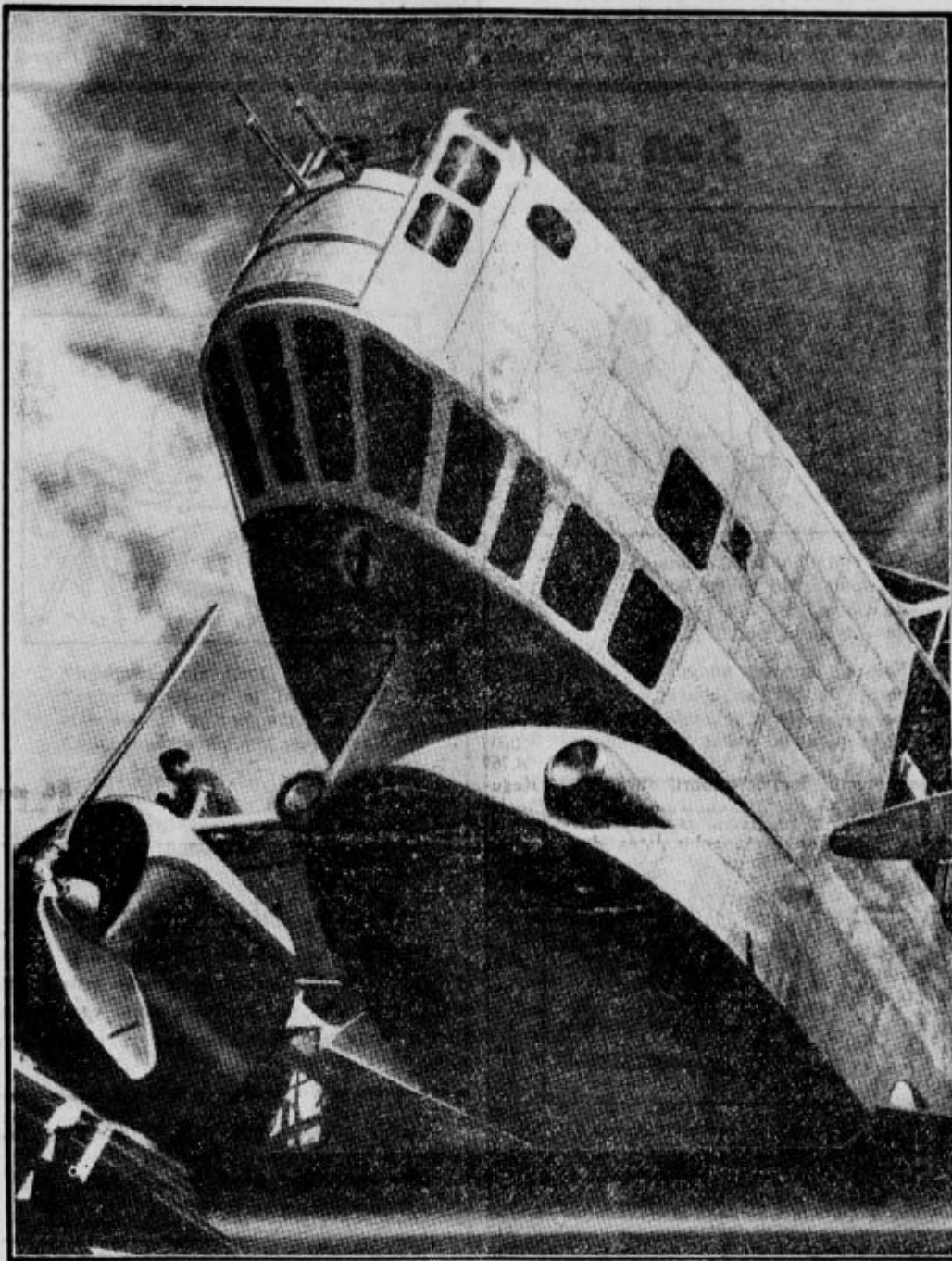
imajo večidel atletskega telo, se dozdevajo, kakor da so zmeraj ogroženi in v nevarnosti.

A kar tudi najbolj zatelebanega kmečkega fanta tega plemena napravi tako ganljivega, ga tako »pogospoščijo«, je to, da ima vsakdo okrog ust in oči nekakšno vedočo potezo, češ saj vem, da nisem kos navihancem... In čeprav tega ne more povedati, celo komaj da si zna to zbrati v mislih, pa je vprav zato tako hvaležen in sproščen, čim mu kdo od njegovih z izrazom na obrazu pove, češ saj veš, svet je hudoben, človek se tako nagnusno zadeva zdaj ob to, zdaj ob ono na tej divji zemlji, pa se vendar prebije skozi, in včasih celo zmaga... Med sto Angleži je zmeraj kak klovni, ki jim je v tolažbo. V pustni noči je tu na obrežju po starodavni navadi igralo nekaj sanitejcev v najpre-

trdnjave vodila vso to razposajenost. Takrat sem začutil, da ne bo nobena od teh žensk, ki so v poslednjih hudih tednih na vso moč garale, svoj živ dan pozabila na te sproščene jutranje norčije.

Se takrat, ko je vse na nos na vrat bežalo, se je pojavil neumrjoči klovni: na nekem tovrstnem avtu se je pozibaval debelušen, brezbrizen velikan v ženski obleki, na predvisti glavi je imel zvončast slamnik in se je na vso moč resnega obraza zmrdoval in pačil. »Domov, domov gremo!« je kričalo nekaj drugih francoskim dekletom, od katerih je marksikatera marsikoga predobro od blizu poznala.

To je bilo zjutraj poslednjega dneva v tednu z letalskimi alarmi podnevi in ponoči. Cel grozd ladij je bil pred St. Nazairom, med njimi sta bili dve orjaški prevoznici ladij. To je pozivalo trobentače, to ni dalo nikomur pokoja, dokler ni na mah nastal strahoten mir. Tisto popoldne po odhodu, bilo je okrog štirih po-

Bombnik - teh dni glasnik

prostejši našemljenosti (eden si je, na primer, le z zobmi potegnil pidžamske hlače navzgor do brade in tiščal roke ob sebi), partijo maške-radnega nogometu in so se z mrtvaško-resnimi obrazi prekopicavali drug čez drugega. Le njihovo mlado občinstvo na obrežnem nasipu se je ko noro grohotalo svoji lastni smešni stiski v tuji deželi, na tujem pesku, le da zadaj ni bilo to pot nič tujega videti: bila je le obala in morje kakor doma...

Tik preden je ta četa na nos na vrat sredi junija odšla od tu, sem doživel jutranji prizorček v molu: Na trati je stala trdnjava samih bolniških avtomobilov; tu je bilo alarmno taborišče bolničark. Sicer so bile na cestah višje, tje, večidel mlade, a skoraj vse nelepe strežnice, da so jako štoraste in neženske v svojih sivih in krvavordečih nošah, ki so bile kot nalašč trdih robov. A robovi in trdi, ojačeni vogali so nemara najboljša obramba stare Anglije sprčo podtalnih, mrkih oblasti v njej in okrog nje. Tako odrešilne prave kote videvaš v njihovih katedralnih korih in povsod tja do ravnih, podloženih, ramen angleškega kostuma, prav tako kot v teh brezspolnih nošah bolniških sester.

A tistega poletnega, še v hladnem soncu kopajočega se jutra, so bile te mlade sestre, ki so pravkar vstale in bile vse razposajene veselo, tako žensko tople. Tistih devet osličev in tisti mali, sivi in stari osli, ki mu ni nihče zapal, se je drzno paslo prav pod njihovo trdnjavo iz vozil in sestre so se šalile z njimi z norčavo štoravostjo. Neka višja sestra, ki je bila na vso moč životna, je, namesto o a bi jih spomnila na častljivost njih stanu, še visoko s

polodne, je dvojno grmel mrtvaški gong, zadevala se je kovina ob kovino. Že nekaj časa prej so se začeli avigati smolnati oblaki kot nekakšen temen gozd nad obalnim gozdom. Iz sohe sem videl črno smrt. Mrtvaško črno in sprijemljive so bile drugo jutro nazobčane marnoge na majceni rešilni ladiji v ribiški luki. To je bila smolnata sled človeških rok, ki so se iz vročega petroleja iztezale po rešitvi in ki so jih odsekali, ko je bila ladija z 68 rešenci preobremenjena. Od štirih tisočev se jih je rešilo tisoč pet sto —, drugi so utonili v goreči Sodomi.

Ali so se klovni rešili in ali so se v smrti toku voda še šalili v svojih poslednjih, okorelih zmrdivanjih? In kaj se je zgodilo s tisto prelepo, vitko, temnolaso bolničarko ponosnega pogleda, višnjevih oči? To se mora človek vprašati, ne da bi dobil odgovor, dasi je to tako trapasto. Saj človek prav zbledelo, tako površno že ve, kako se v vojni razdvija podlost nas vseh, in kako ostanjejo nekateri živi, medtem ko drugi, mlajši, potrebniji in boljšji pomrjejo in kako pomrjejo... Vendar, če se to dogaja pred našimi okni, če se obrne ob naša vrata, če se nas dotakne, če se vidiš, kako se stojijo na trati rumeni, okrogli šotori tistih, ki so odšli, in kako frfotajo po travnikih njihovi papirčki, tiskani obrazi za družinske podpore in razcefrani romani Wellsa ali Agate Christie, potem moraš sceloma videti, kar se dogaja, moral bi to povedati pa ne moreš. Resnično, kar poživljajoče je slišati vik in krik, ki z njim tisti zahrbtni sivi osel riga v zrak svoj: »Ah-ahh-ahhah!« Končuje se kakor grohot v stiski, ki vse izmaga, vzkrlik klovna! (Iz »Neue Zürcher Zeitung«.)

Petelin

Moja teta Babeta, ki je za nedeljo pričakovala, da pride njena snaha na kosilo, je sklenila, da bo za juho žrtvovala svojega starega petelina.

Dala je žito v peharček, stopila je na kup gnoja in je klicala: »Pi, pi, pi...« Kokoši so pritekale in za njim se je pojavil častiljivi stopajoči petelin z rdečim grebenom in brado. Teta Babeta ga je uela. Potem je vzela iz miznice svoj najmanjši nožek za lupljenje krompirja in ga je spotoma nabrusila ob kamniti stopnici. Medtem ko je tiščala petelina med kolena, je iskala na njegovem vratu tisto mesto, kjer bi ga prerežala. Vendar tega ni mogla stortiti. Na daleč je zadegala petelina proč, ki je odfrfotal kričec na dvorišče. Nič več se ni tresel in bil preplazen, marveč je bil ves divji in zmešan. Ves brez uma je tekal po malem dvorišču sem in tja.

A teta Babeta se je ojunačila. In kmalu zatem, z velikimi naočniki na nosu, se je v nogavicah, držeč leseno oklo v rokah, splazila k petelinu in ga tako udarila po glavi, da je telebnil brez glasu na tla.

Potem je vzela iz peči posodo in si je zunaj na vrtu poiskala prostorček, da ne bi ponosnala pravkar poribane sohe. Najprej je skrbno populila nežni puh, ki je pokrival petelinov trebuh. Težje je šlo s perjem na hrbtu in pri tem si je morala osliniti palec. Za perje na perutnicah pa je morala vzeti obe roki na pomoč.

Medtem ko je ekubla, je bila žalostna, ker njen petelin ni nič več živel, pa tudi vesela, ker je bil tako lepo mesnat in so bila bedra debela ko pest otroka.

Zvečerilo se je, a teta Babeta ni poletni nikoli prižgala svetilke. Zato je dala petelina na polico, da bi ga zjutraj zarana, še pred mašo, do kraja oskubla. Nato je stresla s obleke še nekaj perja, izmotala petelinove noge iz gub obleke, si pogrela kavo, jo popila in šla spat.

Drugo jutro je vstala teta Babeta, ko se je komaj zdanilo, postlala si je posteljo in odšla nizdol po stopnicah. Vzela je nekaj tršče, da bi zakurila v štedilniku, a tedajci je na ves glas kriknila.

V peharju je ždela čudovita, majhna žival rumenosnje kože, vsa gola, brez perja ali dlake, kosti so ji štrlele kvišku, zadek je bil špičast, a vrat dolg in zviti. Teta pa je zagledala tudi živoroččo, nazobčano čepico in zlato blestečo se oči, ki jih je bila brez dvoma že neke videla. Dvignila je roke in jih sklenila nad glavo.

Saj to je bil njen stari slabo ubiti, oskubljeni petelin! Živel je še in je ponoči skočil s police v pehar, da bi se ogrel! Teti še na mar ni prišlo, da bi ga ovirala pri življenju! Saj ga je bila hotela le jesti, a trpeti ne sme na noben način! Zdej je bil petelin tak revež, da ga je brž zavila v ruto in jo zavezala v petljo prav nad zadkom. Nato mu je dala vode in piče, kolikor je hotel, in ga je negovala v toplem kotu pri ognjišču kakor bolnika. V tem strašnem stanju ga ni nikomur pokazala, še kokoši mene.

Ko se je poletje približalo koncu, se je njegovo telo pokrilo s tankim puhom in petelin se je mogel epet pokazati na dvorišču. Brez peres v repu, a ves veder in poln življenja, je kikirikal, kolikor je le mogel.

A tisto nedeljo je bila dala teta svoji snahi samo govejo juho za kosilo. (Louis Delattre.)

Na božji brvi

Ob sklepu naših letošnjih nedeljskih misli, moramo še povedati, da je podobar, ki je svoj podobarski izdelek nazval: »Kristus na brvi pred letoviškim parkom«, svoje delo zamislil po vsebini nedeljskih evangelijev, s posebnim pogledom na evangelij zadnje pobinkošne nedelje. »In zbrali se bodo pred njim vsi narodi in ločil jih bo narazen.«

V letoviških z mednarodnim slovesom se zbirajo navadno narodi od vseh vetrov. Prav je storil podobar, da je postavil Kristusa prd zbrane goste na letoviškem parku. Saj smo naposled res vsi le gostje na zemlji. Naša sezona kmalu mine. Cretje v parku ove-neva polagoma. Velikokrat zapusti gost leto-višče, preden mu v parku ovne zadnji eret. Nekateri letoviščarji se na letovišču seznanijo med seboj, drugi si ostanejo tuji prej ko slej. Taka so tudi bodisi spoznanja ali ne-spoznanja med sodobniki. Nekaterim je bilo letovišče v oddih in zdravje, drugim morda le v izgubo časa in denarja.

Sredi parka na vidnem mestu stoji mož, na čigar ponosnih prsih se blesti veriga samih zlatih odlikovanj. Poleg odlikovanca pa se je pravkar ustavljal krošnjar z odprto kramarsko krošnjo. Pred njima, in v očini zvezi z njima, se sklanja prosjak z raztegnjeno roko, tik ob njem pa se dviguje gost s proč obrnjenim obrazom.

Ta skupina predstavlja trojno vrsto ljud-i, ki bo najtežje prestala strogo poslednjo sodbo pred vsevednim Sodnikom. Prezretne-ži, ki so delali samo za svetno čast in odliko-vanje; dobičkaželjniki, ki so delali samo za denar in plačilo; trdosrčniki, ki so svoj obraz obračali od ubogih. Nobeni izmed teh vrst ne smemo pripadati, da nam bo sodba mila.

Tako sklenemo svoje nedeljske misli »Na božji brvi«. Kardinal Faulhaber je v najhuj-sih okoliščinah letošnjega leta pogumno za-ključil pridigo: »Rimski škof, ki je največja nra-vstvena avtoriteta sveta, je izpregovoril. Mi smo njegove besede poslušali in v njih spoznali Kristusa. Papež je dignil trostrono svečo in zaklical: Lumen Christi! Mi pa od-govarjamo na to: Deo gratias! Deo gratias!«

»Ali je bil kdo pri nas, ko me ni bilo doma?«
»Bil — pismonoša.«
»Kaj zame?«
»O ne, je že oženjen.«

»Zdravnik mi je jezik pregledal.«
»Kako je to mogel, ko ti zmeraj miga!«
»Tako znani se mi zdite! Nekje sem Vas že videl.«
»Tudi meni se zdi, da eva se že neke videla.«
»Seveda: erečala eva se na Eifflovem stolpu! Vi ste ali dol, jaz pa gor...«

»Gospa, pečenka se je pa čisto sežgala!«
»Kar takšno prinesite na mizo!«
»Dobro, gospal! Jaz pojdem pa v gostilno na kosilo.«
»O, kakšna nesreča! Podmornico smo hoteli prepleškati, pa se je vesla plohal!«
»Nič hudega! Kar brž se potopimo!«

MLADI SLOVENE

Vožnja v sivo davnino

Z očetom sva šla na dvorišče. Tam je stal avtomobil, ki ga je zgradil oče sam. Bil je podoben dirkalnemu vozu. Ko sem si ga ogledal od blizu, sem opazil, da so sedeli obrnjeni nazaj. Bencinski motor je bil na zadnji strani avtomobila. Tudi hladilnik ni bil na svojem mestu, ampak nekje daleč drugje.

Oče in jaz sva sedla v udoben sedež in si nataknila avtomobilsko čepice.

»Pozor!« je zaklical oče. »Vožnja se začne!«

Potegnil je za ročico. Slišal sem tiho brnenje in niti opazil nisem, da se že voziva. In vendar sem čutil, kakor da bi se avtomobil premaknil in neslišno drčal dalje. Pred seboj sem videl modrikast soj. Podoben je bil modremu plamenu gorečega lesa, če sije vanj sonce.

Tedaj se je oče nagnil k meni in dejal:

»Voziva se s časodrečem. Z nezasišano histrosto se vračava nazaj v preteklo čase!«

Ni še tega do kraja povedal, ko sem v meglemen soju pred seboj opazil nekaj nenavadnega. Ogenj je krvavo zazarel in zagrmelo je, kakor bi se svet podiral. Videl sem kako so ljudje kakor blazni drveli dalje, kričali, streljali, padali. Velike ladje so se ob grozovitem grmenju topov potapljale. Letala so krožila nad zemljo in puščala za seboj umazano meglo. Tedaj je v zraku presunljivo zaživelo in nedaleč od naju je treščila na zemljo velikanska granata. Zemlja in dim sta naju kar zasula.

Boječ se sem stisnil k očetu.

»Ne boj se,« me je tolažil, »to, kar zdaj vidiš in doživljaš, je svečovna vojna.«

Pritisnil je na vzvod in brenčanje je postalo glasnejše. Kazalec na avtomobilski uri se je pričel tresti in se pomikati navzgor.

»Zdaj voziva desetkrat hitreje kot prej,« sem slišal očetov glas.

Iz megle pred nama so se spet prikazale nove postave: visoki ljudje na belih konjih. Okoli ramen so se jim vili beli plašči. V rokah so nosili dolge sulice in ščite z znamenjem križa v sredi.

Oče se je pripognil in pogledal na časomer, ki je bil pritrdjen na avtomobilu. Obrnil se je k meni in mi razložil:

»V letu 1007 eva. To, kar vidiš, so križarji, ki gredo v boj proti turškemu polmescu, da osvobode sveto deželo.«

Spet je pritisnil na vzvod in bele zastave so se izgubile v megli. Dolgo nisem videl ničesar. Tedaj se je megla razdelila in pred seboj sem zagledal veliko ravnino. Bila je kot velikansko dirkališče. In res! Pridrveli so vozovi na dveh kolesih, v katerih so bili vproženi štirje konji. Okoli dirkališča je sedelo na tisoče ljudi, oblečenih v svetle platnene obleke.

Oče je prebral številko, ki jo je kazal časomer:

»60 let pred Kristusovim rojstvom v Rimu sva. Pravkar gledaš dirkalne tekme v velikem cirkusu.«

Toda avtomobil je že drvel z neznansko hitrico dalje. Pred menoj spet modrikast soj in ničesar drugega. Brenčanje se je spremenilo v oglušujoč ropot. Zrak je kar žvižgal okoli ušes, tako hitro sva vozila. Šele tedaj sem opazil, da drviva z grozovito hitrostjo nazaj, zmerom hitreje nazaj — v sivo davnino.

Mraz je postajal vse hušji in hušji. Tako me je zeblo, da so mi vsi udje otrpili. Še ganiti se nisem mogel. Iz megle so se pokazala snežna polja, ki so se razprostirala v dalj in šir, kakor daleč je neslo oko. Zagledal sem velikanske postave, ki so nosile v rokah kakor drevo debele kije. Bili so praljudje, ki so živeli v ledeni dobi.

Nenadoma se je pred menoj stemnilo. Velika črna kopa se je pomikala proti nama. Kmalu sem mogel ločiti posamezne dele te temne kope. Lahko si mislite, kako grozno sem se prestrašil, ko sem spoznal, da so pošastno velike živali! Podobne so bile slonom, samo da so bile desetkrat, dvajsetkrat večje.

Midva sva jim z nevzdržno brzino drvela nasproti. Opazil sem, da skuša oče avtomobil zavreti. Bil je zmeraj bolj razburjen. Zaman je poskušal, da bi avtomobil zaobrnil. Zavore so odpovedale.

Zmeraj bliže in bliže je prihajala ogromna čreda strahovitih pošasti. Prišel sem od brezumne groze kričati kot obseden.

Strasen pok! Od nekod je priletel na mojo ubogo glavo močan udarec. Mislim, da sem bil mrtev. Poskusil sem čisto narahlo odpreti oči in tedaj sem videl — da ležim zraven postelje na tleh! V hudih sanjah sem se bil prekobalil z nje...

Tako se je končala moja čudovita vožnja v očetovem avtomobilu!

Zgodba o varčevanju

1.

V razdrapani kočji nad vasjo sta živela mož in žena s sinkom Petrickom. Radi so se imeli, najboljše bi se jim godilo, če ne bi bilo take revščine. Oče je komaj toliko zaslužil, da so se lahko vsak dan opoldne najedli nezabeljenega koruznega močnika.

Ni čuda torej, če jo je nekega dne Petrick na vso sapo mahal iz šole proti domu. Zelodec mu je na vso moč krulil in komaj je čakal, da bo zajemal z leseno žlico koruzni močnik. Nenadoma je zaslišal za seboj klic:

»Petrick!«

Petrick se je obrnil in zagledal vaškega trgovca, ki mu je mahal z rokama.

»Sem pojdi, Petrick, boš nekaj naredil namesto mene, ker ne morem doma. Ali hočeš?«

»Zakaj pa ne!« je bil Petrick takoj pripravljen.

»Vzemi tale zavoj in ga odnesi stricu Planincu,« je rekel trgovec in mu dal velik zavitek.

Petrick je stisnil zavoj pod pazduho in jo ves vesel ubral k stricu Planincu. Pogodbe pa je dobil dinarček, ga je vso pot spremljala misel.

Ko se je vračal nazaj mimo trgovine, ga je trgovec poklical noter in mu podaril lončenega prašička. Bil je hranilnik. Trgovec je Petricka potrepil po rami in rekel:

»Kakar koli mi boš pomagal, vselej dobiš dinar v ta hranilnik.«

Petrick se je lepo zahvalil in radostno odnesel hranilnik, v katerem je zvenketal podarjeni dinar. domov. Skril ga je pod dečko, ki je — stara in črva, kakor je bila — že odstopila od tal.

Prebrisani vojak

Prelepi so na deželi jesenski večeri. V septembru je zabava po večerih s kužanjem koruze, v pozni jesni pa z mencanjem prosa in luženjem bučk za olje. Meni so se zdeli ti večeri kakor vliki prazniki in mi bodo ostali nepozabni. Koliko petja, nepristilnega smeha in poštene zabave smo imeli posebno mi otroci v teh večerih! Kadar je oče pred takim večerom povedal, da bosta prišla zvečer v vas tudi oba naša sosed, je bilo veselje še večje. Vedeli smo, da nam bosta sosed povedala mnogo zanimivega.

Nekega večera je sosed Francelj daleč prekosil sosedo Matevža. Bil je zgovoren kakor še nikoli. Naš oče je bil sicer mnenja, da je vse zlagano, toda mi smo Francelju verjeli. Tisti-krat je pripovedoval tudi tole veselo zgodbo:

Vsi, ki ste zbrani v tej sobi, dobro veste, da sem bil v svetovni vojni in sicer od prvega treutka, ko se je začela, pa prav do zadnjega. Pa nisem bil kje v zaledju, ampak ves čas na fronti, v kolikor pač nisem bil v bolnišnici. V vojni se nisem bal sovražnikov, nisem se bal hudih spopadov z njimi: bal sem se samo hudobnih predstojnikov. Predstojnik, pravi predstojnik nas je imel pravico zmerjati, a najslabši so pač tisti, ki so si to pravico kar prilastili.

Name je imel posebno »piko« neki kaprol. Njegovo ime bom rajši zamolčal. Ta kaprol si je domišljeval, da je največji gospod na vsem svetu in da sem jaz njegov pes. Če je bilo treba

osnažiti čevlje, sem moral to delo opraviti jaz. Če je bila njegova puška zarjavela, sem jo moral očistiti, da se je svetila kot zlato. Celo iz čevljev sem ga moral sezuti in pri njem sem moral sedeti, kadar je spal.

Pohleven človek sem in se ne maram z nikomur kregati. Dolgo sem potrpečljivo tudi s tem kaprolom, čeprav me je včasih prijel, da bi ga pošteno nabunkal pa sem se rajši premagal.

Nekega dne je prišlo povelje, da moramo odpotovati in sicer 40 km daleč. Hitro smo spravili najpotrebnejše stvari v nahrbtnike in si jih naložili. Komaj sem to delo končal, je prihitel k meni kaprol in velel, da moram pripraviti tudi njegov nahrbtnik. Ko sem šel k njegovim postelji, sem opazil zraven njegovih stvari velik brusni kamen, na katerem sem brej brusil kaprolovo britvico. Moj tovariš mi je rekel, da je škoda pustiti brusni kamen, ker ga bomo še potrebovali za brušenje nožev in britvic. Nisem dosti premišljeval. Zavil sem brusni kamen v kaprolovo obleko in stlačil vse v njegov nahrbtnik.

»Čakaj me, hudobec,« sem si mislil, »zdaj se boš malo pokoril!«

Hitro sem nesel nahrbtnik kaprolu in mu ga uslužno naložil na hrbet.

»Kaj si naložil noter, da je tako težko?« se je zadel nad menoj.

»Brusni kamen!« sem rekel v slovenskem jeziku in vsi vojaki so se zasmejali. Kaprol se

Slon in filmski aparat

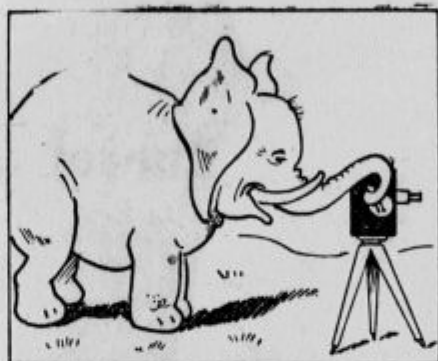
Tja v daljno afriško deželo šel fotografski je prvak, da filmal divje bi zverine, da slaven bi postal junak.

Najprej naravna čudovišča posnel je brž na aparat, potem pa slona je zagledal, ki bližal se je kakor tat.

Pogumen mož je bil naš znanec, strahu nikoli ni poznal, celo pred kravami ni bežal — a zdaj je vendar vtrepetal.

Če z rilecem ga mrcina zgrabi, ob tla ga vrže, da bo črn! Sree mu brž je padlo v hlače, ucvrl jo je čez drn in strn...

A kaj je storil slon mogočni? Mar zdirjal je rjovčev za njim? Ne! Z glavo krotko je pomajal: Mar res se mu tak grozen zdim?

Potem prijel prav rahlo z rilecem je aparat, ga zavrtel. Navdušeno je nekaj filmal — ugánite, kaj je posnel!

Halo, bistre glave!

Iztahtajte vesel konec k četrti sliki te storije, ki jo bomo objavili prihodnje nedelje. Kotičkov striček bo dal prednost enim ugankarjem, ki mu bodo svoje rešitve poslali v verzih in slikah.

Učitelj: »Zakaj nisi napisal domače naloge? Moja pot do šole?«
Učenec: »Nisem mogel, gospod učitelj, ker je moj oče šolski sluga.«

Nagradna zlogovnica

1. Čiř -- mir -- kun -- ko -- tri -- lji --
ske -- prav -- glav -- ce.
2. Ska -- u -- telj -- či -- na -- ljub -- gar --
knji -- na -- lja.

Iz zlogov, ki so zaznamovani s številko 1. sestavite naslov čudovito lepe knjige, ki izide tle dni, in ki bo najlepše Miklavžovo darilo za stare in mlade. Potem sestavite iz preostalih zlogov

pod številko 1. tudi ime in priimek pisatelja, ki je to knjigo napisal.

Iz zlogov, ki so zaznamovani s številko 2. pa sestavite naslov knjigarne, ki bo to knjigo izdala, in mesto, v katerem ima ta knjigarja svoj sedež.

Za pravilno rešitev obeh ugank — zlogovnice in zgornje zgodbe — razpisujemo štiri nagrade. Nagradence bo določil žreb. Pošljite rešitve najpozneje do četrtka 28. t. m. na naslov: Uredništvo »Mladega Slovence« v Ljubljani.

deske, drugo leto pa ne vem, če bom še mogel. Bojim se, da ga še ukaal ne bom! Če bo Petrick tako priden, bom od debelosti kar počil.«
Se bi bil pripovedoval, kako dobrodu je na svetu, če se ne bi tedaj sprožila stara ura in odbila eno.

3. Ko se je drugega dne Petrick vrnil iz šole, je našel svojega očeta in mater zelo potrita. Oče je izgubil službo in mater je žalostna novica tako pretresla, da je zbolela. Poklicali so zdravnika za zadnje prihranke. Zdravnik je naročil popoln mir in dobro hrano, da si bolnica opomore.

Oče je bil ves obupan. Kje vzeti denar za dobre jedi? Petrick ni rekel ne bev ne mev, ampak se je neopaženo splazil v kot, kjer je imel skritega lončenega prašička. Sprva je hotel hranilnik razbiti, da bi prišel do prihranjenega denarja. Pa se je premislil, ker bi bilo hranilnika vendarle škoda. Poskušal je z nožem in v resnici privlekel na dan dva zlatnika.

Kupil je mesa, masla, belega kruha in še steklenico vina. Zarečega obraza je pritekel domov in razgrnil dobroto po mizi. To sta oče in mati sirmela! Kar razumeti nista mogla, od kod ta božji dar.

»Za božjo voljo, Petrick, kje si pa to dobil? Pa vendar nisi...?« ga je strogo pogledal oče.

»Le kaj vam pride na misel!« se je zadovoljno zasmejal Petrick. »Zaslужil sem, da veste!«

In je očetu in materi natančno povedal vse, kako je delal za vaškega trgovca in kako si je hranil dinarje.

Le tega ni mogel razložiti, kako da so se dinarji spremenili v zlatnike. Če bi vprašal staro uro ali pa svoje raztrgane čevlje, bi mu morda povedali, kakšne čudovite stvari se godijo na kresno noč!

veda ni razumel, kaj sem rekel. Medtem pa je bilo dano povelje za odhod.

Vsi fantje so sovražili kaprola. Vso dolgo pot smo se zabavali, ko smo gledali, kako je v potu svojega obraza nosil težek nahrbtnik. Niti trenutek nismo počivali. Postali smo utrujeni, najbolj pa seveda kaprol.

Ko smo prišli na določeni cilj, je kaprol kar padel na zemljo, tako je bil utrujen. Nesli smo ga na posteljo, nato pa sem privlekel iz njegovega nahrbtnika brusni kamen. Dovolj je bilo pokorel sem si mislil.

Odstistihmal me kaprol še pogledati ni hotel. Nikoli več mi ni naložil nobenega dela. Sram ga je bilo, da sem ga tako potegnil.

MLADA NJIVA

Ivanček in sonček

»Sončee, jaz vprašam te:

kaj le tam za goro je, da mudi se ti takó vzeti vsak večer slovo?

Meni vse tako se zdi, da svetla tam sploh več ni. Morda pa le motim se? Da, povej mi, prosim te!

»Hej, Ivanček dragi moj, tam svetla je, da je — joj! Lepa zemljica je to: vaša je in zmeraj bo!

Bratov mnogo tam živi v tihi, črni žalosti; mnogo mislijo na vas, a počasi teče čas...

Veš, zato jaz k njim hitim, da tolažim jih, bodrim. Tudi njim veselja dan pride kot pomlad čez plan!«

Jožef Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Ko smo bili na počitnicah

Zvečerilo se je. Stali smo sredi majhne gorske vasi. Deset nas je bilo po številu. Grebli smo s čevlji v tla in čakali Jurčka, ki je šel iskat prenočišča za nas. Dolgo ga ni bilo nazaj. Ko se je vrnil, je povedal, da ni našel nič primerne in nam svetloval, naj gremo na kmetijo, ki je stala na obronku jase.

Napotili smo se tja. Bili smo močno utrujeni, zato smo hodili zelo počasi. Gospodar je s svojo ženo sedel na klopi pred hišo in vlekel pipo. Prosili smo ga za prenočišče.

Gospodar je potegnil pipo iz ust in rekel: »Zgoraj v kamri lahko prenočite, saj je nekaj slame na tleh!«

Zena je vstala in nam pokazala pot. Šli smo po lesnih stopnicah, ki so glasno škripale pod nogami. Prišli smo na dolg hodnik. Na kraju hodnika je odprla kmetica vrata in povedala:

»Tukaj vstopite!«

»Kar dobro bo!« sem vzkliknil, ko smo pogledali v veliko kamro. V kotu je ležala slama. Odložili smo svojo prtljago, si pripravili ležišče in odšli nazaj na dvorišče. Kmalu nato nas je gospodinja poklicala k večerji. Pogostila nas je s črnim kruhom, svinjino, maslom in še z velikim loncem mleka. Bili smo zelo dobre volje. Po večerji nas je gospodar povabil, naj gremo z njim. Šli smo, privlekli dve klopi in sedli nanje. V vejah visokih dreves, ki so rastle okrog hiše, je pihljal veter in potresel listje. Mračilo se je. Na zahodni strani, kjer je zašlo sonce, se je še svetlikala večerna zarja. Kmet nas je vprašal, ali znamo kaj peti.

»Seveda znamo!« smo vzkliknili. In smo zapeli. Peli smo stare domoljubne pesmi, ki smo se jih naučili doma, vse dolje, dokler ni prišel čas počitka. V kamri smo legli na tla in se še nekaj časa šepetaje pogovarjali. Pod nami je bil hlev. Konji so se premikali in udarjali s kopiti ob tla, hrzali, vmes pa se je oglašala krava. Kljub temu smo kmalu zaspali.

Zarana pa je dvor oživil. Petelini so zapeli, kokoši so se zapodile po dvorišču, gospodar pa je že zdavnaj odšel s hlapi in deklami na polje. Umili smo se v vodnjaku sredi dvorišča. Krasen dan je bil in sonce je pripekalo, čeprav je bilo še jutro. Okrog devetih se je gospodar vrnil po voz za žito. Pozdravili smo ga. Zaklical nam je:

»Ze pokonci!«

Nato pa se je obrnil k ženi in dejal:

»Zena, nič se ne ve, morda bo nevihta.«

Spogledali smo se. Jurček je izpregovoril prvi:

»Kaj pravite, fantje, če bi šli pomagat?« Nekateri smo bili zadovoljni, drugi spet ne, Jurček je pa kar stopil do kmeti in mu dejal:

»Ker je žetev in ste nas tako lepo pogostili, gremo prav radi z vami na polje, da vam pomagamo.«

Kmet se je nasmehnil:

»Tako, tako? No, če hočete, pa pojdite!«

Brž smo zlezli na voz med vile in grablje. Kmet je hitro napregel konja in že smo zdrčali na polje. Kmet je stal na vozu in krepko držal vaji v rokah, tu in tam pa se je ozrl k nam in se nam nasmehnil.

Kmalu smo bili na polju, ki se je rumenilo v soncu. Dolge vrste snopja so stale po njivi, ob kateri so sedele dekle in žužnole.

»Hoj, začel bomo!« je zaklical kmet in dekle so se dvignile. In res se je začelo. Dekle so zlezle na voz, kmet in hlapi pa so nalagali z obeh strani. Eden izmed nas je moral voditi konja po njivi, drugi pa smo donášali snopje. Ko je bil voz naložen, ga je eden izmed hlapcev odpeljal domov. A takoj je pridrvel drugi voz. Sonce je pripekalo s takšno silo, da so se nam obrazi brž pordečili. Srajce so se nam prepotile, resje žita pa nas je bodlo v prsi in vrat. Se preden se je zvečerilo, je bila njiva pospravljenjena in žito doma.

Zvečer smo spet sedeli skupaj. Veselo smo se pogovarjali in si zagotavljali, da pojdemo tudi prihodnji dan na delo. Ko smo legli, smo čutili, kako nas vsi udje bolijo od prevelikega napora. A pritoževali se nismo.

In tako je šlo dan za dnem, teden za tednom. Vse vrste žita smo pospravili: pšenico, oves, rž, ječmen.

Potem pa se je začelo deževje. Gospodar je bil zadovoljen, ker je imel vse pod streho. En dan smo še počivali, potem pa smo se pripravili na odhod, ker so se počitnice bližale h koncu. Pospravili smo nahrbtnike in kmalu stali na dvorišču. Gospodar in njegova žena sta prišla na prag. Seveda sta nam prej napolnila nahrbtnike z različnimi dobrotami. Ko smo si podali roke, nam je gospodar rekel:

»Jeseni pa pridite k nam na likof, da bomo videli, če znate tudi jesti tako pridno kot delati!«

In vsi smo z veseljem obljubili, da pridemo.

Družina

KARITAS

Nekega zimskega jutra me je prebudil naš prvi in takrat še edini otrok ter me začel skubiti s svojimi ročicami po bradi. Kdor ni imel svojega otroka, najbrž ne bo razumel, kako se tako jutro dani v očetovi duši, ko se pokazejo poleg tebe polna lička, drobna usteca in vesele oči s svojim nasmeškom: to je v skrbih življenja rdeča zarja v svojem prvem svitu. — Ko je tako otrok v svoji razposajeni igri in nepretirganem smehu svojega ljubekega glasu cepe-

Tiš svoje vrste

tal in se plazil po meni in okoli mene, mi je prišel na misel človek, o katerem sem sanjal v zgodnjih urah, preden me je zbudil otrok. Ta mož se vedno živi v svojo rodbino na bregu morja, kjer imam svojo rojstno hišo, spada pa v tisto vrsto prebivalcev obubožanega primorskega mesteca, ki si služi svoj vsakdanji kruh s tem, da vlačijo iz ladij v skladišča trgovsko blago, kadar se namreč zgodi, da mu slaba trgovina ne more dati takega zaslužka. Nekoliko sila in lakota, nekoliko spomin na boljše čase, v veliki meri pa — recimo — slabost in navada sta ga pripravili do tega, da je začel piti žganje. In pozablja na svojo rodbino, pušča vnevar otroke, prepustja jih samim sebi, da morajo že v popolnoma sibi starosti iskati sami sebi skorjo kruha — samo da si lahko privoščijo žganje.

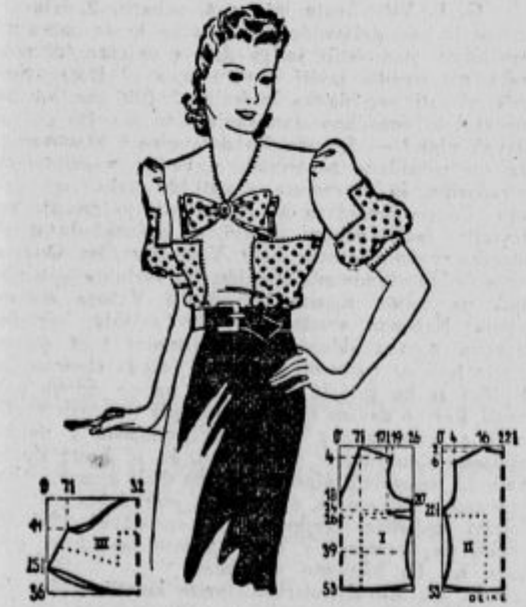
Med svojimi otroki je imel prekrasno deklico, staro kakih šest let. Ko je imel oče tako skazen obraz in oči nabuhle od žganja ter je bila mati stariška in zlomljena od lakote, pretiranega dela in drugega pomanjkanja — kakšen pa je bil njun otrok! Svež in ljubeč, angelček, s svojo lepoto bi pomenila okras za vsak velikaški dvor.

Mnogokrat sem videl, kako je ta pomilovanja vredni oče, okajen od žganja, božal tega svojega otroka, dajal mu darove in se mu prilizoval z vsem, česar se otroci vsele. A tudi kadar je bil trezen in mu je kdo omenil hčerko, mu je olepšal spačeno lice mil, človeški nasmeš in pogostoma je dal svojemu srečnemu duška z neko zbadljivko: »Naj še kdo drugi v mestu pokaže takega otroka!...«

Tedaj pride neko zimo — ko držim svojega otroka v naročju, se s strahom spominjam tega — neko jutro, ko je burja z največjo divjostjo razmahnila svoja besna krila — pride ta človek zlomljen od zime in trpljenja in zaprosi s trgajočim se glasom:

Poceni in lepo

Pričujoča bluza je zato prijetna, ker je moči uporabiti zanj dve vrsti blaga, kako enobarvno in pa pisano. Po zmanjšanih podatkih, ki jih vidiš na sliki, si prikrojil blužo (mere so za ženske srednje rasti). Številke pomenijo mere v centimetrih. Izgotovljeni kroj

razdeliš po pikčastih črtah na dele, ki jih izrežeš iz različnih ostankov blaga in povod dodaš šive. Potem daš posamezne dele skupaj, pri čemer paziš na sprednjem delu na stranske šive in nato okrašaš šive s posebnimi vbodji z nitko lepe, primerne barve. Ko je to opravljeno, spojiš sprednji del in hrbet s šivi pod pazduho in na straneh. Potem obrobíš notranji rob bluže, okrašaš tudi odprtino okrog vratu in vtiščiš rokava, ki ju okrašaš na obeh koncih. Prav tako skonaš blužo spodaj in narediš še pentljo za na prsi. (Glej sliko!)

»Umrl mi je tisti lepi otrok. Pomagajte nesrečnemu očetu, da ga bo mogel pokopati!...« Kdo ne bi segel v žep? Vsakdo mu je dal kak dar, eden belo obleko, da bo lahko preoblekel angelčka, drugi denar, kak trgovec pa desko, da mu bo zbil rakev.

Zvečer tega dne srečam onega nesrečnika: žganje ga je zdelalo do nezvesti.

»Ali je poiskal guška svoji bolečini v moči alkohola?«

»Kaj pa?«

»To vendar, da se je tako napil nad mrtva-

skim odrom svojega najljubšega otroka?«

»Kaj se! Otrok je zdrav kakor riba, oče pa si ni v teh slabih časih za zaslužek mogel domisliti ničesar boljšega, da pride do žganja, kakor da si je računajo s človeškimi sreci, izmisli smrt otroka.«

Vse to mi je prišlo na misel to jutro po onih sanjah o tistem človeku. Ko pa sem se oblekel in odšel zdoma po vsakdanjih opravkih, so se mi izgubile iz spomina tudi sanje.

Prišla je zima, ena od najhujših zim, ki smo jih doživeli v Zagrebu v zadnjih letih. Nekega dne, bilo je približno med četrto in peto uro popoldne, je ravno padal prvi zimski mrak in se spuščal na poledenelo snežno skorjo po ulicah. Bil je zimski dan, eden od tistih, ko je padel toplomer pod dvajset stopinj mraza. Na jasnem nebu se je pokazala že kakšna blede, majhna zvezdica, izpod neba pa je bridko rezal mraz prav do kosti...

Takrat pa na vrata: trk... trk...

»Naprej!«

Vstopi deček kakih štirinajst let star, na prvi pogled eden od tiste družbe iz zagrebških stranskih ulic, ki že v svoji nežni mladosti

Značaj in naši dnevi

Večkrat beremo: Sreča je žudež, sreča je milost, ki pade kakor rosa z neba, ali: Kaj je sreča? Nenadoma porojeni in komaj zaznavni, pa že izgubljeni, nikdar se več ne vrnuvši trenutke.

Na tako srečo, ki je tako težna in muhasta, je pač bolje, da že koj spočetka niti ne mislimo nanjo. Bolje bo, da se držimo besed: Največja sreča človeka je in ostane njegova osebnost...

Vsi vsebujemo možnost za veliko, polno človeško srečo v najgloblji notrini, le da je človeškim značajem različno težko dospeti do sreče. Sangvinik, to je lahkoveren, življenju naklonjen človek, je jako sprejemljiv za vse možnosti sreče v življenju, saj živi sedanjosti, uživa iz dna srca vse, kar je lepo, bodočnosti mu ni mar, radostno sprejema vse in se veseli svojega življenja. V družbi je priljubljen, vendar na prijateljstvo in ljubezen ni preveč natančen, njegova sreča sloni večkrat na zunanosti in zato ni trdno zgrajena in se brž razprši in razpuhti. Zatorej je treba takim veseljaškim ljudem svetovati, da naj tika ne pozabijo na resnobo življenja in naj svojo prav pogledajo, da bo njih sreča bolj trajna!

Kolerik je povsem drugačen. Ta se brž razburi, je bojevit in se ne ustraši ne vrage ne smrti, rad se ubija s svojo usodo in njegova samozavest se z močjo odločnosti udeležuje boja. Kolerik se zna obvladati in utesniti tudi srečo trajno prikleniti nase, če sam sebe brzda in se ima na udi s strogo samovzgojo. Ker je pa kolerik nagnjen tudi h gospodovalnosti, k častihlepiju, ljubosumnosti in je strasten, postane večkrat tako samoljubljen, da misli, da je prav le tisto, kar on misli, reče in stori, in se ga zato ljudje kaj radi izogibajo.

Najraje je pač flegmatiku, da ostane srečen če je pri tem tudi dober in prijazen. Ker so njegovi občutki v mirni enakomernosti

obračajo nase pozornost policije. Bil je ves premražen v svoji slabi obleki, toda zdrav, krepak in lep dečko s finim, zvitim nasmeškom na ustih.

»Prosim, naš sosed...«

Deček obtiči.

Kaj bo zdaj?

... Siromašni Johan... davi ga je vrgel gospodar iz stanovanja, ker ni mogel plačati najemnine... Zdaj prosi, da bi se ga kdo usmilil...«

»Lažeš!«

Deček se nasmeje:

»Tamle pri vojaških barakah je...« In z istim nasmeškom brez trohe sočutnosti mi je pomolil rumen in sivo umazan papir. Hitro sem z očmi preletel v slabi nemščini napisano prošnjo, v kateri prosi neki »Johann Wirt, Steinmetz«, svojega »sosedo pomoči, ker v tem času nima zaslužka, razen tega pa je bolan in so ga vrgli iz stanovanja...«

»Ali poznaš tega človeka?«

»Kaj ga ne bi!«

Potem pa ga vzemi k sebi na stanovanje...«

Dečkovo lice raztegne surov smeh, poln odušne nemarnosti, ki te s svojo surovostjo žali, ako si količkaj navajen na plemenitejša človeštva čustva.

»Kdo bi še meni dal stanovanje!«

Izgubi se... Sami ničvredneži!...

Drugi dan so prinesli zagrebški dnevniki med dnevnimi novicami lakonično vest: »Davi so našli poleg vojaških barak pri Ciglanu zmarnjenega Ivana Virta, kamnoseka, kakor pravi delavska knjižica, ki so jo dobili pri njem. Star je bil šestdeset let, doma s Kranjskega, zdravniško raztelesenje pa je pokazalo, da je bil tuberkulozen v najvišji stopnji.«

Kadar koli vidim angelško lice otroka, ki spi, mi zalije dušo bolesten spomin in kes. O, te naše skušnje! Zakaj le ne ostanemo v srečo neizkušeni otroci? (Vjenceslav Novak.)

porazdeljeni, se ne zaganja v nepremišljena dejanja in v bitke z nasprotniki in slehernemu pusti, da se zveliča po svoje. Flegmatik zna biti zvest in v njegovi družbi je dobro obtežen in tudi veselim dušam. Nikdar ne bo zanetil nemira v življenje drugih in ne bo s težavnimi štenami obteževal svojega življenja. Vendar se mora flegmatik varovati lenobe in nemarnosti in njegova dobrodušnost se ne sme nikoli izmalčiti v brezbriznost. Njegovo nagnjenje k udobnosti se ne sme spremeniti v

Dobro okus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol.

Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol.

Inf. Bro. 5, 6/1001/39

DARMOL

malenkostnost in samoljubnost, in tudi skopost in materializem sta dve čeri, ki ograjata srečo flegmatika.

V posebnem razmerju do sreče pa so melanholiki, sentimentalne, sanjave duše, ki jim večkrat uspe, da si priborijo globoko, trajno srečo, ker si znajo s svojo resnostjo in vztrajno temeljitostjo pridobiti globoko prijateljstvo, če so hkrati tudi šegavo resni in tako obvladajo življenje. Večidel umetniških navi je melanholikov, a pazi! morajo, da se njihova življenjska resnoba ne izmalči v mrcvarjenje samega sebe, v otožnost in mržnjo do ljudi in v zaničevanje ljudi sploh, ker so drugačni kot oni sami.

Kvaren vpliv radija na dojenčke

Zelo so se vznemirile mlade matere v Ameriki in povsod, koder je odjeknil glas, kako zelo škodljiv je radio za zdravje otroka v nežni mladosti, in da je zelo ogrožen tudi sluh.

Živčevje dojenčka je zelo nežno in občutljivo, in se udrži komaj tja do šestega leta starosti, da ni več toliko nevarnosti za obolenje. Matere slutijo to podzvestno in pojejo svojim miljenčkom tihe, nežne uspavanke...

Toda kaj pomaga, ko v nadstropju nad nami, pod nami, na desni, na levi hrešči radio in vznemirja ubogo bitje in je drami iz spanja.

Proti premočni sončni luči pač zavarujemo očke dojenčka, da pa bi zavarovali pred hreščecimi glasovi radija tudi nežne živce in ušesca deteta, nam niti na misel ne pride. Dete leži v zibelki, gleda zaspano in prisluškuje neznanim glasovom, zaspati pa ne more... In ko ga naposled, v kljub hrustu in trušču, premaga zaspanec, je njegovo spanje nemirno, ker mu brnijo v ušesih glasovi radija.

Zdravniki so dognali, da povzroča radio v nežnih živcih dojenčka nekakšno tresenje, ki vznemirja živce, in čigar posledica je ner-

Kava iz želoda

Želodova kava je zelo zdrava in redilna. Priprava je enostavna: želod očistimo in razgrnemo po vročem stegliniku. Čez nekoliko časa luščina poči. Želod izluščimo in ga pražimo, kakor navadno kavo. Ker pa je želod zelo trd in se nerad melje, ga moramo stolči v močnjaku, ker bi nam sicer pokvaril mlinček. V Švici prodajajo pražen želod v lekarnah in orogorijah, in sicer pod imenom: sladki španski želod. — V bližini mesta Ženeve je kraj, ki se imenuje Chêne — Illesoye. Tu rastejo ob cestah lepi hrasti, ki rodijo veliko lepega želoda. Ljudje ves ta želod poberejo za kavo.

Koza mora imeti topel zimski hlev

Če hočemo, da nam bodo domače koze dobro uspevale, morajo imeti zračne, snažne in zadosti tople hleve. Napak je misliti, da kozi zadošča kaka temna, zasilna baraka; v njej koza ne bo uspevala. Koza potrebuje hlev, ki je najmanj 1,2 x 2 m velik in 2 m visok, za koze je pa treba, da je hlev malo večji. Toplo mora biti v hlevu najmanj 12 stopinj Celzija. Ležišče mora biti suho, zato je treba stelo večkrat obnoviti. Koza je zlasti občutljiva za prepih in moč; v takem hlevu ne bo dolgo živela. Prav tako vpliva slabo na njeno zdravje, če je krma nesnažna, ali če so jasli polne nesnage in pa napajališče. Molzna koza ne bo imela dosti mleka, če njen hlev ni v reou. In če je mleko slabega okusa, je to brez dvoma v zvezi s pomanjkljivim hlevom in z nesnago v krmi.

Brez dvoma prija najbolje sleherni domači živali, če se utegne po hlevu svobodno premikati. Ker pa to zaradi pomanjkanja prostora

ra ni zmeraj mogoče, je večkrat videti, kako je koza na vrvi privezana k stebra. To pa seveda ni prav nič pripravno, ker si koza utegne tako oškodovati vrat in se tudi sicer poškodovati. Zato je potrebno, da dobi koza predvsem usnajat ovratnik — jermen krog vratu. Na jermenu bodi obroček, na katerem je lahka veriga.

Da se pa veriga ne zamota in ne zverži, ker se koza zmeraj obrača, pa naj bo veriga pripeta na železni palici. Koza pa tudi stopi čez verigo, zato naj veriga teče skozi obroček na jaslih in naj ima na koncu utež. Ta utež verigo zmeraj uravnava in jo drži, da je napeta, tako da je zdaj kratka zdaj dolga, kakor pač koza stoji, in koza tudi ne more stopiti čez njo. (Glej sliko!)

Zimski kostum

Topel zimski kostum je zelo prikladen za kratke izprehode ob suhih in toplih dnevih, ko nam je plašč pretežak in nas ovira pri hoji. — Draginja nas uči varčevati na vseh koncih in krajih. In tako je sedaj zopet v modi podloženo krilo, kakor so ga osile naše stare matere. Podloženo krilo je bolj toplo in bolj trpežno, ker se blago narobe ne obrabi, in krilo pozneje lahko obrnemo, pa je zopet, kakor novo. Kostum okrasimo s kozuhovino. Kratkodlaka kozuhovina je za kostum najbolj primerna. Gumbi iz kozuhovine niso pripravi ker se hitro obrabijo in gumbnice niso nikoli dovolj velike. Podlaga za krilo naj bo svilena, da ne sgrabi nogavice. Obnese se tudi stara podlaga, ako je še dovolj trana.

To ti je že znano?

Če ti kri iz nosa teče, se včasih umaže svetla bluza, ki se ne sme prati. Ob tej priliki si pomagaj tako, da narediš goščo iz škroba in mrzle vode in jo daš na tisti krvni madež. Čez čas odpraska škrob. Če je bil madež svež, izgine takoj, a če je bil zastaran, je treba to večkrat ponoviti.

Če srebro potemni, pa nimaš nobenega drugega pripomočka, da ga očistiš, vzemi navadno saje, in srebro se bo spet lepo svetilo.

Črno voleno blago opereš v izkuhu bršljanovih listov. Tudi barvaste nogavice lahko opereš s to tekočino, a na koncu jih dobro izperi s slano vodo.

Ricinovo olje lažje zaužiješ, če si prej izplakneš usta z mrzlo vodo, ker ga potem ne ostane toliko na jeziku.

Novo zatikalke za perilo vtakni pred uporabo v vročo vodo.

Mušje pike s svilnenih senčnikov odstraniš, če jih previdno obdrgneš z jesihovo vodo na platnini krpic.

Zgoščeno črnilo razrediš z jesihom. Pečenko spraviš tako, da se sok ne more izcediti iz tistega mesta, kjer je bilo meso odrezano.

Predmete iz belega celuloida ne smemo umivati z vročo milnato vodo, ker izgubijo lepo belo barvo. Pač pa jih čistimo z mrzlo salmijakovo vodo in jih splaknemo z mrzlo vodo.

Jako tanke blagove ne poškrbimo s škrobom, temveč z želatino, pri čemer damo 20 g želatine na 1 liter vode.

Bluza iz volnenih končkov

Bluza iz raznih ostankov volnenih niti bo seveda vsa pisana in pestra, tako da bo od različnih barv kar žarela. Nitke je treba zvezati, kar po mili volji, kakor pač nanese, in potem pleteš navadni vzorec. Tako dobiš toplo blužo, hkrati pa uporabiš ostanke volne, ki bi se drugače nemara kar porazgubili.

Naš domači zdravnik

Kila. Tri leta imate dimeljsko kilo. Težav in nepriključnosti vam ne povzroča. Opazite pa, da se večja. Začeli ste misliti na operacijo. Radi bi vedeli, koliko časa traja zdravljenje in koliko bi stalo. — Nič niste omenili, kaj smatrate za kilo. Zato ne vem, če je to res kilo. Kot akademik imate svojega zdravnika. Naj ožen, če je to res kilo. Zdravljenje v bolnišnici traja približno 10 dni. Za težko delo, katerega pa vi itak nimate, in telovadbo, šport itd., pa ne boste sposobni še najmanj 3 mesece. V bolnišnici boste plačali približno 300 din, za operacijo, zdravljenje in vso oskrbo. Vprašajte, če vam kaj povrnejo iz vašega zdravstvenega fonda na univerzi.

Vibrator. Kupili ste si aparat vibrator za masiranje. Vprašujete, za kaj ga lahko uporabljate. — Aparat uporabljate za različne namene; za lepoto masirajo lica, sklepni revmatizem, glavobol itd. Vse to imate našeto v priloženem navodilu. Za kozmetične namene, za nekatere bolezni v sklepih ga s pridom uporabljate. Če pravilno z njim ravirate, vam ne more škodovati.

M. A., G. 48 let ste stari. Pred enim letom je izostala čišča. Obhajajo vas slabosti, pogosto imate glavobol. Že par mesecev opazate, da se vam ena dojka solzi. — Pogoste slabosti, zlasti pa glavobol, so navadne spremljevalke mene, v kateri ste. Tudi drugo nadlogo srečujemo v tej dobi. Težko pa je ločiti ali je to kronično vnetje dojke ali so to samo starostne spremembe, ki se vršijo v dobi v tem času, ali pa je to v zvezi s praviimi bulami na prsih. To more dognati preiskava. Starostne spremembe so nekak naravna stvar. Starostne spremembe je sicer neprijetno, vendar ne življenjsko nevarno. Nevarne pa so bule. Na te moramo biti najbolj pozorni, da jih pravočasno odkrijemo. Svetujem, da se obrnete na zdravnika.

P. A., Lj. 8. Kaj vam poka v nogi, si ne morem predstavljati. Niste dovolj točno opisali. V kolikor sem si mogel sam po vašem opisu ustvariti sliko, mislim, da so vnete ovojnice kit. Skripec pravimo temu.

V. F., Lj. Na malem prstu na nogi vas hučo peče. Mislite, da zaradi tega ker ste nosili ozke čevlje. Nimate odtičanca ali trde kože. Poskušali ste z menjalnimi kopelmi, pa nič ne pomaga. — Brez preiskave povedati točno, kaj je vzrok tej nevarnosti, ne morem. Po vaših letih pa sklepam, da bo to v zvezi s arteriosklerotičnimi spremembami. Pogosto so take neprijetnosti prvi znak nastopajočega odmiranja prstov-gangrene. Čež čas postane tak prst moder in mrzel, nakar počni. Podobno odmiranje opazujemo tudi pri sladkorni. Navadno pa najdemo v tem primeru obojno — arteriosklerozo in sladkorno. Išcite v teh smereh!

P. R., Lj. 27 let ste stari. Popolnoma zdravi sicer. Opazili ste, da vam po črni kavi in alkoholnih pijačah srce močno utripa. Zaznali tega ste to opustili. Živite kar se da zelo

zmerno. Dognali so vam, da ste rahlih živcev. — Po vašem opisu sklepam tudi jaz, da vam nevarnosti povzročajo živci. Trenutno je najbolj prizadeto srce. Poskrbeti morate, da se okrepite v glavnem živite res umerjeno in ste se odpovedali vsem večjim škodljivcem. Niste pa še vsega stori, kar bi morali. Odpovedati se morate vsemu, kar omenjate. Sami vidite, da škoduje. To tem bolj, ker se utripanje srca pojavlja šele pozno za tem. Delovanje srca se v tem primeru vedno poveča, postane pa v kratkem zopet normalno. Če me ne boste ubogali, doživite lahko prav neprijetne stvari.

H. A., M. Lj. Koliko ste stari, ne vem. Včasih je veljala žena, ko je rodila 25 let stara, že za staro plesnico. Danes so v tem mnenju spremenili. Šli so precej navzgor. Kaj je bilo vaše nesreči, kar bi morali. Vzkroki so številni. Med začnjenimi niso težki duševni pretresi. Tudi pri vas je bilo lahko to vzrok. Bolečine so več ali manj individualne. Res pa je to, da so pri starejših ženah navadno večje težave. Iz tega, kar ste napisali, nikjer ne vidim, da ne bi mogli drugič srečno roditi. Izostanek čišče še ni noben zanesljiv znak. S preiskavo pa se more po treh mesecih točno dognati. Če boste zdravi, vam načina življenja ni potrebno spreminjati. Ogibljite pa se vseh težkih telesnih in duševnih naporov. Spijate lahko tu in tam kozarec, dobrega vina. Ne bo vam škodovalo. Omejite se lahko, prepovedati pa vam ni potrebno, če vidite, da vam ne škoduje. Otroka imeti ni zločin, kakor ste slišali. Zločinci med narodom so tisti, ki tako govorijo, oziroma delajo. Ti spadajo, oziroma bi spadali pod poseben kazenski paragraf. Materinstvo je prav tisto, kar posebno odlikuje ženo in jo dviga visoko nad moža. Vprašajte tiste, ki jim iz tega ali onega razloga to ni dano, kaj sodijo o tem. Pa niso to morda samo kakšne pobožnjaške ženske. Rekel bi, da so vse prej kot to. So pa v jedru zdrave. Pojav, ki ga opazate na rokah, je očitokrat v zvezi z nosečnostjo.

M. V., Lj. Vaše bradavice si ne morem prav predstavljati. Na prvi pogled bi mislil, da je to navadna bradavica. Mislim, da pa da to, ker je operacija tako dolgo trajala. Tega si ne morem razložiti. Svetujem, da se obrnete na kirurga.

Isti. Zakaj dobi punčka vedno koprivnico, če gre iz Ljubljane v Maribor, vam ne morem povedati. V prvi vrsti dolžimo hrano, predvsem tuje beljakovine, potem pa pike različnih mrčesov. Primer bi moral opazovati.

A. D., Lj. Če se vam neprestano ponavlja angina in imate neprestan nadih, se obrnite na strokovnjaka za nosne in vratne bolezni. On bo odtičal, kaj vam je ukeniti. Spadate v vrsto ljudi, ki posebno nagibajo k temu. — Izpadanje las ne povzroča samo prhljaj, čeprav je res ta vzrok najpogostejši. Poleg drugih bolezni povzroča izpadanje las predvsem bolezen sluz z notranjim izločevanjem.

Živinozdravnik

Slinjenje mladega psa. P. J. P. — Vašemu mlademu psu se včasih cedijo sline v obilnejši meri kakor sicer. Vprašate, ali je to kaj nevarnega? — Če je pes sicer zdrav, slinjenje navadno ni nevarno. Izločevanje sline povzroča vsak predmet, najsi bo hrana ali kaj drugega, ki dospje v usta. Prekomerno slinjenje pa ima svoj vzrok navadno v kakem procesu v ustni votlini, ki je lahko vnetje ustne sluznice, bolezenske spremembe na jeziku, najpogostejše pa razna bolezenska stanja zob in zobnega mesa. Mladí psi se pogosto slinijo, ko jim izpadajo mlečni zobci ter rastejo novi. Kakor vidite, je vzrok za slinjenje precej. Zato je treba psu pregledati gobec, ugotoviti vzrok slinjenja ter ga odstraniti, pa bo slinjenje prenehalo.

Ali je priporočljivo dajati svinjam sol med hranjenjem? K. B. — Pri vas dajete svinjam sol med hrano. Zaradi tega so svinje tako žejne, da jih morate napajati kakor krave. — Nikakor ni priporočljivo dajati sol v tej meri, da je treba živali še posebej napajati. Živali

dohe zaradi preobilne vode nazirjen žleodec in čreva, ki veliko slabše prebavljajo in izkoristijo hrano, kakor nerazkorjena prebavila. Če dajete svinjam med hrano pomije, dobijo s tem že dovolj soli ter je vsak nanaljni dodatek soli nepotreben, včasih celo škodljiv.

Kužni nahod kuncev. R. S. B. — Opažate, da se vašim kuncem cedi iz nosa rumenkasta sluz, slabo jedo in čez nekaj dni poginejo. Za opisanimi znaki vam je zbolelo že več kuncev ter se bojite, da je kužna bolezen posredni. — Nahod je nalezljiva bolezen ter se širi s pomočjo nosnega izcedka, ki vsebuje kužno. Kužno prenaša tudi zrak in hrana. Ako slednja pride v stik z zdravimi živalmi, povzroči vnetje nosne sluznice, kasneje pa tudi vnetje pljuč. Najboljše storite, ako bolne živali ločite od zdravih. Vse živali premetite nekam v zatise, da bodo na toplem prostoru. Zanesljivega zdravljenja za nahod še ni in obbolele živali prej ali slej poginejo. Mogoče pa je zdrave živali zaščitno cepiti, s čemer se da včasih doseči lepe uspehe.

Pravni nasveti

Zamrznjena vloga. J. K. — Načelstvo hranilnice, pri kateri imate vlogo, vam bo moglo najtočneje povedati kakšen je njen odplačilni načrt, ki ga ji je odobrilo pristojno ministrstvo. Iz razumljivih razlogov mi ne moremo voditi evidence posameznih denarnih zavodov in njihovih odplačilnih načrtov, v kolikor so se isti okoristili z uredbo o zaščiti denarnih zavodov. Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov je bila objavljena v 100 številki Službenega lista z dne 12. decembra 1940.

Pomotno plačilo. J. V. — Kar ste po pomoti preveč plačali za naročeno in sprejeto blago, lahko zahtevate nazaj. Če se prodajalec izmika, ga lahko tožite, nakar bo odločilo sodišče. Uničenje računa ne more imeti odločilnega vpliva na izid pravde, ker bo sodišče upoštevalo tudi druge dokaze, kakor: izpovedbe prič in strank.

Graditev stanovaške zgradbe. M. — Če vam bo občina kljub pred avtema letoma izdanemu gradbenemu dovoljenju branila graditi zaradi novega regulacijskega načrta, se sicer lahko pritožite na okrajno načelstvo, vendar dvomim, da bi s pritožbo uspeli. Javni interesi imajo navadno prednost pred zasebnimi. Stroške za eventualni ponovni komisijski ogled boste morali pač sami plačati. Svetujem vam, da vprašanje uredite mirnim potom z občino, ki je gradbeno oblastvo I. stopnje.

Odkodnina. M. R. — Od električne centrale bi radi zahtevali odkodnino, ker je strela udarila v drog in na hiši, kjer je bila pritrjena električna žica, povzročila požar. — Zdi se nam, da vam bo težko dokazati, da je električno podjetje krivo požara, kar je pogoj za odkodninsko odgovornost podjetja. Izključen seveda ni tak ookaz. Iz vprašanja pa ne moremo razbrati, zakaj naj bi podjetje odgovarjalo za škodo, ker niti ne trdite, da je bila električna

naprava pomanjkljiva ali nepravilno in tako zgrajena, da je to povzročilo požar na vaši hiši. Če mislite, da je podjetje pri napravi res kaj opustilo ali tako napravilo, da je zaradi tega prišlo do požara na vaši hiši, bi bilo mogoče govoriti o odkodninski odgovornosti. Seveda bo pa v primeru pravne moralo odločiti sodišče.

Plače rezervnih podčastnikov. A. O. — Po § 55. uredbe o spremembah in dopolnitvah zakona o ustroju vojske in mornarice, pripadajo rezervnim podčastnikom plače kakor aktivnim podčastnikom. Predpisi te uredbe so sicer stopili v veljavo 31. avgusta t. l., toda ista uredba predpisuje, da se bodo novi prejemki podčastnikov začeli izplačevati 1. aprila 1941 leta. Ker violiemo, da vas zanimajo tudi ostali predpisi zakona o ustroju vojske in mornarice, vam svetujemo, da si nabavite prečiščeno izdajo tega zakona.

Prevzitek. K. S. — Ni predpisanega roka, v katerem se mora izvršiti zapuščinska razprava. Naša sodišča navadno hitro poslujejo in lahko pričakuje, da bo vaša zapuščinska razprava kmalu opravljena. Vse drugo, kar nas vprašujete, vprašajte zapuščinskega sodnika, ki bo točno poznal vsebino oporoke in vam jo bo lahko razložil in pojasnil. V vprašanju niste navedli iz kakšnih razlogov naj bi mati ne mogla stanovati pri prevzemniku (pomanjkanje prostora, grdo ravnanje z njo?). Zato vam še ne moremo svetovati, kaj naj ona v tem primeru stori. Vsekakor bi bilo prezagodaj o tem razpravljati, ker še ni opravljena zapuščinska razprava, pri kateri se bodo točno ugotovile pravice ene in druge stranke. — Poroštvo zapustnika ne preneha z njegovo smrtjo, temveč preide na njegove dediče, vendar v takem primeru preneha v treh letih po porokovi smrti, če ni bilo zavarovano z vknjižbo na posveti ali z ročno zavarovanjem, če upnik med tem časom dedičev ni sodno ali izvensodno opominjal za dospel dolg. Ta predpis pa ne velja za dediče tistega, ki se je obvezal kot »porok in plačnik« ali »nerazdelno« kot porok.

Pravica žene. M. M. D. — Že dvajset let živite v slabih razmerah z možem, ki ljubimka z drugimi ženskami in se takemu življenju ne more odpovedati. Ker imate tri otroke, ki jih take razmere pohujšujejo, vprašate, če lahko zapustite moža in zahtevate preživnino zase in za otroke. — Mož vam bo moral plačevati svo-

jim dohodkom primerno preživnino, če bo zakon ločen iz krivde moža. Brez ločitve zakona pa ne morete zase zahtevati preživnine. Če imate stvarne dokaze za možovo zakonolomstvo, tožite na ločitev zakona in prisojite preživnino. Če si preskrbite ubožno spricovalo, vam bo sodišče za tako tožbo postavilo odvnetnika kot zastopnika revnih. — Ko se boste dejansko odsečili iz zakonske skupnosti, boste morali pri okrajnem sodišču predlagati, da prisojdi sodišče otroke vam in da določi preživnino, ki jo bo moral mož plačevati kot oče za otroke.

Odkodnina za odtirgan kazalec. F. P. S. — Pri oelu vam je stroj odtirgal polovico kazalca na desni roki. Vprašate, kakšna renta vam zato pripada. — Izguba celega kazalca desne roke po izlecenju pri moških sploh ne vpliva na zmanjšano delazmožnost, pri ženskah se pa taka izguba kazalca oceni navadno do 10% zmanjšane delazmožnosti. Po zakonu o zavarovanju delavcev pa ponesrečenec nima pravice do rente, če delazmožnost ni okrnjena za preko 10%. — Ko boste prejeli odkod OUD, se lahko pritožite na sodišče delavskega zavarovanja v Ljubljani, če mislite, da je vaša delazmožnost z ozirom na posebno dela, ki jih opravljate, zaradi izgube kazalca okrnjena preko 10%.

Dvojini otroci. S. p. — Otroci ste iz čveh zakonov. Imate vsi eno mater, ki še živi in ima posestvo, ki ga je prevzela po prvem možu. Drugi mož se je priženil brez premoženja in je že umrl. Vprašate, kdo ima večje pravice do posestva, prvi ali drugi otroci? — Po smrti prvega moža so otroci dobili dedne deleže po očetu, mati pa je prevzela posestvo in je zdaj sama lastnica posestva. Po njeni smrti bodo vsi otroci iz prvega in drugega zakona imeli do materine zapuščine enake pravice. Z oporoko pa mati lahko odloči, komu bo pripadlo posestvo, vsi ostali otroci pa bodo imeli pravico zahtevati po smrti matere nujni delež.

Maloletnica. C. M. — Dokler niste polnoletna, ne morete zahtevati izplačila dediščine po očetu. Svetujemo vam pa, da greste k varstvenemu sodniku in mu poveste, kako si zamišljate svojo bodočnost. Verjetno bo mogel sodnik vplivati na mater, da bo tudi ona na vaše šolanje pristala in vam v ta namen podpirala s še nezapadlo očetovo dediščino.

Goljufiv ženin. V. T. K. — Verjela ste starejšemu železničarju, ko vas je snubil na domu ter ste si počasi napravili vse, kar pač deklet potrebuje za zakon. Zdaj ste pa zvedeli, da je oženjen, da ima enega otroka, čeprav on taji, da bi bil oženjen. Vprašate, če lahko terjate 10.000 din odkodnino, ker je vas in starše vlekla za nos in ste si pripravljali balo in boste prišli ljudem v jezik. — Najprej se zanesljivo prepričajte, če je res oženjen. Če bo to res, potem je bilo vse njegovo početje sleparsko in lahko zahtevate odkodnino za napravljeno balo, ki je ne morete sami uporab-

Kmetijski nasveti

Ravnanje z gumičevimi predmeti. I. I. Lj. — Kako je ravnanje z gumičevimi predmeti, kakor so cevi za škropljenje, galoše, plašči koles, slično, da ne razpokajo in sploh, da se dobro ohranijo? — V ta namen priporočajo razna sredstva in načine ohranjanja. Predvsem je povdariti, da sta najhujša uničevalca teh svetloba in vročina, zato jih je najuspešnejše hraniti v dobro prečiščenih, temnih, toda ne presušenih kletih. Predmete, ki jih mnogo rabimo, ohranimo najbolje v destilirani vodi, v alkoholu, v 1 in pol odstotni karbolni kislini, v 10 odstotnem glicerinu. Manjše gumičeve predmete je vložiti v mešanico: 1 del triodstotne karbolne vode, 3 dele kafrovca ter 3 dele glicerina, večje pa namazati od časa do časa s to mešanico. V 3 odstotni karbolni vodi spravljene predmete ostanje nespremenjeni, le črni porjavijo. Nasprotno pa dobe otrdeli predmeti v kratkem času zopet svojo prožnost. — Lahko jih vložimo tudi v apnenno vodo, v 1 odstotno sodovo raztopino ali v 10 odstotni glicerini. — Po najnovejših poskusih so pa ugotovili, da se gumičevi predmeti: gumičeve cevi, galoše in slično najbolje, najprilprosteje in najceneje ohranijo in obvarujejo pred razpokanjem v destilirani vodi.

Vino je pretrpko. V. A. M. — Zaradi pomanjkanja delavnih moči je ostalo vaše belo grozdje, ko je bilo zmlato, teden dni v kadi, potem šele je bilo sprešano. Danes pa je vino tako trpko in jedko kislasto, da ostanje ta okus v ustih še dolgo potem, ko se ga izpije. Kako bi bilo to odpraviti? — Vaš mošt se je predolgo kuhalo na tropinah, zato se je navzelo obilo črsovine iz pecljev. Ta povzroča v glavnem neprijetni okus. Skušati morate iz vina izločiti odvečno črsovino ali tanin. To dosežete s čiščenjem z želatino. Ta snov se v vodi topi in v raztopljenem stanju v vino primešana strdi ali obori s črsovino. Želatina s črsovino tvori grobne kosmuljce, ki splavajo najprej na vrh, potem pa prično zaradi lastne teže polagoma padati kot kaka fina mreža skozi vino na dno sode. Pri tem potegnje v njem plavajočo nesnanso s seboj. Želatino se pripravi tako: Na vsak hektoliter vina vzamemo 10 do 20 gramov, jo v celih tablicah namočimo 24 ur v mrzli vodi, da postane mehka kakor mlo. Mrzlo vodo odlijemo, želatino zrežemo na drobne koščke ter polijemo z vročo vodo. Za 10 gramov zadostuje en kozarec vrele vode. Mešamo toliko časa, da se raztopi. Raztopino vlijemo v čist škaf ter dodamo 2 do 3 litra vina. Nato jo pretepamo z novo metlico, da se napravi gosta smetana — pena, ki jo razredčimo z vinom ter vlijemo v sod, v katerem jo z njim dobro zmešamo. Prilijemo po 14 dneh se vino učisti in tedaj ga pretočimo v drug čist sod. Če je še trpko, ponovimo ta postopek čez kake tri tedne. Tako boste iz vina spravili del črsovine in z njo tisti trpki okus, ki napravi vino slabo pitno.

Solata in gnojnica na vrta. C. F. M. — Želite vedeti, zakaj in kako je solata, zalivana z gnojnico, škodljiva zdravju. Na to vprašanje ste prejeli odgovor že v »Slovencu« og 12. novembra, ki vam ga je podal »Naš domači zdravnik«. — Moramo pa tukaj popraviti dvoje nejasnosti. Prvič je ločiti med gnojnico in str-

Vsak ne more v zdravilišče
ali vsak mora paziti na zdravje in doma piti vsaj mesec dni našo prirodno mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna za mnoge bolezni srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, razne katere in čiščenje krvi ter normalizira delovanje notranjih žlez in živcev

ono z rdečimi srci!

ljati. Če vas je zapeljal pod obljubo zakona, potem smete zahtevati odkodnino za to, če in v koliko je zmanjšana možnost ženite. Za sramoto kot tako in pa zato, ker boste prišli ljudem v jezik, pa ne morete zahtevati nobene odkodnine.

V našem oddana gostilna. L. T. — Ko ste oddali v našem gostilno, ste morali pač določiti, koliko odpade najemnine za prostore, koliko pa na gostilniški inventar. Na prostore odpadajoči oel najemnine ne morete povišati; pač pa lahko po poteku najemne dobe povišate najemnino za gostilniški inventar, za prvo triletno dobo pa ste vezani na določila dosedanje pogodbe.

S potrdilom izročena parcela. G. G. L. — Mati vam je izročila s pismenim potrdilom parcelo, da postane vaša last, aka ona nenadoma umre. Vprašate, če tako potrdilo velja. — Če ima to potrdilo vsa potrebna svojstva kot oporoka ali kodcil, potem bo veljalo, sicer pa ne. Mati mora lastnoročno napisati in podpisati, da je njena poslednja volja, da vam zapusti parcelo. Tak zapis bo veljal, če ga mati preo smrtjo s kakim kasnejšim zapisom oporoke ne bo preklcala. — Za veljavno in nepreklicno daritev za primer smrti pa je potrebno, da se napravi notarski zapis.

Povišanje najemnine. S. G. — Hišni gospodar ne sme povišati najemnine tudi novemu najemniku ne. Najemnina ne sme biti višja od najemnine v septembru 1939. Najemnik ki bi plačeval višjo najemnino, ima pravico še tekom 30 let nazaj terjati preveč plačano razliko, ki jo je gospodar protizakonito pohiral.

Določitev dote po sodišču. B. M. O. — Zdaj, ko ste se že podali v pravdo in je že prva in druga stopnja izrekla svoje, morate pač še počakati, kaj bo izreklo vrhovno sodišče in to bo držalo. Po tem izreku boste šele vedeli, če ima vaša sinahla plačati stroške. Ker je tožila le vaša sinahla, bo v slučaju, da pravdo izgubi, le ona dolžna nasprotni stranki povrniti stroške, ne pa vi. Stroške njenega zastopnika boste morale plačati, če ste tudi vi podpisali zastopniku pooblastilo za to pravdo.

nišnico, kar ne upošteva niti članek od 27. 10., niti odgovor od 17. 11. Gnojnica je tekoči odpadki živine in se pridobiva samo tam, kjer imamo zlasti govejo živino in svinje. Stranišnica je pa tekoči in trdi človeški odpadki iz stranišč. Ker živite v mestu, je gotovo mišljena le stranišnica, ne pa gnojnica. Clankar kakor tudi »naš domači zdravnik«, pišeta napačno o »gnojnici«; iz besedila pa je jasno razvidno, da gre tu za človeške odpadke, torej za »stranišnico«. Edino ta je na razpolago mešancom, zlasti mestnim vrtnarjem, ki pridelujejo zelenjavo za trg. V tem primeru je pravilno, kar je tamkaj navedeno. Toda tudi le deloma. Drugič je zalivanje zelenjave s stranišnico vsekakor nehygienično. Ta lahko dobi okus po njej ali vsaj ni tako naravno okusna, kakor bi morala biti. Če pa že jeseni navozite na vrt stranišnice, z njo zagnjeno zemljo pred zimo prelopatite ter pustite v odprti brazdi 60 spomladi, bodo tla dobro zagnjena, toda zelenjava ne bo dobila zaradi tega nobenega neprijetnega okusa. Pa tudi zdravju ne bo škodljiva zaradi morebitnih bolezenskih klic, kajti zemlja zna čez zimo najboljše razkužiti vse škodljive snovi, ki pridejo vanjo. Torej se da tudi stranišnica uporabiti za gnoj na vrta, eni ali pozimi, ne da bi bili priročni zdravju škodljivi. — Gnojnica iz hleva vsebuje itak le redkokdaj kake bolezenske klice, ki bi bile škodljive človeškemu zdravju. Ker je navadno bolj redka in ne preveč jedka tekočina, lahko zalivamo z njo solato in drugo zelenjavo, toda le v začetku razvoja, dokler je še mlada. Pozneje, ko začne poganjati liste, ki jih uživamo, zalivanje z njo nikakor ni priporočljivo.

Knjiga o gojitvi evetlice — lončnic. R. F. P. — Tako knjigo je izdala »Družba sv. Mohorja« v Celju, spisal pa jo je inž. Ciril Jeglič pod naslovom »Naše prijateljice«. Večje bolj podrobne knjige o tem predmetu dosedaj nimamo.

Davčni nasveti

G. I., Vič. Imate hišo s 4. sobami, 2 delavnice. Iz ene delavnice in predstobe boste napravili enosobno stanovanje in ga dali v najem. Ali morate spremembo javiti davčni upravi? Boste morali plačati več davka in koliko? Če par let bo prevzel to enosobno stanovanje Vaš sin. Bo potem davek nižji? — Spremembo delavnice v stanovanje, če ete prezidavo že izvršili, navedite v prijavi za zgradarino, ki jo morate vložiti do konca novembra. Če pa prezidava še ni gotova, jo morate po izvršitvi javiti davčni upravi, da zaznamuje spremembo v katastrskem listu Vaše zgradbe. Oddaja enosobnega stanovanja v najem bo verjetno uplivalo tudi na višino najemne vrednosti Vašega stanovanja. Najemna vrednost se bo zvišala, ker bo davčna uprava sklepala po najemnici tega stanovanja tudi na najemno vrednost Vašega stanovanja. Koliko se bo zvišala zgradarino, pa ne morem navedi, ker bo davčna uprava ugotovila najemno vrednost s primerjavo z najbližjim podobnim v najem oddanim stanovanjem. Najemnina, ki jo boste dobivali za enosobno stanovanje, bo tudi pozneje, ko prevzame Vaš sin to stanovanje, merodajna pri določitvi najemne vrednosti, in se davek, če se zakon ne spremeni v korist hišnih lastnikov, gotovo ne bo bistveno spremenil.

K. F., Lj. Zgradarino. Imate kmetijo. Mož je železničar. Stanujete ekupaj. Ste zavezani zgradarini? — Po besedilu člena 32 t. 15 zakona o neposrednih davkih ete zavezani zgradarini. Davka proste se namreč le zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje po vaseh in selskih občinah in zunaj okoliša mest, trgov in turističnih krajev kopaliskega značaja.

Zahtevajte povsod naš list!

ODREZITE
„SLOVENEČEV SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek
„Slovenec“ 24. novembra 1940

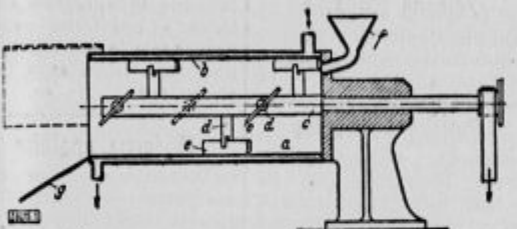
RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE
Ceniti traktori
Dvokolesa, otroški vozilčki, šivalni stroji, prevozni tri-
ciklji, pneumatika
Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

TEHNIKA

Aparat za nepretrgano izdelavo masla

Aparati za izdelavo masla, ki jih imamo do sedaj v uporabi, imajo to slabo lastnost, da se delo v njih ne vrši nepretrgano in to zaradi tega, ker se posamezni delci vrhnja v aparatu samem odtegnjejo predelavi. Po navadnem načinu izdelave je določena količina vrhnja v aparatu kakor tri četrt ure izpostavljena udarcem in sunkom. S povečanjem sile pri udarcih in sunkih lahko zmanjšamo čas, ki je potreben za predelavo.

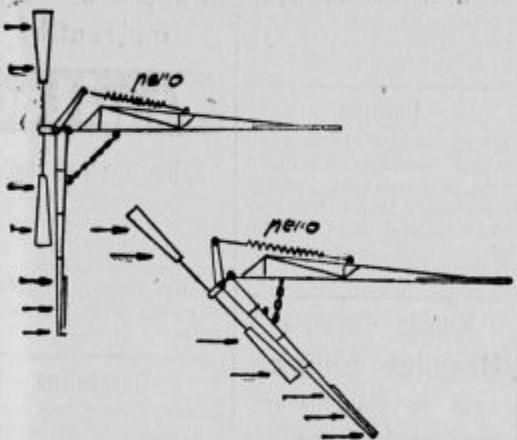
Razumljivo je, da ni manjkalo poskusov, da bi se doseglo nepretrgano izdelovanje masla. Toda vsi izdelani aparati so imeli isto hibo, namreč da so se delci masla zaradi udarcev loput odmaknili in razpršili proti izhodu in ostali nepredelani. Treba je bilo torej najti aparat, ki bi vrhnje zadržal v stroju na kraju predelave toliko časa, dokler bi bilo to potrebno. Aparat sam na sebi je sorazmerno preprosto izrealan. V bobni, ki ima votle stene, namenjene za hlajenje, je vstavljena pogonska os, na kateri so nasajene primerne ročice. V odgovarjajoče zareze so vstavljene primerne plošče tako, da stojijo postrani na oboju bobna in sicer je polovica plošč nagnjena ravno v nasprotno smer kakor druga polovica. Plošče so premakljivo vstavljene v ročice. Pri vrtnjenju osi se plošče zaradi sredobezne sile odmaknejo od središča k oboju in pritisnejo z zunanjo robom na oboju. Os aparata se vrtil s kakimi 1400 obrati v minuti. Livnimo skozi livnik v aparat vrhnje. Zaradi sredobezne sile se vrhnje enakomerno razleže v tanko plast po oboju valja. Če bi bile vse ročice med seboj vzporedne, bi vrhnje polagoma lezlo proti izhodu, ker bi ga izpodiralo pri vhoju vstopajoče vrhnje. Ker pa so lopate postavljene za kot 45 stopinj druga proti drugi, dobiva snov, ki je pod lopatami, močne udarce zdaj od leve, zdaj od desne, ki se jim posamezni delci vrhnja ne morejo odtegniti.

Z opisano napravo je mogoče nepretrgano obratovanje. Zanimala nas bo hitrost predelave. Če vzamemo notranji premer 250 mm in dolžino valja 400 mm, predela stroj v eni uri 400 kg vrhnja s 45 odstotki maslobe. To ustreza uporabi mleka 6000 litrov v eni uri.

Turbine na veter

Nemci so zbrali zanimive podatke, ki se kažejo izbrane energije vetra. Po teh podatkih ima srednja Nemčija v ozračju 50.000 kWh energije na leto, če vzamemo presek 100 kv. m skozi katerega piha veter. Ob srednji hitrosti vetra 3 m v sekundi bi v takem prerezu dobili 10 KS učinka.

Če gledamo na to, kakšen veter piha, moramo reči, da prevladujejo bolj slabi vetrovi. Zato je treba priprave za izkoriščanje sile vetra tako izdelati, da začne delovati že pri sorazmerno slabem vetru s hitrostjo kakor 1,5 do 2 m v sekundi pri pogonu črpalk in s hitrostjo 3 m v sekundi pri pogonu dinamov. Z ozirom na trajanje vetra smemo računati, da nam bo priprava celovala povprečno 6-8 ur dnevno.

Kolesa, ki izkoriščajo silo vetra, so različno oblikovana. Imamo n. pr. ploščata kolesa, ki stojijo na pokončni osi, tako da so neodvisna od smeri vetra (sl. 1.), druga pa imajo vetrnice, ki so tako postavljene, da lahko spreminjajo smer okoli pokončne osi in se obračajo po vetru. Neredko so vrtljive tudi okoli svoje vodoravne osi. V tem primeru jih drži posebno pero v pokončnem položaju. Na primeru dolgi ročici je nameščena plošča, v katero se upira veter. Kadar je veter premočan, se plošča odmakne in nagne vetrnico v počasen položaj, tako da sila vetra več ne učinkuje na pripravo z vso svojo močjo.

Opisane priprave se do danes največ uporabljajo za pogon črpalk ali za pogon istosmernih generatorjev, ki polnijo baterije. Baterije so tako urejene, da lahko oddajajo potreben tok kakih 5 dni, tudi če ni vetra. Take priprave so se do sedaj obnesle samo za manjšo hišne centrale.

Positivna protibrezbožniška razstava v Bolgariji

Mednarodna komisija »Pro Deo« že več let prireja po evropskih državah razstave, ki imajo namen pokazati in razkriati strupeno delo brezbožnikov in protozidarskih loč proti veri. Vsak se na tej razstavi lahko osebno iz dokumentov prepriča, s kakšno silo in s kakimi neizbranimi sredstvi se borijo proti Bogu in proti krščanski pravici, kaj so že dosegli, koliko dobrega so že podirli in kake posledice bo imelo njihovo razdiralno delo, če se bo nemoteno nadaljevalo.

Toda samo z razkazovanjem sovražnih metod, sredstev in ciljev se ne bo mogoče trajno zadovoljiti, temveč bo treba nekaj pozitivnega storiti. Že l. 1935 so mislili v Bolgariji na razstavo krščanske umetnosti, ki naj bi, čeprav je razstava samo omejeno sredstvo, pokazala krščanske vred-

note, ki jih brezbožniki s svojim delom uničujejo. »Družba za krščansko kulturo Pro Deo« je pod vodstvom tajnika Čamova tako razstavo res pripravila in jo pred nedavnim odprla. Imajo namen, da bodo to razstavo spremenili v trajni muzej krščanske umetnosti.

Razstava sama je zelo spričevalo za globoko versko doživetje med krščanskimi narodi, za kulturno moč krščanske misli in za krščanskega duha, v katerem je postala Evropa velika. Na razstavi je močno zastopano za vzhod posebno važni ruski element, ne manjkajo pa tudi Raphael, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Greco, Goya, Poussain, Delacroix, Grünewald, Rubens, Rembrandt, van Dick itd.

Madžarska je pristopila k trojni zvezi Rim-Berlin-Tokio. Madžarski min. predsednik grof Teleki in italijanski zunanji minister grof Csaky pregledujejo častno četo.

Križem po Grčiji

Tri revolucije — Velika narodna zavest — Slavna preteklost — Olimp, sedež starih grških bogov — Morje s tisoč otoki — Lord Byron

Grčija, zemlja starega Homerja, Perikleja in Sokrata, ne zbija pozornosti samo zaradi svoje davne veličine, temveč tudi s svojimi sedanjimi posebnostmi.

Ne da bi prišla za orožje je pridobila Grčija v svetovni vojni 1914-1918 velike pokrajine v Epiru, Macedoniji in na Egejski obali. V krvavi in grozni vojni s Turki l. 1921-22 je vdrila v Turčijo, zasedla Smirno in končno izgubila vojno. Štiri leta po svetovni vojni se je prebudila Turčija pod Kemalom Atatürkum in zmagala. Toda tudi Grki so pokazali, da so vredni potomci svojih prednikov. Nad pol milijona Grkov se je nato preselilo v domovino iz turških krajev, problem, ki se je zdel takrat nerešljiv, danes pa je čisto nekaj navadnega. Tri revolucije je doživela Grčija po svetovni vojni: Plastiras, Venizelos, državljanska vojna. Državno gospodarstvo se je zrušilo, toda narava je tej državi zopet pomagala na noge s tobakom, vinom smirkom in olivami. Vsako leto je priteklo do 30 milijonov dolarjev v deželo. Kulturne potrebe večjega pomena ima le nekaj mest. Na deželi je še 35% nepismenih. Ker ni dovolj živinske krme, je izredno malo goveje živine in svinj, pač pa je po vsej deželi dovolj koz in ovac. Rasno najčistejši Grki žive na Kreti. Na severu so močno pomešani z Židi, Slovani in albanskim elementom. V Solunu je 40% španskih Židov. Srednja Grčija ima mnogo turško narodna zavest, ki je tako močna, da se gorječa narodea zavest, ki je tako močna, da se celo ameriški tobačni milijonarji grške krvi radi vračajo v svojo domovino. Atenski stadion, ki je ves v belem marmorju in ima v njem prostora 50.000 ljudi, je zgrajen z zasebnim denarjem. Prav tako je daroval državi milijonar Averof največjo grško križarko.

Če obiščeš Grčijo, ti povsod diha iz nje slavna preteklost, tradicija, junaštvo in spomin na osvobodilne boje.

Po Epiru in Tesaliji

V pokrajini, kjer poskušajo sedaj italijanske čete prodirati skozi Epir v Tesalijo, ležita ob majhni lokalni železnici dva kraja, Trikala in Kalambaka. Tam se 180 metrov visoko gori na pustih skalah nahajata dva grška pravoslavna samostana, ki ju veže z zunanjim svetom edino velik koš na vrvi. Druge dohodu samostana nimata. Življenje v teh asmostanih je mistično in na veliki višini. Epir z glavnim mestom Janino je divji, nedostopen, brez večjih cest. Prebivalstvo Epira je v celji Grčiji najbolj junaško, vajeno orožja. Tam, kjer se konča Pindsko gorovje, se prične Tesalija, najrodovitnejša in največja grška pokrajina. Tu raste vse. Od tesalskih poljedelskih pridelkov živi cela Grčija.

Skoro neprenehne so doline v Epiru, kjer se bojujejo Grki in Italijani. Na sliki vidimo, kako gori neka grška elektrarna, ki so jo zažigali italijanska letala.

Tesalsko pristanišče na Egejskem morju je Bolo. Od tod se lepo vidi na Olimp, sedež starih grških bogov.

Solun

Solun, Aleksander Veliki, stara zgodovina, ki ima svoje niti globoko doli sredi Perzije, španski Židje, to se navadno omenja v eni sapi, kadar je na vrsti Solun. Slovani se pri tem imenu spominjamo na solunska brata sv. Cirila in Metoda. Franchet d'Espèrè je l. 1918, pri Solunu začel znano ofenzivo. V Solunu je jugoslovanska svobodna luka. Po Solunu streme Bolgari, ki tožijo, da so vključeni v ječo Črnega morja, kakor nekoč rimski pesnik Ovid, ki je živel tam v pregnanstvu. Pred Solunom leži polotok Halkidika, znan po svojevrstni republiki menihov na gori Atos, kamor ne sme stopiti ženska noga.

Morje s tisoč otoki

Veliko vulkansko vrhino je zalilo Egejsko morje, morje tisoč otokov. Vsak teh otokov ima tisočletno zgodovino: Thassos, Lemnos, Lesbos,

Kako se Angleži bore proti notranjemu sovražniku

Iz Bondona poročajo, kako so Angleži po naglem padcu Pariza začeli misliti na sebe in na vse kriplje pripravljati obrambo svojih otokov. Dve glavni nalogi naj bi imela po njihovem mnenju obramba pred nemškimi vpadom na Anglijo: uničenje prepeljanih čet in borba proti notranjemu sovražniku. Redko je notranji sovražnik v kaki vojni dosegel tako velike uspehe, kakor sedaj. Angleži celo priznavajo, da je pobijanje notranjega sovražnika težja naloga, kot boj proti zunanemu sovražniku. Ne sicer zato, ker bi bil ta sovražnik mnogoštevilčen, temveč zato, ker je zvit in dobro skrit. Naloga oblasti je tedaj, pravočasno onesposobiti vse možne izdajalce in vsa sredstva, ki bi jim mogla služiti. Tako delo je včasih trdo in kruto. Angleži so na primer vse Avstrijce in vse Nemce v Angliji deloma internirali, deloma jim naložili razne omejitve (ne smejo imeti avtomobila ali kolesa, ponoči morajo biti doma, so pod policijskim nadzorstvom). Te omejitve veljajo za vse tuje, tudi za tuje iz zaveznških držav. Isto velja tudi za angleške sumljive državljane. Internirani so vsi angleški fašistični

»Iznajditelj« bombardiranja iz zraka umrl

Ko je nemško vrhovno poveljstvo poročalo, da so nemška letala zmetala na London preko 200.000 bomb, je umrl v Londonu general, ki bo moral vzeti na svoja ramena ne ravno preveč lepo slavo, da je prišel prvi na misel bombardiranja iz zraka, Manuel Barreiro je bil vodja španske afriške armade, ki je zadušila marokansko vstajo. Ta boj z Marokanci, ki se je začel že pred svetovno vojno, je bil šele leta 1926. končan. General Barreiro, takrat poročnik, je prišel na misel, bombardirati Marokance iz izvidniškega letala, ki ga je imel na razpolago za opazovanje sovražnikovega gibanja. Pri Monte Conico je preletel marokanske postojanke, njegov spremljevalec pa je metal na nje ročne bombe. Uspeh novega načina bojevanja je bil strašen. Barreiro je o zračnem bombardiranju govoril učencem vojne akademije v Madridu. Kmalu se je »iznajdbac« španskega poročnika znesel po svetu in vse armade so se začele mrzlično pripravljati na boj z novim bojnim sredstvom. S kakim uspehom, vemo danes. Barreiro je že l. 1912 zbolel na ranah, ki jih je dobil od primitivne marokanske protiletalske obrambe. Dobil je paralizo in je bil do letošnjega leta, to je do svoje smrti, priklenjen na posteljo, ter je umrl med strašnim letalskim napadom.

Preroška knjiga

Francozi so prinesli na dan knjigo, ki je izšla pred sedmimi leti, pa je kot fantastična hitro padla v pozabljeno. Knjiga ima naslov: »Cudovita zmaga cesarja Utrihaa. Napisal jo je neki Johannes Thomasset, ki živi v gradu Saint Gilles in se bavi z literaturo ter z vinorejo. L. 1933. je v tej knjigi napovedal prihod nemškega osvoboditelja, nekoga »duhovnega dediča Parsifalovega«, ki bo priključil svoji oblasti Alzacijo in Loreno, Champagno ter Burgundijo. Italija bo po Utrihovi zmagi »vodila in nadzirala« južnovzhodno Grčijo. Velika kraljevina Nizozemska bo obsegala Nizozemsko, Flandrijo in severno Francijo ter se bo naslonila na Nemčijo. Francoske oblasti so takrat Thomassetov roman prepovedale. Mož se je hotel maščevati tako, da je o priključitvi Avstrije Nemčiji izobesil na svlgjem gradu zaslavo s kljukastim križem. Danes se Francozi boje, da ta roman ne bi postal resničnost.

Hios, Delos (sedež nekdanje grške federacije). Rodos je danes italijanski in ima tolikšen pomen za Turke kakor Gibraltar za Špance. Globoko doli na jugu je Kreta, otok grškega bajeslovja, otok Minotavra in labirinta. Tu so se začela vsa grška osvobodilna gibanja. Kreta je domovina Venizelosa. Danes ga imajo zasedenega Angleži, da na njem čuvajo vhod v vzhodno Sredozemlje in na Dodekanez. Majhna zemeljska ožina, Istmos, veže Peloponez s srednjo Grčijo. Že stari Grki so mislili, da bi bilo dobro izkopati prekop skozi to ožino, kar se je zgodilo l. 1904. Glavno peloponeško mesto stare Grčije je bila Sparta, rivalinja Aten.

Svojo svobodo dolgujejo Grki v precejšnji meri Angležu lordu Byronu, ki je tudi prvi preplaval Dardanele. Nasproti Patrasu v Missolongiju so mu postavili spomenik.

Atene, grška prestolnica, so mesto spominov na staro antično kulturo, ki je prepajala ves takratni svet. Akropola, Erehteon, Parenon, so imena, ki na svetu ne bodo nikdar pozabljena. Moderna avtomobilska cesta vodi od Aten do starega pristanišča Falerona, podzemeljska železnica pa do modernega atenskega pristanišča Pireja. Nasproti Pireju leži Salamina, kjer je Temistoklej potolkel Perzije.

Grki so prebrisane glave. Po vsem svetu jih lahko najdeš, kjer koli se jim nudi prilika za zaslužek. Grki so stremljivi, marljivi, zviti, pri delu vedno premišljeni, nekateri so postali največji bogataši na svetu.

Novi načelnik japonskega generalnega štaba general Sugiyama pri starodavni ceremoniji pred »sveto skrinjo«.

voditelji in prijatelji Nemcev, njihove pisarne ali obrate so zaprli, če so izdajali še tako neznamne in brezpomembne liste, so jih zatrli.

Vse važne javne zgradbe so obdane z bodajo žico ter so zastražene, da bi se jih ne mogla nenadoma polastiti peta kolona. Na poseben način je tudi poskrbljeno, da ne more nihče po radiju oddajati napačnih poročil, obvestil ali celo povelj. Brez razlike je prepovedano, imeti radio v avtomobilu. Policija je pooblaščen, da sme vdreti v vsak prostor, če sumi, da se morda v njem skriva tajna oddajna postaja. Brez posebnega dovoljenja ne sme nihče nositi kakršnih koli uniform ali znakov. Pod to prepoved spadajo tudi uniforme tujih državljanov. Pripetilo se je že namreč, da so nekatere osebe neupravičeno nosile uniforme. Ljudstvo stalno uče, naj budno pazi na vsako sumljivost in naj obvesti takoj oblasti, če kaj zasledi. Zavedajo si sicer — tako pravijo — da s temi merami še ne bodo mogli popolnoma izključiti nevarnosti, preteče od pete kolone, vsekakor pa upajo, da jo bodo v velikem obsegu omejili.

Nova norveška zastava

Po vključitvi v nemški življenjski prostor je dobila Norveška novo zastavo: zastavo sv. Olafa. Sv. Olaf je Olaf II., ki je vladal na Norveškem med leti 1016 do 1029. Zlomil je moč majhnih kraljev, ki so vladali v norveških krajih, pokristjaniel je deželo, se bojeval z Danci, se oženil s hčerko švedskega kralja proti njegovi volji, nazadnje pa je bil premagan od Knuta Velikega in je v bitki tudi sam padel. Posledica njegove ekspanzivne politike je bila več desetletij dolga nadoblast Dancov nad Norvežani. Pod tujim jarmom so Norvežani spoznali pravo podobo svojega kralja Olafa. Na njegovem grobu so se godili čudeži. Bil je proglašen za svetnika. Pristaši Quislinga, ki so uvedli na Norveškem Olafovo zastavo, vidijo v Olafu ustanovitelja »velikega življenjskega prostora«, njihovi nasprotniki pa pravijo, da je bil Olaf kriv podjarmljenja Norveške, ki je sledilo njegovi smrti.

Anekdota

Neki Ateneec je opazoval filozofa Diogena, ki je stal na Akropoli pred nekim kipom in ga prosil za denar. Drugi dan ga je zopet videl, kako je prosil za kosček kruha. Ko ga je videl še tretji dan, kako je prosil za obleko, se mu je zdela zadeva že preneumna in ga je vprašal: »Povej mi, modrec, kako moreš biti tako neumen in prositi kamnit kip, ki te vendar ne more niti slišati, ne uslišati?«

»Da bi mi ne bilo hudo, če mi človek odbije prošnjo, se je glasil odgovor.

Za dobro voljo

Franceli: »Moja žena je pravi angel.«
Joža: »Moja pa še živi.«

On: »Za mene je najlepše, ako nosijo črnolasi gospodje črne obleke, plavalci pa plave.«
On: »In kake obleke naj nosijo plešasti gospodje?«

»Vaša soba mora biti zelo ozka in tesna, go-spodična.«

»Res je, gospod. Toda kako to veste?«

»Poglejte vašega psička. On ne maha z repom na desno in levo, ampak samo gor in dol.«

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šivilja
vajena gostilna in trgovine išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17251. (a)

Službo oskrbnika
s 1. aprilom, iščem. — Imam večletno prakso. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17842. (a)

Slastičarski pomočnik
mlad, išče mesto, lahko nastopi takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17845. (a)

Šiviljska pomočnica
začetnica, želi mesta v Ljubljani ali Kranju. Ponudbe poslati: Sakelšek Ivana, Loke 453, Trbovlje I. (a)

Izurjena šivilja
gre šivat na dom. Novak Stefka, Predjamska štev. 25, Rožna dolina. (a)

Mesto družabnice
čitalke ali alično išče gospodinja samo za popoldne. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesela Jezikov« št. 17891. (a)

26 let star hlapce
nekadilce, išče službo h kmetijskih družin. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17892. (a)

Oskrbnik
z večletno prakso na veleposrestitvi — prvovrsten hmeljar, sadjar in kletar, zmožen tudi poslov izven ekonomije — išče stalno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17899. (a)

Gospa
srednjih let, šivilja, s perfektnim znanjem nemščine, želi službo kot gospodinja. — Naslov: Dezman, Zagorje ob Savi 64. (a)

16 let staro dekle
išče službo k mali družini kjer koli, po možnosti na Jesenicah. Ponudbe poslati »Slovenca« na Jesenicah. (a)

Kuharica
srednjih let, opravljala bi tudi druga dela — išče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kuharica« št. 18047. (a)

Kemik dr. rer. nat.
absolvent naravoslovne fakultete vsučilišča v Pragi, išče mesto kemika za industrijo ali laboratorij. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dr. kemije« št. 17916. (a)

Trgovski pomočnik
želi prenesti službo — vešč tudi vinke trgovine in zganjke v izdelovalci prvovrstnih likerjev. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17912. (a)

Organist
išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17934. (a)

Kuharica
za vse, poštena in varčna, išče službo. Nastopi s 1. decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17937. (a)

Dekle
mlada, zdrava, simpatična zunanost, vajena vseh hišnih del, dobra kuharica, popolnoma samostojna, strogo poštena in čista, želi službo, najraje v kakem mestu na Dolenjskem eventualno v Ljubljani, pri dobri družini. Ponudbe z navedbo plače na upravo »Slovenca« pod »Želim na deželce« št. 17438. (a)

Šivilja
gre šivat na dom. Florjanska 19. (a)

Mlad pekovski pomočnik
dober predpečnik — išče službo. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Dober« št. 17973. (a)

Trgovska pomočnica
s popolnim znanjem nemščine, želi prenesti službo v manufakturni trgovini. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra prodajalka« št. 17926. (a)

Trgovska pomočnica
revnih krčman, staršev, bi pomagala pri gospodinjstvih in drugih poslih, tudi za manjšo plačo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17990. (a)

Natakarica
mlada, pridna, poštena, išče mesto v kakšnem velikem lokalu. Izučena v trgovini, vajena gospodinjstva, zmožna kavelje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18000. (a)

Trgovski pomočnik
izkušen v trgovini z mesanim blagom, išče službo, event. bi šel prakticirati v večjo trgovino. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17900. (a)

Šofer
trezen, zanesljiv, dve in pol leta prakse — želi prenesti službo k osebnemu ali tovrstnemu avtu na bencin. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod 18005. (a)

Strojnik
srednje starosti, izkušen ključavničar z mojstrskim izpitom, strugar in varilec, zmožen nemščine išče službo. Nastopi lahko takoj ali po dogovoru. Gre tudi kot ključavničarski mojster. Cenjene ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Strojnik«. (b)

Vajenci
Vajenca
sprejemem takoj s hrano in stanovanjem. Vrtnarstvo Kallanik, Jesenice. (a)

Trgovskega vajenca
poštenega in zdravega — sprejme trgovina z mesnim blagom. Prednost z režijo, legitimacijo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17865. (v)

Gostilniško vajenka
sprejme gostilna »Slovenca« Ivanka Dermastja, Aleksandrova 18, Maribor. (a)

Vajenca
sprejemem v svojo oskrbo. Andrej Hribernik, sedl. trg. z usnjem in kožami, Prevalje. (a)

Zasluzek
Zanesljive poverjenike za Ljubljano, Maribor, Celje in druge večje kraje dravske banovine — sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra 2. (a)

Za 10 din
Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. — Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih. Lindič, Ljubljana, predal 245 c. (a)

Zavarovalne zastopnike
za mesto Ljubljano in široko okolico, kakor tudi za vse ostale kraje v Dravski banovini, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stalen dohodek« št. 18018. (a)

5000 din mesečno

in več lahko zaslužite z izdelovanjem kemičnih predmetov. Interesantom posljemo 155 odličnih prekušenih receptov (masa za čevlje, laki, lepila, črnila, pišče, parfume itd.) z navodilom za vodstvo kemičnega podjetja za 96 din po povzetju. Idealna eksistenca. Potreben kapital minimalen. Hemijski Zavod, Pasčičeva st. 64, dun. banovina. (r)

Službo dobi

Hlapca
poštenega, h konjem — sprejemem. Zaga Androvič, Škofljica. (a)

Pomočnika
za izdelovanje harmonik, sprejemem. Janez, Sv. Petra cesta 42. (a)

Hišnik
se takoj sprejme. Zena bi pomagala kot postrežnica. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Postenost« št. 17981. (b)

Šivilje in učenko
za moško perilo, sprejme takoj Anton Mlakar, Tyrševa cesta 13. (b)

Dekle
za vsa hišna dela sprejemem. Lepo ravnanje. — Dimitrijevič, Novi Sad, Kr. Petra II-15. (b)

Štetarski pomočnik
samostojen in dober delavec, se takoj sprejme pri Ignac Simenc, štetar, Celje. (b)

Mlajšjo služkinjo
ki zna dobro kuhati — sprejemem. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Samostojna gospodinja« št. 17983. (a)

Mlajšega mlinarja
po možnosti vojašine prostega, vajenega dela s kamni, sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Mlajši mlinar« št. 17936. (a)

Čevljar, prirojevalca
prvovrstno moč, in dva čevljarstva pomočnika — sprejemem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17957. (b)

Dva mizarska pomočnika
za lepa dela, sprejemem takoj v stalno delo, Pavel Okorn, mizarstvo v Škofji Loki. (b)

Strojne inženirja
ali tehnika, verziranega v prodaji strojev; potnika vpeljanega v tehničen orodju; uradnico z znanjem nemščine in korespondence — iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dolinska družba« — »Tine«, št. 18116. (b)

Gozdarja
s strokovno solo (srednjo tehnično ali gozdarsko), z nekaj let samostojne prakse, mlajšega — po možnosti oženjenega — aglinnega lovca, sprejemem takoj za samostojno upravljanje gozdnega veleposrestitva in žage z nekaj ekonomije. — Ponudbe s prepisi spricvali in zahtevki se poslati upravi »Slovenca« pod »Blizu železnice« št. 17567. (b)

Krojaški pomočnik
mlajši, vajen tudi konfekcije, dobi stalno mesto. — Bobnar, Godešič, Škofja Loka. (a)

Mehanika
za pisalne stroje, izučenega, s odličnim vajenikom, z nekaj znanja italijanščine — sprejme novo podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod št. 17757. (a)

EMONA ČAJ

Namesto ruskega čaja pijte naš »Emona« cvetlični čaj, ki ne razburja živcev, temveč vpliva pomirjevalno. Zahtevajte samo originalno pakovanje. V vseh trgovinah.

Proizvajalca:
Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana

Dimnikar, pomočnika
sprejemem. Nastop takoj. Recelj Alojzija, dimnikarstvo, Kozje. (b)

Čevljarkega pomočnika
boljšo moč, sprejemem takoj. Cerar Ivan, Domžale št. 59. (b)

Hlapca
sprejemem h konjem. Juhan Franc, Srednje Garmeljne. (b)

Dva mizarska pomočnika
sprejemem. Janez Tavcar, Forme 1, Škofja Loka. (a)

Postrežnico
pošteno, znanjo, sprejemem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17987. (b)

Strojne vtičnice
prvovrstnega, potrebuje tovarna čevljev Knoch v Zagrebu, Vrbančeva 34. Nastop takoj, mesto stalno, plača po dogovoru. (b)

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj. Kavčija potrebna. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« št. 17906. (b)

Krojaškega pomočnika
sprejemem. Delo stalno. — Ludvik Slak, krojač, Dobrič pri Trebnjem. (b)

Dva krojaška pomočnika
enega za male, enega za velike kose, sprejemem. — Anton Marolt, krojač, Bohinjska Bela. (b)

Delovodja
Podjetje za izkop porcelanaste gline išče nadziralca. — Ponudbe z navedbo zahtev v upravo »Slovenca« pod značko »Samostojen« št. 17723. (b)

Krojaški pomočnik
mlajši, vajen tudi konfekcije, dobi stalno mesto. — Bobnar, Godešič, Škofja Loka. (a)

Mehanika
za pisalne stroje, izučenega, s odličnim vajenikom, z nekaj znanja italijanščine — sprejme novo podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod št. 17757. (a)

Mehanika
za pisalne stroje, izučenega, s odličnim vajenikom, z nekaj znanja italijanščine — sprejme novo podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod št. 17757. (a)

Mehanika
za pisalne stroje, izučenega, s odličnim vajenikom, z nekaj znanja italijanščine — sprejme novo podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod št. 17757. (a)

Mizarskega pomočnika
mlajšega, sprejemem takoj. Svetek, Koblarjeva 7. (b)

Krojaškega pomočnika
za mesano delo sprejme v stalno službo Zbontar, krojaštvo, Jesenice. (b)

Pomočnika
kolarskega in sedlarskega, za obdelovanje smuč, odnosno lakiranje, sprejemem B. Kolb, St. Vid-Vizmarje. (b)

Kuharico
vajeno vseh hišnih del, pridno in pošteno, takoj sprejemem. Ponudbe poslati »Slovenca« v Kranju pod »Postena«. (b)

Kamnosekega pomočnika
brusača za marmor in granit, sprejme Kunovar Franjo, kamnosek, Ljubljana, Sv. Križ. (b)

Knjigovodjo
ki bi vodil trg. knjige in prodajo — sprejemem s 1. decembrom. Res sposobni naj pošlje svoje ponudbe s prepisi spricvali v upravo »Slovenca« pod »Zmožen« št. 18040. (b)

Oskrbnika
za manjše posredstvo in enega tudi za vinogradništvo, sprejemem. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Delaven« 18053. (b)

Dekle
vestno, pridno, pošteno, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, dobi službo. Prednost imajo one, ki znajo šivati. Ponudbe v upravi »Slovenca« pod »Vestna in poštena« št. 17929. (b)

Za vodstvo
zadružnih poslovalnic se sprejemajo zainteresirane osebe. — Pogoji: enomesečno knjigovodstveno prakticiranje. Informacije dobite osebno ali pismeno Nunska 3, pritrileje desno. Priložite spricvala. (b)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«

Kupimo

Vsakovrstno zlato
briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Francišanska ulica 8

Staro železje
kovine, gume, steklenice in drugo, plača najbolje »Metallia«, Gospodarska cesta 6. (h)

»Wertheim« blagajno
dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Blagajna« št. 18102. (h)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 9

Dobro ohranjene
in uporabne predmete, katere želite prodati, ponudite vedno najprej pri tvrdki »ABC«, Ljubljana, Medvedova c. 8 (polg kolodvora Šiška). (k)

Berkel tehnično
boljšega tipa, v brezhibnem stanju, takoj kupim. T. Marinko, Ljubljana, Prisojna 7. (k)

Srebro, drage kamne in vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jož. Šberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(balaše hotela »Slovenca«)

Bukove plohe
debele 7, 8, 9 in 10 cm, suhe in zdrave, stalno kupujem. Ponudbe s cenno franko podjetje poslati na Franc Kremžar, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Kupujem:
krojaške nove in stare odpadke po najvišji ceni. Alojz Gabenc, Tyrševa cesta 36. Nakup in prodaja vreč. (b)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronke
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEZ
trgovina s urami in zlatnine precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Brzoparilnik
kupim. Jože Knez, Vizmarje. (b)

Objektiv
kupim. Odprtina 4,5—5,4, goriščnica 21—24 cm. — Pavlovič, Poljanska 12. (b)

Večje količine korenja
in pese, kupim. Ponudbe Marica Perkič, Stozice št. 180 pri Ljubljani, poleg gostilne »Pod Lipico« (b)

Hišni mlin
na električni pogon, kupim. Ponudbe na »Križniška uprava, Velika Nedelja«. (b)

Gunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 18. (b)

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

Puško na zrak
(Luftgewehr), kupim. — Glazič Ivan, Kozarje 25, Dobrova. (h)

Železno blagajno
že rabljeno, kupimo. Ponudbe z navedbo cene poslati občini Nova cerkev, okraj celjski. (k)

Moško kolo
kupim. Poizve se: Zelenikarjeva ulica 6, Spodnja Šiška. (k)

Fijakerske sani
rabljene, dobro ohranjene, petsežne, kupimo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sani« števila 17820. (k)

Železno blagajno
kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Blagajna« št. 17824. (k)

Poljsko kovačnico
(ambos), težki primož 1/260 (Schraubstock) ter nekaj kovaškega orodja, takoj kupim. Ponudbe poslati »Slovenca« Trbovlje pod »Kovačnica«, št. 17818. (k)

Denar
Hranilno knjižico
Kmetске posojilnice v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17756. (d)

Posojila
različna, preskrbim hitro in brez vsakega predplačila. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Znamko dinarjev 3. (d)

Posojilo
140.000 din iščem na prvo mesto vknjižbe na novo hišo v vrednosti približno 400.000 din v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobre obresti« št. 18121. (d)

Kupuje — prodaja Hranilne knjižice
bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah
BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR
140.000 din
In sodelovanje prinesem k solidnemu in dobrodoječemu podjetju. Garancija za vlogo pogoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožen inteligent« št. 18066. (d)

Hranilne knjižice vrednostne papirje kupujemo
stalno po najvišjih cenah in proti rakojznemu plačilu
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12

Družabnika
kateri bi imeli veselje ustanoviti v bližini Kranja industrijsko podjetje v kateri stroki je mojster in jo dobro razume — sprejemem. Posloje in zadostno selišče za razširjenje na razpolago. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18078. (d)

Ureditel dolgog
izterjavo, inkaso in odkup terjatev, sodne in tihe poravnave, dobičkonosno — varno naložbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilanca, kalkulacije, sploh vse trgovske - obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna
ZAJC LOJZE
Ljubljana, Gledališka 7

Želim spoznati dekle
od 20—40 let, resno in pošteno, s posestvom ali gotovino od 5 do 10 tisoč din, zaradi ženitve. Ponudbe poslati »Slovenca« v Celju pod »Sreča« št. 17741. (a)

Gospodična
iz dobre hiše, izobražena, čedne zunanosti, želi zaradi pomanjkanja znanja poznanstva zaradi ženitve s resnim gospodom, uradnikom ali trgovcem od 35—50 let. Ločenel ključni. Dopise v upravi »Slovenca« pod »Harna nija« št. 17758. (a)

Poročiti se želi
hišni posestnik, trgovec, gostilničar, ki poseduje milijonsko premoženje in se želi spoznati s kršč. dekletom, starim 30—40 let; vdove niso izključene. Katera bi imela vsaj seje in znanja delati v gospodinjstvu, naj pošlje resne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Srečen zakon« št. 18003. (a)

Vdova
z lepim posestvom in obrtjo, zaradi pomanjkanja znanstva, poročiti se želi s starijšim gospodom, ki ima nekaj gotovine. Le resni dopise upravi »Slovenca« pod »Dober gospodar« št. 18112. (a)

Samec
33 let, posestnik, s stalno službo v Ljubljani poročiti gospodično z nekaj gotovino. Resne dopise, po možnosti s sliko, katera se vrne, v upravo »Slovenca« pod »Harmonija« št. 17992. (a)

Gospodična
34 let stara, z 10.000 din gotovine in nekaj pohištva, poročiti do 50 let strega gospoda s stalno službo ali posestvom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra gospodinja« št. 18051. (a)

JUGOŠKODA a.d.

Zagreb, Boškovičeva 32/I.
Telefon 63-06

Zahtevajte prospekte in brezobvezen obisk inženirja!

Vaclav Schramm
Celje

Zastopstvo svetovno znanih
Hohnerjevih harmonik

Zahtevajte cenik!

HOHNER

Posestva

»REALITETA«

gavod za nakup in prodajo nepremičnin je »Slovenec« v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20

Večstanovniška hiša

v Ljubljani ali okolici, do 400.000 din, ali 2 manjši kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Plačam« št. 17915. (p)

Hišo, parcelo

v Ljubljani ali okolici, do 400.000 din, ali 2 manjši kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Plačam« št. 17915. (p)

Krasne parcele

na Trstevski cesti, blizu »Produkte«, ugodno prodam. Oddajte svoj naslov v upravo »Slovenca« pod »Rezen kupec« št. 18022. (p)

Do pol milijona

plačam z denarjem hišo, ne daleč od centra. Razložen popis in ceno pošljite upravi »Slovenca« pod »Prodal sem parcele« št. 18025. (p)

Parcele pri remizi

takoj prodam. - Ponudbe pošljite upravi »Slovenca« pod »Zdrav teren« št. 18023. (p)

Parcele

med št. Vidom in Ljubljano (večji kompleks) - prodam. Ponuditi upravi »Slovenca« pod »24 parcel« št. 18024. (p)

Parcelo - v Vižmarjih

za industrijo, 14.000 m², po 12 din, prodam. Ponuditi v upravo »Slovenca« pod »Nujno« št. 18026. (p)

Parcele

ob Celovški cesti, po nizki ceni prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Blizu stare mitnice« št. 18027. (p)

V dveh dneh

moram kupiti hišo ali parcelo v Ljubljani. Na razpolago imam 800.000 din in 300.000 din v knjižnicah Hrvatske študentske. Točno pisane ponudbe pošljite upravi »Slovenca« pod »Lahko več hiš« 18028. (p)

Kmečki mlin

na Dolenjskem, blizu malega mesta, železniško postaja, farne cerkve - prodam za 170.000 din. Plačilo je delno v gotovini. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Enonadstropni mlin« št. 17733. (p)

Realitetna pisarna

JAGER, Celje, Ulica dr. Gregorja Zerjave 4, I. n. ugodno prodaja: trgovske, obrtne in stanovanjske hiše, vile, stavbne parcele, kmečki in vinogradski posestvi. Iščo nujno za nakup male in velike stanovanjske hiše. (p)

Alphonse Daudet: **Jakec**
Prevedel Fišer Frane

Med lovom je neki Lebautcheux ustrelil v žogo enega izmed lovecev. Ranjena sem našel v postelji pri Archambouldovih, kamor so ga bili prenesli. Bil je lep, močan, svetlo las dečko okrog trideset let, z močnimi obrvmi nad zelo svetlimi očmi. Čudovito mirno je prenašal, ko sem mu jemal iz noge svinčena zrna drugega za drugim in ko je bila operacija končana, se mi je zahvalil v lepi francosčini, ki je imela sicer tudi naglas, vendar pa je bila prijetna in blagovščna. Ker bi bilo nevarno, da bi ga drugam prepeljali, sem ga zdavil kar pri čuvaju. Zvedel sem, da je Rus in iz odlične družine; njegovi lovski tovariši so ga imenovali »grof Nadin«.

Cepprav je bila rana nevarna, se je Nadin kljub temu hitro pozdravil; zahvaliti se je imel zato svoji mladosti, odpornosti in pa tudi skrbni negi matere Archambould. Vendar je hodil še s težavo. Mislim, da mu je zelo težko biti tako v samoti. Mlademu možu, navajenemu razkošja in visoke aruže ni prijetno biti polzi sredi gozda in imeti v družbi samo možičke Archambouldovo. Zato sem ga večkrat vzel s seboj, kadar sem se vračal s kočijo od obiskov. Večerjal je z nami. Kadar pa je bilo prav slabo vreme, je tudi prenočil pri nas.

Priznati moram, da sem tega lopova obžaloval. Ne vem, kje se je toliko naučil, toda vedel je vse. Mornaril je, služil, potoval okoli sveta, poznal vojsko in mornarico. Moji ženi je dajal lekarniške recepte iz svoje domovine in mojo hčerko je učil ukrajinskih pesmi. Vse nas je očaral, zlasti pa mene. Kadar sem se zvečer vračal z vozniki in bril veter ali padal

Prodaj

novi, podkleteno nadstropno trgovsko hišo z vrtom v mestu na Dolenjskem. V hiši trgovina in trafika ter elektrika, vodovod in davčna olajšava. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Cena 400.000 din« št. 17978. (p)

Posestvo

srednje ali manjše, ali večjo parcelo v bližini Celja ali v Savinjski dolini, kupim. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (p)

Posestvo

v bližini Celja, Vojnika, Zorca ali v Savinjski dolini, kupim. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Pozestvo«, (p)

Vinograd z zidanico

v bližini Novega mesta, naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 17877. (p)

Velika hiša

dvonadstropna, v mestu Celju, naprodaj. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Dvonadstropna hiša«, (p)

Hišo ali vilo

s sadonosnikom, kupim v Slov. Bistrici ali okolici. Ponudbe s ceno poslati v upravo »Slovenca« pod 17951. (p)

Prodaj

novi renovirano hišo, vinograd, gozd, vrt, njivo ca. do 4 joha, 20 min. od mesta Slov. Bistrica, industrijski center. - Pripravno za pridelovanje finih vin in izkoriščanje kamna. Cena 64.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17955. (p)

V Kranjski gori

prodaj večji kompleks zemljišča, primeren za stavbišče. Leži ob drž. cesti. Voda, elektrika na mestu. I. R., Ljubljana, Moste, Bavdkova 9. (p)

Proda:

7 stanovanjsko novo hišo v Ljubljani; zemljišče za parceliranje ob Tyrševski cesti, posestva, vile, kavarne, hotele trgovine, gostilne. Istočasno potrebuje vsemogoče objekte nujno: »Poslovalnica« za nepremičnine v Ljubljani, Emonska cesta 25. (p)

Posestvo ali gostilno

z živim in mrtvim inventarjem, najraje na Gorenjskem, kupim za 100 do 110.000 v gotovini. Natančen popis poslati na: Suler Rajko, Sv. Marijeta na Dravskem polju pošta Rače pri Mariboru. (p)

Prodaja posestva

V sredo, 4. dec. 1940 ob 10 dopoldne bo pri sodišču v Radečah dražba posestva vlož št. 206, 301, 315 k. o. št. Janž in vlož št. 470 k. o. Podboršt, ki obstoji iz pritične hiše z gostilniško obrtjo, gospodarskim poslopjem, svinjakom, sadnim vrtom, ribnika, njiv, travnikov, vinograda in gozda. Prometna vrednost tega posestva je ca. 200.000 din. Natančnejši podatki so razvidni iz spisa J 159-39 pri okrajnem sodišču v Radečah. (p)

Turbinska žaga

novjša, zelo dobro ohranjena, na stalni vodni pogon, z regulatorjem, dvema modernima vencijskama, dvema krožnima žagama, nihhalno žago, dinamo, lastno električno razsvetljavo in prizidanimi stanovanjskimi sobama, 27 KS, ter letne kapacitete 5-6000 m³ okroglovine, v na lesu zelo bogatem kraju Notranjske - se bo prodajala na prostovoljni javni dražbi skupno z vodno pravico, skladiščem 7000 m³ in industrijskim tlom 200 m². Vse tozadevne informacije dobijo interesi pri lastniku, čigar naslov se dobi v upravi »Slovenca« pod št. 17514. (p)

dež, sem se veseljem mislil nanj, ko ga bom našel pri svojem ognjišču. Moja žena se je sicer upirala prevelikemu zaupanju, toda ker je bilo to že v njenem značaju kot protitež moji lahkovernosti, se nanjo nisem preveč oziral.

A naš bolnik se je vsak oam bolje počutil; bil je že tako zdrav, da bi lahko preživel zimo v Parizu, vendar pa ni odptoval. Ta dežela mi je ugajala, vezala ga je nase. Toda zakaj? S čim? Se na misel mi ni prišlo, da bi ga vprašal.

Nekega dne mi je žena rekla: »Poslušaj, Rivals! Naj gospod Nadin, pove kaj misli ali pa naj ne prihaja tako pogosto v hišo; naši sosede so pričeli namigovati na Magdaleno.«

»Magdaleno!... Pojdi no!... Kaj ti pride na misel? Bil sem tako neumno prepričan, da je Nadin zaradi mene ostal v Etiolles, zaradi iger, ki smo jih igrali vsak večer in zaradi dolgih mornarskih pomenkov pri grogu. Tepec! Samo svojo hčerko bi moral pogledati, kadar je on vstopil, videti bi moral kako je barvo spreminjala, kako je hitela z vzenjem, kako tiha je bila kadar je bil on pri nas in kako je vedno prežala pri oknu na njegov prihod. Najhuje na svetu je, kadar človek noče videti in jaz nisem hotel in nisem hotel... Zavedel sem se šele takrat, ko je Magdalena priznala svojo mater, da se ljubita. Magdalena sem poiskal grofa, trdno odločen zahtevati od njega pojasnila.

Pojasnil je in sicer tako preprosto in odkritosrčno, da me je ganilo. Ljubil je mojo hčerko, me prošil za njeno roko in prav nič mi ni prikrival, da bo njegova družina, ki pač vztraja na plemstvu, nasprotovala našim načrtom. Povedal je še, da je toliko star, da lahko dela po svoji volji in da ima že toliko dohodkov, da bosta z Magdaleno, če računamo, da bi tudi jaz nekaj dal, lahko primerno gospodarila. Namisljena visoka razlika v naših

Stavbne parcele

in hiše naprodaj. - Vižmarje 46. (p)

Enonadstropno hišo

z gospodarskim poslopjem, pri Ljubljani, prodam. Poizve se: Bizjan, Zalog 5, p. D. M. Polje. (p)

Vnajem

ISČEJO:
Iščemo

prazne ali urejene prostore za tehnično pisarno, po možnosti s telefonom. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Tine« št. 18115. (m)

Gostilno

na prometni točki vzajem v najem takoj ali pozneje. Jože Kovač - prevoznistvo, Škofja Loka. (m)

ODDAJO:
Prostore za trgovino

dam v najem v trgu Mengša. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17829. (m)

Trgovski lokal

na prometnem kraju oddam takoj. Pogačar, Zs. Siska, Vodnikova št. 106. (m)

Pekarno

v večjem kraju oddam. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (n)

Žago na vodni pogon

turbino, ob državni cesti, po ure ob železniški postaji, oddam v najem. - Zraven je tudi gospodarsko poslopje in stanovanje; žaga je v gozdnem kraju. Ogleda se lahko vsak dan. Naslov: Kincel Angela, Rečica pri Semiču. (n)

Trgovski lokal

lep, poleg Plgovca, oddam s 1. 12. 1940. Informacije daje: I. Knez - Gospodarska cesta št. 1 dvorišče. (n)

Trgovino in trafiko

na prometnem kraju na deželi, oddam v najem. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Promet« št. 17991. (n)

Krojaško delavnico

v industrijskem kraju, dobro vpeljano, stalno delo za 6-8 pomočnikov, oddam v najem zaradi onemoglosti. - Naslov v upr. »Slovenca« pod 18038. (n)

V najem oddam

poljedelsko in vinogradniško posestvo zakonskemu paru. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »V najem« št. 18052. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Boljše stanovanje

na deželi z vodovodom in elektriko, oddam s 1. decembrom. Oman Blaž - Zabliska 26, pri Kranju. (n)

Trisobno stanovanje

komfortno, oddam z decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod 18089. (n)

M.A.N.
MASCHINENFABRIK AUGSBURG-NÜRNBERG A.G.

DIESEL MOTORJI
stabilni in ladijski

PLINSKI MOTORJI
(SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od zastopnika
M.A.G.
ZAGREB Varšavska ul. 11

Mesečno sobo

v novi hiši za Bežigradom, oddam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod 17874. (p)

Opremljeno sobo

oddam. Poizve se v upr. »Slovenca« pod št. 17994. (p)

Prazen kabinet

blizu glavnega kolodvora, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17993. (p)

Sobico z vso oskrbo

oddam v centru. Franja Buh, Gledališka 7-III. (p)

Prazno sobo

poseben vhod, takoj oddam. Stare pravde št. 25, vila Barborič, nasproti Domobranske vojašnice. (p)

STROJI
STROJNO PODJETJE
ING. BORŠTNAR
LJUBLJANA, IV. JERNEJA ST. 18
IZDELUJE
VODNE TURBINE
ZAGE, MLINE, TRANSMISIJE, DVIGALA ITD.

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAZIŠČE

STERILIZIRANO 115°C

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

mesece naj bi stanovala še pri nas, a nato naj bi odšla v Petrograd, kjer čaka Nadina visoko uradniško mesto. Tudi moja uboga žena je končno pričela verjeti in bila vsa vesela.

Ostanek zime smo preživeli v kramljanju in neprestanem dopisovanju. Dokumentov tako dolgo ni bilo! Njegovi starši so se upirali vsaki poroki, a ona dva postajala vedno bolj prijatelja, vedno tesnejša vez je bila med njimi, tako da sem včasih s skruje pomislil: »Kaj, če ookumenti ne bodo prišli? Končno smo jih prejeli: bil je svehjen, čudnih hieroglifov, ki jih ni bilo mogoče razvozlati, rojstni in krstni list, potrdilo o oprostitvi vojaške službe. Najbolj nas je zanimal neki list, poln naslovov, imen in priimkov bodočega zeta: Ivanovič, Nikolajevič, Stefanovič - »Ali imate res toliko imen?« mu je smele se dejala moja uboga hčerka, ki se je čisto na kratko imenovala Magdalena Rivals. Ah! Ta podlež je imel še vse drugačna imena!

Najprej smo mislili, da bi bila poroka sklenjena na svečan način v cerkvi v Tomaža Akvinskega v Parizu, toda Nadin je imel pomisleke, češ da ne gre tako izzivati stare in zato je bil poročni obred popolnoma preprost v Etiolles, tisti majhni cerkvi, ki jo oznaš in ki ima v svojih cerkvenih knjigah zapisano najhujšo in nepopravljivo laž. Kako lepo je bilo tisti dan! Kako sem bil zadovoljen! Kdor hoče to razumeti, mora sam biti oče! Kako sem bil ponosen, ko sem stopal v cerkev s hčerko, ki mi je trepetala pod roko in kako sem bil dolge ob misli: »Moj otrok je srečen, meni velja svojo srečo.« Po masi smo imeli omeni kosilo in potem sta se otroka vsedla v poštini voz in se odpeljala na svojo lepo poročno potovanje. Se zdaj ju vidim, kako sedita v ozadju voza, stisnjena drug k drugemu, oba prežeta od radosti potovanja in svoje sreče: oblak prahu ju je zakril, zaslišalo se je peketanje in udarci z bičem...

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZANTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana

Krojaki šivalni stroj
znamke »Singers«, dobro
ohranjen, ugodno prodam.
Nova trgovina, Tyrseva
36, nasproti Gospodarske
zveze.

Jabolka
sv. Miklavža pa tudi bo-
žice bosta kupila lepa
namizna jabolka v trgo-
vinu Stular, Tyrseva 37 b

Zick-zack šivalni stroj
za večji obrat, ugodno
prodamo. Nova trgovina,
Tyrseva 36, nasproti Go-
spodarske zveze.

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, šutna, nasproti far-
ne cerkve, Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8. (I)

Prodaj
po zelo ugodni ceni ca.
120 komadov celih, malo
rabljenih steklenih posod
(akumulatorske oblike) v
velikosti 29 in pol x 21 x
13 in pol cm ter debeline
stekla 5 mm. — Naslov:
Ljubljana - Vošnjakova
ulica 24.

RABLJENE FOTOAPARATE

tudi posamezne dele, daljnogleda, radio —
kupi in prodaja
FOTOTRGOVINA, Vošnjakova 4, tel. 41-35

Potrebujemo: Leica (elične) zrcalne in male kamere.
Prodamo ugodno: skoraj nov ap. 30/35 za 600 din;
radio 3+1 za 600 din, razne izložbene oma-
rice, zrcala itd.

Nabavite si aparate

dokler jih še imamo iz prve pošiljke po
starih nizkih cenah

Radio Starkel

specijalna trgovina radio aparatov in elek-
tričnega materi ala

Maribor, Trg Svobode 6, tel. 26-85

Železno otroško posteljico

belo, prodam. Naslov v
upravi »Slov.« pod 18041.

Prodaj
dinamo s 150 V, vrtni
stroj (Bohrmaschine) 15
mm. — Naslov v mlekar-
ni, Sv. Petra cesta 53,
Ljubljana.

Stiskalnice za zelje
v prav dobrem stanju,
prodam. Florjancič Julija,
Dravice 287.

Šivalni stroji
znamke Phonix, najboljši
materijal, krasna izdelava,
se še vedno ugodno
kupi v Novi trgovini,
Tyrseva 36, nasproti Go-
spodarske zveze.

Žive pitane kokoši
17 din kg; sveža jajca
720 kom. 1000 din, fran-
ko postaja — razpošilja
plačljivo vnaprej
G. Drechsler, Tuzla.

„VELEBIT“
otroški vozički
ZAGREB, Illica št. 55

Najnovejši modeli, najnižje
cene v specialni in največji
trgovini otroških vozičkov,
Prodaja za gotovino. Prevoz
in omot se ne računa. — Cen-
ik s slikami brezplačno. —
Izrežite oglaš za naslova.

Ovčja kožuhovina

jagencove in ovčje kože
dobite v vsaki količini
najceneje pri Ivanu Bab-
niku, Dobrunje pri Ljub-
ljani.

Trgovci!

Dokler je še prilika se
založite s celimi

orehi in medom

Dobite v
Medarni
Ljubljana, Židovska ul. 6.

Pisalni stroj
znamke »Ideal«, dobro
ohranjen, prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 17875.

Leseno lopo
4 x 8 m ugodno prodam.
Služi za garažo ali pa
shrambo. Frane Berčič,
Stara Loka 18. Šk. Loka.

Prodaj
2 lahka lojrska voza —
samca. Hrovat Jože, Vel.
Mengeš št. 61.

Ročni voziček
(derca), malo rabljen, na-
prodaj. Jožef Ručigaj,
Sr. Jarše 15, p. Domžale.

Peči na žagovino
iz močne pločevine, 10 ur
gorilne 400, 6 ur 300 din
vam dobavlja, dokler je
zaloga. Karl Cizel, kle-
parstvo, Vransko.

200 kg silumina
novega, prodam ugodno
Ludvik Ileršič, Ljubljana,
Cesta 29. oktobra št. 13.
Telefon 37-54.

Gg. frizerji, pozor!
Najmodernejšo haubo iz
ploščatih cev, lavor in
aparati za trajno ondula-
cijo »Saturn«, novo, prod-
am. — Ludvik Ileršič,
Ljubljana, Cesta 29. ok-
tobra 13. Telefon 37-54.

Kožuhovina

po solidnih cenah prispe-
la! Nove izdelke in po-
pravila izvršuje poceni

Julijana Šper
Maribor, Glavni trg št. 9

Ia. bukovo oglje

in oglje iz vejčja, de-
ske 18 cm široke, 24 mm
debele, 4 m dolge; lesne
odpadke iz trdega lesa,
suhe, nudim ugodno po-
stavno Rakek, Jesenice.
Ia. celulozni les. Ponudbe
od nakladne postaje na
upravo »Slovenca« pod
»Stalni odjemalec« 17873.

Dražba lesa

Sumeka uprava razlase-
nih gozdov in Strazi pri
Novem mestu bo prodaj-
ala na javni ustmeni
dražbi dne 10. decembra
1940 ob 11.30 ca.

400 plm bukove hlodovine
na panju

Pogoji, pojava in ti-
skovine so na razpolago
pri gornji upravi.

Vojaški kovčeg

nov, prodaj mizar, Zabjak
št. 14, Ljubljana.

Dokolenice (gamaše)

priloga Ivan Kravos,
Maribor
Aleksandrova cesta 13.

Apneni prah
za gnojenje prodaja Ap-
nenica, Dobropolje. (I)

Šivalni stroj
moderno pokrezljiv, pro-
dam ugodno. — Poljak,
Prisojna 3, dvorišče.

Veliko železno peč
prodam. Ciglarjeva 20,
Moste.

Ženska plašča
bisernico in globok vozi-
ček, prodam. Marencičeva
št. 3.

Večjo količino moke
O-G., Ia., Ia., po mak-
simalni ceni prodam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 17956.

Javna dražba

Dne 30. novembra 1940
ob 9. uri bo v Oplotnici
javna dražba pohištva,
posode, obleke, perila itd.
ter tovrstnega avtomobila
Opel-Biltz.

Šivalne stroje

Vesta, Pfaf, Gritzner in
Anker, radio aparate in
kolesa kupite ceneje kot
drugje pri trdniki Plevel
v Preski pri Medvodah.

Bukova drva

žagana 165 din za meter,
cepljena 177 din dostav-
ljena na dom ter prv-
vrstni trboveljski premog
pri »Putrich«, Dolenjska
cesta 6, telefon 48-55.

Urarsko delavnico

in trgovino zlatnine pro-
dam ugodno. Ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Vpeljana obrt« št. 18068.

Za rejo prašičev

oddaja novo koruzo, ko-
ruzo v storžih, zdroblje-
no koruzo, koruzno kr-
mino moko A. Volk, Re-
sljeva cesta 24, Ljublja-
na.

Pozor!

Več prvovrstnih šivalnih
strojev različnih znamk,
novih in rabljenih, poceni
naprodaj pri Promet,
Ljubljana, nasproti kri-
žanske cerkve. Ogled tu-
di ob nedeljah dopoldne.
Telefon 43-90.

V zalogi imam

malo rabljen lahki Lan-
dolet, druge vozove in
samokolnice. — Terlep
Matija, kovaštvo in ko-
larstvo, elektrovarilnica,
Ljubljana VII., Sv. Jer-
neja cesta 9.

»Anker« šivalni stroji

so najboljši za šivilje,
krojače, čevljarje; tudi
za entlanje z dvema igla-
ma. — Malo rabljeni z
okroglim čolnikom ved-
no na zalogi. — Prodaja:
»Triglav«, Resljeva 16.

2 pisalna stroja

(Standard in Portablet),
najnovejše tipe, popolno-
ma nova, zaradi likvida-
cije poceni prodam. Ko-
vaci, Ciglarjeva št. 11.

Jajca

Vsak dan sveža kupite v
trgovini Čuček, Sv. Pe-
tra 13.

Krompir

zdrav, odbran jedilni po
1.40 din za kg oddaja,
dokler traja zaloga A.
Volk, Ljubljana, Reslje-
va cesta 24.

Stroj za prevleko gumbov
z blagom »Astor« z vsem
orodjem, za vse velikosti
in fasono gumbov ter več
tisoč gumbnih delov, no-
vo, poceni prodaj: Lud-
vik Ileršič, Ljubljana —
Cesta 29. oktobra št. 13.
Telefon 37-54.

Čitajte »Slovenca«

Radio

Tricevni radio
dobro ohranjen, prodam.
Rimska cesta 5, dvorišče,
Pangerc.

Tricevni radio aparat
poceni prodamo. — Nova
trgovina, Tyrseva c. 36,
nasproti Gospodar. zveze.

Živali

Prodaj lovskega psa
pitčarja, dobro dressira-
nega, starega 4 leta, za
1200 din. Ogled: Vavpo-
tič Miha, Kamnik.

Par trpežnih konj

po 6 let starih, prodam.
V okolici Ljubljane. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 17883.

Dobrega čuvaja

dressiranega psa, volčja-
ka, bernardina ali ilir-
skega ovčarja ali pa tudi
druge pasme, kupim. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Zanesljiv čuvaj« št.
17965.

Konji naprodaj

trije bele, eden pa rdeče
barve, na javni sodni
dražbi 28. novembra t. l.
ob 12 na Jesenicah, Kr.
Petra cesta 10.

+

Zapustila nas je ljuba mama, stara ma-
ma, sestra, tašča, svakinja in teta,
gospa

IVANA ŽOHAR

v 48. letu starosti. Pogreb drage pokoj-
nice bo v nedeljo, dne 24. novembra
ob 3 popoldne v Zal. kapelice sv. Kri-
štofa, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 23. nov. 1940

Draga, Silva por. Vozelj, hčerki;
Milan Vozelj, zet; Metka, vnukinja
in ostalo sorodstvo

Glasba

JOS. FLEISS
LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZANTEVAJTE CENIK

KLAVIRJI

pianini, harmoniji:
STEINWAY & SONS,
BLOTHNER, BÖSEN-
DORFER, FÖRSTER,
HÖLZL, BECHSTEIN

so nesporno najboljše
fabrikati na svetu.

Dobite jih le pri trdniki

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana

Aleksandrova cesta 7

Majhni obroki, nizka iz-
po-jevalnina. Tudi pre-
igrani klavirji na zalogi.
Istotam velika izbira vseh
glasbil, muzikalij in strun.

Pouk

»Française«

donne leçons de conver-
sation. S'adr.: du bureau
du journal sous chiffré:
»Française«.

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

za poklicne šoferje in

amaterje

I. Gaberšček

bivši komisar za šofer-

ske izpite

Kolodvorska ulica št. 43

Telefon 28-28

Lah

Lepo uspela medklubska brzoturnirna tek-
ma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze je
dala klubom novih pobud k šahovskemu ude-
stvomljanju. Najmočnejši klubi v Ljubljani pri-
pravljajo velik turnir najboljših brzoturnirskih
igralcev v Ljubljani, na katerem bodo zmago-
valci dobili lepe nagrade. S tem bo predvsem
članom L. š. k-a in Centralnega šahov. kluba
dana prilika, da merijo spet svoje moči. V
Centralnem šahovskem klubu sta trenutno v
teku dva turnirja. V pokalnem turnirju, na
katerem igrajo le prvoturnirski klubovi igralci,
je po prvi polovici turnirja v vodstvu Jože
Šiška pred Furlanijem in Sorlijem. Pričakovati
je, da bo v drugi polovici prišlo med temi
tremi do hude borbe za končni rezultat. Na
turnirju za ostale igralce sodeluje 18 klubovih
članov, ki se bore za pravico udeležbe na glav-
nem turnirju za klubovo prvenstvo. Oba tur-
nirja sta prinesla v klubovo udeleževanje ve-
liko razgibanost, katere ostali klubi letos še
niso dosegli.

V Krakovu je v teku pomemben mojstrski
turnir, katerega se udeležujejo: Richter, Kie-
ninger, Bogoljubov, Rellstab, Gilg, Blümlich, Ei-
singer, Kohler, Moss, Ahues, Lokvenz in Mül-
ler. Po prvih kolih je že bilo več presenečenj
in je postal velemojster Bogoljubov na 3.-4.
mestu, očem je nemški prvak Kieninger celo
padel na zadnje mesto. Do konca turnirja se
obeta še napeta borba.

Iz letošnjega nemškega turnirja, igranega
v juniju v Berlinu v spomin nemškega mojstra
Schlaga, je današnja kratka, a zelo borbeno
partija.

Rellstab — Novarra

1. Sg1—f3, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3.
Sb1—d5, d4—d2 (po ovinkih je nastala pozi-
cija iz odklonjenega damskega zambita), Sb8
—d7 (tukaj je možno tudi c7—c5, kar vodi do
napete igre, ker ima črni v poziciji po cxd5,
Sxd5, e2—e4, Sd5xc3, bxc3, cxd4, cxd4,
lf8—b4+ itd. sicer težko, a ne brezizgledno
igro); 5. e2—e3 (tako je igral z uspehom Bo-
tvinik v znameniti partiji z Aljehinom v Avro-
turnirju. V običajne variante damskega gam-
bita vodi Lc1—g5. V poštev prihaja tudi c4x
d5), lf8—e7; 6. b2—b3 (beli mora pripraviti
razvoj svojega damskega lovca, ker je prodor
e3—e4 težje izvedljiv), 0—0; 7. Lf1—d3, c7—c5
(črni je izvedel to važno potezo in ima beli le
še malo prednost v tem, da stoji njega damski
skakač aktivneje, kot črni na d7); 8. 0—0, b7
—b6; 9. Dd1—e2, c5xd4 (ta poteza ima svojo
slabo stran v tem, da odpre belemu »e« linijo
in s tem jača beli napad. Boljše bi bilo takoj
Lc8—b7); 10. e3xd4, Lc8—b7; 11. Lc1—b2, Le7
—d6 (črni čuti, da je postal slabši v središču
in se pripravlja na obrambo z upanjem, da bo
mogel event. dobiti protiigro v napadu na bele
kmete v središču); 12. Sf3—e3, Ta8—c8; 13. f2
—f4! (s to potezo beli bistveno podpre napad
na črno kraljevo krilo), d5xc4; 14. b3xc4, Ld6
—b8; 15. Ta1—d1 (grozilo je Sd7xc5 itd. s proti-
napadom), Tf8—e8; 16. Dc2—f2, Sd7—f8; 17.
f4—f5, a7—a6; 18. Sc3—e2, Dc8—c7 (s to potezo
si črni ne pomaga. Ni šlo Lb7—c4 zaradi Txc6
itd., pač pa bi bilo treba poskusiti Lb8—a7, kar
bi dovoljevalo črnu na Df2—h4 odgovor Sf6
—e4); 19. Df2—h4, Te8—d8; 20. Se2—g3, Dc7
—e7; 21. f5xc6, f7xc6; 22. d4—d5! (s to potezo
beli krasno demonstrira silo svoje pozicije. Na
e6xf5 bi sledilo Sg3—f5 in črni kralj je v
ognju belih figur. V poštev je prihajal sedaj
za črnega odgovor b6—b5), Sc8xd3? (to beli
učinkovito ovzre); 23. Tf1xf8+!, Kg8xf8 (na
druge poteze je črni takoj mat); 24. Sc5—g6+!
in črni se je vdal, ker je na hxc6 mat v dveh
potezah. Precizno vodenje napada belega v tej
partiji zasluži priznanje.

Vilo v Ljubljani

kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca«
pod »Takoj« 17.969.

Posteljno perje

Po Din 12—, kemično čiščeno Din 14—
Perie od puranov, čehano po Din 29—
Čehano in kemično čiščeno 39—
Na roko čehano in kemično čiščeno 60—
Mešano gosje, čehano 65—
Pol puh, beli 150—
Sivi gosji puh Din 120—, prima 195—
Beli gosji puh 175—, 240—, 280—, labud puh 360—
Vzorce brezplačno dobite pri
samo Glavni trg 24, Maribor **LUNA**

Frtaučku Gustl ma beseda

U tistih Mlakar-
jujev spumineh, ke
sa zdej enkrat ven
pršli, sem unkat brau,
kuku se prtužuje čez
tu, de prouzaprou še
zdej nima prou ta
prauga pukoja, že
prou je že precej in
čas ukukujen. Jest
nu tu verjamem, ke
more bit res hedu za
čluevka, če more tul-
ka časa čakati na tist
resničen pokoj, de ga
udpeleja ke gor pre-
ke žalam. Tam s eden
sele kar zares lohka
vorenj uddahne. Seer
se pa na gudi sam ges-
pu de Mlakari tku
Tud men se na gudi
nč drgač. Kulk eneh
let sem tud jest že u
pukoje, pa še don-
s nimam prou ta
prauga pukoja. Kar
zmeri morem ke
ukul brklad, de m
ni doučhas. Sej
veste kuku je, če se
eden dela prvad na
more pučivat in pa
doučhas predajat.
Tku je holt na svet,
pa prou nč drgač.
Sej še krave lde tul-
ka časa mouzeja,
dokler dajeja še
kej mleka ud sebe.

Jest dam drgač
gespu de Mlakari
čist prou, de se čez
tu prtužuje, ampak
secat mu ni glih
treba zavle tega. Ne
pomisli, de sa tist
še veči revež in še
večja usmiljena ure-
den, ke sa prou-
zaprou tud u puko-
je, ampak pukuj-
nine nimaja prou
nubene, al pa tku
mlejna, de pr ta
narbulž vol na mor-
ja ud ne ne žiut ne
umrt. Tak upu-
kujenci se tud na
useh konceh in kra-
jih prtužujeja, pa
jim tist, ke b jim
lohka pumagal, no-
čja pumagal, tist ke
b jim rad pumagal,
jim pa na morja. Tem
more bit na svet res
hedu. Takem sru-
makem druza na ka-
že, koker de še
tul-ka časa putre-
peja, de jih bo Buh
k seb puklicu.

Na unmu svet jim
pa na bo treba prou
nubenga pumanjka-
jna trpet.

Cakte, vam bom
jest zdejla en tak slu-
čaj puvedu, ke sma
že glih pr penzjoneh.

Zdej pred kratkem
en dan sva sedela z
enmu mojm znancom
u Zvezd šk p na en
klop, pree zraven
tiste kapelee, ke ure-
me kaže. Ta moj
znanec m je strašen
jamru čez pumanj-
kajne, ke ga more
trpet zavle preme-
hne pukujnine. Prou
u srce se m je ta re-
vež zasmilu, ke sem
ga puslušu. Pravu m
je, de tku strašne
dragine, de usak me-
sec pu kile dol uzame,
če prou je skori pu
soja žeulejna plačovu
in en tak fond, al koker
se že prau takem
organizacijam, ke ub-
lebujeja, de boja na
starost že zajne sk-
rbel. »Noja,« m je
reku, »dokler še ni
blu tku strašne dragi-
ne, koker je zdej, sem
že še s soja famija
shaju za sila. Udkar je
usak dan veči dragi-
na, pa na morem
nekamer več naprej
še cigaret s na morem
več prvošt, ke sa m
ble še edina tulaba u
žeulejn. Al b na blu
bi kršansk, če b nam
rajš penzjone mal
pusluš, koker pa, de
take palače zida-
ja, de b tistem gos-
pod

FIGE

za žganjekuho

dobite po ugodni ceni pri trdki
Ant. Krisper - Coloniale
Ljubljana, Tyrševa cesta 31

Inserirajte v „Slovenču“!

Lastnikom parnih kotlov in rezervoarjev

vključno naznanjam, da izvršujem vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor: razpoke, korozije itd. strogo strokovnjaško in po najnižji ceni. -- Prepričajte se!

Se priporoča

Josip Bezica

pooblaščen mojster za popravila parnih kotlov
Ljubljana - Moste, Pokopališka ulica 14

Razglas

Centralna uprava humanitarnih skladov pri prometnem ministru v Belgradu bo imela 15. jan. 1941 prvo ponudbeno licitacijo za zidavo nove bolnišnice na Pašinem brdu v Belgradu.

Licitacija bo v pisarni Centralne uprave humanitarnih skladov v palači prometnega ministru III. nadstropje soba 542 a.

Varščina se položi v smislu člena 88. Zakona o državnem računovodstvu razmerno s ponujeno vsoto do odrejenega dne do 10 dopoldne pri blagajni Centralne uprave humanitarnih skladov v palači prometnega ministru III. nadstropje soba 544, kjer se lahko kupi tudi elaborat za licitacijo.

Vsak ponudnik je dolžan pri oddaji zapečatenih ponudb pokazati licitacijski komisiji vse potrebne listine (o plačnem davku, potrdilo gradbenega ministru, da se sme udeležiti licitacije, potrdilo inženirske zbornice o sposobnosti za licitacijo in verz o položeni varščini).

Ponudniki morajo v svoji ponudbi računati z ugodnostjo brezplačnega prevoza za material na progah, ki so v državni eksploataciji do Belgrada.

Iz pisarne Centralne uprave humanitarnih fondov k. C. U. št. 6199-40.

Zahvala

Vsem, ki ste nas tolažili ustmeno in pisмено ali na kakršen koli način izkazali svoje sočustvovanje ob neizmerni boli, ki nas je zadela z izgubo ljubljene hčerke

VALČKE KUNSTELJ

se vsem iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala gg. zdravnikom dr. Robert Neubauerju, šef-zdravniku na Golniku, dr. Mavriciju Rusu, mestnemu fiziku, dr. Fr. Kušarju in dr. Prodanu.

Zahvaljujemo se čč. duhovščini in pevcem, cerkvenim in električnim cest. železnice za ganljivo petje žalostink, vsem darovalcem vencev, šopkov in cvetja ter vsem, ki ste pomagali ob času boleznin in smrti, vsem, ki so se v tolikem številu udeležili pogreba. — Še enkrat vsem naša najiskrenejša zahvala.

Ježica, 23. novembra 1940.

Družina Kunstelj

Zahvala

Vsem, ki ste nam ob bridki izgubi našega predobrega moža, očeta, brata, svaka, strica in bratrance, gospoda

Jakoba Zakotnika

stali kakor koli ob strani, izražamo našo globoko zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, gg. zdravnikom za požrtvovalno pomoč, darovalcem krasnih vencev in šopkov in vsem, ki ste nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, dijakom VIII a razreda III. drž. realne gimnazije in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 23. novembra 1940

Zalujoči ostali

Zahvaljujem se

vsem dragim sorodnikom, znancem in onim, ki so mojo drago nepozabno soprogo, gospo

Nelly Alexandrovits roj. Podkrajšek

spremili na njeni zadnji poti. Posebno izrekam svojo globoko občuteno srčno zahvalo vsem darovalcem vencev in cvetja in prosim vse, da mi oprostite, ker se jim zaradi bolezni ne morem osebno zahvaliti

Hvaležni

Anton Alexandrovits, major v pok.

Velika hiša s trgovskimi lokali

v prometni ulici mesta Celja naprodaj. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Naložitev kapitala«.

Auto-motor

Tovarni »Opel Blitz«

3 in pol tonski, vožen 21.000 km, guma prvovrstna, prodam. Kovač Jože, prevoznik, Škofja Loka. (f)

Motor s prikolico

za prevoz blaga, 550 cm. Ariel, prodam ali zamenjam vse skupaj za lažjega do 250 cm. Tovarniška 13, Zelena jama.

Dobavni avto

nosilnost 700 kg z dobro ohranjenimi gumami in 2 prikolici 3500 kg brez gume naprodaj. Ponudbe v upravo »Slovenca« Maribor pod »Avto 1305«. (f)

Bencinski motor

v brezhibnem stanju — znamke »original« Slavia 5—7 ks, stabilen ter montiran na vozu, pripraven za vsako uporabo, prodam, zaradi preureditve obrata na električen pogon. Mizarstvo Vrhovec, Bevk - Vrhnika. (f)

Osební avto »Fiat«

prodam ali zamenjam za pohištvo. M. Pleterški - Cerklje ob Krki. (f)

»Fiat« Balilla

4 sedežni, skoraj nov — ugodno naprodaj. Kraljič Ljubljana, Gosposvetska 1

Motor »DKW«

mali, dobro ohranjen, kupim. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18070.

Ardie« 250 cm

kot nov, vožen 3000 km, zaradi odpotovanja ugodno prodam. Kristof Jože, št. Vid pri Stični. (f)

Diamant motorno kolo

»Sachs« strojem, 2,25HP, malo vožen, v najboljšem stanju, prodam. Kaminik, Graben št. 25. (f)

Avto

1,7 tonski, v brezhibnem stanju, prevozil 9585 km, poraba bencina 15 litrov, zelo pripraven za trgovce in mesarje, prodam. Poizve se: Miha Vojska, Rodica p. Domžale. (f)

Še en mizarski stroj

univerzalni, »Standard«, 610 mm skobelne širine, je na poti iz Nemčije po stari valuti nemške marke. Ludvik Bersič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon št. 37-54.

Razno

Poročne slike

najlepša izdelava, po se starih cenah pri: Foto Pavlovčič, Poljanska 12.

Maserka

dipl. za zdravniško masazo, se priporoča. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridem na dom« št. 17985.

Premog

koks, drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 3

telefon 20-59

Postrežba brezhbna

1. Krepi rast las
2. Prihaja izgine, lasje ne izpadajo
3. Ugonablja za lase škodljive parazite

Trilysin na znanstveni podlagi izdelan tonikum za porast las, uživa svetovni sloves. Zahtevajte, da se Vam pošlje brezplačno naša brošura: »Navodila za nego las s Trilysinom«.

Mr. OTO M. JAKSIČ, ZAGREB
Mažuranića trg 5.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Ali se hočete svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, tiganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopanjujejo.

Nudim Vam

zdravino, sečno kislino razkrajajočo, izmenno snovi in izločevanje pospešujočo

domače zdravljenje s pijačo

ki se na umeten način povsem naravno sestavlja iz nekega blagodejnega zdravilnega vreca, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bo nim ljudem. Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih vseh držav obstoječih skisadiš povsem zastoni in franko poučno razpravo. sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem naglem delovanju.

Postno zbiralno mesto: Pannonia-Apotheke, Budapest 72
Postfach 83, Abt. H. 303.

PO DOLGEM TRPLJENJU JE ODŠEL K VSEMOGOČNEMU PO
PLAČILO NAS ZLATI ATA, GOSPOD

ANTON JURC

SPREVEDNIK DRZ. ZELEZNIC

NA ZADNJI POTI GA SPREMIMO V NEDELJO, 24. NOV.,
OB STIRIH POPOLDNE V ZAL. KAPELICE SV. PETRA, NA
POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

LJUBLJANA, 23. NOVEMBRA 1940

PAVLA, ZOFKA, TONCEK, ZALUJOČI OTROCI — SIROTE

Svojcem, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je naša ljubljena mama, gospa

Frančiška vd. Tavčar roj. Osana

danes po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila. Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek, 25. novembra ob 3 popoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopališča.

Sv. maša zadušnica bo v torek, 26. novembra ob pol 7 v župni cerkvi v Celju.

Trst, Barkovlje, Celje, dne 22. novembra 1940.

Zalujoče hčerke Julijana, Ana in zet Franjo Starec

Zapustil nas je 21. novembra za vedno naš prisrčno ljubljeni soprog, sin in nečak, gospod

Ciril Peče

kapetan I. klase — pilot

Nepozabni pokojnik je bil položen k večnemu počitku, dne 23. novembra 1940 ob 3 popoldne v Kraljevem

Ljubljana — Kraljevo, dne 24. novembra 1940

Globoko žalujoče rodbine Peče, Alešovec, Bunjak

ZNIŽALI SMO CENE

DA VKLJUB DRAGINJI OMOGOČIMO NAKUP VSAKOMUR,
PRED NAKUPOM ZAHTEVAJTE NAŠO PONUDBO
OBRATNIKI, TRGOVCI IZREDEN POPUST!

ŽIME

POHITITE DOKLER TRAJA ZALOGA
NEVESTAM SAMO PRAKTIČNO DARILO!

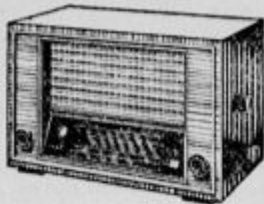
„ŽIMA“, TYRŠEVA 37 LJUBLJANA

KDOR NE VERUJE

naj se osebno prepriča o pristni kvaliteti pravih dalmatinskih in domačih vin
iz zaloge vinske veletrgovke Klarič in Petrič iz Sušaka, katera se točijo v

gostilni »Dalmacija«, Kranj, Gorenja Sava 15
Prvovrstna kuhinja. Vsak četrtek in petek sveže morske ribe. Cene zmerno

Za obilen obisk se priporoča **MIRKO LOZIC**, gostilničar.

Saba Radio

Preciznost in kvaliteta
Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče

Radio Bremec — Celje

Zastopniki:
L. C. Kotar, Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
Radio Luški, Maribor, Koroška cesta 11
Radio Zupan, Moistrana
Edvard Fischbacher, Trbovlje

**Bolniška blagajna Trgovskega bolniškega
in podpornega društva v Ljubljani**

razpisuje v »Službenem listu« k. r. banske uprave dravske banovine z dne
20. novembra 1940 št. 93

**mesto pogodbenega zdravnika
za kožne in spolne bolezni**

v Ljubljani. Mesečni honorar znaša 2300 din. Prošnje je vložiti do 10. decem-
bra 1940 do 12 opoldne. — Podrobnejši pogoji in navodila so na razpolago
v uradnih prostorih Blagajne, Tyrševa cesta št. 5-I.

**Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II**

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
dela, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjene galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

**Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**

Razno

Gumblince, gumbce, plise,
monogramne, entel, ažur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica

nasproti hotela Union
Vezanje perila, krasna
predtiskana žen. roč. dela

Brezplačno zavojček

Dostalovega toaletnega bi-
sera na poskušanje. Uspeh
po prvi uporabi. Koža
obrazov in telesa ostane
čista, zdrava in mlada.
Mozoljci, ogreli, nečistost
obrazov izginejo. Pošljite
za stroške 3 din v znam-
kah. »Kemikalijska«, Novi
Sav 144. V apotekah, dro-
gerijah originalni karton
stirideset dinarjev.

Novi naslov:
Frančiškanska ul. 3.
Telefon 45 13

Krojači!

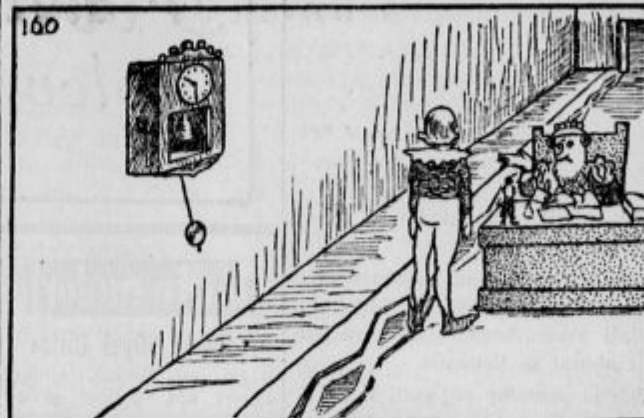
Izšla je knjiga modernih
moških krojev s 50 slikami
raznih konstrukcij,
tabel in navodil. — Lahko
opis izdelovanja. Neob-
hodno potrebna vsem
krojačem, ki se žele iz-
popolniti v modernih
krojih. Cena knjige 50
din. — Kdor pošlje denar
naprej, dobi knjigo fran-
ko. — Razpošilja:
»RUBENS«
umj. nakl. zavod, Zagreb,
Tomčeva 4 (Bregovita).

OKAMA MAZILO
Iz zdravilnih zelišč. — Ca-
dovit uspeh pri ranah, ope-
klinah, ožuljenjih — volku —
turih in vnetjih itd. za nego
dojenčkov pri kožnem vnetju,
izpuščaji in hrastah na te-
menu, za razpokane prsne
bradavice. Dobi se v lekar-
nah in drogerijah.

Otroški kotiček**Mihčeve čudovite dogodivščine**

(159) Mihec je stal na kraljevi
roki, kralj pa je venomer nekaj
godel. Gotovo je hotel kaj zve-
diti, a ga Mihec ni nič razumel.
Nato ga je knez postavil na svojo
pisalno mizo.

(160) Nastavili so ga za zvonar-
ja v uri kraljeve delovne sobe.
To pa za kazen, ker se je nekaj
pregrešil.

Razglas

Občinska uprava v Košakih bo na podlagi
sejnega sklepa z dne 5. novembra 1940 prodala
občinsko nepremičnino vlož. št. 7 k. o. Košaki —
obremenjeno z dosmrtnim prevžitkom — najvi-
šjemu ponudniku.

Nepremičnina obstoji iz parcele št. 59 k. o.
Košaki, t. j. stanovanjsko hišo št. 6 Košaki ter
vrta parc. št. 51-1 in 51-2 k. o. Košaki v izmeri
5x15 m². Glasom regulacijskega načrta mesta Ma-
ribor predmetne parcele niso zazidljive.

Pismene ponudbe se naj vpošljejo do dne
15. decembra 1940 občinski upravi v Košakih.
Podrobna pojasnila se dobe v občinski pisarni.

Uprava občine Košaki - Maribor.

Dekoracija!
Montiranje zastorov!
Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana
Sv. Petra cesta 17
Telefon 20-42

Zaloga najmodernejših
Couch-zof, otoman, vseh vrst foteljev in žimnic.
V zalogi vedno žima, gradl za modroce ter blago
za prevleko pohištva.
Konkurenčne cene! Solidna izdelava!

ZAHVALA

VSEM, KI STE SOČUSTVOVALI Z NAMI OB IZGUBI NAŠE NAJDRAŽJE,
LJUBLJENE MAME, GOSPE

FRANČIŠKE ZAJEC

JI POKLONILI TOLIKO LEPEGA CVETJA IN JO SPREMILI NA NJENI
ZADNJI POTI — NAŠA NAJISKRENEJŠA IN TOPLA ZAHVALA

V LJUBLJANI, 24. NOVEMBRA 1940

ZALUJOČI RODBINI
ZAJEC - PIRŠ

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, brata, strica, gospoda

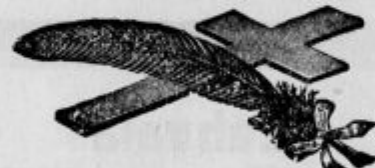
Kornelija Igliča

šolskega upravitelja v pokoju

z nami sočustvovali in izkazali nepozabnemu pokojniku toliko spoštovanja in ljubezni,
izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini za tolažilne
obiske v bolezni, gg. zdravnikom za njihov trud, šempetrskemu odseku ZFO v Ljubljani
za častno stražo in spremstvo, gg. govornikom za globoke in krasne govore ob odprtem
grobu, zastopnikom društev od Sv. Helene za zadnji pozdrav, vsem stanovskim tovarišem
in tovarišicam in njegovim zvestim sošolcem ter vsem prijateljem in znancem za so-
udeležbo pri pogrebu; prav posebno zahvala še Trojičanom, Križevcem in Dolšanom
za toliko počastitev blagega pokojnika na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Končno
iskrena hvala vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja. — Vsem: Bog plačaj!

Dolsko, Ljubljana, dne 22. novembra 1940

Žalujoči ostali

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš iskreno
ljubljeni sin, soproga, oče, oziroma brat, gospod

**Adamič
Vekoslav**

veletrgovec in poručnik v p.

v soboto, dne 23. t. m. ob 8 zjutraj, previden s tolažili
sv. vere, mirno in Bogu vdano umrl.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 25. no-
vembra 1940 ob 3 popoldne, izpred hiše žalosti Sv. Petra
cesta 31 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. novembra 1940.

Adamič Helena, soproga;

Helica, hčerka — Gojko, Ivo, Stojan, sinovi — Barbara
Adamič, mama — Anton Adamič, industrijalec in vele-
trgovec, Ivana Adamič poročena Rudolf, Julči Adamič
poročena Grčar, Mici in Betka Adamič, bratje in sestre
ter ostalo sorodstvo.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Vsebinsko dajeta preteklemu tednu dva dogodki, na vojaškem polju grško-italijanski boji ki so se z vso srditostjo prenesli na albansko ozemlje, na političnem polju pa močna diplomatska ofenziva veseli osiše za pridobitev nekaterih držav, da pristopijo k trozvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Pregled po bojiščih

Na angleško-nemškem bojišču so boji ohranili isti okvir: Vsakodnevni in vsakodnevni nemški napadi na Anglijo, vsakodnevni angleški letalski napadi na Nemčijo. Toda v noči od torka na sredo je nemški napad zavzel velikanski obseg, ko je po uradnih poročilih napadlo angleško industrijsko mesto Birmingham pol tisoč nemških letal, ki so zmetali na mesto 50 vagonov razstrelilnih snovi. V noči od srede na četrtek so angleška poročila javila doslej najhujši angleški napad na nemško porušeno pristanišče Duisburg-Ruhrort, ki so ga kot prometno središče nemškega industrijskega Porurja angleški bombardniki bombardirali 6 ur. Angleška vlada se sprašuje za sredstvom, s katerim bi mogla preprečiti nočne napade, ki povzročajo veliko škodo.

Na angleško-italijanskem bojišču se niso dogodili posebni dogodki. V Afriki je delovalo obojno letalstvo in je prišlo do večjih skupinskih bitk med obojnimi letalstvom. Na suhem so poročila javljala samo manjše praske med patrolami tako na sudansko-abesinski, kakor na egiptsko-libijski meji. Na tebojišču so v teku priprave za velike boje.

Na grško-italijanskem bojišču, kjer se na strani Grkov udeležuje tudi angleško letalstvo, so Italijani pod poveljstvom novega poveljnika svoje armade generala Sodduja odredili preureditev svojih položajev in pripravljajo veliko ofenzivo. V okviru teh preurejevalnih premikanj so prepustili Grkom albansko mesto Korčo, ki leži 30 km globoko v Albaniji, ter se umaknili tudi na jugu do okoli Argirokastro. Grške čete so spet zasedle vse grško ozemlje in se boji sedaj razvijajo že samo na albanskem ozemlju, v katerega prodirajo Grki v treh smereh.

Na morjih niso bili javljeni nobeni posebni dogodki. Nemška borba proti angleškemu trgovskemu pomorskemu prometu pa traja dalje na vseh področjih okrog Anglije, vendar pa prihajajo v angleška pristanišča še redno konvoji trgovskih ladij.

Politični pregled

Nemško-italijanski vojni načrt proti Angliji predvideva napad s klesčamic na Egipt, z zavzetjem katerega od dveh strani bi bila angleška moč v Sredozemlju strta in bi nastal velik evropsko-sredozemski prostor, nad katerim bi neomejeno gospodarili velesili osiše. Izvedba tega vojnega načrta pa nalaga velesilam osiše nalogo, da ga pripravita tudi z diplomatskimi sredstvi. Dobiti namreč morata možnost, da prideta s svojimi četami do Turčije, katero bi potem postavili pred izbiro, da se ali prostovoljno odreče angleškemu zavezništvu in velesilam osiše omogoči oboženo prehod skozi Malo Azijo v hrbet Egipta, ali pa da se izpostavi nasilnim ukrepom. V preteklem tednu so diplomatske predpriprave dosegle velik razmah. Tako se je slovesno pridružila trojni zvezi Madžarska ter s tem prevzela nalogo in dolžnost, da svoje zavezniške poopira z vsemi sredstvi, tudi z vojaškimi, ako bi se zgodilo, da katerega od sedaj netojskujajoča se država pride v oboženo spor s zavezniški trozvezi. Madžarskemu zgledu bo, odnošno je že sledila tudi Rumunija, katere voditelj general Antonescu se nahaja v tem namenu v Nemčiji. Za Rumuni se bodo priključili trozvezi tudi Slovaki in je slovaškemu ministrskemu predsedniku Tuki naročeno, naj se javi v Berlinu v ponedeljek. Veliko senzacijo pa je vzbudila novica, da pridejo prihodnje dni v Nemčijo tudi bolgarski državniiki, ki bodo podpisali pristop Bolgarije k trozvezi, kakor se je baje obvezal bolgarski kralj Boris, ki je preteklo nedeljo v največji tajnosti odletel k nemškemu državnemu kancelarju Hitlerju v Berchtesgaden. S pridobitvijo Madžarske, Rumunije in Bolgarije v objem trozvezi, imata velesili osiše možnost, da s svojimi četami prideta do Crnega morja, do Dardanel in do Egejskega morja, torej neposredno pred Turčijo, kakor je bilo zgoraj omenjeno.

O Sovjetih v zvezi s to nemško-italijansko diplomatsko ofenzivo proti Carigradu, nismo slišali nič, razen namigavanj v carskih listov, da so Sovjeti Nemčiji dali prvo roko pri izvajanju njenih načrtov v Rumuniji in v Bolgariji. V Turčiji, ki je zaveznica Anglije, so v zvezi s temi dogodki, katerih pomen je turški tisk takoj razumel, začeli z obrambnimi ukrepi velikega obsega.

Turški listi pa pišejo, da bo Turčija šla takoj v vojno, če se kdo dotakne njenega živ-

ljenjskega prostora, pa naj se potem zgodi kar hoče. Turčija z veliko pozornostjo gleda na Bolgarijo in je po pisanju listov verjetno, da bi Turčija smatrala že za ogrožanje svojega življenjskega prostora, ako bi šla Bolgarija sama v vojno, ali če bi kateri drugi tuji državi dovolila, da sme na njeno ali skozi njeno ozemlje pošiljati svoje vojaštvo.

Diplomatično delovanje Nemčije na evropskem zahodu, to je pri Španiji in Franciji se razvija istočasno, le da je razvoj nekoliko bolj počasen, ker je za dokončni uspeh potrebno, da se Španija in Francija najprej med seboj sporazumeta, razčistita vse svoje spore in napravita čiste račune, h katerim spada tudi morebitna odcepitev kosa francoskega Maroka. Šele potem bi bilo pričakovati pristopa Španije in morda celo Francije k trojni zvezi.

Iz Amerike smo čuli ponovne Rooseveltove izjave, da bo Amerika dala vso pomoč Angliji in da je stvarno ameriška pomoč doslej že višek, kajti industrijskega napora ne bo več mogoče zvišati. Angleško-ameriško sodelovanje je očito na Daljnem vzhodu, kjer bi Anglija rada dobila pod svoje nadzorstvo južni del francoske Indokine s pomočjo Siama — svojskega zaveznika — in kjer se Japonska očividno pripravlja, da bo začela z novimi osvojitvami na škodo francoske Indokine ter Nizozemske Indije.

Notranji pregled

Razburjenje zaradi bombardiranja Bitolja se je poleglo. Tuja letala so sicer še celo ta teden nekaj kratov plula nad našim ozemljem, ne da bi bilo mogoče dognati, čigava so bila. Naša letala in protiletalske baterije pa so takoj nastopile in tuja letala pregnala. Gleda bombardiranja dne 5. t. m. pa je preiskava dognala, da so bila letala italijanska, ki pa so dočela po pomoti zašla nad Bitoljo ter ga bombardirala, meneč, da je sovražno grško ozemlje. Italijanska vladja je izrekla naši vladi obžalovanje zaradi tega dogodka ter izjavila svojo pripravljenost, poravnati vso škodo. S tem je ta dogodek, ki je vso našo javnost močno razburil, poravnal in mirno sožitje med obema sosedoma je zavarovano.

Komaj je bilo končano to vprašanje, že se je v Crni gori zgodila druga nesreča, pri kateri pa naši državljani niso bili prizadeti. Dne 18. t. m. zgodaj jutraj sta nad Crno goro leteli dve tuji letali, kakor se je pozneje ugotovilo, sta bili an-

gleški. Ker je bila tema, sta letali zašli nad črnogorske gore. Pri tem je eno zadelo v goro in se razbilo, medtem ko je drugo plulo naprej. Ker je razbito letalo nosilo s seboj mnogo bomb za bombardiranje italijanskih postojank v bližnji Albaniji, so se pri padcu bombe raztresle in raznesle letalo in ljudi v njem. Kakor se je pozneje dalo dognati, je bilo v letalu pet ljudi, ki so bili vsi takoj mrtvi. Poleg angleškega pilota in drugih angleških častnikov in vojakov se je v letalu vozil tudi ameriški častnik, ki je bil seveda tudi ubit. Vse so pokopali v Podgorici.

Tretji odmev vojne v naši bližini pa je poročilo iz Dubrovnika, da je razburkano morje te dni vrglo na suho mnogo ostankov nekih potopljenih ladij, več min, splavov, rešilnih obročev ter tri trupla. V truplih so spoznali dva italijanska mornarja ter enega italijanskega topničarja. Vse tri so pokopali v Dubrovniku. Pogreba se je udeležil italijanski konzul, kakor se je pogreba angleških vojakov v Podgorici udeležil angleški konzul.

To so dogodki, ki nas spominjajo, da se okoli in okoli nas sosednji narodi vojskujejo med seboj za življenje in smrt. Mi pa smo, hvala Bogu, doslej bili še obvarovani te nesreče. To je tudi zasluga naše modre zunanje politike, ki izvaja najstrožjo nevtralnost. Mi nikomur nič nečemo, od nikogar nič ne zahtevamo. Zahtevamo edino le mir in spoštovanje naših meja in naše svobode. V odločni volji, vse storiti za ohranitev miru in svoje države, smo si edini vsi Jugoslovani kakor en mož. Te dni je hrvaški ban v Medmurju in hrvaškem Zagorju govoril kmetom, da je dolžnost vsakega Hrvata braniti Jugoslavijo, kakor bo vsak Jugoslovčan branil Hrvatsko. Prav tako misli danes vsak Srb, tako misli tudi vsak Slovenec. Če bomo složni in polni tega duha, bomo tudi mir laglje ohranili.

Važno vprašanje, ki zanima vso javnost, pa je tudi vprašanje naše prehrane. Kakor znano, je naša banovina ustanovila banovinski prehranjevalni zavod, ki bo skrbel, da ne bo zmanjkalo hrane. Dovoz hrane je zadnje čase zastal, ker je začelo primanjkovati vagonov. Zjad upamo, da pojde ta zadeva spet v redu. Ta teden se je zaradi prehrane pasivnih krajev Slovenije mudil ban dr. Natlačen v Belgradu, ki je imel o tem dolgo konferenco s kmetijskim ministrom.

Med zanimivostmi tega tedna spada tudi poročilo, da je bil dr. Anton Milavec za nadaljnjih pet let imenovan za predsednika Pokojniškega zavoda za zasebne nameščence v Ljubljani. — Hrvati prej ko slej zahtevajo, naj se Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razdeli, ker njegovo delovanje ni v skladu z delovanjem banovinske Hrvatske. Prav tako seveda zahtevamo isto tudi Slovenci, ker Osrednji urad že davno ne izvršuje več svojega namena v delavskem zavarovanju.

vlekel še celih 20 m s seboj. Dobila je hujše notranje poškodbe. — V škaf kroga je padel enoletni Franček Ožinger iz Hrastovca.

Muzejsko društvo v Ptuj je najelo večje posojilo, da bi dovršilo dela pri Vinarskem muzeju. Upati je, da bo popravilo stolpa ob Dravi srečno napredovalo in da bodo zadevne zbirke v doglednem času prenesli v ta svojevrstni muzej.

Izpod Ptujске gore

Od Sv. Lovrenca na Drav. p. Nad 300 udeležencev je bilo na farnem prosvetnem večeru, kjer je imel g. Petančič izredno poučno ter zanimivo predavanje o sanjah in strahovih. Sredi decembra bo nadaljeval in sicer o spiritizmu. 1672 din so nabrali po vaseh naši mošje, ki so ne Martinovo nedeljo izvedli nabiralno zbirko za novo bogoslovje. — V bolnišnico so odpeljali kmeta Janeza Predikaka iz Sp. Pletjerj. — Predsednik železničarskega kluba JRZ je postal naš postajenski čelnik g. Nečemer. — Naš domačin, g. Janez Goričan, dolgoletni župnik v Spitalu pri Slov. Konjicah, odhaja v pokoj; naš rojak Franc Drevenšek je pa kot kaplan premeščen iz Starega trga pri Slovenj Gradcu v St. Jurij ob juž. žel. — Naša šola, FO in DK priredijo 1. decembra pu večernicah proslavo zedinjenja, na kateri bo tudi lepa igra. Vabimo res vse; vstop je prost. — Zavedne kmet-sinovce opozarjamo, naj gredo v torek, 26. novembra v Ptuj na kmetijsko strokovni tečaj!

Iz Hajdine. Ko smo obhajali danes teden farno žegnanje sv. Martina, je obilica ljudi od blizu in daleč delala krčmarjem trde preglavice: zmanjkalo je prostora in pozni prišleci so morali iskati zabave po stranskih lokalih. Kdo bi na vse mislil! Sicer je pa žegnanje le minulo brez pretopov; kaj hujšega tudi ni bilo, le nesreča ni poživela. Na poti v cerkev se je ponesrečil kolesar Horvatiček Jože iz Gerečje vasi. Najbrž zaradi prenagel vožnje je revez tak nesrečno padel, da si zdaj celo rano v ptujski bolnišnici in je njegovo stanje zelo resno. — Kurji tatovi so bili ta teden zopet na delu v Njivcah. Pa se jim ni posrečilo. Nekaj vaški fant je malopridneže opazil in jih s pomočjo domačih nagnal. V sredo je bila prepeljana v bolnišnico žena cestarja Nahperger Marija, ki že delj časa boleha. — Včeraj sta bila poročena trgovski pomočnik g. Jakomini Ivan in gđ. Peršuhova, doma iz majšperske fare. — Obe Marijini družbi, dekliška in fantovska, se pripravljata za 8. december z lepo igro Marije Gasperičeve: »Slepi jetnik mladosti.« — Ženska zveza pa ima danes svoj mesečni sestanek, na katerem bo razpravljala v glavnem glede zimske pomoči revnim družinam naše fare. Organizira tudi misijonsko zbirko za pomoč naših domačih in tujih kat. misijonov. — In še na naslov občinske uprave: Kaj, ko bi se naše občinske ceste nekoliko popravile? Mi, ki smo, kot po domače pravimo, na »šodru« doma, imamo take ceste, da se že ob malem deževju utapljam v blatu — ljudje in živina. Na pokopališču n. pr. bomo kmalu morali mrličje v aeroplanih voziti, če nečemo bližnjih obsejanih njiv do četrtine uničiti. Saj bi kmetje že pomagali, le pobude je treba, pa bo kmalu vse v redu.

Središče ob Dravi

»Šalovska cesta«. Pred kratkim so bila dovršena zemeljska dela na zadnjem osekcu ceste, ki veže Središče s Šalovci in Krčevinami. Pot je bila prej v tako slabem stanju, da ni bilo mogoče voziti s težkim vozom. Kdor je hotel s tovorom priti do Sv. Miklavža ali v Vinski vrh, je moral skoro vedno uporabljati cesto skozi Ormož ali pa čez Vuzmetince, ki pa predstavlja dvakrat tako dolgo progo, kakor sedaj nova dograjena cesta. Kr. ban-ekta uprava je z velikim zanimanjem podpirala imenovano delo, za kar smo ji vsi hvaležni. Prav tako pa gre zahvala tudi načelniku ormoškega cestnega odbora g. J. Štambergerju, ki je vse svoje sile zastavil za delo in izvršitev te tako zaželene in prepotrebne ceste. Upamo, da bo še letos nanovo dograjeni del z gramozom posut in da bo tako mogla čimprej cesta s polnim uspehom služiti svojemu namenu.

Državna cesta. Veak objektivni človek mora s veseljem ugotoviti, da so banovinske ceste lepe vzdržane. Ne moremo pa tega s polnim pri-

manjem reči o državni cesti. Del državne ceste med zadnjo hišo v Obrežu in prvo v Loperšicah, je v tako slabem stanju, da ne vidiš na njej drugega kakor same kotanje. Podobno je tudi pri kilometru 58. Tujci, ki prihajajo v naš kraj s prometnimi vozili, se silno pritožujejo. Nadalje sta v vsem trgu Središče samo dva propusta na državni cesti in še ta oba zamašena, eden pa tako pokvarjen, da stoji na njem že od meseca maja svarično znamenje. Pri tujcih dela takšno stanje ceste slab vtis, pri domačih pa vročo kri.

Razdratno delo Drave. V vsej Sloveniji najbrže ne napravi Drava take škode, kakor jo dela pri nas. Močno so prizadeti posestniki Obreža, najbolj pa lastniki njiv in travnikov na Grabah. V nekaj letih je Drava s seboj odnesla na desetine hektarov zemlje in »Grabljanski pesek« popolnoma spremenila. Med ljudstvom kroži govorica, da se mrtvi, ki so pred sedmimi leti umrli, ne bi več spoznali ob »Pesku.« če bi vedeli, ker je Drava preveč svet spremenila. Pripominjamo, da so se že svoj čas storili potrebni koraki na odločilnih mestih, a naše prošnje do sedaj so bile zaman.

»Sreča v nesreči, tolažba v žalosti« je naslov predavanja, ki ga bo dr. J. 7 imel v Društveni dvorani g. senator Meheličič z Celia. Občinstvo vljudo vabimo k udeležbi.

Velika Nedelja

Morda bo zanimalo vsaj one kraje, kjer se pogajajo za elektriko, če objavimo nekaj podatkov o naši Zdrudni elektrarni. Odločni sestanek zanimancev iz vasi Velike Nedelje, Muhovci in Trgovciše je bil v pisarni graščine križniškega reda dne 10. februarja t. l. Na tem sestanku so se moše končno odločili, da ustanovijo zadrugo. Drugi dan je bil ustanovni občni zbor v šoli. Zbor je sklenil, da se ustanovi Zdrudna elektrarna v Veliki Nedelji, izvolil je 9 odbornikov, ti pa so izvolili za načelnika delavnega in podjetnega g. Medika Franca. Zadruga se priključi Zdrudni zvezi v Ljubljani. Kmalu po ustanovitvi zadruge so se začela pogajanja s kralj. banko upravo v Ljubljani in s Falo. Banka uprava je govorila, da Fala prevzame elektrifikacijo. Dne 12. avgusta je bila komisija, ki je nameravana dela odobrila. Priznati moramo, da sta se tako bankova uprava kot Fala resno potrudili, da ustrežeta upravičenim željam ljudstva. Dne 31. 8. se je gradeja lokalnega omrežja oddala elektrotehničnemu podjetju Al. Sprager iz Maribora, ki se je tudi resno potrudilo, da v razmeroma kratkem času poslavi omrežje ter izvede veliko večino hišnih instalacij. Tako so se mogle elektrifne naprave blagosloviti že dne 16. novembra. Blagoslov je izvršil g. prior. križn. reda iz Ljubljane, g. bana je zastopal ptujski okrajni načelnik dr. Farčnik, Falo pa njen zastopnik g. inž. Gregorič, ki je ves čas pogajanj in dela kazal veliko razumevanje za vse delo.

Trbovlje

Proslava zedinjenja pripravi v Prosvetnem domu FO v soboto 30. t. m. ob 7 zvečer.

Znanci nesrečno umrlega Zupanca Janeza nam sporočajo, da ni bil vzrok spora s Saodiciem pri biljardiranju, ker rajni sploh ni igral, ampak bil izredno miren fant. Pravi vzrok nesreče zankrat še ni dognan. Objavljamo to, da n. bi kdo napačno tolmčil.

Nov red v življenje uvoja različne države različno. Kako skuša s korporacijami boljše življenjske razmere urediti Portugalska, bomo slišali v predavanju prih. nedeljo, 1. decembra, ob 9. Obenem s ekloptičnimi slikami bo stvar razložil g. ravnatelj Gabrovšek iz Ljubljane.

Sv. Peter pri Mariboru

Društvene vesti. Knjižnica Prosvetnega društva posluje vsako nedeljo in praznik popoldne po večernicah. — Moški pevski zbor Prosvetnega društva ima svojo vajo danes ob pol 9 v prostori deške šole. Zbor vodi šolski upravitelj g. Korban Anton. Vse prijatelje petja vabimo k pristopu. — Dekliški krožek pripravlja za praznik Brezmadežne poučno igro »Dve materje«.

Poroča. Preteklo nedeljo sta se poročila gosp. Fras Franc in gđ. Liponik Stefanija, oba iz Trbovce. Nevesta je svojočasno vneto delovala pri Dekliškem krožku Božji blagoslov in obilo sreče! Šolske vesti. Nabiralna akcija za božično obdaritev najpobrežnejših šolarjev kar lepo uspeva. Na obeh šolah bosta uvedeni tudi šolski kuhinji v zimskih mesecih. Te dni bodo pričeli z nabiranjem živil in upamo, da nabiranci ne bodo zaman trkali na sree Sempetrčanov.

Polhov Gradec

Vsi, ki prihajate k nam, v naš divni gorski kot, zlasti v zgodnji pomladi, da se naučite vonja naše kraljevske rože »Daphe Blagayane«, vas čaka presenečenje. Pozdravil vas bo naš novi prosvetni dom, ponosno stoječ niže veličastne župne cerkve, na najlepšem prostoru doline. Naše nadvse požrtovalno prosvetno društvo si je nadelo nalogo, prav v teh kritičnih časih zgraditi dom, ki bo ognjišče katoliške prosvete. Trajno dežje nas ovira, da stavba še ni pod streho. Ako Bog da ugodno vreme, pa bo v par tednih spravljena pod streho. V domu bo velika dvorana z odrom, prostorna telovadnica s kopelmi, garderobe, stanovanje in hišnika, knjižnica, pevski soba, manjša predavalnica in pritlikline. Mišljen je celo krajevni muzej. V kraju se namreč nahaja čedna zbirka starorimskih najdb, kakor tudi naše narodne folklore in slik raznih slikarjev v tukajšnji cerkvi in župnišću. Treba nam je pa še mnogo sredstev za izpeljavo tega načrta. Sporočamo tem potom vsem našim rojakom širom domovine, prav tako vsem dragim prijateljem turistom, ki tako radi prihajate k nam v divno gorsko tišino, ki ste nas že velikodušno podprli s plemenitimi darovi in nas želite še, da je številka našega čerkovnega računa 17.731. — Prosvetno društvo, Polhov gradec.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, ap, ba, bi, ci, i, ja, je, ko, li, li, li, no, non, ret, rev, sem, ško, tat, tet, ti, — besede sledečega pomena:

anglosaški narod — majhen snopič — kraj na Gorenjskem — gorovje v Palestini — zidarska potrebščina — vrsta divje kure — moško ime — narek — dokaz nenavzočnosti — Prve črke dobljenih besed ti povedo goro v Julijskih Alpah. zadnje črke pa glagol.

Rešitev nedeljske zlogovnice:

Manon — Elida — Kopar — Inako — Daleč — Imun — Jédi — Ataman — Nebraska. Prve črke dajo: Meridijan, zadnje: Naročnina.

Društvo slovenskih deklet v Skoplju

Najnovejša poročila

Bolgarija pomirjuje

Belgrad, 23. nov. t. Belgrajsko »Vreme« poroča iz Sofije, da so varnostni ukrepi, ki jih je odredila Turčija v območju Bosporja in Dardanel, napravili na politične kroge v Bolgariji in na vso javnost hladilen vtis. V mnogih pogledih je nastopilo stremenje. Tako izjavljajo bolgarski politični krogi, da ne najdejo nobenega razloga za to, da je Turčija odredila obsešno stanje v obmejnem pasu, ker da Bolgarija za to ni dala nobenega povoda. Politični krogi podčrtujejo tudi v bolgarskem tisku, da so bolgarsko-turški odnosi urejeni na prijateljski podlagi, ki jo je ustvarila po-

godba iz l. 1925 in ki je Bolgarija ni kršila. V Sofiji pričakujejo, da bo nemški poslanik, ki je prišel v Ankaru z letalom, pomiril turško vlado in dosegel, da bo v znak pomirjenja preklicala varnostne ukrepe v Carigradu in v območju bosporjskih in dardanelskih ožin. Kljub temu pa je bolgarska vlada na turški meji tudi odredila varnostne ukrepe.

V ostalem pa belgrajski listi, tako »Politika« in »Vreme« v skrajno odločno napisanih člankih odgovarjajo na zahteve, ki so padle v bolgarski skupščini ter položaj med Jugoslavijo in Bolgarijo postavili na jasno.

Kako gledajo v Berlinu na položaj jugovzhodne Evrope

»Težišče vsega položaja je v Bolgariji in Grčiji«

Berlin, 23. novembra. b. Press Association: V Nemčiji izjavljajo, da je odločitev v sedanji vojni vezana z vojnim odsekom okrog angleškega otočja in severozahodno obalo kontinenta. Poleg tega pa obstajajo še trije odločilni prostori. To so:

1. Balkan z bližnjim vzhodom, torej vse, kar teži na Bospor in na Egejsko morje.
2. Sueski prekop in Nil.
3. Gibraltar in severozahodna obala Afrike od Maroka do Srednje Afrike.

Balkan je osištven potreben predvsem kot strategična ovira proti vsaki tretji sili, ki bi skušala prodreti na kontinent. Nemčija ne želi, da bi se ustvarila balkanska fronta, ki bi bila naperjena proti njej in zaradi tega hoče, da se na Balkanu ustvari takšen politični položaj, ki bo šel izključno v njeno korist. Balkan daje bogat izvoz za številne gospodarske možnosti in izkoriščanje. Na Balkanu bi našli Nemčija in Italija dovolj sredstev za svojo industrijo. Po ureditvi jugovzhoda ima osištve svobodne roke za nadaljnjo pot, ki vodi čez jugovzhod. Po končani ureditvi položaja Madžarske in Romunije morajo priti na vrsto vprašanja, ki vojaško zanimajo Berlin, to je vprašanja Balkana. Države na tem področju so dejansko že itak tesno povezane z osištvenimi. Protokoli, ki so bili podpisani, se bodo izvedli ob tesnem sodelovanju z osištvenimi državami v smislu obveznosti, ki že obstajajo.

Protitež je Grčija, ki se danes bori na strani Anglije proti osištvi. Prav ta osamljenost Grčije dokazuje, da je večina Podonavja in jugovzhoda pripravljena, da stopi na stran politike urejanja nove Evrope, ki jo v Rimu in Berlinu imenujejo politiko Hitlerja in Mussolinija. Nemčija, Italija in Japonska v svoji novi politiki ne zahtevajo samo pristopa drugih držav k osištvi, temveč tudi rešitev vseh vprašanj, ki po njihovem mnenju odgovarjajo stvarno zgodovini ter gospodarskim in strateškim ciljem osištve. Zaradi tega ni treba misliti, da bi pristop k osištvi sam že pomenil olajšanje integralnosti in dosedanjega stanja. Kot najbolj pereč problem, ki se pojavlja na političnem obzorju Balkana, je vsekakor položaj Bolgarije.

Grško-italijanski boji

Atene, 23. nov. t. Reuter: Poveljstvo angleškega letalstva poroča: Angleški bombniki so danes uspešno napadli italijansko pristanišče Bari in vojno luko Taranto. Druge skupine naših bombnikov so bombardirale Podgradac, skozi katerega se umikajo italijanske čete pred grškim pritiskom. Povsod so naši piloti opazili velike požare in so slišali eksplozije. Posebno v Bariju je bilo razdejanje okrog petrolejskih čistilnih tovarn zelo veliko.

„Zračni konvoji“ orožja v Grčijo

Atene, 23. nov. t. Associated Press. Angličje neprestano dovažajo topove in municijo v Grčijo. Vsak dan razkladajo orožje z angleških ladij, ki prihajajo v grška pristanišča. Na potu je zdaj še večje število protiletalskih in protitankovskih topov. Tudi z letali donesajo Angličje orožje in municijo. Letala se komaj malo oddahnejo na grških tleh, potem pa spet odletijo proti severu, kjer odlagajo svoje dragocene tovore. Danes je prišel cel »zračni konvoj«, ki so ga spremljala velika bojna vodna letala. Do sedaj niti pomorski niti zračni transporti niso bili nikjer moteni od sovražnika.

Maribor

m Spominska slovesnost ob 140 letnici rojstva škofa A. M. Slomška bo, kakor smo že poročali jutri v ponedeljek ob 8 zvečer v mariborski mestni in stolni župnijski cerkvi. Ob 8. uri je koncert Slov. pevskega društva »Maribor«, na katerem bo društvo izvajalo slovenske in slovanske duhovne pesmi ter sodelujejo zraven prof. Ubald Vrabec (gosi) in prof. Gregor Zafonik (orgle), vodi pa ga dirigent Jan. Ev. Gasparič. Ob 9. uri bo govoril spominsko besedo prevzvišeni vladika g. dr. Ivan Tomažič. Po govoru molitev za blagor domovine in beatifikacijo Slomška. Nato zaključna pesem, katero poje »Maribor«. Vstopnina: stojšče din 5.—, dijaško din 2.—, sedeži din 10.— in 15.—.

m Slavnostno akademijo v proslavo 1. decembra priredijo mariborski fantovski odseki in dekliški krožki v soboto, dne 30. novembra ob osmih zvečer v Narodnem gledališču. Predprodaja vstopnice v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne. Mariborčani vabljeni!

m Krznarstvo P. Semko. Aleksandrova c. 13, vam nudi ceneno kožuhovino in krznarske izdelke.

m Za proslavo 140 letnice rojstva Slomška, v ponedeljek zvečer v stolnici, kupite vstopnice v predprodaji: Cirilova, Aleksandrova cesta 6.

m Okoliška prosvetna društva in Fantovske odseke opozarjamo na narodnovzgojni tečaj, ki se bo vršil v ponedeljek od 10 naprej v dvorani Delavske zbornice. Obravnavala se bodo zanimiva in aktualna vprašanja naše narodne vzgoje.

Nedavni razgovori kralja Borisa z nemškim državnim kanclerjem Hitlerjem so izzvali razne komentarje. Vsi se sprašujejo, kakšen bo razvoj v Turčiji. Za njeno stališče vlada posebno zanimanje v Berlinu. Kolikor je doslej znanega, Turčija še ni ničesar storila, da spremeni svoje stališče v sedanji vojni.

Mednarodne kroge zelo zanimajo dogodki v Albaniji, oziroma grško-italijanska vojna. Mussolini je na vprašanje, kako dolgo bo trajala vojna, odgovoril, da bo trajala dva ali pa dvanajst mesecev. V Berlinu poudarjajo, da spopad med Grčijo in Italijo ne zahteva nujne rešitve, ker Nemčiji zaradi te vojne ne gori pod nogami. Po večerajšnji konferenci v Berlinu poudarjajo, da se bo nadaljnji razvoj položaja razvijal neodvisno od tega spopada. V kolikor bo šlo to na miren način, toliko bolje. Če ne bo tako, se bodo uvedli radikalni ukrepi.

Vsa diplomatska aktivnost Berlina ima za cilj, da na miren način najde pot vseh balkanskih držav za novo ureditev Evrope. V Berlinu zaradi tega vlada veliko zanimanje za bodoči razvoj dogodkov na Balkanu. V glavnem je vse odvisno od stališča Bolgarije in Turčije v bodočnosti.

Iz dosedanjih izjav uglednih politikov v Turčiji ni sledilo nič novega. Medtem v Berlinu še vedno poudarjajo, da se bo Turčija prej ali pozneje preusmerila, če ne želi, da se zaplete v vojno. Točneje povedano, če ne želi, da postane njeno področje prizorišče vojne.

Zadržanje Bolgarije je jasno in pričakujejo, da bodo prihodnji teden bolgarski državniški podpisali v Berlinu trojni pakt, to je, da bodo pristopili k trozvezi Berlin-Rim-Tokio. Še bolj značilno pa je stališče Bolgarije, ki ga je zavzela do jugovzhoda in stavila nekatere zahteve. Cenzura v Bolgariji je zelo huda in slišati je le vladajočo stran, ki zahteva priključitev Trakije in izhod na Egejsko morje. Bolgarske zahteve gredo v smeri izliva njenih rek Meste in Marice. To zahtevo obrazlagajo Bolgari z zgodovinskimi in narodnostnimi načeli, sedaj pa tudi s političnimi in gospodarskimi razlogi.

Sovjeti so zamenjali poslanika v Berlinu

Moskva, 23. nov. AA. Tass: Predsedništvo vrhovnega sveta Sovjetske unije je imenovalo za pomočnika ljudskega komisarja za zunanje zadeve Dekanozova za poslanika Sovjetske zveze v Nemčiji. Novi poslanik pride na mesto Skvarčeva, ki je odpoklican.

Amerika noče imeti s Francijo prijateljskih vezi

Washington, 23. nov. AA. Havas: Politični krogi poročajo, da je z ozirom na to, ker je general Pershing odklonil ponujeno veleposlaniško mesto v Franciji iz zvestavenstvenih razlogov, predsednik Roosevelt pristavil, da je zaprosil bivšega ameriškega generalisima, da to mesto sprejme z ozirom na prijateljstvo, ki ga veže z maršalom Petainom. Predsednik Roosevelt je pripomnil, da smatra, da se bosta oba velika vojskovodja razumela. To Rooseveltovo izjavo v Washingtonu smatrajo kot napoved za Rooseveltovo željo, da ohrani s francosko vlado prijateljske odnose. Za ameriškega poslanika v Franciji je bil imenovan admiral Leahy.

m Fantovski odsek Maribor II v ponedeljek ne bo imel svojega sestanka. Članstvo se naj v čim večjem številu udeleži Slomškove proslave v mariborski stolnici.

m Cecilijino društvo za mariborsko stolno in mestno župnijo ima danes ob 18. uri svoj redni občni zbor.

m Magdalensko prosvetno društvo ima danes ob 11 dopoldne v društvenih prostorih treznostno predavanje Govori g. Ivan Zličar. K obilni udeležbi vladno vabljeni.

m Ustanovni občni zbor pevskega društva »Kolo« bo danes ob 10 v Narodnem domu.

m Umrla sta v bolnišnici zasebnica Terezija Krois, stara 74 let, in železniški uradnik Matevž Kocbek, star 58 let. Naj počivata v miru!

m Popis živine in živinske vprege. Svoječasno je bilo odredeno, da pripeljejo lastniki svojo živino (konje) in vprežna vozila k popisu in pregledu dne 8. decembra t. l. pred vojaško komisijo za popis živine, ki bo poslovala na dvorišču vojašnice 32, art. polka. Vsi dajalec pa se tem potem obvešajo, da bo navedena komisija poslovala na sejnišču pri mestni klavnici (Oreško nabrežje) ter da je popis in pregled živine in vozil za območje mesta Maribora določen na dan 6. decembra t. l. Vsi dajalec iz Maribora bodo radi tega ponovno poklicani na mestni vojaški urad, kjer bodo glede popisa prejeli nova navodila.

m S svincom so mu izpraznili avtomat. Drogerist g. Vladovič ima na Aleksandrovi cesti pred svojo drogerijo avtomat za prodajo fotografskih filmov. Ko je bil avtomat izprazen, ga je odprl, pa je našel v njem namesto kovačev same kose svinca v obliki desetdinarskih kovancev.

Celje

c Proslava praznika Zedinjenja v Celju. KTD bo priredilo s sodelovanjem FO in DK, Celjskega zvonca, vojaške godbe 39. pp. in Gledališke družine na predvečer praznika narodnega zedinjenja 30. novembra ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice slavnostno akademijo. Spored akademije je zelo pester. Vse člane naših organizacij, kakor tudi cenj. občinstvo vabimo, da si preskrbi že v predprodaji v Slomškovi knjigarni vstopnice. Na praznik 1. decembra bo v Mestnem gledališču slavnostni koncert vseh celjskih pevskih društev. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vd. na Kralja Petra cesti. Občinstvo opozarjamo, da se za prireditvi ne bodo ponujale vstopnice po hišah.

Otroški voziček

kolo ali živalni stroj najbolje in najhitreje kupite — prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom

c Prosvetni večer KPD. KPD v Celju bo proslavilo v torek, dne 26. novembra v Prosvetnem domu v Samostanski ulici 140 letnico rojstva A. M. Slomška. O svetniškem škofu bo predaval g. prof. dr. Vinko Brumen iz Ljubljane, sodeloval pa bo pri proslavi tudi Celjski oktet.

c V Medlogu je umrla 74 letna Martini Matilija. Naj v miru počival

Za Miklavža vsi

h Kraupnerju
na Glavni trgi Oglejte si veliko zalogo bonbonov, čokolade, desertov, keksov in raznega drugega peciva. — Vedno sveže na zalogi. Na drobno in debelo.

c Poroka. V torek se poročita v St. Pavlu pri Preboldu policijski agent Gaber Josko in gđ. Marica Vodovnik, hči posestnika iz St. Pavla. Mlademu paru želimo v zakonu mnogo sreče!

c † Franciška vd. Tavčar, roj. Osana. Umrla je po dolgi in težki bolezni mati soproge trgovca g. Starca v Celju, ga. Franciška vd. Tavčar, rojena

Radio-aparati

Radione - Telefunken - Blaupunkt - Orion. - Pisalni stroji Adler in Rheintal (tudi na obroke)

RADIO-TOPLAK-CELJE

Prešernova 5/1

Osana. Pogreb bo v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Svojem izrekamo ob izgubi iskreno sožalje!

c Češki film »Hej Slovani«, ki je bil na programu v kinu Union v Celju, se zaradi »nepredvidenih« zadržkov ni izjavil.

c T. K. Skala ima v soboto 7. decembra svoje redno zborovanje v hotelu Evropa.

c Igra narave. Na vrtu gospe Mary Tomažičeve na Ilirbu sv. Jožefa so dozorele lepe gozdne jagode.

c Andrejev živinski in kramarski sejem bo v soboto 30. novembra v Celju. Na Teharjih bo sejem v ponedeljek 23. novembra.

c O rogaškem in kozjanskem okraju bo predaval v ponedeljek v risalnici meščanske šole v Celju dr. Pavel Strmšek. Pričetek ob 8 zvečer.

c Smrtna nesreča. V Zahenbergu pri Rogatcu se je opekla po vsem životu 2 letna hčerka posestnika, Gajšek Marija. Otrok se je igral pri štedilniku in se mu je vnela obleka. Pripeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je umrla. Prizadeti družini naše sožalje!

c V prepad je padla in si zlomila desno nogo v gležnju 20 letna Sikošek Hermina iz Kresnic pri Teharjih. Pripeljali so jo v celjsko bolnišnico.

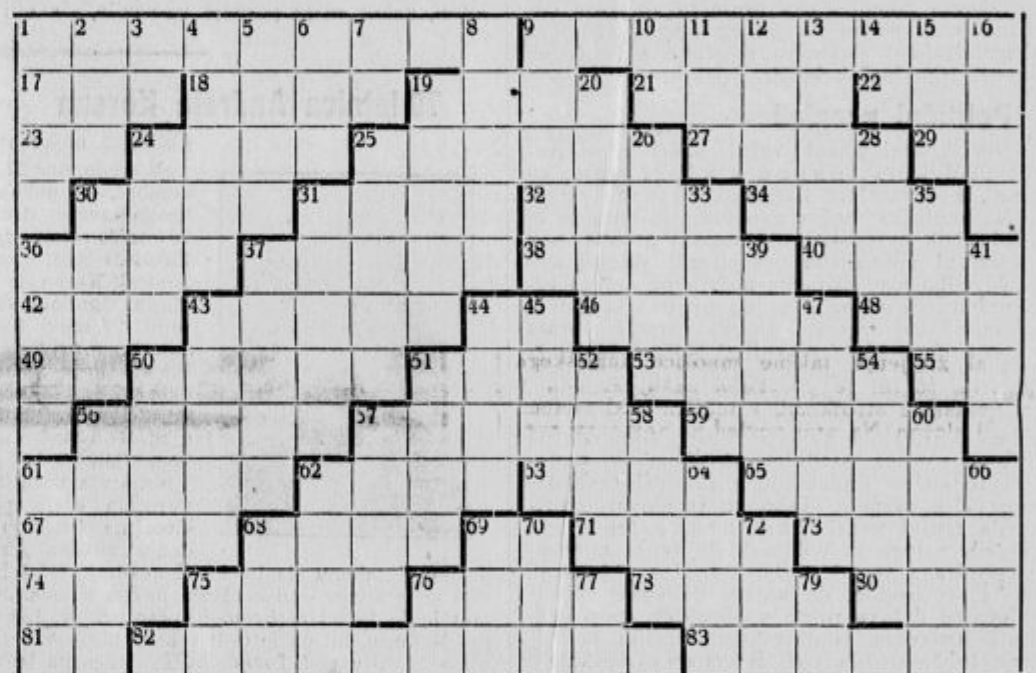
»NEBO ŽARI« (Al. Mihelčič)

tretja izdaja pravkar izšla. Cena 8 din. Dobi se v Moh. knjigarni v Celju in drugih knjigarnah.

Hoče

Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 24. novembra 1940 popoldne ob treh in zvečer ob pol osmih v Slomškovem domu Cerarjevo opereto: »Zenili se bomo!« — Vabljeni.

Križanka

Vodoravno: 1. Tak, ki ni cel. 9. Nasprotujoče mnenje, parlamentarna skupina. 17. Stevnik. 18. Domača rastlina. 19. Svetopisemska oseba. 21. Oblika osebnega zaimka s predlogom v 4. sklonu. 22. Gluh. 23. Kemijska označba za prvo. 24. Gorovje v Grčiji. 25. Druga beseda za trotoar; tudi mejnik med cesto in hodnikom. 27. Fantovski sonce. 29. Pravi, reče, meni. 30. Kuhinjski opravke. 31. Časovna doba. 32. Slovansko moško krstno ime, opera. 34. Grška boginja zmage. 36. Domača denarna enota; vodni hlapci. 37. Gora v Jugoslaviji. 38. Zenska pletena torba za na trg. 40. Časa. 42. Naslovna oseba Gotovčeve opere. 43. Afriški veletok. 44. Kratica za »konjsko silo«. 46. Delavec »rčnih revirjev«. 48. Tuje žensko ime. 49. Kratica za »sportni klub«. 50. Plemiški naslov. 51. Italijansko mesto ostran Jadrana. 53. Izumitelj usodnega streliva in poznejši prvoborilec miru (znane nagrade iz njegove dediščine). 55. Kratica pri podpisovanju, ki potrdi verodostojnost podpisa. 56. Nadležna žuželka. 57. Stvar, ki daje sladek vonj. 59. Plužina gaz; bivši mladinski mesečnik. 61. Travnjska živalca. 62. Slovenski svetovno

znani znanstvenik. 63. Kosilo ali večerja (tujka). 65. Rokodelec. 76. Hiter, brz. 68. Trebušna bolezen. 69. Predlog. 71. Moško krstno ime. 73. Kar ni staro. 74. Industrijska rastlina. 75. Moderno zabavišče. 76. Vrsta tekoče vode, primorsko mesto. 78. Kratko moško ime. 80. Svetopisemska oseba, Adamov sin. 81. At. 82. Hoditi iz kraja v kraj, menjavati bivališče. 83. Albansko mesto.

Navpično: 1. Vodna tvorba. 2. Osebnizaimke ženskega spola. 3. Pevska nota. 4. Civiliziranost, kultura. 5. Zita odvodnica. 6. Kratica pri naštevanju. 7. Jezikovna značilnost dalm. Hrvatov. 8. Vojaški pregled. 9. Deli voza. (2 skl. množ.) 10. Osebnizaimke. 11. Lep, mil. 12. Nedovzeten za bolezen. 13. Izkaz, katalog cen. 14. Veznik. 15. Pripravljeno hranilno. 16. Zadnja beseda v oče-našu. 19. Mesto in zliv v Dalmaciji. 20. Afriška reka. 24. Pisalna potrebščina. 25. Pаметen, umerjenega vedenja. 26. Psevdonim Slovenčevega kotičkovega strička. 28. Vrsta besednega naglasa. 30. Urejen nasad. 31. Hrvaško ime za taborišče. 33. Rumunska poročevalska agencija. 35. Starogrški slikar; poziv. 36. Poljski pridelek. 37. Moško krstno ime. 39. Nagrada pri kupitju (trgovski izraz). 41. Švicarska reka, ki se izliva v Ren. 43. Volja, sklep. 44. Domača preprosta jed. 45. Sramežljivost. 47. Oster, svezega okusa. 50. Reven, skromen. 51. Vrsta belega peciva; tudi dolenski izraz za kostruna. 52. Miselni utrinek. 54. Morska riba. 56. Vojaški duhovnik. 57. Opravilo — dolžnost vsakega vrednega člana Sloveške družbe. 58. Letopis. — 60. Brez vzpetin, vodočrten. 61. Domača žival križanka. 62. Božja kapljica. 64. Velika, zelo nevarna kača. 66. Glavno mesto najmlajšega imperija. 68. Umetniški izdelek. 69. Slovenski skladatelj. 70. Ruska reka. 72. Pesnitev. 75. Časovni veznik. 76. Polmer vrčtanega kroga. 77. Kot. 81. Vod. 78. Pijača starih Slovanov.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Mesnica — 6. Efičalt. — 12. Igle — 13. Elida — 14. Ogel — 15. Mt — 17. Os. 18. Rum — 19. Era — 21. As — 22. Om — 24. Uren — 26. Bata — 27. Nato — 29. Kapa — 31. Tur — 32. Hiba — 34. Nada — 36. Čop — 37. Ab — 38. Grga — 39. Audi — 41. Rja — 43. Ro — 44. Ca — 45. Bor — 46. Obla — 47. Buda — 48. T. l. — 49. Ida — 51. Metz — 53. Kača — 54. Pue — 55. Juha — 57. Drim — 59. Moti — 60. Vno — 61. Ar — 62. Re — 64. Kra — 65. Ora — 66. Do — 67. On — 68. Sekt — 70. I taka — 71. Juda — 73. Assissi — 74. Abraham.

Navpično: 1. Mi — 2. Egon — 3. Sis — 4. Na — 5. Ceuta — 6. Eden — 7. Farani — 8. Jo — 9. Aga — 10. Lesk — 11. T. l. — 15. Mutacija — 16. Trubadur — 18. Raba — 20. Ata — 22. Oportuno — 23. Napoleon — 32. Hram — 33. Mula — 35. Ajda — 38. G b — 39. Ab — 40. Da — 42. A. a — 46. Oziris — 47. Bata — 50. Ah — 52. Trk — 53. Korab — 54. Pi — 56. Ares — 58. Meti — 59. Moka — 60. Voda — 63. Eks — 66. Duh — 68. Sa — 69. Ti — 71. Ja — 72. Am.